

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
WE WROCŁAWIU**

**PLAN URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA MILICZ**

na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2025 r.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

**PROGRAM OPRACOWANO W BIURZE URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI
LEŚNEJ ODDZIAŁ W BRZEGU**

Program zaktualizowała:

.....
dr Anna Wójcicka-Rosińska

sekretariat@brzeg.buligl.pl
www.brzeg.buligl.pl

Sprawdził:

Zastępca Dyrektora Oddziału

.....
mgr inż. Marek Matyjaszczyk

Akceptuje:

Dyrektor Oddziału

.....
mgr inż. Janusz Bańkowski

BRZEG 2015

Kierownik projektu: dr Dariusz Rosiński

Współpraca: mgr inż. Katarzyna Drozd

Fotografie: Nadleśnictwo Milicz, M. Malicki, R. Pielech, Z. Dajdok

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	13
II.	CELE PROGRAMU	15
III.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA	16
III.1.	Informacje podstawowe	16
III.2.	Położenie	17
III.2.1.	Położenie według podziału administracyjnego kraju.....	17
III.2.2.	Regionalizacja fizycznogeograficzna	18
III.2.3.	Regionalizacja przyrodniczo-leśna	20
III.2.4.	Regionalizacja geobotaniczna	21
III.3.	Struktura użytkowania ziemi wg gmin	21
III.4.	Charakterystyka ogólna kompleksów leśnych	22
III.5.	Porównanie wybranych cech drzewostanów w ramach grup funkcji lasu	22
III.6.	Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu.....	23
III.7.	Geologia i geomorfologia	23
III.8.	Klimat	24
III.9.	Warunki hydrologiczne	29
III.9.1.	Wody powierzchniowe.....	29
III.9.2.	Wody podziemne	31
III.10.	Gleby	31
IV.	FORMY OCHRONY PRZYRODY	32
IV.1.	Rezerваты przyrody.....	32
IV.1.1.	Istniejące rezerваты przyrody	32
IV.2.	Parki Krajobrazowe	41
IV.2.1.	Istniejące parki krajobrazowe	41
IV.3.	Obszary Natura 2000.....	45
IV.3.1.	Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty	46
IV.3.1.1.	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	46
IV.3.1.2.	OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001	60
IV.3.1.3.	OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093	65
IV.3.2.	Obszary Specjalnej Ochrony.....	67
IV.3.2.1.	OSO Dolina Baryczy PLB020001.....	67
IV.4.	Pomniki przyrody	73
IV.4.1.	Istniejące pomniki przyrody	73
IV.5.	Użytki ekologiczne.....	76
IV.5.1.	Istniejące użytki ekologiczne	76
IV.5.2.	Proponowane użytki ekologiczne.....	91
IV.6.	Ochrona gatunkowa roślin	92
IV.7.	Ochrona gatunkowa grzybów	98
IV.8.	Ochrona gatunkowa zwierząt	99
IV.8.1.	Ssaki.....	99
IV.8.2.	Ptaki.....	104
IV.8.2.1.	Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków... ..	132
IV.8.3.	Płazy i gady	134
IV.8.4.	Ryby i smoczkouste	138
IV.8.5.	Bezkręgowce	140
IV.8.6.	Monitoring gatunków.....	144

V. WALORY PRZYRODNICZO–LEŚNE	145
V.1. Leśny kompleks promocyjny „Lasy Doliny Baryczy”.....	145
V.2. Siedliska przyrodnicze - występowanie i zalecenia ochronne.....	145
V.2.1. Siedliska leśne	148
V.2.2. Siedliska nieleśne	156
V.2.3. Monitoring siedlisk przyrodniczych.....	159
V.3. Zadrzewienia i zakrzaczenia na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo występujące w formie powierzchniowej i cenne punktowe.....	161
V.4. Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych.....	173
V.5. Ważniejsze obiekty i miejsca o wartości historycznej i kulturowej	174
V.6. Charakterystyka drzewostanów w aspekcie typologii -urządzeniowej.....	193
V.6.1. Siedliskowe typy lasu	193
V.6.2. Bogactwo gatunkowe i struktura pionowa drzewostanów	194
V.6.3. Pochodzenie drzewostanów	198
V.6.4. Zgodność składu gatunkowego z siedliskiem.....	200
V.7. Formy degeneracji ekosystemów leśnych	204
V.7.1. Juwenalizacja.....	204
V.7.2. Borowacenie.....	205
V.7.3. Neofityzacja.....	206
V.7.4. Monotypizacja.....	207
VI. ZAGROŻENIA.....	208
VI.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.....	208
VI.2. Strefy zagrożenia przemysłowego.....	211
VI.3. Planowane przedsięwzięcia zabezpieczające lasy przed negatywnym oddziaływaniem przyszłych inwestycji.....	212
VI.4. Stan i kształtowanie się stosunków wodnych	213
VI.4.1. Stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych	213
VI.4.2. Stan gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin	215
VI.5. Gospodarka odpadami na terenie gmin.....	219
VI.6. Zagrożenia biotyczne.....	219
VI.6.1. Choroby grzybowe	220
VI.6.2. Szkodniki owadzie	220
VI.6.3. Szkody powodowane przez zwierzynę płową	222
VI.6.4. Szkody powodowane przez zwierzynę drobną	222
VI.7. Zagrożenia abiotyczne.....	223
VI.7.1. Pożary.....	223
VI.7.2. Czynniki klimatyczne	225
VI.7.2.1. Wiatr	225
VI.7.2.2. Wyładowania atmosferyczne	225
VI.7.2.3. Opady i osady atmosferyczne.....	226
VI.7.2.4. Niskie i wysokie temperatury	226
VI.7.2.5. Zakłócenia stosunków wodnych.....	227
VI.7.3. Czynniki antropogeniczne	227
VII. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO, REGULACJI ZASOBÓW ORAZ WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH.....	228
VII.1. Ogólne założenia prowadzenia gospodarki leśnej	228
VII.2. Regulacja użytkowania rębego	228
VII.2.1. Gospodarstwo specjalne	229
VII.2.2. Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych.....	229

VII.2.3.	Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych ze zrębowym sposobem zagospodarowania	230
VII.2.4.	Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania	230
VII.3.	Obręby siedliskowe	230
VII.4.	Wytyczne w sprawie poprawy stanu środowiska przyrodniczego w trakcie wykonywania prac leśnych	233
VIII.	PLAN DZIAŁAŃ - ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY	235
VIII.1.	Kształtowanie stosunków wodnych	235
VIII.2.	Kształtowanie strefy ekotonowej	235
VIII.3.	Kształtowanie granicy polno – leśnej	236
VIII.4.	Ochrona różnorodności biologicznej	237
VIII.4.1.	Szczegółowe zagadnienia w zakresie ochrony bioróżnorodności	237
VIII.4.2.	Ochrona fauny kręgowców – zalecenia	237
VIII.4.3.	Ochrona fauny bezkręgowców – zalecenia	238
VIII.4.4.	Ochrona cennych roślin naczyniowych – zalecenia	239
VIII.4.5.	Ochrona siedlisk hydrogenicznych – zalecenia	240
VIII.5.	Przewidywane rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań projektu pul na środowisko	241
VIII.6.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie pul	247
VIII.7.	Trudności napotkane podczas sporządzania Prognozy	249
VIII.8.	Wnioski końcowe Prognozy	249
VIII.9.	Ochrona przeciwpożarowa	250
VIII.10.	Promocja i edukacja ekologiczna	251
VIII.11.	Rozwój turystyki i rekreacji	252
IX.	LITERATURA	254
X.	SPIS AKTÓW PRAWNYCH WYMIENIONYCH W TREŚCI DOKUMENTU DOŁĄCZONYCH W WERSJI ELEKTRONICZNEJ DO DOKUMENTACJI PLANU URZĄDZENIA LASU	257

SPIS TABEL

Tabela 1.	Szczegółowy podział Nadleśnictwa Milicz na jednostki podrzędne	16
Tabela 2.	Struktura powierzchni Nadleśnictwa Milicz wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski	18
Tabela 3.	Struktura powierzchni Nadleśnictwa Milicz wg regionalizacji przyrodniczo-leśnej.....	20
Tabela 4.	Zestawienie powierzchni gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz w poszczególnych gminach	21
Tabela 5.	Liczba i wielkość kompleksów leśnych w zarządzie Nadleśnictwa Milicz	22
Tabela 6.	Wybrane cechy drzewostanów w ramach grup funkcji lasu w zarządzie Nadleśnictwa Milicz.....	22
Tabela 7.	Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów Nadleśnictwa Milicz	23
Tabela 8.	Wieloletnie średnie miesięczne wartości temperatury powietrza w Grabownicy (1951-2005)	25
Tabela 9.	Wieloletnie średnie miesięczne wartości sum opadu atmosferycznego w Grabownicy (1951-2005)	27
Tabela 10.	Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie”, odnoszące się do gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz wg Załącznika do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 22 lipca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2015 r. poz. 3262)	36
Tabela 11.	Ogólna charakterystyka rezerwatów przyrody zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz.....	40
Tabela 12.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w całości w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”	42
Tabela 13.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w części w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”	45
Tabela 14.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w całości w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 (granica obszaru wg decyzji wykonawczej Komisji z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369)	47
Tabela 15.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w części w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 (granica obszaru wg decyzji wykonawczej Komisji z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369)	50
Tabela 16.	Siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 (wg Standardowego Formularza Danych z 06.2015)	51
Tabela 17.	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG występujące w zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków (wg Standardowego Formularza Danych z 06.2015)	56
Tabela 18.	Działania ochronne dla obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie tych działań i obszarów ich wdrażania w granicach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” wg Załącznika nr 10 do Zarządzenia nr 28 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 20 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 r. poz. 6632)	57
Tabela 19.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w całości w zasięgu granic OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 (granica obszaru wg decyzji wykonawczej Komisji z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369)	61

Tabela 20.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących częściowo w zasięgu granic OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 (granica obszaru wg decyzji wykonawczej Komisji z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369)	61
Tabela 21.	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG występujące w zasięgu OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków (wg Standardowego Formularza Danych z 04.2014 oraz dokumentacji planu zadań ochronnych)	61
Tabela 22.	Działania ochronne dla obszaru Natura 2000 OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie tych działań i obszarów ich wdrażania wg Załącznika nr 5 do Zarządzenia nr 11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 17 stycznia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 r. poz. 395).....	62
Tabela 23.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w całości w zasięgu granic OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 (granica obszaru wg decyzji wykonawczej Komisji z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369)	65
Tabela 24.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w części w zasięgu granic OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 (granica obszaru wg decyzji wykonawczej Komisji z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369)	66
Tabela 25.	Siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 (wg Standardowego Formularza Danych z 04.2014)	66
Tabela 26.	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG występujące w zasięgu OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków (wg Standardowego Formularza Danych z 06.2015).....	66
Tabela 27.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w całości w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 (granica ostoi wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.).....	68
Tabela 28.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących częściowo w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 (granica ostoi wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.).....	70
Tabela 29.	Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa występujące w zasięgu OSO Dolina Baryczy PLB020001 (wg Standardowego Formularza Danych z 04.2014)	70
Tabela 30.	Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Wrocław z dnia 27.05.2015 r.)	73
Tabela 31.	Wykaz pomników przyrody poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Wrocław z dnia 27.05.2015 r.)	74
Tabela 32.	Wykaz istniejących użytków ekologicznych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Wrocław, data dostępu 27.05.2015 r. oraz prawnych aktów powołujących objekty).....	77
Tabela 33.	Wykaz zagrożonych i chronionych gatunków roślin naczyniowych i mszaków stwierdzonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz.....	92
Tabela 34.	Wykaz zagrożonych i chronionych gatunków grzybów wielkoowocnikowych i zlichenizowanych (porostów) stwierdzonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz	99
Tabela 35.	Wykaz chronionych gatunków ssaków w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz..	99
Tabela 36.	Wykaz gatunków ptaków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz oraz pozostałym obszarze nadleśnictwa	104

Tabela 37.	Wykaz chronionych gatunków płazów i gadów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz.....	134
Tabela 38.	Wykaz chronionych i cennych gatunków ryb w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz.....	138
Tabela 39.	Wykaz chronionych i cennych gatunków bezkręgowców w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz.....	140
Tabela 40.	Wyniki monitoringu GIOŚ gatunków zwierząt w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz.....	144
Tabela 41.	Wykaz chronionych typów siedlisk przyrodniczych odnotowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz	148
Tabela 42.	Zestawienie wyników monitoringu siedlisk przyrodniczych prowadzonego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz.....	159
Tabela 43.	Zestawienie tabelaryczne wybranych zadrzewień występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz.....	161
Tabela 44.	Parki i zespoły pałacowo-parkowe oraz zespoły dworskie w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz.....	177
Tabela 45.	Wykaz obiektów historycznych i kulturowych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz.....	186
Tabela 46.	Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu wyróżnionych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz.....	193
Tabela 47.	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego	194
Tabela 48.	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury	197
Tabela 49.	Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych	198
Tabela 50.	Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem	201
Tabela 51.	Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu – borowacenie.....	205
Tabela 52.	Wykaz gatunków obcych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz.....	206
Tabela 53.	Identyfikacja JCWP w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz (MP nr 40 poz. 451 z 2011 r.)	213
Tabela 54.	Zestawienie uszkodzeń biotycznych drzewostanów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz zarejestrowanych w trakcie prac urządzeniowych	220
Tabela 55.	Zestawienie uszkodzeń abiotycznych drzewostanów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz zarejestrowanych w trakcie prac urządzeniowych	223
Tabela 56.	Pożary lasów Nadleśnictwa Milicz w minionym okresie gospodarczym.....	224
Tabela 57.	Zestawienie powierzchniowe i procentowe gospodarstw w ramach obrębów	229
Tabela 58.	Jednostki regulacji użytkowania rębego i długookresowego planowania hodowlanego (gospodarstwa siedliskowe).....	230
Tabela 59.	Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu pul i proponowane w prognozie działania minimalizujące ten wpływ.....	241

SPIS FOTOGRAFII

Fotografia. 1.	Żyzna buczyna niżowa <i>Galio odorati-Fagetum</i> w leśnictwie Dziewiętlin, Nadleśnictwo Milicz (13-18-3-14-147-a) (fot. M. Malicki).	150
Fotografia. 2.	Żyzna buczyna niżowa <i>Galio odorati-Fagetum</i> na grzbiecie morenowego wału w leśnictwie Kaszowo, Nadleśnictwo Milicz (13-18-1-02-124-c) (fot. R. Pielech).....	150
Fotografia. 3.	Doskonale zachowany grąd typowy w leśnictwie Walkowo, Nadleśnictwo Milicz (13-18-1-01-58-a) (fot. Z. Dajdok).	151
Fotografia. 4.	Doskonale zachowany grąd typowy w leśnictwie Walkowo, Nadleśnictwo Milicz (13-18-1-01-58-a) (fot. Z. Dajdok).	152
Fotografia. 5.	Środkowoeuropejska dąbrowa acidofilna <i>Calamagrostio arundinaceae-Quercetum</i> w leśnictwie Lasowice, Nadleśnictwo Milicz (13-18-1-03-159-b) (fot. R. Pielech).....	154
Fotografia. 6.	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i> charakteryzujący się silnie zabagnionym runem, rosnący nad niewielkim potokiem. Leśnictwo Dziewiętlin, Nadleśnictwo Milicz (fot. R. Pielech).....	155
Fotografia. 7.	Łęg jesionowo-wiązowy <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> w leśnictwie Świątoszyn, Nadleśnictwo Milicz (13-18-2-17-365-h) (fot. Z. Dajdok).....	156
Fotografia. 8.	Zmiennowilgotna łąka trzęślicowa <i>Molinietum caeruleae</i> w aspekcie z kwitnącą bukwicą zwyczajną (<i>Betonica officinalis</i>). Leśnictwo Dziewiętlin, Nadleśnictwo Milicz (13-18-3-14-125-h) (fot. R. Pielech).	157
Fotografia. 9.	Łąka rajgrasowa w leśnictwie Kaszowo, Nadleśnictwo Milicz (13-18-1-02-104-m) (fot. R. Pielech).	159
Fotografia. 10.	Pałac w Miliczu, zbudowany przez Joachima Karola von Maltzana (po lewej) oraz dawny pałac w Krośnicach, obecnie Urząd Gminy – po prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	174
Fotografia. 11.	Dwór we Wziąchowie Wielkim (fot. Nadleśnictwo Milicz)	174
Fotografia. 12.	Pałac w Wodnikowie Górnym (po lewej) oraz pałac w Karminie (po prawej) (fot. Nadleśnictwo Milicz)	175
Fotografia. 13.	Dwór w Bartnikach (po lewej) oraz dwór w Gołkowie (po prawej) (fot. Nadleśnictwo Milicz)	175
Fotografia. 14.	Dwór w Miłośławicach (po lewej) oraz dwór w Koczurkach (po prawej) (fot. Nadleśnictwo Milicz)	175
Fotografia. 15.	Ruiny zamku w Miliczu (po lewej) oraz ruiny pałacu w Trzebicku (po prawej) (fot. Nadleśnictwo Milicz)	176
Fotografia. 16.	Zamek myśliwski „Hubertówka”, leśnictwo Gogołowice, oddz. 125x (fot. Nadleśnictwo Milicz)	176
Fotografia. 17.	Park w Miliczu. Okazałe krzewy azalii w milickim parku (po prawej) (fot. Nadleśnictwo Milicz)	179
Fotografia. 18.	Park w Postolinie (fot. Nadleśnictwo Milicz).....	179
Fotografia. 19.	Park w Karminie (po lewej) i Park w Dziewiętlinie (po prawej) (fot. Nadleśnictwo Milicz)	179
Fotografia. 20.	Mauzoleum Hochbergów, Leśnictwo Walkowo (fot. Nadleśnictwo Milicz)	180
Fotografia. 21.	Mauzoleum Emila Schrapepego – z lewej oraz cmentarz rodowy – z prawej, Leśnictwo Zwierzyniec (fot. Nadleśnictwo Milicz)	180
Fotografia. 22.	Mauzoleum Heydebrandów (fot. Nadleśnictwo Milicz)	181
Fotografia. 23.	Cmentarz hrabiego Henricha von Salischa i jego żony (fot. Nadleśnictwo Milicz)	181
Fotografia. 24.	Cmentarz w oddz. 25f Leśnictwa Walkowo – z lewej oraz cmentarz w oddz. 35s Leśnictwa Walkowo – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	181

Fotografia. 25.	Cmentarz w oddz. 18g Leśnictwa Zwierzyniec – z lewej oraz cmentarz w oddz. 55r Leśnictwa Sędraszyce – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	182
Fotografia. 26.	Cmentarz w oddz. 67k Leśnictwa Sędraszyce – z lewej oraz cmentarz w oddz. 73k Leśnictwa Sędraszyce – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	182
Fotografia. 27.	Cmentarz w oddz. 105l Leśnictwa Gądkowice – z lewej oraz cmentarz w oddz. 136c Leśnictwa Gądkowice – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	182
Fotografia. 28.	Cmentarz w oddz. 145c Leśnictwa Gądkowice (fot. Nadleśnictwo Milicz)	183
Fotografia. 29.	Cmentarz w oddz. 221i Leśnictwa Rakłowice – z lewej oraz cmentarz w oddz. 226b Leśnictwa Rakłowice – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz).....	183
Fotografia. 30.	Cmentarz w oddz. 321g Leśnictwa Wróbliniec – z lewej oraz cmentarz w oddz. 322c Leśnictwa Wróbliniec – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	183
Fotografia. 31.	Cmentarz w oddz. 323j Leśnictwa Wróbliniec – z lewej oraz cmentarz w oddz. 234d Leśnictwa Gogołowice – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	184
Fotografia. 32.	Cmentarz w oddz. 138f Leśnictwa Gądkowice – z lewej oraz cmentarz w oddz. 123l Leśnictwa Dziewiętlin – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	184
Fotografia. 33.	Grodzisko „Kaszowo” oddz. 83b Leśnictwa Kaszowo – z lewej oraz grodzisko „Zapadły Zamek” oddz. 123b Leśnictwa Gądkowice – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	185
Fotografia. 34.	Grodzisko Lelików oddz. 165n Leśnictwa Gądkowice – z lewej oraz grodzisko Malerzów oddz. 304h, i Leśnictwa Bukowinka – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	185
Fotografia. 35.	Grodzisko Malerzów oddz. 253c Leśnictwa Bukowinka – z lewej oraz grodzisko „Chmielnik” – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz).....	186
Fotografia. 36.	Kościół św. Józefa w. Złotowie (fot. Nadleśnictwo Milicz)	188
Fotografia. 37.	Kościół w Kuźniczysku – z lewej oraz kościół Chrystusa Króla w Postolinie – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz).....	188
Fotografia. 38.	Kościół św. Andrzeja Boboli w Miliczu – z lewej oraz kościół w Cieszkowie – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	189
Fotografia. 39.	Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego we Wróblinicy – z lewej oraz kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Kolędzie – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	189
Fotografia. 40.	Kościół Wniebowzięcia NMP w Bukowicach – z lewej oraz kaplica przy kościele w Bukowicach – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz).....	189
Fotografia. 41.	Kościół Narodzenia NMP w Wierzchowicach – z lewej oraz kościół św. Rodziny w Skoroszowie – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	190
Fotografia. 42.	Kościół św. Jana Chrzyciela w Kuźnicy Czeszyckiej – z lewej oraz kościół Dobrego Pasterza w Brzostowie – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz).....	190
Fotografia. 43.	Kościół Nawiedzenia NMP w Koczurkach – z lewej oraz kościół Niepokalanego Poczęcia NMP w Kuźniczysku – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	190
Fotografia. 44.	Figura św. Nepomucena w Koczurkach – z lewej, kapliczka w Guzowicach oraz drewniany krzyż w leśnictwie Sędraszyce – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	191
Fotografia. 45.	Dawny urząd celny w Poradowie, pozostałość po szlabanie na przejściu granicznym – z lewej oraz dawny budynek straży granicznej w Gołkowie – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	192
Fotografia. 46.	Jaz Ruda w Rudzie Milickiej z początku XX w. – z lewej oraz wiatrak koźlarz w Duchowej (fot. Nadleśnictwo Milicz).....	192
Fotografia. 47.	Leśniczówka Gądkowice (fot. Nadleśnictwo Milicz)	192
Fotografia. 48.	Leśniczówka Kaszowo – z lewej oraz leśniczówka Gogołowice z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)	193

SPIS RYCIN

Rycina. 1.	Nadleśnictwo Milicz na tle jednostek podziału administracyjnego.....	17
Rycina. 2.	Nadleśnictwo Milicz na tle podziału fizycznogeograficznego Polski na mezoregiony.....	19
Rycina. 3.	Diagram klimatyczny dla stacji Grabownica (1951-2005)	25
Rycina. 4.	Średnia roczna temperatura powietrza (°C) w Nadleśnictwie Milicz (1951-2005)	26
Rycina. 5.	Średnia roczna suma opadu atmosferycznego (mm) w Nadleśnictwie Milicz (1951-2005)	27
Rycina. 6.	Struktura powierzchni gatunków panujących w Nadleśnictwie Milicz	196
Rycina. 7.	Struktura powierzchni gatunków rzeczywistych w Nadleśnictwie Milicz	196
Rycina. 8.	Struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Milicz.....	204

I. WSTĘP

System ochrony przyrody i kształtowania środowiska naturalnego w Lasach Państwowych realizowany jest poprzez określanie funkcji wiodących lasów zgodnie z formami ochrony przyrody wymienionymi w art. 6, pkt. 1, ust. 2-9 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2015 poz. 1651 z późn. zm.), którymi są: rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe; oraz zgodnie z kategoriami lasów ochronnych wyszczególnionymi w art. 15 Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity - Dz.U. 2014 poz. 1153 z późn. zm.).

W niniejszym programie szeroko wykorzystano materiały i informacje z poprzedniego programu ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Milicz, stanowiącego część Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Milicz na okres od 01.01.2006 r. do 31.12.2015 r. W obecnej wersji programu zaktualizowano akty prawne, adresy leśne oraz wykaz form ochrony przyrody. Zaktualizowano i uzupełniono wykaz roślin, grzybów i zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, a także szereg informacji dotyczących charakterystyki walorów przyrodniczo-leśnych nadleśnictwa, zagrożeń i planowanych działań w zakresie ochrony przyrody. W Programie wykorzystano następujące źródła danych o środowisku przyrodniczym:

- wyniki przeprowadzonej w latach 2013-2014 inwentaryzacji fitosocjologicznej Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Doliny Baryczy” przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu;
- wyniki inwentaryzacji przyrodniczych gmin położonych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zawarte w programach ochrony środowiska gmin;
- wyniki inwentaryzacji przyrodniczej gatunków flory i fauny Lasów Państwowych z 2007 roku;
- dane Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego przy Wojewodzie Dolnośląskim z 2008 roku;
- wyniki weryfikacji gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 w ramach sporządzonego projektu planu ochrony (Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”, 2005 r.);
- wyniki weryfikacji gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OSO Dolina Baryczy PLB020001 w ramach sporządzonego projektu planu ochrony (Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”, 2005 r.);

- wyniki weryfikacji gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 w ramach sporządzonego planu zadań ochronnych (2013 r.);
- wyniki weryfikacji gatunków zwierząt w ramach planu ochrony rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”;
- wyniki inwentaryzacji bobra *Castor fiber* i wydry *Lutra lutra* przeprowadzonej na terenie Dolnego Śląska w 2012 r. przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska;
- dane z bieżącej taksacji lasów nadleśnictwa, jak również informacje i materiały zebrane i przekazane przez pracowników Nadleśnictwa Milicz;
- dane pochodzące z publikacji naukowych.

II. CELE PROGRAMU

Program ochrony przyrody dla nadleśnictwa sporządzany jest w celu:

- poprawy warunków ochrony i w miarę możliwości wzbogacania zasobów przyrodniczych ekosystemów leśnych, a w szczególności zachowania różnorodności biologicznej na wszystkich poziomach organizacji (genowym, gatunkowym, populacyjnym, ekosystemowym i krajobrazowym);
- zinwentaryzowania i zobrazowania walorów przyrodniczych nadleśnictwa;
- ukazania zagrożeń przyrody nadleśnictwa (głównie ekosystemów leśnych) na tle regionu i kraju;
- ustalenia hierarchii grup funkcji poszczególnych (całych lub części) kompleksów leśnych;
- wskazania kolejnych obiektów do objęcia szczególnymi formami ochrony i wstępnego określenia przedmiotów oraz celów i metod ich ochrony;
- sprawowania ochrony przyrody poprzez doskonalenie gospodarki leśnej i pełne wykorzystanie prac glebowo-siedliskowych;
- preferowania technologii prac leśnych przyjaznych dla środowiska przyrodniczego;
- uświadomienia wszystkim grupom społeczeństwa obecnych i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego;
- umożliwienia w przyszłości wykonania szeregu analiz porównawczych dotyczących zmian stanu lasów i środowiska przyrodniczego;
- ochrony zabytków kultury materialnej w lasach;
- zebrania informacji dotyczących szeroko pojętych aspektów ochrony przyrody w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, z podaniem materiałów źródłowych w jednym opracowaniu.

III. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA

III.1. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nadleśnictwo Milicz położone jest pomiędzy 17°5'25 a 17°34'44 długości geograficznej wschodniej i pomiędzy 51°20'50 a 51°38'54 szerokości geograficznej północnej. Jest ono jednym z 33 nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu. Składa się z trzech obrębów leśnych: Milicz, Cieszków, Kubryk podzielonych na 18 leśnictw. Łączna powierzchnia nadleśnictwa wynosi 26353,85 ha. Siedziba nadleśnictwa mieści się w Miliczu przy ulicy Trzebnickiej 18.

Tabela 1. Szczegółowy podział Nadleśnictwa Milicz na jednostki podrzędne

Nr	Leśnictwo	Oddziały	Pow. [ha]
I obręb: Milicz:			
1	Walkowo	1-10,24-25,27-63,115-117,121-123	1 497,63
2	Kaszowo	11,64-65,67-72,74-114,118-120,124-125	1 442,50
3	Lasowice	126-180,189-197	1 734,77
4	Skoroszów	205-213,221-229,237-245,253-261,269-278,288-301A	1 743,28
5	Brzezie	198-204,214-220,230-236,246-252,262-268,279-287,302-315	1 791,86
Razem obręb:			8 210,04
II obręb: Cieszków:			
6	Zwierzyniec	1-44,93-103	1 392,99
7	Sędraszyce	45-92	1 248,53
8	Gądkowice	104-131,136-171	1 526,47
9	Rakłowice	173-232	1 538,27
10	Gogołowice	233-278	1 166,01
11	Wróbliniec	132-135,280-335	1 531,57
17	Świętoszyn	279,342-384	1 340,78
Razem obręb:			9 744,62
III obręb: Kubryk			
12	Grabownica	1-23,55-96	1 533,31
13	Krośnice	43-54,97-100B,108-121,128-135,148-149	1 274,46
14	Dziewiętlin	122-127,136-147,150-189	1 603,55
15	Kubryk	101-107,190-237	1 591,91
16	Bukowice	238-242,245-250,257-262,276-281,285-292,294-298,320-327	1 163,57
18	Bukowinka	243-244,251-256,263-275,282-284,293-293A,299-319	1 232,39
Razem obręb:			8 399,19
Razem nadleśnictwo:			26 353,85

*bez gruntów stanowiących współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych: 1,9982 ha

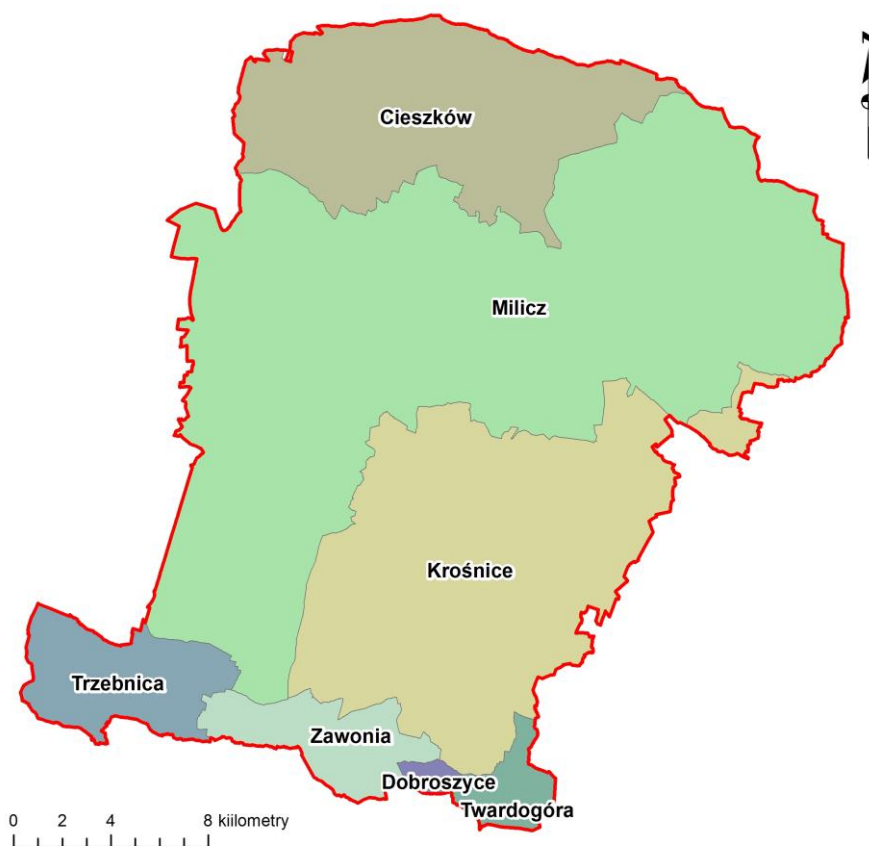
Nadleśnictwo Milicz graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi Lasów Państwowych:

- od północy z Nadleśnictwem Krotoszyn (RDLP Poznań);
- od południa i południowego wschodu z Nadleśnictwem Oleśnica Śląska (RDLP Wrocław);
- od zachodu z Nadleśnictwem Żmigród (RDLP Wrocław);
- od wschodu z Nadleśnictwem Antonin (RDLP Poznań).

III.2. POŁOŻENIE

III.2.1. POŁOŻENIE WEDŁUG PODZIAŁU ADMINISTRACYJNEGO KRAJU

Pod względem przynależności administracyjnej Nadleśnictwo Milicz położone jest w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego. Zasięg terytorialny nadleśnictwa obejmuje następujące niższe jednostki administracyjne: powiat milicki (gminy: Cieszków, Krośnice, Milicz), powiat oleśnicki (gminy: Twardogóra, Dobroszyce) oraz powiat trzebnicki (gminy: Zawonia, Trzebnica).

Rycina. 1. Nadleśnictwo Milicz na tle jednostek podziału administracyjnego

III.2.2. REGIONALIZACJA FIZYCZNOGEOGRAFICZNA

Pod względem podziału fizycznogeograficznego lasy Nadleśnictwa Milicz, położone są w następujących jednostkach fizycznogeograficznych Polski (Kondracki 2011):

Obszar: Europa Zachodnia

Podobszar: Pozaalpejska Europa Środkowa

Strefa: Lasów Mieszanych

Prowincja: Niż Środkowoeuropejski (31)

Podprowincja: Niziny Środkowopolskie (318)

Makroregion: Nizina Południowowielkopolska (318.1)

Mezoregion: Wysoczyzna Kaliska (318.12)

Makroregion: Obniżenie Milicko-Głogowskie (318.3)

Mezoregion: Kotlina Żmigrodzka (318.33)

Mezoregion: Kotlina Milicka (318.34)

Makroregion: Wał Trzebnicki (318.4)

Mezoregion: Wzgórza Trzebnickie (318.44)

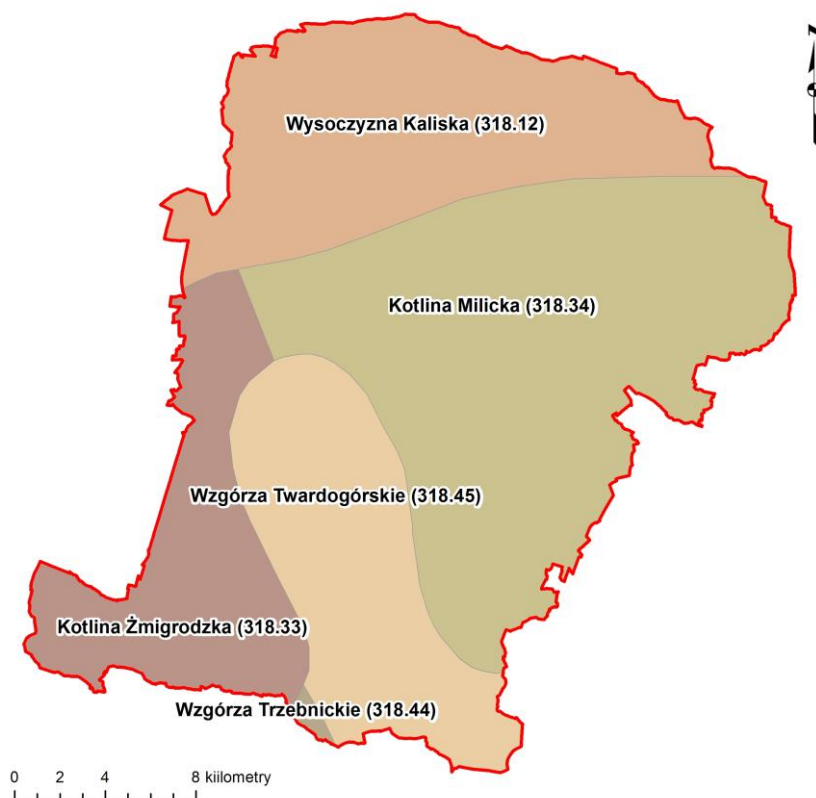
Mezoregion: Wzgórza Twardogórskie (318.45)

Tabela 2. Struktura powierzchni Nadleśnictwa Milicz wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Obwód leśny	Prowincja	Makroregion	Mezoregion	Oddział
Milicz	Niż Środkowoeuropejski	Obniżenie Milicko – Głogowskie	Kotlina Milicka	1-11, 24-25, 27-42, 42A, 43-46, 48-60, 63-65, 67-68, 68A, 69-70, 78-80
			Kotlina Żmigrodzka	68A, 71-72, 80-87, 90-99, 144-145, 145A, 146-148, 156-164, 171-180, 194-204, 208-220, 222-301, 301A, 302-315
		Wał Trzebnicki	Wzgórza Twardogórskie	11, 42A, 43, 46-47, 60-63, 69, 74-82, 88-91, 97-98, 100-145, 145A, 149-158, 165-172, 189-195, 205-210, 221-224, 237-238
Cieszków	Niż Środkowoeuropejski	Nizina Południowowielkopolska	Wysoczyzna Kaliska	1-113, 116-117, 136-137, 141, 145, 173-189, 191, 196-210, 213-238, 238A, 238B, 239-279, 342-362
		Obniżenie Milicko – Głogowskie	Kotlina Milicka	110-171, 176, 181, 188-195, 209-212, 218-221, 231-232, 280-331, 331A, 332-335, 355-360, 363-365, 371-373, 383
			Kotlina Żmigrodzka	359-362, 365-370, 372-384
Kubryk	Niż Środkowoeuropejski	Obniżenie Milicko – Głogowskie	Kotlina Milicka	1-23, 43-44, 44A, 45, 45A, 46-100, 100A, 100B, 101-106, 106A, 107-121, 128-135, 148-150, 217, 217A, 218-220

Obręb leśny	Prowincja	Makroregion	Mezoregion	Oddział
			Kotlina Żmigrodzka	202, 205-216, 291-292, 320-327
		Wał Trzebnicki	Wzgórza Trzebnickie	290-291, 297-298
			Wzgórza Twardogórskie	113-114, 121-127, 135-147, 150-210, 212, 220-269, 269A, 270-291, 293, 293A, 294-319

Mezoregion Wysoczyzna Kaliska to jedyny mezoregion reprezentujący Nizinę Południowowielkopolską na terenie Nadleśnictwa Milicz. Obejmuje on swoim zasięgiem północną część obrębu leśnego Cieszków i charakteryzuje się urozmaiconym krajobrazem rolniczo-leśnym. Drzewostany tworzą głównie bory mieszane, a na żyzniejszych powierzchniach grądy. Obszar pokrywają denudacyjne równiny morenowe pagórków i wzgórz ostańcowych, będących pozostałością moren czołowych zlodowacenia warciańskiego (Kondracki 2011).

Rycina. 2. Nadleśnictwo Milicz na tle podziału fizycznogeograficznego Polski na mezoregiony

Mezoregion Kotlina Milicka to jeden z dwóch mezoregionów Obniżenia Milicko-Głogowskiego w zasięgu granic nadleśnictwa. Obejmuje on największą, centralną część Nadleśnictwa Milicz. Dno kotliny jest piaszczyste, porośnięte lasami (zespołem Lasów

Milickich) i rozległymi kompleksami łąk. Najbardziej charakterystycznym elementem tej części nadleśnictwa jest obecność dużego kompleksu stawów rybnych w okolicy Milicza wraz z całą towarzyszącą mu infrastrukturą hydrotechniczną w postaci rowów, kanałów oraz urządzeń piętrzących.

Mezoregion Kotlina Żmigrodzka stanowi część Obniżenia Milicko-Głogowskiego, obejmuje zachodnią część nadleśnictwa. Mezoregion jest zagłębieniem końcowym lodowca warciańskiego. Dno kotliny wypełniają piaski, porośnięte borami sosnowymi, a w dolinach strug lasami łągowymi. Przez centralną część kotliny ze wschodu na zachód przepływa rzeka Barycz (Kondracki 2011).

Mezoregion Wzgórza Twardogórskie jest to rolniczo-leśny region, podzielony na trzy mikroregiony – Grzbiet Twardogórski, Wzgórza Sycowskie oraz Wzgórza Krośnickie (Kondracki 2011). W zasięgu granic Nadleśnictwa Milicz ostatni z nich wąskim klinem w postaci wyniesionego wału oddziela Kotlinę Milicką od Żmigrodzkiej. Najwyższe z wzniesień w jego obrębie osiągają do 242 m n.p.m. Po zachodniej stronie wału zlokalizowany jest największy z kompleksów leśnych nadleśnictwa.

Mezoregion Wzgórza Trzebnickie obejmuje bardzo niewielki obszar w południowej części nadleśnictwa, w granicach mikroregionu Brama Malerzowska stanowiącego poprzeczne obniżenie, oddzielające Wzgórza Trzebnickie od Wzgórz Twardogórskich (Kondracki 2011). Ten fragment cechuje najniższy stopień lesistości i najmniejszy udział gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz.

III.2.3. REGIONALIZACJA PRZYRODNICZO-LEŚNA

Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną Polski 2010 (Zielony i Kliczkowska 2012) lasy Nadleśnictwa Milicz położone są w zasięgu Krainy Wielkopolsko-Pomorskiej (III) oraz Krainy Śląskiej (V) w granicach następujących mezoregionów:

Kraina: Wielkopolsko-Pomorska (III)

Mezoregion: Krotoszyński (III – 32)

Mezoregion: Kotliny Żmigrodzkiej, Milickiej i Grabowskiej (III – 35)

Kraina: Śląska (V)

Mezoregion: Wzgórz Trzebnicko-Ostrzeszowskich (V – 17)

Tabela 3. Struktura powierzchni Nadleśnictwa Milicz wg regionalizacji przyrodniczo-leśnej

Obręb leśny	Kraina	Mezoregion	Oddział
Milicz	III	Kotliny Żmigrodzkiej, Milickiej i Grabowskiej	1-11, 24-25, 27-40, 42A, 43-45, 48, 50-51, 64-65, 67-68, 68A, 69-72, 74-100, 103-104, 110, 147-148, 162-164, 177-180, 201-204, 210-220, 226-236, 242-301, 301A, 302-315

Obręb leśny	Kraina	Mezoregion	Oddział
	V	Wzgórz Trzebnicko – Ostrzeszowskich	29, 41-42, 42A, 43-49, 52-63, 74-76, 101-109, 111-145, 145A, 146-147, 149-180, 189-218, 221-234, 237-243, 253-259, 269-276, 288, 296
Cieszków	III	Krotoszyński	1-60, 87, 93-121, 132, 134-152, 173-189, 191-194, 196-237, 242, 254-255, 260-279, 346
		Kotliny Żmigrodzkiej, Milickiej i Grabowskiej	52-92, 121-131, 133-135, 149, 152-171, 188, 190-195, 221, 238, 238A, 238B, 239-259, 263-264, 279-331, 331A, 332-335, 342-384
Kubryk	III	Kotliny Żmigrodzkiej, Milickiej i Grabowskiej	1-23, 43-44, 44A, 45, 45A, 46-100, 100A, 100B, 108, 115, 128-129, 148, 207, 211, 214, 216, 323-327
	V	Wzgórz Trzebnicko – Ostrzeszowskich	100B, 101-106, 106A, 107-127, 130-217, 217A, 218-269, 269A, 270-293, 293A, 294-322

III.2.4. REGIONALIZACJA GEBOTANICZNA

Według regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza (2008) obszar Nadleśnictwa Milicz leży w zasięgu następujących jednostek geobotanicznych:

Prowincja Środkowoeuropejska

Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa

B Dział Brandenbursko-Wielkopolski

B.4b. Podkrajina Południowowielkopolska

B.4b.8. Okręg Wysoczyzny Kaliskiej

B.4b.8.e Ostrowski

B.4b.8.f Zduński

B.4b.8.g Jutrosiński

B.4b.8.h Szkaradowski

B.4b.12.d Czeszowski

B.4b.12.e Odolanowsko-Milicki

B.4b.13.d Bukowicki

B.4b.13.e Międzyborski

III.3. STRUKTURA UŻYTKOWANIA ZIEMI WG GMIN

Tabela 4. Zestawienie powierzchni gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz w poszczególnych gminach

Lp.	Gmina	Powierzchnia [ha]			
		Grunty leśne zalesione i niezalesione [ha]	Związane z gosp. leśną [ha]	Grunty nieleśne [ha]	Ogółem [ha]
1	Cieszków	3223,69	97,21	140,27	3461,17
2	Dobroszyce	86,44	1,19	4,14	91,77

Lp.	Gmina	Powierzchnia [ha]			
		Grunty leśne zalesione i niezalesione [ha]	Związane z gosp. leśną [ha]	Grunty nieleśne [ha]	Ogółem [ha]
3	Krośnice	6025,11	180,60	285,43	6491,14
4	Milicz - miasto	307,35	14,02	31,53	352,90
5	Milicz – obszar wiejski	12840,94	432,64	348,05	13621,63
6	Trzebnica	546,74	16,80	48,21	611,75
7	Twardogóra	431,69	20,86	3,73	456,28
8	Zawonia	1211,35	31,63	24,23	1267,21

*bez gruntów stanowiących współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych: 1,9982 ha

III.4. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA KOMPLEKSÓW LEŚNYCH

Tabela 5. Liczba i wielkość kompleksów leśnych w zarządzie Nadleśnictwa Milicz

Wielkość kompleksu	obręb Milicz		obręb Cieszków		obręb Kubryk		nadleśnictwo Milicz	
	Ilość kompleksów/ powierzchnia [ha]		Ilość kompleksów/ powierzchnia [ha]		Ilość kompleksów/ powierzchnia [ha]		Ilość kompleksów/ powierzchnia [ha]	
<1.00	18	7,18	49	24,79	30	15,36	97	47,33
1.01-5.00	19	52,25	56	118,60	21	48,47	96	219,32
5.01-20.00	10	86,49	16	153,48	5	41,68	31	281,65
20.01-100.00	7	306,21	9	341,96	5	275,01	21	923,18
100.01-200.00	2	291,92	2	275,44	1	175,90	5	743,26
200.01-500.00	3	1125,57	-	-	1	354,45	3	1059,72
500.01-2000.00	-	-	5	4076,24	2	1372,42	7	5868,96
>2000.00	1	6340,42	1	4754,11	1	6115,90	2	17210,43

III.5. PORÓWNANIE WYBRANYCH CECH DRZEWOSTANÓW W RAMACH GRUP FUNKCJI LASU

Tabela 6. Wybrane cechy drzewostanów w ramach grup funkcji lasu w zarządzie Nadleśnictwa Milicz

Obiekt, nazwa: rezerwatu, obrębu, nadleśnictwa	Grupa funkcji	Przeciętny wiek	Przeciętny zapas [m ³ /ha]	Średni przyrost [m ³ /ha]	Udział gatunków liściastych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
„Wzgórze Joanny”	rezerwat przyrody	170	451	4	95,3	4,7
„Stawy Milickie” kompleks Stawno	rezerwat przyrody	101	362	5	75,0	25,0
„Stawy Milickie” kompleks Potasznia	rezerwat przyrody	83	263	5	45,4	54,6
obręb Milicz	lasu ochronne	66	291	7	33,3	66,7

Obiekt, nazwa: rezerwatu, obrębu, nadleśnictwa	Grupa funkcji	Przeciętny wiek	Przeciętny zapas [m ³ /ha]	Średni przyrost [m ³ /ha]	Udział gatunków liściastych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
ogółem obręb Milicz		65	290	7	31,9	68,1
obręb Cieszków	lasy ochronne	58	276	7	31,1	68,9
ogółem obręb Cieszków		57	278	7	28,2	71,8
obręb Kubryk	lasy ochronne	63	324	8	45,7	54,3
ogółem obręb Kubryk		62	318	8	40,0	60,0
Nadleśnictwo Milicz	lasy ochronne	63	296	7	36,1	63,9
ogółem Nadleśnictwo Milicz		62	295	8	33,4	66,6

III.6. MIEJSCE I ROLA NADLEŚNICTWA W PRZESTRZENI PRZYRODNICZO- LEŚNEJ REGIONU

Tabela 7. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów Nadleśnictwa Milicz

Jednostka	Średni wiek (lata)	Przeciętny zapas (m ³ /ha)	Przeciętny przyrost (m ³ /ha/rok)	Udział powierzchniowy siedlisk borowych (%)	Udział powierzchniowy gatunków iglastych (%)
obręb Milicz	66	292	7	56,8	67,4
obręb Cieszków	57	278	7	49,2	71,5
obręb Kubryk	62	318	8	33,9	60,2
Nadleśnictwo Milicz	62	295	8	46,7	66,6
RDLP Wrocław*	63	269	brak danych	brak danych	72,3
Lasy Państwowe*	62	264	9,21	50,8	76,5

*Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych na dzień 1 stycznia 2014 r.

III.7. GEOLOGIA I GEOMORFOLOGIA

Badany teren leży na obszarze monokliny przedsudeckiej. Zbudowana jest ona ze skał osadowych wieku permsko-mezozoicznego. Na tym fundamencie leżą utwory kenozoiczne. Utwory trzeciorzędowe są wykształcone w formie łąk i piasków kwarcowych. Utwory trzeciorzędowe można zaobserwować na powierzchni spiętrzonych przez lodowiec wzgórz, np. w rejonie Stawca i Wierzchowic, podczas gdy w dnach kotlin leżą kilkadziesiąt metrów pod powierzchnią gruntu. Utwory czwartorzędowe związane są przede wszystkim z plejstoceńskimi zlodowaceniami i nasunięciem się lądolodu ze Skandynawii. Osady bezpośrednio naniesione to gliny zwałowe. Można je spotkać na powierzchni wysoczyzn i wzgórz otaczających kotliny. Wzgórze Wału Trzebnickiego mają skomplikowaną strukturę

glacitektoniczną. Przejawia się to przemieszaniem starszych, trzeciorzędowych warstw z młodszymi czwartorzędowymi glinami, piaskami i żwirami. W dnach kotlin gliny lodowcowe sięgają miąższości 60 metrów. W częściach północnych kotlin oraz w dolinach rzek przeważają na powierzchni mułki rzeczne oraz miejscami torfy. W wielu miejscach dość liczne są także utwory eoliczne (Janiszewski 1981, Ranoszek i Ranoszek 2004).

III.8. KLIMAT

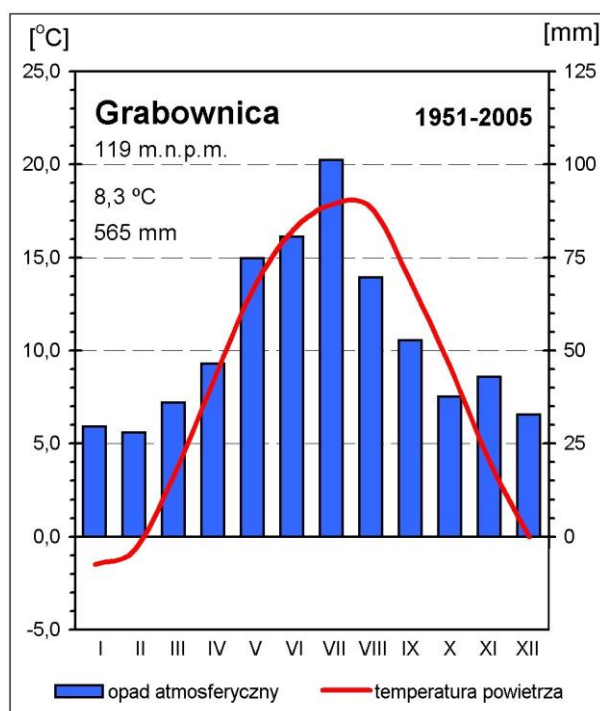
Charakterystykę klimatyczną Nadleśnictwa Milicz oparto o estymowane wielkości wieloletnich pomiarów meteorologicznych w stacji Grabownica ($\gamma=51^{\circ}28'N$, $\lambda=17^{\circ}27'E$, $H=119$ m n.p.m.) znajdującej się we wschodniej części omawianego obszaru. Duża zgodność publikowanych danych z tej stacji (roczniki meteorologiczne IMGW) z serią pomiarową ze stacji Wrocław-Strachowice umożliwiła uzupełnienie luk i opracowanie jednorodnych ciągów wielkości temperatury powietrza i sum opadu atmosferycznego w okresie od 1951 do 2005 roku. Użyte do tego celu dane pomiarowe ze stacji Wrocław-Strachowice pochodziły z globalnej historycznej bazy danych meteorologicznych (GHCN) oraz o globalnej bazy danych wielkości dobowych (GBASOD).¹

W Nadleśnictwie Milicz wyraźnie uwidacznia się wpływ czynników geograficznych, jednak podobnie jak w całym regionie klimat w głównej mierze kształtują wielkoskalowe procesy cyrkulacyjne związane z obiegiem ciepła i wilgoci w atmosferze. Pogodę kształtują całoroczne ośrodki baryczne Niż Islandzki i Wyż Azorski, a także sezonowy Wyż Azjatycki oraz wyż powstające nad Europą Północną. W ciągu roku dominują wilgotne masy powietrza polarno-morskiego (46%), podczas gdy powietrze polarno-kontynentalne stanowi przeciętnie 38%. Sytuacje z napływem chłodnych mas arktycznych stanowią tylko 10% dni w roku. Wysoki udział mas polarno-morskich sprawia, że klimat jest dość ciepły i łagodny. Ciśnienie atmosferyczne jest wyrównane przez cały rok z wyraźnie zaznaczonym maksimum w zimie. Klimat przejściowy Polski odznacza się dużą częstością przemieszczających się frontów atmosferycznych co wpływa na ogromną zmienność pogody z dnia na dzień.

---

¹ Global Historical Climatology Network jest globalną bazą danych meteorologicznych należącą do Światowej Organizacji Meteorologicznej. Zawiera ona średnie wartości temperatury powietrza, a także sumy miesięczne opadu dla około 7300 stacji meteorologicznych z całego świata. Global Summary of Day jest zbiorem informacji o pogodzie z ponad 10000 stacji meteorologicznych od 1. stycznia 1994 roku do dnia obecnego. Niekomercyjny dostęp do danych, realizowany za pośrednictwem światowej sieci Internet, jest bezpłatny i nielimitowany.

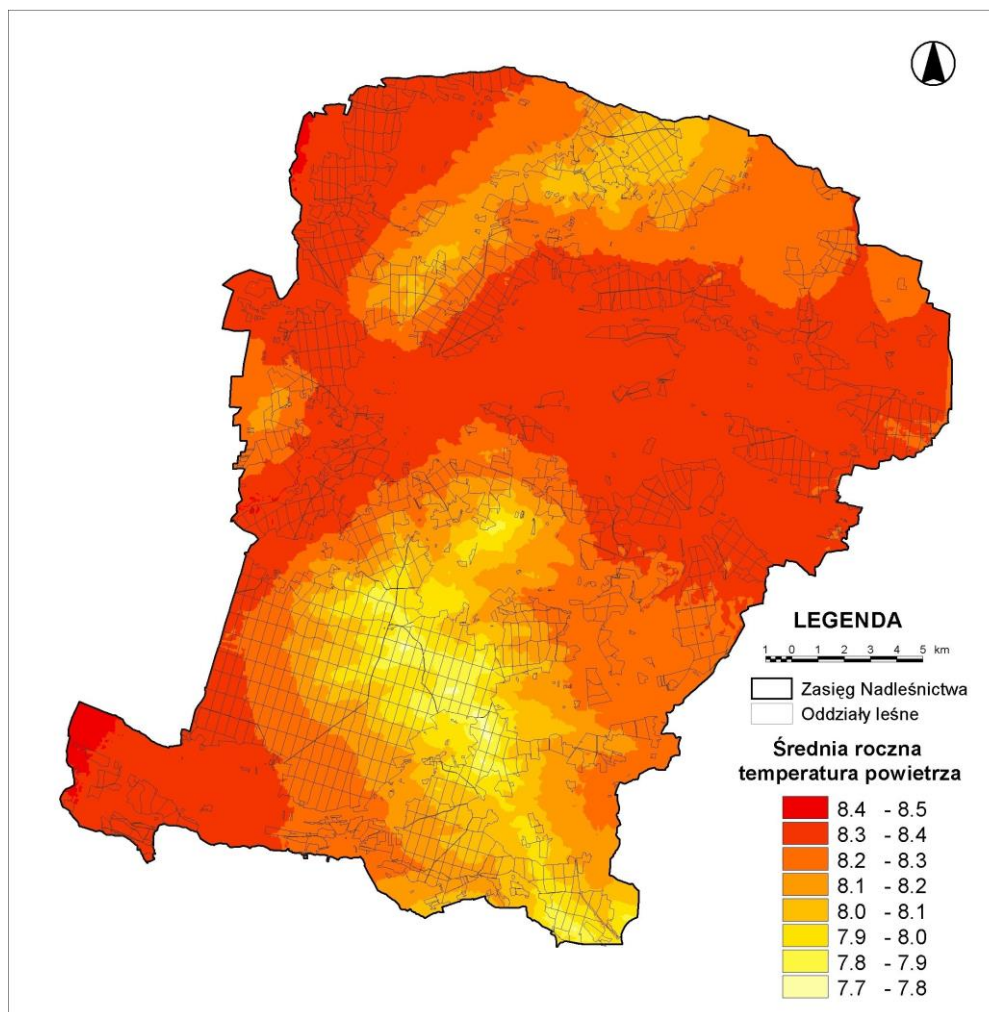
Rycina. 3. Diagram klimatyczny dla stacji Grabownica (1951-2005)

Przechodzeniu frontu chłodnego (przeciętnie 126 dni w roku) najczęściej towarzyszy wzrost prędkości wiatru i gwałtowny opad atmosferyczny. Front ciepły (65 dni) oznacza zazwyczaj długotrwałe pogorszenie pogody, deszcz ciągły o zmiennej intensywności. W regionie dominuje wiatr z sektora zachodniego notowany przeciętnie w trakcie ok. 50% pomiarów. Jego prędkość bardzo rzadko przekracza 5m/s (ok. 10% sytuacji pogodowych w ciągu roku). Średnia roczna prędkość wiatru w nadleśnictwie wynosi 2,7 m/s, przy ok. 30% udziale cisz atmosferycznych.

Tabela 8. Wieleletnie średnie miesięczne wartości temperatury powietrza w Grabownicy (1951-2005)

Grabownica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	T (rok)
1951-1960*	-1,6	-2,5	2,1	7,0	12,6	16,7	18,2	17,4	13,1	8,5	3,6	1,2	8,0
1961-1970*	-3,3	-1,6	1,9	8,3	12,2	16,7	17,3	16,7	13,5	9,0	4,0	-1,8	7,7
1971-1980*	-1,3	0,2	3,8	6,8	12,5	15,7	16,8	16,9	12,6	7,9	3,7	1,2	8,1
1981-1990*	-1,0	-1,0	3,9	7,8	13,7	15,7	17,8	17,2	13,4	9,5	3,5	1,0	8,4
1991-2000*	0,0	1,5	4,0	8,6	13,5	16,5	18,5	18,5	13,4	8,8	3,3	0,4	8,9
1951-2005*	-1,3	-0,6	3,2	7,8	13,0	16,3	17,8	17,5	13,3	8,8	3,7	0,3	8,3

* wartości estymowane przy użyciu danych ze stacji Wrocław-Strachowice

Rycina. 4. Średnia roczna temperatura powietrza (°C) w Nadleśnictwie Milicz (1951-2005)

W zasięgu działania Nadleśnictwa Milicz średnia wieloletnia temperatura powietrza waha się od 7,7°C w najwyższych partiach wzgórz Twardogórskich do 8,4°C w Kotlinie Milickiej. Przeciętnie cały obszar charakteryzuje temperatura 8,2°C, która jest o 0,1°C niższa od średniej wieloletniej w stacji Grabownica. Dane z tej stacji wskazują, że najcieplejszym miesiącem jest zazwyczaj lipiec (17,8°C) zaś najchłodniejszym styczeń (-1,3 °C). Wpływ rzeźby na przestrzenne zmiany temperatury ogranicza się do jej zróżnicowania następującego wraz z wysokością. Wielkość średniej miesięcznej temperatury powietrza pomiędzy obszarami o zróżnicowanej wysokości nad poziomem morza nie przekracza 0,7°C. W granicach obrębów leśnych najbardziej uprzywilejowanym termicznie obszarem jest obręb Cieszków (8,3°C). Obręby Milicz i Kubryk charakteryzują wielkości odpowiednio 8,2°C i 8,1°C.

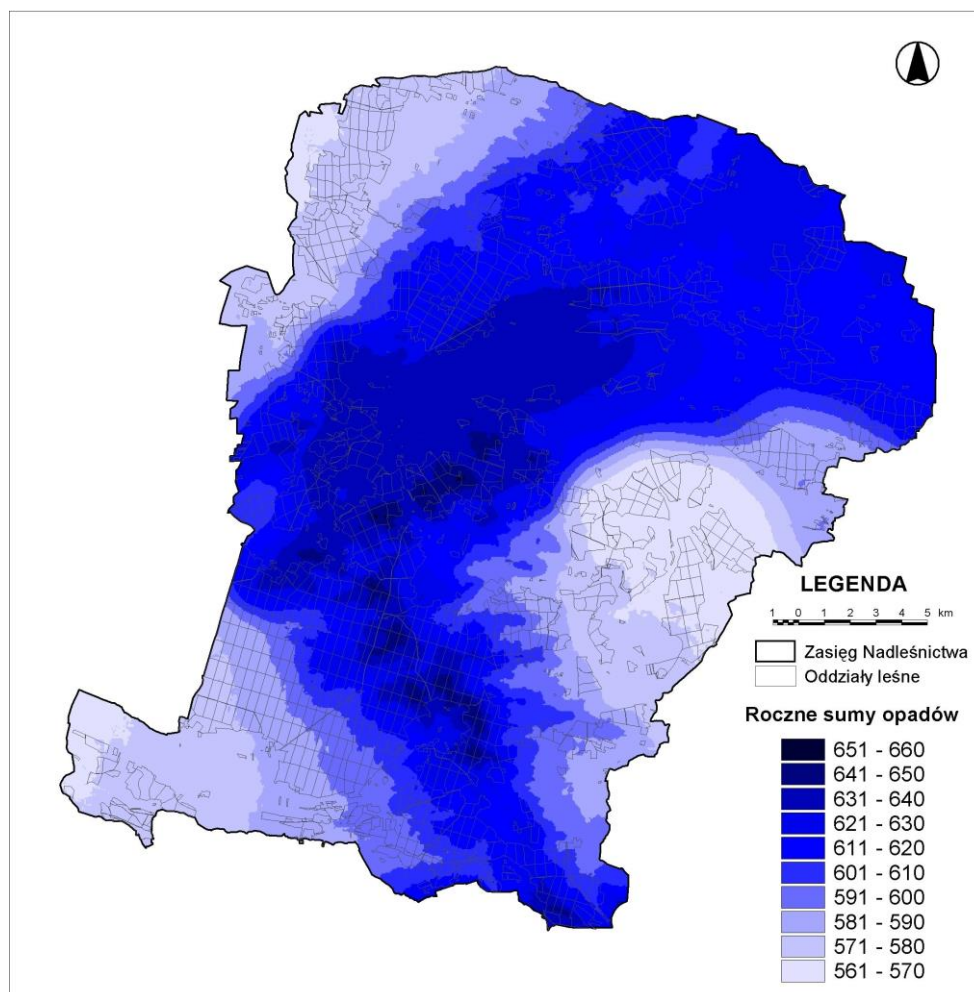
Średnia wieloletnia (1951-2005) suma opadu atmosferycznego w stacji Grabownica wynosi 565 mm. Z uwagi jednak na jej dużą zmienność w przestrzeni nie można traktować jej jako wartości reprezentatywnej dla obszaru całego nadleśnictwa. Wykorzystanie technik

GIS pozwoliło na identyfikację obszarów o zwiększonej bądź wyraźnie zaniżonej sumie opadu względem wzrostu sum opadu wraz postępującą wysokością nad poziomem morza. Obszarem o zdecydowanie wyższej rocznej sumie opadu atmosferycznego jest Kotlina Milicka (ok. 630 mm).

Tabela 9. Wieloletnie średnie miesięczne wartości sum opadu atmosferycznego w Grabownicy (1951-2005)

Grabownica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	R (rok)
1951-1960*	28	23	20	33	49	59	112	44	44	30	40	37	517
1961-1970*	26	30	21	29	74	62	81	71	41	35	69	32	571
1971-1980*	40	25	17	33	58	85	134	57	62	48	65	42	667
1981-1990*	31	24	17	29	56	82	68	51	50	28	51	38	526
1991-2000*	27	28	28	27	58	64	107	41	58	31	47	34	550
1951-2005*	31	26	21	29	59	68	101	53	51	34	55	37	565

* wartości estymowane przy użyciu danych ze stacji Wrocław-Strachowice

Rycina. 5. Średnia roczna suma opadu atmosferycznego (mm) w Nadleśnictwie Milicz (1951-2005)

Niższe od przewidywanych wielkości opadu notowane są w cieniu Wzgórz Twardogórskich po stronie północno-wschodniej (Grabownica; 565 mm). Różnice w przeciętnej rocznej dostawie wody z opadu w poszczególnych obrębach leśnych nie przekraczają 10 mm i wynoszą dla obrębów Kubryk, Cieszków i Milicz odpowiednio 602, 606 i 610 mm. Największe przestrzenne zróżnicowanie sum opadu cechuje obręb Milicz (90 mm), zaś najmniejsze obręb Cieszków (68 mm). Rozkład przestrzenny tego zjawiska pozwala na określenie przeciętnej wielkości sumy rocznej opadu atmosferycznego dla wszystkich gruntów z zarządzie Nadleśnictwa Milicz na 605 mm. Należy przy tym zwrócić uwagę na dużą zmienność tej wielkości z rok na rok wynoszącą od 57 do 137% przeciętnej rocznej sumy opadu w latach 1951-2005. W wieloleciu 1951-2005 miesiącem o najwyższej sumie miesięcznej był lipiec (101 mm), o najniższej zaś luty (26 mm). Na obszarze nadleśnictwa okres bardzo łagodnej zimy notuje się pokrywą śnieżną o średniej grubości od 5 do 15 cm zalegającą łącznie około 50 dni w roku. Duża łączna powierzchnia zbiorników wodnych zlokalizowanych w dolinie Baryczy wpływa łagodząco na klimat oraz zwiększa ilość pary wodnej w powietrzu. Podczas bezchmurnych i bezwietrznych nocy w dolinie oraz w pobliżu stawów mogą tworzyć się zastoiska chłodnego wilgotnego powietrza powodując powstawanie mgieł.

Wykorzystując dane klimatyczne udostępnione bezpłatnie w Internecie przez Niemiecką Służbę Meteorologiczną (DWD) dla stacji meteorologicznej zlokalizowanej we Wrocławiu ($\gamma=51^{\circ}06' N$, $\gamma=16^{\circ}54' E$, $H=121$ m n.p.m.) można przeanalizować sytuację pogodową w regionie po roku 2000 i porównać ją do wielolecia 1951-2005. Ostatnie lata na tle poprzedniego okresu charakteryzują się wzrostem przeciętnej temperatury powietrza atmosferycznego we wszystkich miesiącach w ciągu roku o około $1^{\circ}C$, przy jednoczesnym spadku sumy rocznej opadów atmosferycznych o około 5%. Jest to oczywiście zbyt krótki okres, aby obserwowane różnice definiować jako trwałe zmiany klimatyczne, ale ostatnie 15 lat wyraźnie wskazuje na panujące obecnie w południowo-zachodniej Polsce tendencje pogodowe. Od 2000 roku w każdym kolejnym odnotowuje się wyższą od wieloletniej średnią roczną temperaturę powietrza. Najwyższe wielkości różnic odnotowano w latach 2014 ($+2,8^{\circ}C$), 2000 ($+2,1^{\circ}C$), 2007 i 2008 ($+1,9^{\circ}C$). Jedynym wyjątkiem był rok 2014, kiedy średnia roczna była nieznacznie niższa od wieloletniej ($-0,2^{\circ}C$) na co bezpośrednio wpłynęły dwa bardzo chłodne miesiące styczeń i grudzień. Niepokojącym tendencjom w termice atmosfery towarzyszy zmniejszanie się sum opadów atmosferycznych dochodzące do niemal 200 mm, jak np. w 2003 roku kiedy suma opadu atmosferycznego we Wrocławiu wyniosła tylko 417 mm – przeciętnie zmniejszenie sumy rocznej opadu atmosferycznego od 2000 roku wynosi około 30 mm. Oczywiście zmienność tego parametru z roku na rok jest dużo większa niż średniej rocznej temperatury powietrza, jednak w ciągu ostatnich 15 lat

tylko w latach 2001, 2006, 2009, 2011 i 2013 odnotowano wyższą od przeciętnej sumę opadów atmosferycznych. Bardzo negatywnie ocenić należy także zmniejszającą się liczbę dni z opadem oraz zastępowanie długich okresów deszczowych krótkotrwałymi opadami nawalnymi, a także coraz częstsze występowanie w zasadzie bezśnieżnych i dość ciepłych zim.

Warunki klimatyczne Nadleśnictwa Milicz z uwagi na przeciętnie wysokie sumy opadu atmosferycznego oraz korzystne warunki termiczne można zaliczyć do korzystnych dla wzrostu i hodowli lasu. Omawiany obszar znajduje się w pasie wyższych opadów poza mezoskalowym „cieniem opadowym” nizin środkowopolskich. Znaczący wpływ na wielkość sum opadu ma lokalna rzeźba terenu. W cieniu wzgórz Twardogórskich notuje się ograniczenia w dostawie wody z atmosfery.

III.9. WARUNKI HYDROLOGICZNE

III.9.1. WODY POWIERZCHNIOWE

Zgodnie z podziałem hydrograficznym Polski (2007) teren nadleśnictwa położony jest w zlewni Bałtyku w dorzeczu Odry, w zlewni jej prawobrzeżnych dopływów (źródło: *Mapa Podziału Hydrograficznego Polski wykonana przez Zakład Hydrografii i Morfologii Koryt Rzecznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej na zamówienie Ministra Środowiska i sfinansowana ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (aktualizacja – październik 2007)*):

I Odra

II Barycz

III Orla

IV Orla od Żydowskiego Potoku do Rdęcy (p), Orla od Dąbrocznej do Masłówki (p), Orla od Rdęcy do Dąbrocznej (p).

III Barycz do Polskiej Wody (I)

IV Czarna Woda, Barycz od Czarnej Wody do Polskiej Wody (I), Kuroch, Barycz od Kurocha do Złotnicy (I), Złotnica, Barycz od Złotnicy do Czarnej Wody (p).

III Barycz od Polskiej Wody do Sąsiecznicy (I)

IV Barycz od Polskiej Wody do Prądni (p), Barycz od Prądni do Milickiego Potoku (I), Prądnia, Milicki Potok, Barycz od Milickiego Potoku do Kręcicy (I), Kręcica *Szklana Woda*, *Sowina Kanał Sowina*.

III Polska Woda

IV Polska Woda od Młyńskiego Rowu do Sarniego Rowu (I),
Sarni Rów *Rybnica*, Polska Woda od Sarniego Rowu do ujścia.

III Sąsiedzka *Sieczka*

IV Brzeźnica, Jesionka, Sąsiedzka do Głębokiego Rowu (I),
Głęboki Rów.

Główną rzeką przebiegającą przez środek badanego terenu jest Barycz, która zbiera wody z niezliczonej ilości dopływów wypływających ze Wzgórz Trzebnickich, Ostrzeszowskich, Sycowskich i Milickich, wśród których wyróżniają się: Krępicą, Polska Woda, Sąsiedzka, Jesionka, Czarna Woda i Prądnia. Spływają one po nieprzepuszczalnym podłożu z wysoczyzn moreny dennej, z których woda szybko spływa po opadach. Dopływy lewobrzeżne spływają od południa, wiele z nich bierze swój początek na wzgórzach Wału Trzebnickiego. Charakteryzują się w początkach biegu dużym spadkiem. Cieki na terenie opisywanego obszaru charakteryzują się niskimi przepływami i skromnymi zasobami dyspozycyjnymi, które są jednymi z najniższych w Polsce. Na ograniczone zasoby wód powierzchniowych wpływa znacząco charakterystyczna dla tych terenów mała ilość opadów atmosferycznych.

Barycz posiada średni spadek 0,035%, należący do najmniejszych w Polsce. Dlatego też na tym terenie znajdowały się wielkie powierzchnie terenów zabagnionych, na obszarze których utworzono wiele stawów. Prowadzone już od czasów średniowiecza prace przy budowie stawów przekształcały w znaczący sposób cały układ rzeczny. Rozgałęziająca się niegdyś na wiele koryt Barycz została zmieniona w wielu miejscach w kanały doprowadzające wodę do stawów. W celu umożliwienia doprowadzania wody z rzek do stawów, Barycz i dopływy spiętrzono kilkunastoma większymi jazami i licznymi mniejszymi urządzeniami hydrotechnicznymi. Ponadto w latach 1930-1939 obwałowano Barycz, a po wojnie podwyższono wały. Jedyne odcinek rzeki, którego nie poddano tym regulacjom znajduje się pomiędzy Miliczem i Sułowem, gdzie istnieją jeszcze liczne zakola i starorzecza (Ranoszek i Ranoszek 2004).

Północno-zachodnia część obrębu Cieszków odwadniana jest do rzeki Orli przez dwa główne cieki - Borownicę i Śląski Rów. Wody z pozostałej części obrębu odprowadzane są do Czarnej Wody - prawego dopływu Baryczy.

Część wschodnia obrębu Kubryk odwadniana jest rzeką Prądnią, Grabownicą i Rybnicą w kierunku północnym do Baryczy. Wody z zachodniej części obrębu odprowadzane są w dwóch kierunkach - północno-zachodnia część lasów w kierunku północnym ciekami Lubiel, zaś południowo-zachodnia część lasów rzekami Jesionka i Sąsiedzka płynącymi w kierunku zachodnim. Wszystkie te rzeki odprowadzają wody do Baryczy. Obręb Milicz odwadniany jest dwoma głównymi rzekami Krępicą i Brzeźnicą w kierunku zachodnim do Baryczy.

III.9.2. WODY PODZIEMNE

Obszar Nadleśnictwa Milicz znajduje się w zasięgu dwóch głównych zbiorników wód podziemnych (Kleczkowski 1990):

1. Pradolina Barycz-Głogów (E) - zbiornik nr 303 znajduje się w obrębie dolin: Baryczy oraz Sąsiedzicy, zalega w utworach czwartorzędu pradoliny. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą 59 tys. m³/dobę, a średnia głębokość ujęć około 30 m.
2. Zbiornik międzymorenowy Smoszew-Chwaliszew-Sulmierzyce - zbiornik nr 309 znajduje się w północnej części nadleśnictwa, powstał w międzymorenowych utworach czwartorzędu. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą 18 m³/dobę, a średnia głębokość ujęć 80 m.

III.10. GLEBY

Nadleśnictwo Milicz posiada opracowanie glebowo-siedliskowe sporządzone przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Poznaniu wg stanu na 01.01.2005 r. Podczas aktualnie prowadzonych prac urządzeniowych dla gruntów objętych powyższym opracowaniem zostały wykorzystywane informacje w nim zawarte. Dla gruntów nieobjętych opracowaniem został przypisany typ siedliskowy lasu zgodny z oceną na gruncie i położeniem względem sąsiednich TSL. Aktualnie sporządzany plan urządzania lasu nie obejmuje wykonania opracowania fitosocjologicznego, jedynie wnosi aktualizację warstw LMN zgodnie z pracami urządzeniowymi i pracami fitosocjologicznymi (LKP „Lasy Doliny Baryczy”, 2013-2014).

Dominującym typem gleb na terenie Nadleśnictwa Milicz są gleby bielcowe (38%), w dalszej kolejności gleby brunatne (19%) i rdzawe (16%). W obrębie Milicz i Cieszków przeważają gleby bielcowe, natomiast w obrębie Kubryk ich udział maleje na rzecz gleb brunatnych. Gleby nie są generalnie podatne na erozję, za wyjątkiem fragmentów wzgórz o większych spadkach, zwłaszcza w przypadku odsłonięcia szaty roślinnej. Szczegółowy opis typów i podtypów gleb zawarty jest w opracowaniu siedliskowym.

IV. FORMY OCHRONY PRZYRODY

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2015 poz. 1651 z późn. zm.) ustanowiła następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Spośród istniejących form ochrony przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz występują: dwa rezerваты przyrody – „Stawy Milickie” oraz „Wzgórze Joanny”, Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”, obszary Natura 2000: OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041, OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001, OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 oraz OSO Dolina Baryczy PLB020001, 5 pomników przyrody, 55 użytków ekologicznych, a także chronione gatunki roślin, zwierząt oraz grzybów.

IV.1. REZERWATY PRZYRODY

Według Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2015 poz. 1651 z późn. zm.) rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi (art.13 uoop). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz zlokalizowane są obecnie dwa rezerваты przyrody: „Stawy Milickie” oraz „Wzgórze Joanny”.

IV.1.1. ISTNIEJĄCE REZERWATY PRZYRODY

Rezerwat przyrody „Stawy Milickie” został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 8 lipca 1963 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1963 r. Nr 57. poz. 292). Kolejnymi aktami w sprawie rezerwatu były: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 września 1973 r.

w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1973 r. Nr 42, poz. 255), Zarządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. na terenie województwa dolnośląskiego (Dz.Urz. Woj. Doln. z 2001 r. Nr 172, poz. 3104) oraz Zarządzenie Nr 14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” (Dz.Urz. Woj. Doln. z 2013 r. Nr 3389).

Rezerwat obejmuje obszar o powierzchni **5298,15 ha**, nie posiada otuliny. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych wielu szczególnie cennych i rzadkich gatunków ptaków oraz fragmentów środowisk wodnych i błotnych, stanowiących miejsca ich gniazdowania, żerowania i odpoczynku, a także innych gatunków zwierząt, roślin i ich siedlisk.

Dla rezerwatu przyrody ustala się: rodzaj – Faunistyczny (Fn); typ i podtyp: a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – Faunistyczny (PFn), podtyp - ptaków (pt), b) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – Wodny (EW), podtyp – jezior mezotroficznymi i eutroficznymi oraz stawów (jm).

Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony rezerwatu są wg Zarządzenia nr 14 z dnia 28 maja 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 r., poz. 3389):

- zachowanie środowiska bytowania ptaków wodno-błotnych oraz innych organizmów związanych z siedliskami wodnymi, łąkowymi, leśnymi;
- zapewnienie niezbędnej ilości wody o odpowiedniej jakości dla stawów zlokalizowanych w zlewni Baryczy;
- zachowanie i prowadzenie gospodarki rybackiej nienaruszającej różnorodności siedlisk i gatunków na stawach;
- zachowanie siedlisk przyrodniczych chronionych na podstawie przepisów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 77 poz. 510, z 2012 r. poz. 1041 i z 2013 r. poz. 1302);
- dążenie do zgodności składu gatunkowego lasu z siedliskiem, zróżnicowania wiekowego i gatunkowego drzew, usuwanie gatunków obcych geograficznie, pozostawianie drzew martwych i zamierających;
- zapewnienie istnienia fragmentów siedlisk leśnych o dużym zróżnicowaniu gatunkowym i wiekowym drzewostanu, dobrze wykształconym runie i podszybie, o ukształtowanych siedliskach roślinnych z dużym stopniem naturalności lub będących w trakcie rewitalizacji;

- utrzymanie korytarzy ekologicznych i dogodnych miejsc żerowania dla ptaków, w szczególności podstawowego korytarza ekologicznego, jakim jest dolina Baryczy, łącząca wszystkie pięć kompleksów stawowych (zachowanie mozaiki siedlisk - lasów, łąk, stawów, terenów podmokłych, pastwisk, gruntów ornych);
- wzrost roli turystyki - sieć szlaków turystycznych – pieszych, rowerowych, kajakowych i konnych urozmaicających ofertę turystyczną gmin Żmigród i Milicz i kanalizującą ruch turystyczny, ale też zwiększającą lokalnie antropopresję;
- obecność podmiotu prowadzącego hodowlę ryb w granicach rezerwatu, będącego jednym z największych pracodawców na terenie gmin Milicz i Żmigród;
- położenie rezerwatu w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Ostoja nad Baryczą PLH020041, obszaru specjalnej ochrony ptaków (OSO) Dolina Baryczy PLB020001 oraz w parku krajobrazowym „Dolina Baryczy”, a także wpisanie rezerwatu na listę Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życia ptactwa wodnego - Konwencja Ramsar oraz przyjęcie rezerwatu wraz z całą zlewnią Baryczy do Światowego Programu Ochrony Jezior „Living Lakes”.

Rezerwat znajduje się w zasięgu terytorialnym dwóch nadleśnictw – Żmigrodu i Milicza. Obejmuje obszar pięciu kompleksów – Radziądz, Jamnik, Ruda Sułowska, Stawno, Potasznia, położonych na terenie gmin: Milicz i Żmigród w województwie dolnośląskim, w skład których wchodzi stawy, lasy i inne grunty. Gruntami będącymi pod bezpośrednim zarządem nadleśnictwa w kompleksie Potasznia są wydzielania: 283 r, s (leśnictwo Wróbliniec), natomiast w kompleksie Stawno wydzielania: 1 h, i, j, k, ~b; 2a, b, c, d, f, g, h, i, j; 3 a, b, c, d, f, g, ~a, ~b, ~c; 4 a, b, c, d, f, g; 5 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j, ~k, ~l; 6 a, b, c, d, ~a (leśnictwo Walkowo) oraz wydzielanie 170 o (leśnictwo Gądkowice). Numery działek ewidencyjnych oraz adresów leśnych wchodzących w skład rezerwatu, przebieg granic rezerwatu oraz ich opis określają załączniki nr 1, 2 i 3 do Zarządzenia nr 14 z dnia 28 maja 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 r., poz. 3389).

W 2013 roku dla obiektu został ustanowiony plan ochrony, wprowadzony w życie Zarządzeniem nr 28 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu „Stawy Milickie” (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 r. poz. 6632). Plan ochrony dla rezerwatu zawiera m.in. identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków, a także działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji. W 2015 roku Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 22 lipca 2015 r. w sprawie zmiany zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony

dla rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2015 r. poz. 3262) działania ochronne ustanowione dla obszaru rezerwatu zostały zmienione. Aktualne działania ochronne dotyczące gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz zestawiono w tabeli poniżej.

Plan ochrony uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 oraz OSO Dolina Baryczy PLB02000, o którym mowa w art. 28 ustawy o ochronie przyrody. Wszystkie planowane w rezerwacie działania ochronne (także pozostawienie powierzchni do naturalnej sukcesji) służą jednocześnie ochronie siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotami ochrony ww. obszarów Natura 2000 oraz pozostałych siedlisk i gatunków z załączników I, II i IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także gatunków z załącznika I Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

Zapisy z planu ochrony dotyczące przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 zamieszczono w rozdziałach opisujących te obszary.

Plan urządzenia lasu nie przewiduje wskazań gospodarczych na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Działania ochronne zapisane w poniższej tabeli zgodnie z uwagami zawartymi w opinii Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 31.03.2016 (znak: WPN.410.7.2016.IW) do projektu pul należy wykonać poza okresem lęgowym ptaków, tj. w terminie od dnia 31 sierpnia do dnia 31 marca, co pozwoli na uniknięcie strat w lęgach ptaków oraz zapewni właściwą ochronę ornitofauny.

Tabela 10. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie”, odnoszące się do gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz wg Załącznika do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 22 lipca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2015 r. poz. 3262)

Lp.	Lokalizacja działań ochronnych	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych
1	Grunty rolne i leśne	Przeciwdziałanie nadmiernemu poziomowi drapieżnictwa. Ochrona ekosystemów rolnych i leśnych przed presją zwierzyny łownej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczenie pól uprawnych za pomocą środków o działaniu odstrasżającym dopuszczonych do obrotu i stosowania zezwoleniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jeśli produkt ten spełnia wymogi dotyczące możliwości stosowania go na terenie rezerwatów przyrody. 2. Dopuszcza się gradzenie upraw. 3. Dopuszcza się ograniczenie szkód w uprawach rolnych poprzez odstrzały redukcyjne. Limitowany odstrzał zwierzyny łownej wykonywany będzie przez członków Polskiego Związku Łowieckiego w ilości jeleni – do 20 sztuk, dzik do 70 sztuk, lis do 40 sztuk, jenot do 40 sztuk, norka amerykańska do 40 sztuk, szop pracz do 10 sztuk w skali roku.
2	Kompleks Stawno Nadleśnictwo Milicz Obręb Milicz, wydzielenie: 4b, 6c, 6b, 4a, 5b, 5j, 5f;	Regulacja zwarcia drzewostanów w młodszych kategoriach wiekowych.	Prowadzenie cięć rozluźniających, będących odpowiednikiem czyszczeń i cięć trzebieżowych. Intensywność cięć według zasad hodowli lasu, odpowiednio do wieku drzewostanu.
3	Kompleks Stawno Nadleśnictwo Milicz Obręb: Milicz, wydzielenie: 5a, 6a, 4d.	Zwiększenie zróżnicowania wiekowego drzewostanów.	Wprowadzanie drugiego piętra i cięcia różnicujące piętrowość. Pozostawiać przestoje gatunków liściastych. Drzewa martwe i zamierające pozostawiać do samoistnej mineralizacji do osiągnięcia 40m 3/ha. Dopuszcza się nasadzenia sztuczne.
4	Kompleks Stawno Nadleśnictwo Milicz Obręb: Milicz, wydzielenie: 5c, 5d, 5b, 5h, 5i, 1i, 2a, 2b, 2c, 2d, 3b, 3f, 3g, 4b, 4c, 5f, 5g, 5j;	Przebudowa drzewostanu w kierunku zgodnym z siedliskiem.	Zastosowanie cięć gniazdowych, częściowych, smugowych, przerębowych lub cięć o charakterze trzebieży przebudowy, z intensywnością i nawrotem zgodnie z zasadami hodowli lasu. Dopuszcza się stosowanie odnowienia sztucznego oraz prowadzenie prac pielęgnacyjnych upraw i podrostów. Pozostawiać przestoje drzew liściastych. Drzewa martwe i zamierające pozostawiać do samoistnej mineralizacji do osiągnięcia 40m 3/ha.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Lokalizacja działań ochronnych	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych
5	<p>Kompleks Stawno Nadleśnictwo Milicz Obręb: Milicz, wydzielenie: 1h, 2f, 2c, 2a, 1i, 1k, 2g, 3f, 3d, 3c, 2j, 2h, 3a, 3b, 6c, 6b, 4g, 4f, 4c, 6d, 5n, 5g, 5l, 5k, Obręb: Cieszków, wydzielenie: 170o; Kompleks Potasznia Nadleśnictwo Milicz Obręb: Cieszków, wydzielenie: 283s, 283r.</p>	<p>Działania dla zachowania trwałości lasu.</p>	<p>Dopuszcza się usuwanie posuszu czynnego gatunków drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne w przypadku zagrożenia trwałości ekosystemów rezerwatu.</p>
6	<p>Cały rezerwat</p>	<p>Ograniczanie liczby drzew, krzewów i bylin gatunków obcych biogeograficznie lub niezgodnych z siedliskiem.</p>	<p>Koszenie łąk, popieranie odnowień naturalnych, usuwanie gatunków obcych, w tym czeremchy amerykańskiej <i>Prunus serotina</i>, nawłoci <i>Solidago sp.</i>, rdestowców <i>Reynoutria sp.</i> oraz robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i>.</p>
7	<p>Cały rezerwat.</p>	<p>Ograniczanie nielegalnej penetracji rezerwatu.</p>	<p>Kanalizacja ruchu turystycznego: wyraźne oznakowanie istniejących tras turystycznych, postawienie barier i tablic informacyjnych w miejscach przecięcia się szlaków turystycznych z gozłami prowadzącymi w głąb rezerwatu. Czasowe zamykanie fragmentów szlaków turystycznych. Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach tworzenie nowych ścieżek edukacyjnych. Prowadzenie edukacji ekologicznej.</p>
8	<p>Cały rezerwat.</p>	<p>Utrzymanie, remont i budowa urządzeń turystycznych.</p>	<p>Konserwacja i naprawa elementów infrastruktury turystycznej, uzupełnianie infrastruktury turystycznej, prowadzenie bieżących prac porządkowych.</p>
9	<p>Cały rezerwat.</p>	<p>Zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi i gleby oraz wód odpadami stałymi.</p>	<p>Likwidowanie nielegalnych składowisk odpadów w granicach rezerwatu. Organizowanie akcji sprzątnięcia rezerwatu zwłaszcza wzdłuż dróg publicznych i szlaków turystycznych, ale także w lasach. Systematycznie sprzątnięcie miejsc udostępnionych do ruchu turystycznego.</p>

Rezerwat przyrody „Wzgórze Joanny” powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 kwietnia 1962 r. (M.P. 1962 nr 44 poz. 207). Kolejnym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu było Zarządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. na terenie województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dol. z 1998 r. Nr 172, poz. 3104) – rezerwat przyrody „Wzgórze Joanny” znajduje się w wykazie pod pozycją nr 48. Akty te straciły moc z dniem wejścia w życie Zarządzenia nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wzgórze Joanny” (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2011 r. Nr 28 poz. 356). Powierzchnia rezerwatu wynosi **24,57 ha**. Rezerwat nie posiada otuliny.

Rezerwat położony jest w obrębie Milicz, leśnictwie Lasowice i obejmuje wydzielienia: 129 a, c, d, f, g, h, i, j, ~a, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h. Dla rezerwatu nie sporządzono planu ochrony ani zadań ochronnych.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych wyspowego stanowiska buka na wschodniej granicy jego zasięgu oraz znalezisk prehistorycznych. Dla rezerwatu przyrody ustala się: rodzaj – Leśny (L); typ i podtyp: a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – Florystyczny (PFI), podtyp – roślin na granicy zasięgu (gz); typ Geologiczny i glebowy (PGg), podtyp – stanowisk paleontologicznych (sp); b) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – Leśny i borowy (EL), podtyp – lasów mieszanych nizinnych (lmn).

Rezerwat swoim zasięgiem obejmuje szczyt wzniesienia (Wieżycy) o wysokości 230 m n.p.m., gdzie znajduje się zameczek myśliwski z 1850 roku z wieżą zwaną „Wieżą Odyniec”. Wzniesienie należy do Wzgórz Krośnickich, będących pasem wzgórz morenowych wyznaczających południową granicę ostatniego zlodowacenia. Na obszarze rezerwatu dominują gleby brunatne kwaśne, porośnięte lasem, który pod względem fitocenotycznym należy do czterech zespołów roślinnych. Najcenniejszym zbiorowiskiem roślinnym jest żyzna buczyna niżowa *Galio odorati-Fagetum* z licznym udziałem buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*, dębu bezszypułkowego *Quercus petraea* oraz grabu zwyczajnego *Carpinus betulus*. Podszyt tworzy głównie podrost buka *Fagus sylvatica*. W runie występują pospolite gatunki roślin tj. przytulia wonna *Galium odoratum*, miodunka ćma *Pulmonaria obscura*, groszek wiosenny *Lathyrus vernus*, a także perlówka jednokwiatowa *Melica uniflora* oraz kostrzewa leśna *Festuca altissima*.

Z terenu rezerwatu opisywany był również zespół kwaśnej buczyny niżowej *Luzulo pilosae-Fagetum*. W jej obrębie, oprócz sztucznie wprowadzonej sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*, występują buk zwyczajny *Fagus sylvatica* we wszystkich warstwach roślinności, dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, jawor *Acer pseudoplatanus* oraz grab zwyczajny *Carpinus betulus*, sporadycznie świerk *Picea abies*, który oprócz buka zwyczajnego *Fagus*

sylvatica buduje podszyt. Runo charakteryzuje się licznym występowaniem borówki czarnej *Vaccinium myrtillus*, śmiałka pogiętego *Deschampsia flexuosa*, oraz kosmatki owłosionej *Luzula pilosa*. W miejscach prześwietlonych pojawia się trzcinnik piaszkowy *Calamagrostis epigeios*, a w niektórych płatach orlica pospolita *Pteridium aquilinum*. Pozostałe zbiorowiska podawane z obszaru rezerwatu, zajmujące niewielkie powierzchnie, stanowią: podgórski łąg jesionowy *Carici remotae-Fraxinetum* oraz łąg *Galio silvatici-Carpinetum*.

Łąg występuje w wąskim pasie nad strumieniami, a także w miejscu łączenia się strumieni. Drzewostan tworzy jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, olsza czarna *Alnus glutinosa* oraz klon jawor *Acer pseudoplatanus*. W rzadkim podszytce występuje grab zwyczajny *Carpinus betulus*, olsza czarna *Alnus glutinosa* i czasami buk zwyczajny *Fagus sylvatica*. Runo złożone jest z gatunków siedlisk zabagnionych i żyznych, a dominuje w nim turzyca odległokłosowa *Carex distans*, sit rozpięzchły *Juncus effusus*, manna jadalna *Glyceria fluitans* oraz dość często niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*. Spotykane są nielicznie takie gatunki jak: szarota leśna *Gnaphalium sylvaticum* i przytulia błotna *Galium palustre*.

Las łągowy *Galio-Carpinetum* - piętro drzewostanu tworzy: dąb szypułkowy *Quercus robur*, dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, w domieszce występuje klon jawor *Acer pseudoplatanus*, grab zwyczajny *Carpinus betulus*, buk zwyczajny *Fagus sylvatica*, sporadycznie świerk pospolity *Picea abies*. Słaby i rzadki podszyt tworzą grab zwyczajny *Carpinus betulus* i buk zwyczajny *Fagus sylvatica*. Runo tych fitocenoz tworzą gatunki żyznych i wilgotnych siedlisk. Wiosną obficie zakwitają: gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna* i gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*.

Tabela 11. Ogólna charakterystyka rezerwatów przyrody zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz.

Lp.	Nazwa	Rok utworzenia	Położenie		Rodzaj	Typ i podtyp wg dominującego		Pow.	Ważniejsze gatunki chronione i zagrożone obserwowane na terenie rezerwatu
			Obręb, oddz.	Gmina		Przedmiotu ochrony	Ekosystemu		
1	„Stawy Milickie”	1973	Milicz: 1 h, i, j, k, ~b; 2a, b, c, d, f, g, h, i, j; 3 a, b, c, d, f, g, ~a, ~b, ~c; 4 a, b, c, d, f, g; 5 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j, ~k, ~l; 6 a, b, c, d, ~a Cieszków: 283 r, 283 s, 170 o	Milicz	Faunistyczny (Fn)	Typ: faunistyczny (PFn) Podtyp: ptaków (pt)	Typ: wodny (EW) Podtyp: jezior mezotroficznych (jm)	5298,15 ha	czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> , pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> , kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> , jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> , różanka <i>Rhodeus amarus</i> , koza <i>Cobitis taenia</i> , koza złotawa <i>Cobitis aurata</i> , piskorz <i>Misgurnus fossilis</i> , traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> , kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> , nocek duży <i>Myotis myotis</i> , mopek <i>Barbastella barbastellus</i> , wydra <i>Lutra lutra</i> , bóbr europejski <i>Castor fiber</i>
2	„Wzgórze Joanny”	1962	Milicz: 129 a, c, d, f, g, h, i, j, ~a, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h	Milicz	Leśny (L)	Typ: Florystyczny(PFI) Podtyp: roślin na granicy zasięgu (gz) Typ: Geologiczny i glebowy (PGg) Podtyp: stanowisk paleontologicznych (sp)	Typ: leśny i borowy (EL) Podtyp: lasów mieszanych nizinnych (lmn)	24,57 ha	nie wyróżniono

IV.2. PARKI KRAJOBRAZOWE

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2015 poz. 1651 z późn. zm.) charakteryzuje park krajobrazowy jako obszar „*chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju*” (art.16 uoop). Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru uchwalane jest przez sejmik województwa.

IV.2.1. ISTNIEJĄCE PARKI KRAJOBRAZOWE

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” został powołany Rozporządzeniem Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z 3 czerwca 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Kal. Z 1996 r. Nr 19, poz. 102 oraz Dz. Urz. Woj. Wrocł. z 1996 r. Nr 6, poz. 65) w sprawie utworzenia i ochrony parku krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Kolejnymi aktami prawnymi dotyczącymi obiektu były:

- Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Dolnośląskiego i Wojewody Wielkopolskiego z dnia 2 października 2000 r. zmieniające Rozporządzenie Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z dnia 3 czerwca 1996 r. w sprawie utworzenia i ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2000 r. Nr 38, poz. 656);
- Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2007 r. Nr 88 poz. 1012);
- Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2008 r. Nr 303 poz. 3494).

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” leży w granicach województwa dolnośląskiego, w zasięgu granic gmin: Cieszków, Twardogóra, Żmigród, Prusice, Trzebnica, Milicz oraz Krośnice. Obejmuje obszar o powierzchni 70040 ha (powierzchnia zgodna z Rozp. Woj. Doln. z dnia 28 marca 2007 r.).

Celem ochrony jest zachowanie i popularyzowanie wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych w warunkach zrównoważonego rozwoju. Szczególnym celem ochrony jest zachowanie doliny rzeki Baryczy wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz zachowanie stawów i innych zbiorników wodnych, będących siedliskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Dla zachowania

i ochrony wyżej wymienionych wartości wprowadzono szereg zakazów, określonych szczegółowo w obowiązujących aktach prawnych.

Do najbardziej charakterystycznych i najciekawszych elementów krajobrazu Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy należą stawy rybne zakładane w XIII w. przez cystersów. Obecnie łączna powierzchnia stawów rybnych wynosi około 7000 ha (z czego na terenie województwa wielkopolskiego znajduje się około 1 100 ha). Należy do nich 110 sztucznych zbiorników wodnych o wielkości od 1 do 112 ha w kompleksach Przygodzice, Dębница, Kociemba, Możdżanów, Konradów, Janisławice, a także małe śródlądowe zbiorniki wodne w okolicy Antonina.

W granicach Parku występuje szereg chronionych gatunków roślin naczyniowych. Ponadto spotykane są tu gatunki flory naczyniowej zagrożone wymarciem na obszarze Dolnego Śląska, przede wszystkim związane z siedliskami wodnymi i błotnymi. Są to: grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*, jeziorza mniejsza *Najas minor*, kropidło puszczalkowate *Oenanthe fistulosa*, sit błotny *Juncus tenageia*, lindernia mułowa *Lindernia procumbens*, salwinia pływająca *Salvinia natans*, zamokrzyca ryżowa *Leersia oryzoides*, grzybienie białe *Nymphaea alba*, namulnik brzegowy *Limosella aquatica*, turzyca ciborowata *Carex bohemica*, cibora brunatna *Cyperus fuscus*, sitowiec nadmorski *Bulboschoenus maritimus*, sitniczka szczecinowata *Isolepis setacea*, kąkol polny *Agrostemma githago*, kukulka krwista *Dactylorhiza incarnata*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica* i nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum* (źródło: <http://www.dzpk.pl>).

Tabela 12. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w całości w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Milicz	1 a-k; 2 a-j; 3 a-g; 4 a-g; 5 a-n; 6 a-d; 7 a-j; 8 a-k; 9 a-ax; 10 a-w; 11 a-m; 24 a-z; 25 a-k; 27 a-i; 28 a-p; 29 a-g; 30 a-f; 31 a-d; 32 a-f; 33 a-j; 34 a-k; 35 a-z; 36 a-cx; 37 a-l; 38 a-l; 39 a-h; 40 a-g; 41 a-s; 42 a-px; 42A a-o; 43 a-f; 44 a-bx; 45 a-g; 46 a-l; 47 a-i; 48 a-m; 49 a-j; 50 a-m; 51 a-i; 52 a-c; 53 a-j; 54 a-l; 55 a-j; 56 a-h; 57 a-h; 58 a-i; 59 a-jx; 60 a-j; 61 a-j; 62 a-p; 63 a-rx; 64 a-p; 65 a-c; 67 a-n; 68 a-g; 68A a-o; 69 a-l; 70 a-i; 71 a-l; 72 a-h; 74 a-l; 75 a-m; 76 a-k; 77 a-j; 78 a-o; 79 a-j; 80 a-g; 81 a-ay; 82 a-r; 83 a-o; 84 a-j; 85 a-g; 86 a-i; 87 a-h; 88 a-i; 89 a-m; 90 a-j; 91 a-i; 92 a-i; 93 a-f; 94 a-d; 95 a-c; 96 a-g; 97 a-n; 98 a-t; 99 a-f; 100 a-s; 101 a-i; 102 a-o; 103 a-h; 104 a-p; 105 a-j; 106 a-w; 107 a-j; 108 a-f; 109 a-d; 110 a-d; 111 a-g; 112 a-i; 113 a-f; 114 a-k; 115 a-t; 116 a-w; 117 a-j; 118 a-n; 119 a-h; 120 a-h; 121 a-t; 122 a-s; 123 a-k; 124 a-k; 125 a-j; 126 a-w; 127 a-i; 128 a-f; 129 a-l; 130 a-f; 131 a-t; 132 a-o; 133 a-c; 134 a-n; 135 a-cx; 136 a-g; 137 a-h; 138 a-i; 139 a-l; 140 a-k; 141 a-k; 142 a-m; 143 a-h; 144 a-d; 145 a-h; 145A a-f; 146 a-y; 147 a-k; 148 a-g; 149 a-x; 150 a-c; 151 a-d; 152 a-i; 153 a-i; 154 a-d; 155 a-i; 156 a-c; 157 a-f; 158 a-h; 159 a-n; 160 a-n; 161 a-i; 162 a-h; 163 a-o; 164 a-l; 165 a-b; 166 a-d; 167 a-g; 168 a-f; 169 a-f; 170 a-d; 171 a-g; 172 a-j; 173 a-d; 174 a-h; 175 a-g; 176 a-j; 177 a-j; 178 a-c; 179 a-c; 180 a-b; 189 a-d; 190 a-c; 191 a-d; 192 a-i; 193 a-g; 194 a-i; 195 a-h; 196 a-d; 197 a-l; 198 a-g; 199 a-d; 200 a-b; 201 a; 202 a-b; 203 a-d; 204 a-d; 205 a-h; 206 a-f; 207 a-d; 208 a-d; 209 a-b; 210 a-c; 211 a-g; 212 a-f; 213 a-i; 214 a-g; 215 a-b; 216 a; 217 a-c; 218 a-f; 219 a-f; 220 a-f; 221 a-h; 222 a-h; 223 a-g; 224 a-d; 225 a-c; 226 a-d; 227 a-k; 228 a-k; 229	6814,68	212,14	7026,82

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	a-k; 230 a-f; 231 a-c; 232 a-d; 233 a-c; 234 a-d; 235 a-g; 236 a-h; 237 a-h; 238 a-f; 239 a-h; 240 a-h; 241 a-k; 242 a-f; 243 a-i; 244 a-h; 245 a-c; 246 a-c; 247 a-h; 248 a-h; 249 a-d; 250 a-d; 251 a-h; 252 a-m; 253 a-k; 254 a-k; 255 a-k; 256 a-j; 257 a-i; 258 a-d; 259 a-f; 260 a-f; 261 a-d; 262 a-i; 263 a-c; 264 a-g; 265 a-h; 266 a-h; 267 a-j; 268 a-k; 269 b; 270 a-h; 271 c; 272 a-k; 273 a-m; 274 a-o; 275 a-k; 276 a-o; 277 a-g; 278 a-i; 279 a-f; 280 a-b; 281 a-h; 282 a-h; 283 a-j; 284 a-n; 285 a-h; 286 a-g; 287 a-f; 291 a; 292 a-b; 293 c-d; 294 a-d,h-i			
	1 ~a~b; 3 ~a~c; 5 ~a~l; 6 ~a; 8 ~a~b; 9 ~a~d; 10 ~a~h; 11 ~a; 24 ~a~j; 25 ~a~j; 27 ~a~c; 28 ~a~f; 29 ~a~b; 30 ~a~c; 31 ~a~g; 32 ~a~g; 33 ~a~d; 34 ~a~h; 35 ~a~d; 36 ~a~n; 37 ~a~k; 38 ~a~m; 39 ~a~d; 40 ~a~f; 41 ~a~g; 42 ~a~g; 42A ~a~h; 43 ~a~h; 44 ~a~g; 45 ~a~k; 46 ~a~o; 47 ~a~h; 48 ~a~f; 49 ~a~j; 50 ~a~d; 51 ~a~h; 52 ~a~f; 53 ~a~f; 54 ~a~b; 55 ~a~f; 56 ~a~b; 57 ~a~g; 58 ~a~o; 59 ~a~n; 60 ~a~k; 61 ~a~h; 62 ~a~i; 63 ~a~l; 64 ~a~d; 65 ~a~d; 67 ~a~g; 68 ~a~h; 68A ~a~g; 69 ~a~j; 70 ~a~l; 71 ~a~d; 72 ~a~h; 74 ~a~d; 75 ~a~i; 76 ~a~d; 77 ~a~f; 78 ~a~k; 79 ~a~l; 80 ~a~l; 81 ~a~d; 82 ~a~i; 83 ~a~g; 84 ~a~b; 85 ~a~d; 86 ~a~c; 87 ~a~b; 88 ~a~d; 89 ~a~i; 90 ~a~j; 91 ~a~n; 92 ~a~j; 93 ~a~h; 94 ~a~k; 95 ~a~f; 96 ~a~f; 97 ~a~h; 98 ~a~k; 99 ~a~g; 100 ~a~c; 101 ~a~c; 102 ~a~j; 103 ~a~h; 104 ~a~d; 105 ~a~c; 106 ~a~l; 107 ~a~l; 108 ~a~c; 109 ~a~g; 110 ~a~f; 111 ~a~g; 112 ~a~g; 113 ~a~f; 114 ~a~g; 115 ~a~f; 116 ~a~i; 117 ~a~d; 118 ~a~g; 119 ~a~f; 120 ~a~h; 121 ~a~k; 122 ~a~p; 123 ~a~k; 124 ~a~g; 125 ~a~g; 126 ~a~c; 127 ~a~b; 128 ~a; 129 ~a~i; 130 ~a~g; 131 ~a~c; 132 ~a~g; 133 ~a~c; 134 ~a~d; 135 ~a~d; 136 ~a~c; 137 ~a~f; 138 ~a~h; 139 ~a~j; 140 ~a~j; 141 ~a~g; 142 ~a~h; 143 ~a~f; 144 ~a~d; 145 ~a~f; 145A ~a~h; 146 ~a~c; 147 ~a~g; 148 ~a~h; 149 ~a~d; 150 ~a~l; 151 ~a~g; 152 ~a~f; 153 ~a~f; 154 ~a~d; 155 ~a~c; 156 ~a~c; 157 ~a~c; 158 ~a~d; 159 ~a~g; 160 ~a~g; 161 ~a~h; 162 ~a~f; 163 ~a~c; 164 ~a~c; 165 ~a~c; 166 ~a~f; 167 ~a~f; 168 ~a~d; 169 ~a~j; 170 ~a~h; 171 ~a~g; 172 ~a~h; 173 ~a~f; 174 ~a~g; 175 ~a~k; 176 ~a~i; 177 ~a~i; 178 ~a~f; 179 ~a~f; 180 ~a~h; 189 ~a; 190 ~a~b; 191 ~a~d; 192 ~a~c; 193 ~a~f; 194 ~a~f; 195 ~a~d; 196 ~a~d; 197 ~a~d; 198 ~a~d; 199 ~a~h; 200 ~a~b; 201 ~a~c; 202 ~a~c; 203 ~a~c; 204 ~a~c; 205 ~a; 206 ~a~c; 207 ~a~b; 208 ~a~b; 209 ~a~d; 210 ~a~d; 211 ~a~d; 212 ~a~d; 213 ~a~c; 214 ~a~d; 215 ~a~d; 216 ~a~f; 217 ~a~f; 218 ~a~f; 219 ~a~c; 220 ~a~c; 221 ~a~g; 222 ~a~d; 223 ~a~d; 224 ~a~c; 225 ~a~d; 226 ~a~c; 227 ~a~f; 228 ~a~h; 229 ~a~f; 230 ~a~g; 231 ~a~g; 232 ~a~f; 233 ~a~f; 234 ~a~g; 235 ~a~f; 236 ~a~d; 237 ~a~h; 238 ~a~j; 239 ~a~g; 240 ~a~d; 241 ~a~h; 242 ~a~d; 243 ~a~b; 244 ~a~f; 245 ~a~d; 246 ~a~g; 247 ~a~f; 248 ~a~h; 249 ~a~g; 250 ~a~d; 251 ~a~g; 252 ~a~h; 253 ~a~f; 254 ~a~f; 255 ~a~g; 256 ~a~f; 257 ~a~g; 258 ~a~g; 259 ~a~d; 260 ~a~f; 261 ~a~c; 262 ~a~c; 263 ~a~g; 264 ~a~c; 265 ~a~c; 266 ~a~f; 267 ~a~h; 268 ~a~d; 269 ~a~d; 270 ~b~d; 271 ~a~b~d~g; 272 ~a~i; 273 ~a~h; 274 ~a~j; 275 ~a~g; 276 ~a~g; 277 ~a~f; 278 ~a~g; 279 ~a~f; 280 ~a~f; 281 ~a~f; 282 ~a~c; 283 ~a~c; 284 ~a~c; 285 ~a~d; 286 ~a~g; 287 ~a~c~f; 291 ~a~b; 292 ~b~d; 293 ~a~c~h~j; 294 ~a~d~h	213,86	-	213,86
Cieszków	82 f; 87 a-r; 88 a-k; 89 a-d; 90 a-h; 91 a-l; 92 a-n; 121 a-m; 122 a-j; 123 a-n; 124 a-m; 125 a-z; 126 a-i; 127 a-l; 128 a-f; 129 a-g; 130 a-i; 131 a-m; 133 a-h; 134 a-m; 135 a-l; 152 a-i; 153 a-i; 154 a-p; 155 a-h; 156 a-j; 157 a-i; 158 a-x; 159 a-k; 160 a-m; 161 a-o; 162 a-l; 163 a-h; 164 a-g; 165 a-w; 166 a-k,m; 167 a-l; 168 a-l; 169 a-k; 170 a-o; 171 a-d; 186 a-h; 187 c-g; 188 c-f,h-i,k; 189 f-g,j; 190 a-f; 191 c-d,g; 192 a-b,d-k; 193 a-h; 194 a-f; 195 a-c; 205 a-d; 206 a-f; 207 a-d; 208 a-i; 209 a-h; 210 a-h; 211 a-f; 212 a-i; 214 a-g; 215 a-g; 216 a-h; 217 a-z; 218 a-s; 219 a-l; 220 a-k; 221 a-j; 224 a-d; 225 a-w; 226 a-l; 227 a-g; 228 a-f; 229 a-m; 230 a-m; 231 a-j; 232 a-s; 238 a-s; 238A a-n; 238B a-j; 239 a-k; 240 a-c; 241 a-j; 242 a-j; 243 a-m; 244 a-h; 245 a-g; 246 a-f; 247 a-o; 248 a-j; 249 a-d; 250 a-g; 251 a-d; 252 a-d; 253 a-j; 254 a-x; 255 a-j; 256 a-i; 257 a-j; 258 a-p; 259 a-k; 260 a-j; 261 a-h; 262 a-f; 263 a-r; 264 a-k; 265 a-k; 266 a-i; 267 a-f; 268 a-h; 269 a-d; 270 a-l; 271 a-f; 272 a-j; 273 a-f; 274 a-i; 275 a-j; 276 a-j; 277 a-n; 278 a-d; 280 a-bx; 281 a-g,j-l; 282 a-j; 283 a-s; 284 a-p; 285 a-j; 286 a-h; 287 a-n; 288 a-m; 289 a-i; 290 a-l; 291 a-i; 292 a-n; 293 a-m; 294 a-k; 295 a-i; 296 a-j; 297 a-i; 298 a-j; 299 a-d; 300 a-n; 301 a-m; 302 a-j; 303 a-f; 304 a-l; 305 a-m; 306 a-i; 307 a-g; 308 a-o; 309 a-h; 310 a-j; 311 a-j; 312 a-m; 313 a-t; 314 a-j; 315 a-g;	5192,42	195,44	5387,86

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Nazwa obrotu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	316 a-c; 317 a-i; 318 a-k; 319 a-f; 320 a-g; 321 a-k; 322 a-l; 323 a-r; 324 a-g; 325 a-f; 326 a-d; 327 a-d; 328 a-j; 329 a-i; 330 a-m; 331 a-j; 331A a-s; 332 a-p; 333 a-l; 334 a-j; 335 a-f; 342 a-l; 343 a-l; 344 a-k; 345 a-s; 346 a-s,mx; 347 a-j; 348 a-k; 349 a-h; 350 a-i; 351 a-m; 352 a-m; 353 a-j; 354 a-t; 355 a-r; 356 a-l; 357 a-n; 358 a-k; 359 a-l; 360 a-k; 361 a-bx,dx-jx; 362 a-r; 363 a-p; 364 a-x; 365 a-o; 366 a-m; 367 a-l; 368 a-o; 369 a-f; 370 a-d; 371 a-o; 372 a-r; 373 a-r; 374 a-g; 375 a-i; 376 a-r; 377 a-h; 378 a-l; 379 a-i; 380 a-k; 381 a-j; 382 a-o; 383 a-bx; 384 a-s			
	82 ~c; 83 ~a,-f; 87 ~a~d; 88 ~a~d; 89 ~a~h; 90 ~a~k; 91 ~a~j; 92 ~a~h; 121 ~a~i; 122 ~a~f; 123 ~a~f; 124 ~a~i; 125 ~a~h; 126 ~a~j; 127 ~a~d; 128 ~a~b; 129 ~a~f; 130 ~a~h; 131 ~a~h; 133 ~a~c; 134 ~a~f; 135 ~a~h; 152 ~a~b; 153 ~a~f; 154 ~a~g; 155 ~a~c; 156 ~a~g; 157 ~a~f; 158 ~a~g; 159 ~a~i; 160 ~a~j; 161 ~a~j; 162 ~a~h; 163 ~a~g; 164 ~a~c; 165 ~a~b; 166 ~a~b; 167 ~a; 168 ~a~f; 169 ~a~c; 170 ~a~f; 171 ~a; 186 ~a~d; 187 ~a~d; 188 ~d; 189 ~a,-c; 190 ~a~g; 191 ~a,-d~g,-i; 192 ~a~b,-d~k; 193 ~a~i; 194 ~a~g; 195 ~a~b; 205 ~a~f; 206 ~a~d; 207 ~a~c; 208 ~a~g; 209 ~a~g; 210 ~a~j; 211 ~a~g; 212 ~a~h; 214 ~a~b; 215 ~a~b; 216 ~a~d; 217 ~a~i; 218 ~a~d; 219 ~a~g; 220 ~a~g; 221 ~a~f; 224 ~a~b; 225 ~a~d; 226 ~a~h; 227 ~a~j; 228 ~a; 229 ~a~f; 230 ~a~f; 231 ~a~c; 232 ~a; 238 ~a~k; 238A ~a~c; 238B ~a~r; 239 ~a~h; 240 ~a~g; 241 ~a~f; 242 ~a~h; 243 ~a~j; 244 ~a~k; 245 ~a~g; 246 ~a~d; 247 ~a~l; 248 ~a~f; 249 ~a~g; 250 ~a~d; 251 ~a~c; 252 ~a~d; 253 ~a~j; 254 ~a~h; 255 ~a~h; 256 ~a~f; 257 ~a~g; 258 ~a~h; 259 ~a~l; 260 ~a~d; 261 ~a~f; 262 ~a~g; 263 ~a~f; 264 ~a~b; 265 ~a; 266 ~a~i; 267 ~a~g; 268 ~a~f; 269 ~a~g; 270 ~a~c; 271 ~a~d; 272 ~a~d; 273 ~a~f; 274 ~a~g; 275 ~a~d; 276 ~a~c; 277 ~a~i; 278 ~a~b; 280 ~a~j; 281 ~a~g; 282 ~a~b; 283 ~a~g; 284 ~a~d; 285 ~a~f; 286 ~a~c; 287 ~a~f; 288 ~a~g; 289 ~a~c; 290 ~a~h; 291 ~a~g; 292 ~a~h; 293 ~a~g; 294 ~a; 295 ~a~f; 296 ~a~h; 297 ~a~g; 298 ~a~d; 299 ~a~h; 300 ~a~k; 301 ~a~h; 302 ~a~d; 303 ~a~d; 304 ~a~i; 305 ~a~g; 306 ~a~i; 307 ~a~j; 308 ~a~i; 310 ~a~c; 311 ~a~c; 312 ~a~h; 313 ~a~g; 314 ~a~f; 315 ~a~c; 316 ~a~c; 317 ~a~c; 318 ~a~b; 319 ~a; 320 ~a; 321 ~a~h; 322 ~a~d; 323 ~a~b; 324 ~a~f; 325 ~a~i; 326 ~a~d; 327 ~a~d; 328 ~a~g; 329 ~a~f; 330 ~a~g; 331 ~a~b; 331A ~a~d; 332 ~a~h; 333 ~a~k; 334 ~a~h; 335 ~a~d; 342 ~a~k; 343 ~a~k; 344 ~a~r; 345 ~a~j; 346 ~a~c; 347 ~a~d; 348 ~a~j; 349 ~a~j; 350 ~a~k; 351 ~a~j; 352 ~a~j; 353 ~a~h; 354 ~a~k; 355 ~a~h; 356 ~a~l; 357 ~a~k; 358 ~a~i; 359 ~a~h; 360 ~a~i; 361 ~a~g; 362 ~a~d; 363 ~a~n; 364 ~a~t; 365 ~a~f; 366 ~a~f; 367 ~a~f; 368 ~a~c; 369 ~a~g; 370 ~a~b; 371 ~a~g; 372 ~a~k; 373 ~a~d; 374 ~a; 375 ~a~f; 376 ~a~c; 377 ~a~f; 378 ~a~d; 379 ~a~h; 380 ~a~h; 381 ~a~f; 382 ~a~f; 383 ~a~f; 384 ~a~g	157,59	-	157,59
Kubryk	1 a-g; 2 a-j; 3 a-j; 4 a-f; 5 a-d; 6 a-c; 7 a-d; 8 a-i; 9 a-d; 10 a-k; 11 a-o; 12 a-h; 13 a-g; 14 a-d; 15 a-h; 16 a-f; 17 a-f; 18 a-f; 19 a-g; 20 a-f; 21 a-j; 22 a-g; 23 a-l; 43 a-j; 44 a-x; 44A a-c; 45 a-j; 45A a-h; 46 a-h; 47 a-m; 48 a-w; 49 a-m; 50 a-o; 51 a-m; 52 a-h; 53 a-d; 54 a-gx; 55 a-m; 56 a-d; 57 a-l; 58 a-j; 59 a-k; 60 a-c; 61 a-t; 62 a-k; 63 a-g; 64 a-l; 65 a-c; 66 a-i; 67 a-g; 68 a-m; 69 a-c; 70 a-h; 71 a-g; 72 a-h; 73 a-d; 74 a-f; 75 a-g; 76 a-d; 77 a-f; 78 a; 79 a-d; 80 a-i; 81 a-g; 82 a-g; 83 a-i; 84 a-f; 85 a-h; 86 a-i; 87 a-h; 88 a-j; 89 a-c; 90 a-g; 91 a-m; 92 a-d; 93 a-o; 94 a-r; 95 a-o; 96 a-j; 97 a-l; 98 a-h; 99 a-j,l; 101 a-w; 102 a-n; 105 hx,nx-ox; 108 a-n,p-s; 109 a-m; 110 a-t; 111 a-s; 112 a-l; 113 a-gx; 114 a-m; 115 b-d; 116 a-h; 117 a-d; 118 a-f; 119 a-k; 120 a-i; 121 a-k; 122 a-w; 123 a-y; 124 a-h; 125 a-i; 126 a-d; 127 a-k; 130 a-h; 131 a-g; 132 a-m; 133 a-f; 134 a-i; 135 a-j; 136 a-h; 137 a-k; 138 a-i; 139 a-m; 140 a-l; 141 a-m; 142 a-i; 143 a-h; 144 a-i; 145 a-h; 146 a-c; 147 a-i; 148 d-f; 149 a-b; 150 a-d; 151 a-c,i,t; 152 a-d; 153 a-f; 154 a-d; 155 a-g; 156 a-l; 157 a-h; 158 a-g; 159 a-f; 160 a-g; 161 a-d; 162 a-h; 163 a-k,o; 164 a-c; 165 a-l; 166 a-n; 167 a-m; 168 a-m; 169 a-l; 170 a-k; 171 a-h; 172 a-g; 173 a-h; 174 a-c; 178 a-b,k; 179 a-n; 180 a-d; 181 a-j; 182 a-g; 183 a-n; 184 a-j; 185 a-d; 186 a-g; 187 a-g; 188 a-i; 189 a-i; 190 a-o; 191 a-j; 192 a-i; 193 a-g; 194 a-j; 195 a-d; 196 a-h; 197 a-h; 198 a-m; 199 a-j; 200 a-i; 201 a-d; 202 a-f; 203 a-y; 204 a-j; 205 a-c; 206 a-h; 207 a-c; 208 a-d,i,j,r; 209 a-d; 210 a-c; 211 a,c-d	4380,08	183,49	4563,57
	1 ~a~c; 2 ~a~g; 3 ~a~c; 4 ~a~b; 5 ~a~b; 6 ~a~d; 7 ~a; 8 ~a~c; 9 ~a~c; 10 ~a~c; 11 ~a~d; 12 ~a~b; 13 ~a~d; 14 ~a~c; 15 ~a~i; 16 ~a; 17 ~a~f; 18 ~a~h; 19 ~a~i; 20 ~a~i; 21 ~a~i; 22 ~a~h; 23 ~a-	132,66	-	132,66

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	~k; 43 ~a--d; 44 ~a--h; 44A ~a--b; 45 ~a--c; 45A ~a--d; 46 ~a--b; 47 ~a--g; 48 ~a--c; 49 ~a--d; 50 ~a--f; 51 ~a--g; 52 ~a--d; 53 ~a--f; 54 ~a--n; 55 ~a--d; 56 ~a--d; 57 ~a--b; 58 ~a--h; 59 ~a--f; 60 ~a--h; 61 ~a--d; 62 ~a--g; 63 ~a--h; 64 ~a--h; 65 ~a--c; 66 ~a--h; 67 ~a--d; 68 ~a--g; 69 ~a--c; 70 ~a--j; 71 ~a--c; 72 ~a--f; 73 ~a--g; 74 ~a; 75 ~a--f; 76 ~a--c; 77 ~a--f; 78 ~a--b; 79 ~a--g; 80 ~a--h; 81 ~a--c; 82 ~a--h; 83 ~a--g; 84 ~a--c; 85 ~a--f; 86 ~a--d; 87 ~a--b; 88 ~a--b; 90 ~a--b; 91 ~a--f; 92 ~a--d; 93 ~a; 94 ~a--i; 95 ~a--h; 96 ~a--b; 97 ~a--j; 98 ~a--b; 99 ~a--h; 101 ~a--d; 102 ~a--c; 105 ~c; 109 ~a--h; 110 ~a--g; 111 ~a--l; 112 ~a--h; 113 ~a--j; 114 ~a--d; 115 ~b--f; 116 ~a--h; 117 ~a--d; 118 ~a--f; 119 ~a--g; 120 ~a--d; 121 ~a--c; 122 ~a--n; 123 ~a--h; 124 ~a--g; 125 ~a--g; 126 ~a--d; 127 ~a--d; 130 ~a--c; 131 ~a--c; 132 ~a--j; 133 ~a--g; 134 ~a--c; 135 ~a--c; 136 ~a--d; 137 ~a--f; 138 ~a--h; 139 ~a--h; 140 ~a--d; 141 ~a--j; 142 ~a--d; 143 ~a--c; 144 ~a--d; 145 ~a--c; 146 ~a--d; 147 ~a--h; 148 ~a,~c,~f,~h; 149 ~a--b; 150 ~a--f; 151 ~a--c; 152 ~a--c; 153 ~a--f; 154 ~a--f; 155 ~a--d; 156 ~a--g; 157 ~a--g; 158 ~a--f; 159 ~a--g; 160 ~a--c; 161 ~a--d; 162 ~a--f; 163 ~a--c; 164 ~a--d; 165 ~a--g; 166 ~a--i; 167 ~a--d; 168 ~a--b; 169 ~a--g; 170 ~a--n; 171 ~a--j; 172 ~a--j; 173 ~a--d; 174 ~a--f; 178 ~a; 179 ~a--d; 180 ~a--h; 181 ~a--c; 182 ~a--d; 183 ~a--d; 184 ~a--g; 185 ~a--c; 186 ~a--h; 187 ~a--j; 188 ~a--i; 189 ~a--j; 190 ~a--d; 191 ~a--h; 192 ~a--d; 193 ~a--f; 194 ~a--d; 195 ~a--f; 196 ~a--d; 197 ~a--f; 198 ~a--i; 199 ~a--h; 200 ~a--d; 201 ~a--j; 202 ~a--d; 203 ~a--i; 204 ~a--m; 205 ~a--h; 206 ~a--h; 207 ~a--b; 208 ~a--f; 209 ~a--d,~g,~j; 210 ~a--b,~d,~i--j; 211 ~b--c,~f,~h			
Ogółem		16891,29	591,07	17482,36

*powierzchnia wydziałów literowanych i nieliterowanych

Tabela 13. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w części w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Milicz	269 a,c; 270 i; 271 a-b; 290 a-b; 292 c; 293 a-b,f-g	63,51	-	63,51
	269 ~b; 270 ~a; 271 ~c; 290 ~a,~c; 292 ~c; 294 ~b	2,06	-	2,06
Cieszków	82 d; 83 c; 187 a-b; 188 a; 189 c-d,h-i; 191 a-b,f; 192 c	78,40	-	78,40
	82 ~a,~f; 83 ~c; 188 ~b--c; 189 ~b; 191 ~b--c,~h; 192 ~c	2,75	-	2,75
Kubryk	131 h-j; 208 h,m-n,s; 209 f-h; 210 d; 211 b	56,21	0,12	56,33
	148 ~g; 209 ~f,~i; 210 ~h; 211 ~a	0,84	-	0,84
Ogółem		203,77	0,12	203,89

*powierzchnia wydziałów literowanych

IV.3. OBSZARY NATURA 2000

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz zlokalizowane są 4 obszary Natura 2000: 3 obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW) - Ostoja nad Baryczą PLH020041, Chłodnia w Cieszkowie PLH020001, Skoroszowskie Łąki PLH020093 oraz 1 obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) - Dolina Baryczy PLB020001. Do północnej granicy nadleśnictwa przylegają również 2 obszary: jeden obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej PLH300002 i jeden obszar specjalnej ochrony ptaków

(OSO) Dąbrowy Krotoszyńskie PLB300007. Żaden z wymienionych obszarów nie sąsiaduje jednak z gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz.

Uwaga! Przy sporządzaniu wykazu gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz znajdujących się w zasięgu granic obszarów Natura 2000 przyjęto, że do danego obszaru/ostoi zalicza się wszystkie wydzielania leśne (wydzielania literowane) zlokalizowane w jej zasięgu, których granice pokrywają się w całości lub w części z daną ostoją. Dla wydzieleni pokrywających się w części z obszarem Natura 2000 przy zaliczaniu do niego nie stosowano kryterium powierzchniowego. W zamian zastosowano kryterium odległości granicy obszaru Natura 2000 od granicy wydzielenia. Jako minimalną wielkość przyjęto odległość 5 metrów zakładając, że podczas wektoryzacji granic ostoi Natura 2000 dopuszczalna odchyłka mogłaby wynosić +/- 1mm na mapie w skali 1:5000 (mapa gospodarcza). Granice obszarów przyjęto wg ósmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.).

IV.3.1. OBSZARY MAJĄCE ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY

IV.3.1.1. OZW OSTOJA NAD BARYCZĄ PLH020041

Typ obszaru: B (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zaakceptowany decyzją Komisji Europejskiej)

Powierzchnia obszaru wg SDF: 82026,38 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2016 roku obszar OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 nie posiada zatwierdzonego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Poniższe zestawienia przedmiotów ochrony obszaru sporządzono na podstawie Standardowego Formularza Danych - aktualizacja z czerwca 2015 r. (źródło: serwis <http://natura2000.gdos.gov.pl>). W 2005 roku Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura” w ramach realizowanego przez Ministerstwo Środowiska Projektu PHARE PL0105.02 *Wdrażanie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 na terenie Polski*, realizowała zadanie: *Opracowanie planów ochrony dla wybranych pilotażowych obszarów zgłoszonych do sieci Natura 2000* i opracowała projekt planu ochrony dla obszaru OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Projekt ten nie został nigdy zatwierdzony. W granicach obszaru znajduje się rezerwat przyrody „Stawy Milickie”, który posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem nr 28 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 20 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 r. poz. 6632). Plan ten uwzględnia zakres działań ochronnych dla

przedmiotów ochrony obszaru OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 w granicach rezerwatu przyrody.

Charakterystyka obszaru

Obszar obejmuje rozległe bagniste obniżenie doliny Baryczy. Jest to typowa rzeka nizinna z wieloma dopływami, fragmentami terenów zalewanych i dobrze zachowanymi starorzeczami. Dolina jest wyścielona utworami glacialnymi, fluwioglacjalnymi i współczesnymi aluwiami rzecznych. W południowo-zachodniej części obszaru znajdują się zalesione morenowe Wzgórza Twardogórskie z najwyższym wzniesieniem - Wzgórzem Joanny (219 m n.p.m.), dominującym nad szeroką i płaską doliną Baryczy. Obszar obejmuje kompleks łąk zalewowych, stawów rybnych (z najbardziej znanymi Stawami Milickimi), pól uprawnych i rozległych terenów leśnych (z wyłączeniem miasta Milicz). O specyfice terenu decyduje bogata sieć hydrograficzna z licznymi kanałami, naturalnymi i sztucznymi ciekami wodnymi, stawami i mokradłami. Lasy tworzą dwa większe kompleksy – Lasy Milickie na zachodzie i Lasy Ostrzeszowskie na wschodzie. W pobliżu cieków wodnych zachowały się cenne fragmenty łągów i olsów, a na wyżej położonych terenach - cenne buczyny i grądy. Uboższe siedliska porastają bory sosnowe i bory mieszane.

Obszar ważny dla zachowania bioróżnorodności (14 typów siedlisk z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 15 gatunków z Załącznika II). Dobrze wykształcone i zachowane zbiorowiska leśne: największy kompleks łągów jesionowo-olsowych w południowo-zachodniej Polsce, łągi dębowo-wiązowe-jesionowe oraz starodrzewia grądowe i buczynowe. Okresowo odkrywane dno stawów stanowi bardzo cenne siedlisko dla roślinności *Isoeto-Nanojuncetea* wraz z zagrożonymi w Polsce gatunkami roślin. Również ważne są zbiorowiska podmokłych łąk, muraw napiaskowych, torfowisk przejściowych i nitrofilnych ziołorośli okrajowych. Na podkreślenie zasługuje bogata ichtiofauna z kożą złotawą *Sabanejewia aurata* (jedno z nielicznych w Polsce stanowisk). Ponadto Dolina Baryczy jest jednym z najcenniejszych obszarów ornitologicznych w Polsce. Ostoja ptasia o randze europejskiej E54 (źródło: *SFD dla OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041; aktualizacja czerwiec 2015*).

Tabela 14. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w całości w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 (granica obszaru wg decyzji wykonawczej Komisji z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Milicz	1 a-k; 2 a-j; 3 a-g; 4 a-g; 5 a-n; 6 a-d; 7 a-j; 8 a-k; 9 a-ax; 10 a-j,l,n-p; 11 c; 24 a-z; 25 a-k; 27 a-i; 28 a-p; 29 a-g; 30 a-f; 31 a-d; 32 a-f; 33 a-j; 34 a-k; 35 a-z; 36 a-cx; 37 a-l; 38 a-l; 39 a-h; 40 a-g; 41 a-s; 42 a-px; 42A k-l,n-o; 43 b-f; 44 m,r-bx; 45 a-g; 46 a-l; 47 a-i; 48 a,d-m; 49 a-j; 50 a-f; 51 a-f,h; 52 a-c; 53 a-j; 54 a-l; 55 a-j; 56 a-h; 57 a-h; 58 a-i; 59 a-jx; 60 a-j;	6703,15	193,12	6896,27

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	61 a-j; 62 a-p; 63 a-rx; 65 a-c; 67 b,f,h,j,m; 68 a-g; 68A a-o; 69 c-k; 70 a-i; 71 a-l; 72 a-h; 74 a-l; 75 a-m; 76 a-k; 77 a-j; 78 a-o; 79 a-j; 80 a-g; 81 a-ay; 82 a-r; 83 a-o; 84 a-j; 85 a-g; 86 a-i; 87 a-h; 88 a-i; 89 a-m; 90 a-j; 91 a-i; 92 a-i; 93 a-f; 94 a-d; 95 a-c; 96 a-g; 97 a-n; 98 a-t; 99 a-f; 100 a-s; 101 a-i; 102 a-o; 103 a-h; 104 a-p; 105 a-j; 106 a-w; 107 a-j; 108 a-f; 109 a-d; 110 a-d; 111 a-g; 112 a-i; 113 a-f; 114 a-k; 115 a-t; 116 a-w; 117 a-j; 118 a-n; 119 a-h; 120 a-h; 121 a-t; 122 a-s; 123 a-k; 124 a-k; 125 a-j; 126 a-w; 127 a-i; 128 a-f; 129 a-l; 130 a-f; 131 a-t; 132 a-o; 133 a-c; 134 a-n; 135 a-cx; 136 a-g; 137 a-h; 138 a-i; 139 a-l; 140 a-k; 141 a-k; 142 a-m; 143 a-h; 144 a-d; 145 a-h; 145A a-f; 146 a-y; 147 a-k; 148 a-g; 149 a-x; 150 a-c; 151 a-d; 152 a-i; 153 a-i; 154 a-d; 155 a-i; 156 a-c; 157 a-f; 158 a-h; 159 a-n; 160 a-n; 161 a-i; 162 a-h; 163 a-o; 164 a-l; 165 a-b; 166 a-d; 167 a-g; 168 a-f; 169 a-f; 170 a-d; 171 a-g; 172 a-j; 173 a-d; 174 a-h; 175 a-g; 176 a-j; 177 a-j; 178 a-c; 179 a-c; 180 a-b; 189 a-d; 190 a-c; 191 a-d; 192 a-i; 193 a-g; 194 a-i; 195 a-h; 196 a-d; 197 a-l; 198 a-g; 199 a-d; 200 a-b; 201 a; 202 a-b; 203 a-d; 204 a-d; 205 a-h; 206 a-f; 207 a-d; 208 a-d; 209 a-b; 210 a-c; 211 a-g; 212 a-f; 213 a-i; 214 a-g; 215 a-b; 216 a; 217 a-c; 218 a-f; 219 a-f; 220 a-f; 221 a-h; 222 a-h; 223 a-g; 224 a-d; 225 a-c; 226 a-d; 227 a-k; 228 a-k; 229 a-k; 230 a-f; 231 a-c; 232 a-d; 233 a-c; 234 a-d; 235 a-g; 236 a-h; 237 a-h; 238 a-f; 239 a-h; 240 a-h; 241 a-k; 242 a-f; 243 a-i; 244 a-h; 245 a-c; 246 a-c; 247 a-h; 248 a-h; 249 a-d; 250 a-d; 251 a-h; 252 a-m; 253 a-k; 254 a-k; 255 a-k; 256 a-j; 257 a-i; 258 a-d; 259 a-f; 260 a-f; 261 a-d; 262 a-i; 263 a-c; 264 a-g; 265 a-h; 266 a-h; 267 a-j; 268 a-k; 269 b; 270 a-h; 272 a-k; 273 a-m; 274 a-o; 275 a-k; 276 a-o; 277 a-g; 278 a-h; 279 a-f; 280 a-b; 281 a-h; 282 a-h; 283 a-j; 284 a-n; 285 a-h; 286 a-g; 287 a-f; 292 a-b; 293 c-d; 294 a-d			
	1 ~a~b; 3 ~a~c; 5 ~a~l; 6 ~a; 8 ~a~b; 9 ~a~d; 10 ~a~h; 11 ~a; 24 ~a~j; 25 ~a~j; 27 ~a~c; 28 ~a~f; 29 ~a~b; 30 ~a~c; 31 ~a~g; 32 ~a~g; 33 ~a~d; 34 ~a~h; 35 ~a~d; 36 ~a~n; 37 ~a~k; 38 ~a~m; 39 ~a~d; 40 ~a~f; 41 ~a~g; 42 ~a~g; 42A ~a~f,-h; 43 ~a~h; 44 ~a~g; 45 ~a~k; 46 ~a~o; 47 ~a~h; 48 ~a~f; 49 ~a~j; 50 ~a; 51 ~a~d,-g~h; 52 ~a~f; 53 ~a~f; 54 ~a~b; 55 ~a~f; 56 ~a~b; 57 ~a~g; 58 ~a~o; 59 ~a~h; 60 ~a~k; 61 ~a~h; 62 ~a~i; 63 ~a~l; 65 ~a~d; 67 ~a~f; 68 ~a~h; 68A ~a~g; 69 ~b~j; 70 ~a~l; 71 ~a~d; 72 ~a~h; 74 ~a~f; 75 ~a~h; 76 ~a~d; 77 ~a~f; 78 ~a~k; 79 ~a~l; 80 ~a~l; 81 ~a~d; 82 ~a~i; 83 ~a~g; 84 ~a~b; 85 ~a~d; 86 ~a~c; 87 ~a~b; 88 ~a~d; 89 ~a~i; 90 ~a~j; 91 ~a~n; 92 ~a~j; 93 ~a~h; 94 ~a~k; 95 ~a~f; 96 ~a~f; 97 ~a~h; 98 ~a~k; 99 ~a~g; 100 ~a~c; 101 ~a~c; 102 ~a~j; 103 ~a~h; 104 ~a~d; 105 ~a~c; 106 ~a~l; 107 ~a~l; 108 ~a~g; 109 ~a~g; 110 ~a~f; 111 ~a~g; 112 ~a~g; 113 ~a~f; 114 ~a~g; 115 ~a~f; 116 ~a~i; 117 ~a~d; 118 ~a~g; 119 ~a~f; 120 ~a~h; 121 ~a~k; 122 ~a~p; 123 ~a~k; 124 ~a~g; 125 ~a~g; 126 ~a~c; 127 ~a~b; 128 ~a; 129 ~a~i; 130 ~a~g; 131 ~a~c; 132 ~a~g; 133 ~a~c; 134 ~a~d; 135 ~a~d; 136 ~a~c; 137 ~a~f; 138 ~a~h; 139 ~a~j; 140 ~a~j; 141 ~a~g; 142 ~a~h; 143 ~a~f; 144 ~a~d; 145 ~a~f; 145A ~a~h; 146 ~a~c; 147 ~a~g; 148 ~a~h; 149 ~a~d; 150 ~a~l; 151 ~a~g; 152 ~a~f; 153 ~a~f; 154 ~a~d; 155 ~a~c; 156 ~a~c; 157 ~a~c; 158 ~a~d; 159 ~a~g; 160 ~a~g; 161 ~a~h; 162 ~a~f; 163 ~a~c; 164 ~a~c; 165 ~a~c; 166 ~a~f; 167 ~a~f; 168 ~a~d; 169 ~a~j; 170 ~a~h; 171 ~a~g; 172 ~a~h; 173 ~a~f; 174 ~a~g; 175 ~a~k; 176 ~a~i; 177 ~a~i; 178 ~a~f; 179 ~a~f; 180 ~a~h; 189 ~a; 190 ~a~b; 191 ~a~d; 192 ~a~c; 193 ~a~f; 194 ~a~f; 195 ~a~d; 196 ~a~d; 197 ~a~d; 198 ~a~d; 199 ~a~h; 200 ~a~b; 201 ~a~c; 202 ~a~c; 203 ~a~c; 204 ~a~c; 205 ~a; 206 ~a~c; 207 ~a~b; 208 ~a~b; 209 ~a~d; 210 ~a~d; 211 ~a~d; 212 ~a~d; 213 ~a~c; 214 ~a~d; 215 ~a~d; 216 ~a~f; 217 ~a~f; 218 ~a~f; 219 ~a~c; 220 ~a~c; 221 ~a~g; 222 ~a~d; 223 ~a~d; 224 ~a~c; 225 ~a~d; 226 ~a~c; 227 ~a~f; 228 ~a~h; 229 ~a~f; 230 ~a~g; 231 ~a~g; 232 ~a~f; 233 ~a~f; 234 ~a~g; 235 ~a~f; 236 ~a~d; 237 ~a~h; 238 ~a~j; 239 ~a~g; 240 ~a~d; 241 ~a~h; 242 ~a~d; 243 ~a~b; 244 ~a~f; 245 ~a~d; 246 ~a~g; 247 ~a~f; 248 ~a~h; 249 ~a~g; 250 ~a~d; 251 ~a~g; 252 ~a~h; 253 ~a~f; 254 ~a~f; 255 ~a~g; 256 ~a~f; 257 ~a~g; 258 ~a~g; 259 ~a~d; 260 ~a~f; 261 ~a~c; 262 ~a~c; 263 ~a~g; 264 ~a~c; 265 ~a~c; 266 ~a~f; 267 ~a~h; 268 ~a~d; 269 ~a~d; 270 ~b,-d; 271 ~a~b,-d,-g; 272 ~a~i; 273 ~a~h; 274 ~a~j; 275 ~a~g; 276 ~a~g; 277 ~a~f; 278 ~a~g; 279 ~a~f; 280 ~a~f; 281 ~a~f; 282 ~a~c; 283 ~a~c; 284 ~a~c; 285 ~a~d; 286 ~a~g; 287 ~a,-c,-f; 291 ~b; 292 ~b,-d; 293 ~a,-c,-g~h,-j; 294 ~a,-d~h	212,16	-	212,16

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Cieszków	87 a-p; 88 b-k; 89 a,c-d; 90 c,g-h; 121 a-m; 122 a-j; 123 a-n; 124 a-m; 125 a-z; 126 a-i; 127 a-l; 128 a-f; 129 a-g; 130 a-i; 131 a-m; 134 a-m; 135 a-l; 152 a-i; 153 a-i; 154 a-p; 155 a-h; 156 a-j; 157 a-i; 158 a-x; 159 a-k; 160 a-m; 161 a-o; 162 a-l; 163 a-h; 164 a-g; 165 a-w; 166 a-k,m; 167 a-l; 168 a-l; 169 a-k; 170 a-o; 171 a-d; 186 c,f-g; 187 c-g; 188 c-f,h-i,k; 189 f-g,j; 191 c,g; 192 d-f,i; 193 g-h; 194 f; 205 a-d; 206 a-f; 207 a-d; 208 a-i; 209 a-h; 210 a-h; 211 a-f; 212 a-i; 214 a-g; 215 a-g; 216 a-h; 217 a-z; 218 a-s; 219 a-l; 220 a-k; 221 a-f,i,j; 224 a-d; 225 a-w; 226 a-l; 227 a-g; 228 a-f; 229 a-m; 230 a-m; 231 a-d,g-h; 232 a-c,f; 238 a-s; 238A a-n; 238B a-j; 239 a-k; 240 a-c; 241 a-j; 242 a-g,i; 243 a-m; 244 a-h; 245 a-g; 246 a-f; 247 a-o; 248 a-j; 249 a-d; 250 a-g; 251 a-d; 252 a-d; 253 a-j; 254 a-x; 255 a-j; 256 a-i; 257 a-j; 258 a-p; 259 a-k; 260 a-j; 261 a-h; 262 a-f; 263 a-r; 264 a-k; 265 a-k; 266 a-i; 267 a-f; 268 a-h; 269 a-d; 270 a-l; 271 a-f; 272 a-j; 273 a-f; 274 a-i; 275 a-j; 276 a-j; 277 a-n; 278 a-d; 280 a-bx; 281 a-g,j-l; 282 a-j; 283 a-s; 284 a-p; 285 a-j; 286 a-h; 287 a-n; 288 a-m; 289 a-i; 290 a-l; 291 a-i; 292 a-n; 293 a-m; 294 a-k; 295 a-i; 296 a-j; 297 a-i; 298 a-j; 299 a-d; 300 a-n; 301 a-m; 302 a-j; 303 a-f; 304 a-l; 305 a-m; 306 a-i; 307 a-g; 308 a-o; 309 a-h; 310 a-j; 311 a-j; 312 a-m; 313 a-t; 314 a-j; 315 a-g; 316 a-c; 317 a-i; 318 a-k; 319 a-f; 320 a-g; 321 a-k; 322 a-l; 323 a-r; 324 a-g; 325 a-f; 326 a-d; 327 a-d; 328 a-j; 329 a-i; 330 a-m; 331 a-j; 331A a-s; 332 a-p; 333 a-l; 334 a-j; 335 a-f; 342 a-l; 343 a-l; 344 a-k; 345 a-s; 346 a-o,mx; 347 a-j; 348 a-k; 349 a-h; 350 a-i; 351 a-m; 352 a-m; 353 a-j; 354 a-t; 355 a-r; 356 a-l; 357 a-n; 358 a-k; 359 a-l; 360 a-k; 361 a-bx,dx-jx; 362 a-r; 363 a-p; 364 a-x; 365 a-o; 366 a-m; 367 a-l; 368 a-o; 369 a-f; 370 a-d; 371 a-o; 372 a-r; 373 a-r; 374 a-g; 375 a-i; 376 a-r; 377 a-h; 378 a-l; 379 a-i; 380 a-k; 381 a-j; 382 a-o; 383 a-bx; 384 a-s	4987,48	179,96	5167,44
	87 ~a~d; 88 ~a~d; 89 ~c~g; 90 ~a~d,~i~k; 121 ~a~i; 122 ~a~f; 123 ~a~f; 124 ~a~i; 125 ~a~h; 126 ~a~j; 127 ~a~d; 128 ~a~b; 129 ~a~f; 130 ~a~h; 131 ~a~h; 134 ~a~f; 135 ~a~h; 152 ~a~b; 153 ~a~f; 154 ~a~g; 155 ~a~c; 156 ~a~g; 157 ~a~f; 158 ~a~g; 159 ~a~i; 160 ~a~j; 161 ~a~j; 162 ~a~h; 163 ~a~g; 164 ~a~c; 165 ~a~b; 166 ~a~b; 167 ~a; 168 ~a~f; 169 ~a~c; 170 ~a~f; 171 ~a; 186 ~b; 187 ~a~b,~d; 189 ~a; 191 ~f,~i; 192 ~f~k; 193 ~b,~h~i; 194 ~b; 205 ~a~f; 206 ~a~d; 207 ~a~c; 208 ~a~g; 209 ~a~g; 210 ~a~j; 211 ~a~g; 212 ~a~h; 214 ~a~b; 215 ~a~b; 216 ~a~d; 217 ~a~i; 218 ~a~d; 219 ~a~g; 220 ~a~g; 221 ~a~f; 224 ~a~b; 225 ~a~d; 226 ~a~h; 227 ~a~j; 228 ~a; 229 ~a~f; 230 ~a~f; 231 ~a~c; 238 ~a~k; 238A ~a~c; 238B ~a~r; 239 ~a~h; 240 ~a~g; 241 ~a~f; 242 ~a~h; 243 ~a~j; 244 ~a~k; 245 ~a~g; 246 ~a~d; 247 ~a~l; 248 ~a~f; 249 ~a~g; 250 ~a~d; 251 ~a~c; 252 ~a~d; 253 ~a~j; 254 ~a~h; 255 ~a~h; 256 ~a~f; 257 ~a~g; 258 ~a~h; 259 ~a~l; 260 ~a~d; 261 ~a~f; 262 ~a~g; 263 ~a~f; 264 ~a~b; 265 ~a; 266 ~a~i; 267 ~a~g; 268 ~a~f; 269 ~a~g; 270 ~a~c; 271 ~a~d; 272 ~a~d; 273 ~a~f; 274 ~a~g; 275 ~a~d; 276 ~a~c; 277 ~a~i; 278 ~a~b; 280 ~a~j; 281 ~a~g; 282 ~a~b; 283 ~a~g; 284 ~a~d; 285 ~a~f; 286 ~a~c; 287 ~a~f; 288 ~a~g; 289 ~a~c; 290 ~a~h; 291 ~a~g; 292 ~a~h; 293 ~a~g; 294 ~a; 295 ~a~f; 296 ~a~h; 297 ~a~g; 298 ~a~d; 299 ~a~h; 300 ~a~k; 301 ~a~h; 302 ~a~d; 303 ~a~d; 304 ~a~i; 305 ~a~g; 306 ~a~i; 307 ~a~j; 308 ~a~i; 310 ~a~c; 311 ~a~c; 312 ~a~h; 313 ~a~g; 314 ~a~f; 315 ~a~c; 316 ~a~c; 317 ~a~c; 318 ~a~b; 319 ~a; 320 ~a; 321 ~a~h; 322 ~a~d; 323 ~a~b; 324 ~a~f; 325 ~a~i; 326 ~a~d; 327 ~a~d; 328 ~a~g; 329 ~a~f; 330 ~a~g; 331 ~a~b; 331A ~a~d; 332 ~a~h; 333 ~a~k; 334 ~a~h; 335 ~a~d; 342 ~a~k; 343 ~a~k; 344 ~a~r; 345 ~a~j; 346 ~a~c; 347 ~a~d; 348 ~a~j; 349 ~a~j; 350 ~a~k; 351 ~a~j; 352 ~a~j; 353 ~a~h; 354 ~a~k; 355 ~a~h; 356 ~a~l; 357 ~a~k; 358 ~a~i; 359 ~a~h; 360 ~a~i; 361 ~a~g; 362 ~a~d; 363 ~a~n; 364 ~a~t; 365 ~a~f; 366 ~a~f; 367 ~a~f; 368 ~a~c; 369 ~a~g; 370 ~a~b; 371 ~a~g; 372 ~a~k; 373 ~a~d; 374 ~a; 375 ~a~f; 376 ~a~c; 377 ~a~f; 378 ~a~d; 379 ~a~h; 380 ~a~h; 381 ~a~f; 382 ~a~f; 383 ~a~f; 384 ~a~g	150,65	-	150,65
Kubryk	1 a-g; 2 a-j; 3 a-j; 4 a-f; 5 a-d; 6 a-c; 7 a-d; 8 a-i; 9 a-d; 10 a-k; 11 a-o; 12 a-h; 13 a-g; 14 a-d; 15 a-h; 16 a-f; 17 a-f; 18 a-f; 19 a-g; 20 a-f; 21 a-j; 22 a-g; 23 a-l; 43 a-j; 44 a-x; 44A a-c; 45 a-j; 45A a-h; 46 a-h; 47 a-m; 48 a-w; 49 a-m; 50 a-o; 51 a-m; 52 a-h; 53 a-d; 54 a-gx; 55 a-m; 56 a-d; 57 a-l; 58 a-j; 59 a-k; 60 a-c; 61 a-t; 62 a-k; 63 a-g; 64 a-l; 65 a-c; 66 a-i; 67 a-g; 68 a-m; 69 a-c; 70 a-h; 71 a-g; 72 a-h; 73 a-d; 74 a-f; 75 a-g; 76 a-d; 77 a-f; 78 a; 79 a-d; 80 a-i; 81 a-g; 82 a-g; 83 a-i; 84 a-f; 85 a-h; 86 a-i; 87 a-h; 88 a-j; 89 a-c; 90 a-g; 91 a-m; 92 a-d; 93 a-o; 94 a-r; 95 a-o; 96 a-j; 97 a-l; 98 a,c,h; 99 a-c,f,g,i; 101 a-w; 102 a-n; 105 nx-ox; 108 a-i,l-	4252,40	178,66	4431,06

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	n,p-s; 109 a-m; 110 a-t; 111 a-s; 112 a-l; 113 a-gx; 114 a-m; 115 b-d; 116 a-h; 117 a-d; 118 a-f; 119 a-k; 120 a-i; 121 a-k; 122 a-w; 123 a-y; 124 a-h; 125 a-i; 126 a-d; 127 a-k; 130 a-h; 131 a-j; 132 a-m; 133 a-f; 134 a-i; 135 a-j; 136 a-h; 137 a-k; 138 a-i; 139 a-m; 140 a-l; 141 a-m; 142 a-i; 143 a-h; 144 a-i; 145 a-h; 146 a-c; 147 a-i; 148 b,d-g; 149 a; 150 c-d; 151 a-c,i-t; 152 a-d; 153 a-f; 154 a-d; 155 a-g; 156 a-l; 157 a-h; 158 a-g; 159 a-f; 160 a-g; 161 a-d; 162 a-h; 163 a-f,h; 164 a; 165 a-l; 166 a-n; 167 a-m; 168 a-m; 169 a-l; 170 a-k; 171 a-h; 172 a-g; 173 a-h; 174 a-c; 180 b; 181 a-j; 182 a-g; 183 a-n; 184 a-j; 185 a-d; 186 a-g; 187 a-g; 188 a-i; 189 a-i; 190 a-f,i-j; 191 a-i; 192 a-i; 193 a-g; 194 a-j; 195 a-d; 196 a-h; 198 a-m; 199 a-j; 200 a-i; 201 a-d; 202 a-f; 203 c-h,l-n,p-r,t-y; 204 a-j; 205 a-c; 206 a-h; 207 a-c; 208 i; 209 a-c; 210 a-c; 211 a,c-d			
	1 ~a~c; 2 ~a~g; 3 ~a~c; 4 ~a~b; 5 ~a~b; 6 ~a~d; 7 ~a; 8 ~a~c; 9 ~a~c; 10 ~a~c; 11 ~a~d; 12 ~a~b; 13 ~a~d; 14 ~a~c; 15 ~a~i; 16 ~a; 17 ~a~f; 18 ~a~h; 19 ~a~i; 20 ~a~i; 21 ~a~i; 22 ~a~h; 23 ~a~k; 43 ~a~d; 44 ~a~h; 44A ~a~b; 45 ~a~c; 45A ~a~d; 46 ~a~b; 47 ~a~g; 48 ~a~c; 49 ~a~d; 50 ~a~f; 51 ~a~g; 52 ~a~d; 53 ~a~f; 54 ~a~n; 55 ~a~d; 56 ~a~d; 57 ~a~b; 58 ~a~h; 59 ~a~f; 60 ~a~h; 61 ~a~d; 62 ~a~g; 63 ~a~h; 64 ~a~h; 65 ~a~c; 66 ~a~h; 67 ~a~d; 68 ~a~g; 69 ~a~c; 70 ~a~j; 71 ~a~c; 72 ~a~f; 73 ~a~g; 74 ~a; 75 ~a~f; 76 ~a~c; 77 ~a~f; 78 ~a~b; 79 ~a~g; 80 ~a~h; 81 ~a~c; 82 ~a~h; 83 ~a~g; 84 ~a~c; 85 ~a~f; 86 ~a~d; 87 ~a~b; 88 ~a~b; 90 ~a~b; 91 ~a~f; 92 ~a~d; 93 ~a; 94 ~a~i; 95 ~a~h; 96 ~a~b; 97 ~a~j; 98 ~b; 99 ~a~h; 101 ~a~d; 102 ~a~c; 105 ~c; 109 ~a~h; 110 ~a~g; 111 ~a~l; 112 ~a~h; 113 ~a~j; 114 ~a~d; 115 ~b~f; 116 ~a~h; 117 ~a~d; 118 ~a~f; 119 ~a~g; 120 ~a~d; 121 ~a~c; 122 ~a~n; 123 ~a~h; 124 ~a~g; 125 ~a~g; 126 ~a~d; 127 ~a~d; 130 ~a~c; 131 ~a~c; 132 ~a~j; 133 ~a~g; 134 ~a~c; 135 ~a~c; 136 ~a~d; 137 ~a~f; 138 ~a~h; 139 ~a~h; 140 ~a~d; 141 ~a~j; 142 ~a~d; 143 ~a~c; 144 ~a~d; 145 ~a~c; 146 ~a~d; 147 ~a~h; 148 ~a~h; 149 ~a~b; 150 ~a~d~f; 151 ~a~c; 152 ~a~c; 153 ~a~f; 154 ~a~f; 155 ~a~d; 156 ~a~g; 157 ~a~g; 158 ~a~f; 159 ~a~g; 160 ~a~c; 161 ~a~d; 162 ~a~f; 163 ~a~c; 164 ~b~d; 165 ~a~g; 166 ~a~i; 167 ~a~d; 168 ~a~b; 169 ~a~g; 170 ~a~n; 171 ~a~j; 172 ~a~j; 173 ~a~d; 174 ~a~f; 180 ~b,d,h; 181 ~a~c; 182 ~a~d; 183 ~a~d; 184 ~a~g; 185 ~a~c; 186 ~a~h; 187 ~a~j; 188 ~a~i; 189 ~a~j; 190 ~a~d; 191 ~a~h; 192 ~a~d; 193 ~a~f; 194 ~a~d; 195 ~a~f; 196 ~a~d; 197 ~a,f; 198 ~a~i; 199 ~a~h; 200 ~a~d; 201 ~a~j; 202 ~a~d; 203 ~b,d~i; 204 ~a~m; 205 ~a~h; 206 ~a~h; 207 ~a~b; 208 ~a; 209 ~b~d,j; 210 ~b,d,i~j; 211 ~b~c,f,h	130,55	-	130,55
Ogółem		16436,39	551,74	16988,13

*powierzchnia wydzieliń literowanych

Tabela 15. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w części w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 (granica obszaru wg decyzji wykonawczej Komisji z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Milicz	10 k,m,r-s,w; 42A f-j,m; 43 a; 44 a,c-d,g-h,l,p; 48 b-c; 51 g,i-i; 64 j,o-p; 67 a,c-d,n; 69 a-b; 269 a,c; 270 i; 271 a-c; 290 b; 291 a; 292 c; 293 a-b,f-g	144,17	7,57	151,74
	42A ~g; 51 ~f; 69 ~a; 269 ~b; 270 ~a; 271 ~c; 290 ~a,-c; 291 ~a; 292 ~c; 293 ~f; 294 ~b	2,68	-	2,68
Cieszków	79 s-t; 80 l; 83 c; 84 d,g; 88 a; 89 b; 90 a-b,d-f; 91 a,k; 119 b,i-j; 133 a-b,g; 135 m; 144 c; 145 i; 149 g; 150 b-c,f-f; 151 g; 185 f; 186 a-b,d,h; 187 a-b; 188 a; 189 d,h-i; 190 a,c; 191 a-b,f; 192 c; 194 b; 195 b-c; 204 i-j; 221 g-h; 231 f,j; 232 d,g-i,l-o; 242 h,j; 346 r-s	246,11	7,40	253,51

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	79 ~h~i; 80 ~g; 84 ~a,~d; 89 ~a~b; 90 ~f~h; 91 ~b,~g,~j; 119 ~b,~d~f; 133 ~a~b; 144 ~a; 145 ~d,~i; 150 ~c~d; 151 ~b,~d~d; 185 ~f; 186 ~c~d; 188 ~b,~d; 189 ~b; 190 ~c,~f; 191 ~b~d,~h; 192 ~c; 194 ~c~d,~g; 195 ~a~b; 204 ~a; 232 ~a	6,70	-	6,70
Kubryk	98 b; 99 d,h,j,l; 105 hx; 108 j-k; 130 i; 148 a,c,h; 149 b; 150 a-b; 163 g,i-k,o; 164 b-c; 180 a,c-d; 190 g-h,l,n-o; 191 j; 197 a-c,f,h; 203 b,i-k,o,s; 208 f,j,n,s; 209 d-h; 210 d; 211 b	174,90	0,33	175,23
	98 ~a; 150 ~b~c; 164 ~a; 180 ~a,~c,~g; 197 ~b,~d; 203 ~a; 208 ~d; 209 ~a; 210 ~a,~h; 211 ~a	1,96	-	1,96
Ogółem		576,52	15,30	591,82

*powierzchnia wydziełów literowanych

Tabela 16. Siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 (wg Standardowego Formularza Danych z 06.2015)

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha] wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny (% powierzchni wydziału zajmowany przez siedlisko)	Pow. [ha]*
3130	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	90,23	A	-	-
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympeion</i> , <i>Potamion</i>	41,01	B	-	-
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>	49,22	C	-	-
6120	*Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe	73,82	B	-	-
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	65,62	A	Obr. 1: 108b (100%), Obr. 2: 123d (52%), Obr. 3: 130b (100%), 125h (100%)	8,70
6430	Ziołorośla górskie <i>Adenostyilion alliariae</i> i ziołorośla nadrzeczne <i>Convolvuletalia sepium</i>	8,2	B	-	-
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże <i>Arrhenatherion</i>	1189,38	B	Obr. 1: 36s (100%), 36t (100%), 36w (100%), 104m (100%), 109d (100%), 114b (100%), 97j (100%), 98t (100%), 130c (100%), Obr. 2: 217x (100%), 217y (100%), 270c (100%), 347c (100%), 348c (100%), 361h (100%), 361s (100%), Obr. 3: 54c (59%), 54n (100%), 54s (100%), 151i (100%), 151j (100%), 200f (53%), 210c (100%)	28,26
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>	106,63	B	-	-

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha] wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny (% powierzchni wydzielenia zajmowany przez siedlisko)	Pow. [ha]*
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	16,41	A	-	-
9110	Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>	1099,15	B	<p>Obr. 1: 123b (100%), 126o (100%), 127i (100%), 135b (100%), 135m (100%), 165a (100%), 165b (100%), 191d (100%), 192g (100%), 193d (100%), 205h (100%), 206b (100%), 207a (67%), 207c (100%), 208a (100%), 208b (100%), 209a (100%), 210c (100%), 221g (100%), 222h (100%), 223b (100%), 225a (100%), 226a (100%), 226d (100%), 237g (100%), 238a (100%),</p> <p>Obr. 3: 123n (100%), 124c (100%), 126b (100%), 126d (100%), 127d (100%), 127g (100%), 127j (100%), 140c (100%), 142c (100%), 143c (100%), 143d (100%), 144d (100%), 145a (100%), 145b (100%), 145c (100%), 145d (100%), 146a (100%), 146b (100%), 147a (58%), 159f (100%), 160a (100%), 160b (100%), 160d (100%), 161a (100%), 161b (100%), 161c (100%), 161d (100%), 162h (100%), 166h (100%), 166i (100%), 167a (100%), 167j (100%), 168j (100%), 168k (100%), 168l (47%), 168m (43%), 171f (100%), 173b (100%), 173f (100%), 174a (100%), 174b (100%), 183j (100%), 184g (100%), 184i (100%), 185b (100%), 185c (100%), 186a (100%), 186b (100%), 186f (100%), 187c (100%), 187d (100%), 187f (100%), 188f (100%), 188g (100%), 189a (100%), 189c (100%), 189i (100%), 194a (100%), 194b (100%), 194d (100%), 194h (100%), 195a (100%), 195b (100%), 196a (100%), 196b (100%), 196g (100%)</p>	585,75
9130	Żyzne buczyny <i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>	82,03	B	<p>Obr. 1: 124a (100%), 124c (100%), 124d (100%), 124f (100%), 125a (100%), 125c (100%), 125j (100%), 128d (100%), 128f (100%), 129b (100%), 129c (100%), 129f (100%), 129g (100%), 129i (100%), 129j (100%), 129l (100%), 137a (100%), 137d (100%), 137f (35%), 189b (100%), 189d (100%), 190a (27%), 190b (13%), 191a (100%), 206a (100%), 207a (32%),</p> <p>Obr. 3: 147a (42%), 147h (100%), 162b (100%), 162c (100%), 168c (100%), 168l (45%), 168m (50%)</p>	134,17
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>	1845,59	A	<p>Obr. 1: 1h (100%), 1j (100%), 10d (100%), 10h (100%), 10l (100%), 10m (100%), 10n (100%), 116i (100%), 117a (100%), 24i (100%), 28p (100%), 3g (100%), 34d (100%), 34i (100%), 35i (100%), 35s (100%), 35y (100%), 40c (100%), 41f (100%), 41k (100%), 41o (100%), 42bx (100%), 42c (100%), 42cx</p>	986,33

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha] wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny (% powierzchni wydzielania zajmowany przez siedlisko)	Pow. [ha]*
				<p>(100%), 42h (100%), 42i (100%), 42n (100%), 42x (100%), 42y (100%), 42Am (100%), 43d (100%), 43f (100%), 44bx (100%), 44t (100%), 44z (100%), 45b (100%), 45d (100%), 46a (100%), 46c (100%), 47c (100%), 48a (100%), 48c (100%), 48d (100%), 48h (100%), 48j (100%), 49a (100%), 49d (100%), 49g (100%), 49i (100%), 49j (100%), 5f (100%), 5g (100%), 5m (100%), 5n (100%), 50a (100%), 50c (100%), 52a (100%), 52c (100%), 53a (100%), 53h (100%), 53i (100%), 54a (100%), 54b (100%), 54d (100%), 55a (100%), 55c (100%), 55d (100%), 55f (100%), 55j (100%), 56a (100%), 56b (100%), 56d (100%), 56f (100%), 57c (100%), 57d (100%), 57f (100%), 57g (57%), 58a (100%), 58b (100%), 58f (100%), 58g (100%), 58i (100%), 59bx (100%), 59c (100%), 59hx (100%), 60a (100%), 60b (100%), 60f (6%), 62k (100%), 63jx (100%), 63kx (100%), 63lx (100%), 7c (100%), 7d (100%), 7g (100%), 7h (100%), 7i (100%), 7j (100%), 104b (100%), 104g (100%), 106g (100%), 106n (100%), 107h (100%), 107i (51%), 108a (100%), 109a (100%), 109c (100%), 111b (100%), 111c (100%), 111d (100%), 112a (100%), 113a (100%), 113c (100%), 113f (100%), 114a (100%), 114h (100%), 118a (100%), 118c (100%), 119f (50%), 120b (100%), 120c (100%), 120f (100%), 120g (100%), 64j (100%), 65a (100%), 65c (100%), 67h (100%), 67m (100%), 70a (100%), 74d (100%), 88g (100%), 129d (100%), 129k (100%), 130a (100%), 130d (100%), 130f (100%), 131n (100%), 132d (100%), 138a (100%), 138b (100%), 138g (100%), 139a (100%), 139b (100%), 139d (100%), 141a (100%), 151b (100%), 205b (100%),</p> <p>Obr. 2: 121c (37%), 121f (49%), 121k (100%), 122a (100%), 122j (100%), 125p (100%), 125z (100%), 126b (100%), 126c (100%), 127g (12%), 153i (100%), 154g (100%), 165m (100%), 165t (100%), 169b (100%), 214a (100%), 216a (100%), 229j (100%), 230b (100%), 232c (100%), 232g (100%), 254h (100%), 254i (100%), 263a (12%), 263d (100%), 263o (100%), 264c (100%), 264d (100%), 264f (100%), 264h (100%), 264k (100%), 268b (100%), 268c (100%), 269a (100%), 269d (100%), 270d (100%), 270j (100%), 322j (100%), 322k (100%), 322l (100%), 365d (100%), 366c (100%), 369c (100%), 370b (100%), 374a (100%), 374g (100%), 375a (100%), 375d (100%),</p> <p>Obr. 3: 10i (100%), 56a (100%), 56b</p>	

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha] wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny (% powierzchni wydzielenia zajmowany przez siedlisko)	Pow. [ha]*
				(35%), 56d (56%), 61m (100%), 64i (100%), 93o (100%), 95a (70%), 95n (100%), 95o (100%), 108a (100%), 109c (100%), 109j (100%), 109k (77%), 110h (100%), 110l (100%), 110p (100%), 110r (100%), 110s (100%), 111l (100%), 111n (100%), 111o (100%), 111p (100%), 112c (100%), 112f (100%), 113a (100%), 113g (100%), 115d (100%), 116a (100%), 116b (100%), 116d (100%), 119h (100%), 120b (100%), 121a (100%), 130d (100%), 131a (100%), 131c (100%), 131g (100%), 131h (100%), 131j (100%), 134f (100%), 134g (100%), 135d (100%), 148a (100%), 148b (100%), 148c (100%), 148d (100%), 148g (100%), 148h (100%), 149b (100%), 44a (100%), 44d (100%), 45j (48%), 46b (100%), 46h (100%), 47c (100%), 47g (100%), 47i (100%), 47j (100%), 47m (100%), 48a (100%), 48b (100%), 48t (100%), 48w (100%), 54dx (100%), 54fx (100%), 54p (100%), 98a (76%), 99i (100%), 122t (100%), 125a (100%), 142d (100%), 151p (100%), 169i (100%), 181j (100%), 191i (100%), 200i (100%), 201c (100%), 205a (100%), 206a (100%), 206c (100%), 206g (100%)	
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe	1681,54	C	<p>Obr. 1: 1f (100%), 117h (100%), 122o (100%), 24h (100%), 24r (100%), 24t (100%), 24x (100%), 24z (100%), 28a (100%), 28l (100%), 29g (70%), 30d (100%), 36cx (100%), 36d (100%), 37h (100%), 38c (100%), 38f (100%), 42t (100%), 106r (100%), 108c (100%), 119f (50%), 82j (100%), 82n (18%), 126g (100%), 126k (100%), 126s (100%), 132m (100%), 133b (100%), 229i (100%), 243h (63%), 244c (100%), 254b (2%), 254c (8%), 255j (100%), 257c (100%), 274n (100%), 275j (100%),</p> <p>Obr. 2: 87b (100%), 87c (100%), 87g (100%), 87h (100%), 87i (100%), 87j (100%), 87p (100%), 121m (100%), 122b (100%), 124a (100%), 127k (100%), 152c (100%), 152i (100%), 154b (100%), 154h (100%), 154l (100%), 154n (100%), 154p (100%), 165a (100%), 165f (100%), 165i (100%), 165s (100%), 166f (100%), 166h (100%), 166j (100%), 166m (100%), 167g (100%), 167j (80%), 167k (100%), 168b (100%), 168d (100%), 168h (100%), 169a (100%), 169d (100%), 169j (100%), 170l (100%), 171b (100%), 171c (100%), 171d (100%), 384a (75%), 384j (100%),</p> <p>Obr. 3: 23k (100%), 109g (100%), 110t (100%), 132k (100%), 48s (100%), 122a (100%), 122c (100%), 122d (100%), 123g (100%), 123y (60%), 124b (100%), 127i (100%),</p>	223,65

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha] wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny (% powierzchni wydzielenia zajmowany przez siedlisko)	Pow. [ha]*
				142b (100%), 144c (100%), 145h (100%), 191j (100%), 210b (100%)	
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i>	1058,14	A	Obr. 1: 29g (30%), 7f (100%), 68c (100%), Obr. 2: 154m (100%), 154o (100%), 165c (100%), 165d (100%), 165o (100%), 165r (100%), 165w (100%), 166i (100%), 167c (100%), 170a (100%), 170b (100%), 170o (100%), 171a (100%), 270i (100%), 134m (100%), 313g (100%), 365h (100%), Obr. 3: 110m (61%), 97k (100%)	46,55

*) powierzchnia geometryczna siedliska przyrodniczego

Ponadto inwentaryzacja fitosocjologiczna przeprowadzona w 2013 i 2014 roku (źródło: *Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku*) wykazała w zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 obecność siedliska przyrodniczego kwaśne dąbrowy *Quercetea robori-petraeae* (kod 9190) na łącznej powierzchni 115,39 ha w następujących wydzieleniach leśnych (w nawiasach podano procentowy udział powierzchni wydzielenia zajmowany przez siedlisko przyrodnicze):

Obręb Milicz, oddziały: 10r (100%), 115c (100%), 2g (100%), 2i (100%), 27g (100%), 3d (100%), 33c (100%), 36bx (100%), 37f (100%), 37l (100%), 38i (100%), 5l (100%), 50d (100%), 6b (100%), 6c (100%), 6d (100%), 67d (100%), 67f (100%), 146k (100%), 146m (34%), 146n (2%), 159b (100%), 286g (100%),

Obręb Cieszków, oddziały: 161i (44%), 161j (100%), 161o (100%), 162i (100%), 162l (100%), 163h (100%), 208c (4%), 224a (100%), 225a (100%), 243d (100%), 243f (100%), 268g (52%), 274g (100%), 290a (100%), 355f (59%), 355h (100%), 355i (100%), 366a (100%),

Obręb Kubryk, oddziały: 1c (100%), 1f (100%), 23l (100%), 55a (100%), 80h (100%), 95a (30%), 95d (100%), 95f (100%), 45j (52%), 45Ab (100%), 46d (100%), 49b (100%), 49g (100%), 49j (100%), 51b (100%), 51m (100%), 97f (100%), 98a (24%).

Tabela 17. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG występujące w zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków (wg Standardowego Formularza Danych z 06.2015)

Kod gatunku	Nazwa gatunku	Stan populacji* w OZW wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Występowanie/adres leśny
1060	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Osiadła: P	C	Dane wrażliwe
1083	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	Osiadła: P	B	Dane wrażliwe
1084	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Osiadła: P	B	Dane wrażliwe
1088	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	Osiadła: P	A	Dane wrażliwe
1124	Kiełb białopłetwy <i>Gobio albipinnatus</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 10-20 i	C	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
5339	Różanka <i>Rhodeus amarus</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 1000 i	C	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
1145	Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 20000 i	B	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
1146	Koza złotawa <i>Sabanejewia aurata</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 2000-18000 i	B	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
1149	Koza <i>Cobitis taenia</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 12000-19000 i	B	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
1166	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 100-5000 i	B	Dane wrażliwe
1188	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 11000-19000 i	B	Dane wrażliwe
1308	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Osiadła, zimująca: 100-270 i	B	Gatunek występuje w lasach całego nadleśnictwa.
1324	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 130 i, zimująca: 10-20 i	B	Gatunek występuje w lasach całego nadleśnictwa.
1337	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 70-80 i	B	Dane wrażliwe
1355	Wydra <i>Lutra lutra</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 100-130 i	B	Dane wrażliwe

* Kategorie liczebności (kategoria): P = obecne; Jednostka: i = osobniki pojedyncze

Tabela 18. Działania ochronne dla obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie tych działań i obszarów ich wdrażania w granicach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” wg Załącznika nr 10 do Zarządzenia nr 28 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 20 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 r. poz. 6632)

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja (obręb, oddz., wydzielenie)		Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2016 r.			Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	Kompleks Stawno Obręb: Milicz, wydzielenie: 4d, 3g.	Kompleks Stawno Obręb: Milicz, wydzielenie: 4d, 3g.	<u>Zagrożenia istniejące:</u> Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (zaburzenie stosunków wodnych w rzece Barycz). Obce gatunki inwazyjne. Eutrofizacja. <u>Zagrożenia potencjalne:</u> Usuwanie martwego drewna.	Poprawa istniejącego niezadawalającego (U1) stanu ochrony poprzez poprawę parametrów struktury i funkcji siedliska.	Prowadzenie cięć rozluźniających, będących odpowiednikiem czyszczeń i cięć trzebieżowych. Intensywność cięć według zasad hodowli lasu, odpowiednio do wieku drzewostanu. Stopniowo usuwać gatunki obce oraz kształtować skład gatunkowy zgodnie z siedliskiem przyrodniczym. Drzewa martwe i zamierające pozostawiać do samoistnej mineralizacji, do osiągnięcia 40m ³ /ha. Pozostawiać przestoje. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Milicz	Brak.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja (obręb, oddz., wydzielenie)		Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2016 r.			Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
2	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe	Kompleks Stawno Obręb: Milicz, wydzielenie: 4a, 5f, Obręb: Cieszków, wydzielenie: 170o	Kompleks Stawno Obręb: Milicz, wydzielenie: 4a, 5f, Obręb: Cieszków, wydzielenie: 170o	<u>Zagrożenia istniejące:</u> Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (zaburzenie stosunków wodnych w rzece Barycz). Niewłaściwe kształtowanie poziomu wód. Inwazja gatunków obcych. Eutrofizacja. <u>Zagrożenia potencjalne:</u> Usuwanie martwego drewna.	Poprawa istniejącego niezadawalającego (U1) stanu zachowania poprzez poprawę parametrów struktury i funkcji siedliska.	Prowadzenie cięć rozluźniających, będących odpowiednikiem czyszczeń i cięć trzebieżowych. Intensywność cięć według zasad hodowli lasu, odpowiednio do wieku drzewostanu. Stopniowo usuwać gatunki obce oraz kształtować skład gatunkowy zgodnie z siedliskiem przyrodniczym. Drzewa martwe i zamierające pozostawiać do samoistnej mineralizacji do osiągnięcia 40m ³ /ha. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Milicz	Brak.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja (obręb, oddz., wydzielenie)		Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2016 r.			Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
		Kompleks Stawno Obręb: Milicz, wydzielenie: 5a, 6a, 2a, 3f	Kompleks Stawno Obręb: Milicz, wydzielenie: 5a, 6a, 2a, 3f	jw.	jw.	Wprowadzanie drugiego piętra i cięcia różnicujące piętrowość. Podczas cięć pozostawianie przestoi gatunków liściastych. Drzewa martwe i zamierające pozostawiać do samoistnej mineralizacji, do osiągnięcia 40m ³ /ha. Dopuszcza się stosowanie odnowienia sztucznego oraz prowadzenie prac pielęgnacyjnych upraw i podrostów. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Milicz	Brak.

IV.3.1.2. OZW CHŁODNIA W CIESZKOWIE PLH020001

Typ obszaru: B (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zaakceptowany decyzją Komisji Europejskiej)

Powierzchnia obszaru wg SDF: 18,54 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2016 roku obszar OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem nr 11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 17 stycznia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 r. poz. 395). Poniższe zestawienia przedmiotów ochrony obszaru sporządzono na podstawie Standardowego Formularza Danych z kwietnia 2014 r. (źródło: serwis <http://natura2000.gdos.gov.pl>).

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 położony jest na Wysoczyźnie Kaliskiej na terenie gminy Cieszków. Rozciąga się na obszarze leśnym Nadleśnictwa Milicz, na północny – wschód od miejscowości Cieszków. Swym zasięgiem obejmuje las z jednym z największych zimowisk nietoperzy na terenie Dolnego Śląska. Najważniejszym obiektem leżącym w granicach tego obszaru, z punktu widzenia przedmiotów ochrony obszaru (gatunków nietoperzy), jest dawna, przypałacowa chłodnia. Obiekt pochodzący z XIX w., zajmuje powierzchnię 0,08 ha. Chłodnia położona jest około 250 m od skraju lasu i około 310 m od najbliższej zabudowy Cieszkowa. O wyjątkowym charakterze chłodni w Cieszkowie decyduje nie tylko liczba hibernujących nietoperzy, ale również różnorodność spotykanych tu gatunków. Chłodnia stanowi schronienie dlanocków dużych *Myotis myotis*,nocków Natterera *Myotis nattereri*,nocków rudych *Myotis daubentonii*,mroczków późnych *Eptesicus serotinus* oraz gacków brunatnych *Plecotus auritus*, gacków szarych *Plecotus austriacus* i mopków *Barbastella barbastellus*. Nietoperze spędzają w chłodni zimę, ale również wykorzystują ją jako schronienie dziennego odpoczynku oraz jako kwaterę przejściową podczas wiosennych i jesiennych migracji. Mimo niewielkiej powierzchni ostoja Chłodnia w Cieszkowie odgrywa kluczową rolę w ochronie nietoperzy w tej części Polski. W mroźne zimy spotyka się tu nawet 240 osobników tych ssaków. Obrączkowanie nietoperzy przy chłodni w Cieszkowie wykazało, że w ciągu siedmiu lat badań (lata 1999-2005) schronienie to odwiedziło niemal 1300 osobników, w tym zdecydowana większość (ok. 80%) to mopki *Barbastella barbastellus*. Obiekt ten ma połączenie z innymi, znanymi schronieniami nietoperzy. Zaobrączkowane w chłodni w Cieszkowie osobniki spotykano zimujące w piwnicach pałaców w Radziwiłowie koło Ostrowa Wielkopolskiego i Miliczu oraz w Ostrowie Wielkopolskim, a nawet w Fortach Nyskich (odpowiednio: 10, 25, 30 i 150 km w linii prostej od Cieszkowa).

Przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 jest nocek duży *Myotis myotis* i mopek *Barbastella barbastellus*. Lista gatunków stanowiących przedmioty ochrony obszaru może ulec zmianie na skutek jej weryfikacji w toku prac nad projektem planu (źródło: *dokumentacja do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 w województwie dolnośląskim, 2012*).

Tabela 19. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w całości w zasięgu granic OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 (granica obszaru wg decyzji wykonawczej Komisji z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Cieszków	11 c-h	17,02	-	17,02
Ogółem		17,02	-	17,02

*powierzchnia wydzieleni literowanych

Tabela 20. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących częściowo w zasięgu granic OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 (granica obszaru wg decyzji wykonawczej Komisji z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Cieszków	11 b	0,50	-	0,50
	11 ~c	0,14	-	0,14
Ogółem		0,64	-	0,64

*powierzchnia wydzieleni literowanych

Tabela 21. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG występujące w zasięgu OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków (wg Standardowego Formularza Danych z 04.2014 oraz dokumentacji planu zadań ochronnych)

Kod gatunku	Nazwa gatunku	Stan populacji* w OZW wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Występowanie/adres leśny
1308	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	zimująca: 100-200 i	B	Gatunek występuje w lasach całego nadleśnictwa.
1324	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	zimująca: 15-25 i	C	Gatunek występuje w lasach całego nadleśnictwa.

*Jednostka: i = osobniki pojedyncze

Tabela 22. Działania ochronne dla obszaru Natura 2000 OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie tych działań i obszarów ich wdrażania wg Załącznika nr 5 do Zarządzenia nr 11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 17 stycznia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 r. poz. 395)

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja (obręb, oddz., wydzielenie)		Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym ³	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2016 r.			Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> , 1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Oddział nr 11, Obręb Cieszków, działka ewidencyjna nr 125/11, współrzędne geograficzne: N 51°37'20,9", E 17°22'1,48"	Oddział nr 11, Obręb Cieszków, działka ewidencyjna nr 125/11, współrzędne geograficzne: N 51°37'20,9", E 17°22'1,48"	<p><u>Zagrożenia istniejące:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Inne typy zabudowy. Wandalizm. <p><u>Zagrożenia potencjalne:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Gospodarka leśna – ogólnie. Wycinka lasu Usuwanie martwych i umierających drzew. Stosowanie pestycydów. Pożar (naturalny). Pozyskiwanie / Usuwanie zwierząt, ogólnie. Chwywanie, trucie, kłusownictwo. Składowanie materiałów. Tereny 	<ol style="list-style-type: none"> Utrzymanie lub wzrost liczebności gatunku w zimowisku. Utrzymanie lub poprawa stanu zimowiska. Utrzymanie lub poprawa stanu otoczenia obiektu. Zachowanie drożności istniejących korytarzy ekologicznych (celem objęty jest tylko mopek) Wzrost wiedzy i świadomości lokalnego społeczeństwa o obszarze Natura 2000 i 	Brak	Zachowanie lub poprawa stanu zimowiska nietoperzy. Naprawa i zabezpieczenie kominów wentylacyjnych w chłodni w Cieszkowie. Podmiot odpowiedzialny: Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, Nadleśniczy Nadleśnictwa Milicz.
						Brak	Konserwacja drzwi zabezpieczających wejście do obiektu. Naprawa powłok antykorozyjnych na metalowych częściach, naprawa zużytych lub uszkodzonych elementów. Podmiot odpowiedzialny: Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, Nadleśniczy Nadleśnictwa Milicz.
						Brak	Poprawa warunków mikroklimatycznych zimowiska. Jeśli działania 1 i 2 nie przyniosą oczekiwanego efektu, może zaistnieć konieczność udrożnienia kolejnych kominów wentylacyjnych i/lub wycięcie niewielkich otworów w dolnej partii metalowych drzwi, co powinno usprawnić wymianę powietrza wewnątrz zimowiska. Utrzymanie basenu z wodą oraz jego zabezpieczenia w postaci siatki rozpiętej nad basenem na drewnianych belkach, co zabezpiecza nietoperze przed utonięciem. Podmiot odpowiedzialny: Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja (obręb, oddz., wydzielenie)		Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym ³	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2016 r.			Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
				przemysłowe i handlowe. 10. Inne rodzaje aktywności człowieka związane z urbanizacją, przemysłem etc. 11. Sieć transportowa. 12. Linie elektryczne. 13. Infrastruktura sportowa i rekreacyjna. 14. Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, uprawiane w plenerze. 15. Zawleczenie choroby. 16. Drapieżnictwo.	przedmiotach jego ochrony.		2000, Nadleśniczy Nadleśnictwa Milicz.
		Oddział nr 11, Obręb Cieszków, części działek ewidencyjnych nr 125/11, 122/10, 62 położone w granicach obszaru Natura 2000.	Oddział nr 11, Obręb Cieszków, części działek ewidencyjnych nr 125/11, 122/10, 62 położone w granicach obszaru Natura 2000.		Brak	Usuwanie drzew rosnących na chłodni. Regularne usuwanie drzew, których korzenie mogą powodować uszkodzenia stropu chłodni – po kontroli terenowej z udziałem przedstawiciela Nadleśnictwa Milicz i specjalisty - chiropterologa. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśniczy Nadleśnictwa Milicz.	
		Oddział nr 11, Obręb Cieszków, części działek ewidencyjnych nr 125/11, 122/10	Oddział nr 11, Obręb Cieszków, części działek ewidencyjnych nr 125/11, 122/10		Brak	Utrzymanie obecnego sposobu gospodarowania terenem w obszarze i nie wyznaczanie w granicach obszaru miejsc biwakowych, miejsc na ogniska czy parkingi. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśniczy Nadleśnictwa Milicz.	
		Oddział nr 11, Obręb Cieszków, części działek ewidencyjnych nr 125/11, 122/10	Oddział nr 11, Obręb Cieszków, części działek ewidencyjnych nr 125/11, 122/10		Prowadzenie gospodarki leśnej bez stosowania zrębów zupełnych a preferującej rębnie złożone oraz w promieniu 50 m od chłodni stosowanie odnowień pod osłona drzewostanu. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśniczy Nadleśnictwa Milicz	Brak	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja (obręb, oddz., wydzielenie)		Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym ³	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2016 r.			Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
		położone w granicach obszaru Natura 2000.	położone w granicach obszaru Natura 2000.			Przebudowa drzewostanu. Zwiększenie w otoczeniu chłodni udziału drzew liściastych, zwłaszcza buka i dębu. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśniczy Nadleśnictwa Milicz.	Brak
		Obszar powiatu milickiego	Obszar powiatu milickiego			Brak	Prowadzenie działalności edukacyjnej lokalnej społeczności. Organizacja „Dnia nietoperza” w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Cieszkowie; przeprowadzenie prelekcji/warsztatów na obszarze powiatu. Wydanie materiałów informacyjnych Podmiot odpowiedzialny: Nadleśniczy Nadleśnictwa Milicz, organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
						Brak	Sprawdzenie skuteczności działalności edukacyjnej wśród lokalnej społeczności. Przeprowadzenie ankiety wśród społeczności lokalnej sprawdzającej poziom wiedzy na temat obszaru Natura 2000 i przedmiotów ochrony. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśniczy Nadleśnictwa Milicz, organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.

IV.3.1.3. OZW SKOROSZOWSKIE ŁĄKI PLH020093

Typ obszaru: B (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zaakceptowany decyzją Komisji Europejskiej)

Powierzchnia obszaru wg SDF: 1359,69 ha

Uwaga! Na dzień 1 stycznia 2016 r. obszar OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 nie posiada zatwierdzonego planu ochrony ani planu zadań ochronnych. Zestawienia przedmiotów ochrony obszaru sporządzono na podstawie Standardowego Formularza Danych z kwietnia 2014 r. (źródło: serwis <http://natura2000.gdos.gov.pl>).

Charakterystyka obszaru

Obszar stanowi kompleks łąk kośnych trzęślicowych i świeżych oraz szuwarów w południowo-zachodniej części nadleśnictwa, pomiędzy rzeką Lipniak a południową granicą Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Obejmuje on też pola uprawne i stawy zamknięte linią łączącą miejscowości: Ujeździec Mały, Ujeździec Wielki, Biedaszków Mały, Biedaszków Wielki, Masłowiec, Czeszów, Skoroszów. Przedmiotami ochrony w obszarze są siedliska przyrodnicze: ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże ze związku *Arrhenatherion* oraz zmiennowilgotne łąki trzęślicowe ze związku *Molinion*. W zespołach ekstensywnych łąk wilgotnych (świeżych, kaczeńcowych i trzęślicowych) występuje licznie krwiściąg lekarski *Sanguisorba officinalis* - roślina żywicielska gąsienic niektórych gatunków modraszków *Phengaris spp.* oraz czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis* - gatunek żywicielski dla przeplatki aurinii *Euphydryas aurinia*. Wartość ostoi podwyższa obecność chronionych gatunków storczykowatych.

Obszar może mieć istotne znaczenie dla przetrwania czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* na Dolnym Śląsku, a także ochrony jednego z ostatnich w zlewni Baryczy stanowisk modraszka telejusa *Phengaris teleius*, modraszka nausitousa *Phengaris nausithous* oraz stanowiska przeplatki aurinii *Euphydryas aurinia* (źródło: SFD dla OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 z kwietnia 2014).

Tabela 23. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w całości w zasięgu granic OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 (granica obszaru wg decyzji wykonawczej Komisji z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Milicz	295 tx-wx,yx-zx,by-cy; 301A o; 302 o-x; 307 j-k; 308 a-d,h,j-l; 309 a-f; 310 a-d,l	79,47	4,58	84,05
	303 ~a; 308 ~a; 309 ~a--c; 310 ~a--d	0,97	-	0,97
Kubryk	324 a, c-g; 327 p-t	5,97	2,65	8,62
Ogółem		86,41	7,23	93,64

*powierzchnia wydzielei literowanych

Tabela 24. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w części w zasięgu granic OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 (granica obszaru wg decyzji wykonawczej Komisji z dnia 26 listopada 2015 r., nr 2015/2369)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Milicz	295 xx,ay; 301 o; 301A l-n; 302 b,g,m-n; 303 k-l; 304 a-c; 305 b-d; 306 a; 308 f,i; 309 g-h; 310 f,m	67,42	1,32	68,74
	301A ~i; 305 ~b	0,15	-	0,15
Kubryk	324 b, j; 326 a-c; 327 a-g	21,13	-	21,13
	324 ~d; 327 ~f--g	0,13	-	0,13
Ogółem		88,83	1,32	90,15

*powierzchnia wydzielen literowanych

Tabela 25. Siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 (wg Standardowego Formularza Danych z 04.2014)

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha] wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny (% powierzchni wydzielenia zajmowany przez siedlisko)	Pow. [ha]
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	93,82	A	Obr. 3: 327p (100%)	0,68
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże <i>Arrhenatherion</i>	87,02	B	-	-

*) powierzchnia geometryczna siedliska przyrodniczego

Tabela 26. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG występujące w zasięgu OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków (wg Standardowego Formularza Danych z 06.2015)

Kod gatunku	Nazwa gatunku	Stan populacji* w OZW wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Występowanie/adres leśny
1065	Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i>	Osiadła: 10-20 i	C	Gatunek stwierdzony w zasięgu granic obszaru, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
1060	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Osiadła: 40-50 i	C	Gatunek stwierdzony w zasięgu granic obszaru, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
6179	Modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>	Osiadła: 150-200 i	C	Dane wrażliwe
6177	Modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>	Osiadła: 50-100 i	C	Dane wrażliwe

*Jednostka: i = osobniki pojedyncze

IV.3.2. OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY

IV.3.2.1. OSO DOLINA BARYCZY PLB020001

Typ ostoi: A (obszar specjalnej ochrony ptaków powołany rozporządzeniem Ministra Środowiska)

Powierzchnia obszaru wg SDF: 55516,83 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2016 roku obszar OSO Dolina Baryczy PLB020001 nie posiada zatwierdzonego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Poniższe zestawienia przedmiotów ochrony obszaru sporządzono na podstawie Standardowego Formularza Danych - aktualizacja z kwietnia 2014 r. (źródło: serwis <http://natura2000.gdos.gov.pl>). W 2005 roku Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura” w ramach realizowanego przez Ministerstwo Środowiska Projektu PHARE PL0105.02 *Wdrażanie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 na terenie Polski*, realizowała zadanie: *Opracowanie planów ochrony dla wybranych pilotażowych obszarów zgłoszonych do sieci Natura 2000* i opracowała projekt planu ochrony dla ostoi OSO Dolina Baryczy PLB020001. Projekt ten nie został nigdy zatwierdzony. W granicach obszaru znajduje się rezerwat przyrody „Stawy Milickie”, który posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem nr 28 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 20 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 r. poz. 6632). Plan ten uwzględnia zakres działań ochronnych dla przedmiotów ochrony obszaru OSO Dolina Baryczy PLB020001 w granicach rezerwatu przyrody. Żadne z określonych zadań ochronnych nie dotyczy gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz.

Charakterystyka obszaru

Obszar obejmuje dolinę Baryczy pomiędzy Żmigrodem na zachodzie a okolicą Przygodzic na wschodzie. Występuje tu 5 dużych i 5 małych kompleksów stawów rybnych (w sumie 130 stawów) wraz z otaczającymi łąkami, gruntami ornymi, mokradłami i lasami. W związku z prowadzoną intensywnie hodowlą ryb, głównie karpia *Cyprinus carpio*, w sąsiedztwie stawów odstrzeliwane są ptaki rybożerne (czaple, kormorany).

Obszar stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej E54, wpisaną na listę obszarów Konwencji Ramsar. Występuje tu co najmniej 20 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, 8 gatunków z *Polskiej Czerwonej Księgi* (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bączek *Ixobrychus minutus* (PCK), bąk *Botaurus stellaris* (PCK), bielik *Haliaeetus albicilla* (PCK), błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, bocian czarny *Ciconia nigra*, kania czarna *Milvus migrans* (PCK), łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, podgorzałka *Aythya nyroca* (PCK), rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*,

zielonka *Porzana parva* (PCK), zimorodek *Alcedo atthis*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, łabędź niemy *Cygnus olor*, gęgawa *Anser anser*, cyranka *Anas querquedula*, czernica *Aythya fuligula*, krakwa *Anas strepera*, pustułka *Falco tinnunculus*, łyska *Fulica atra*, wodnik *Rallus aquaticus*, rycyk *Limosa limosa*, brzegówka *Riparia riparia*, brzęczka *Locustella luscinioides*. W stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: bocian biały *Ciconia ciconia*, kania ruda *Milvus milvus*, kropiatka *Porzana porzana* i żuraw *Grus grus*; W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: żuraw *Grus grus*, gęś zbożowa *Anser fabalis* (>4%), a ponadto spotykane są stada gęgawy *Anser anser* do 1300 osobników (C7) i mieszane stada gęsi w ilości do 33000 osobników (C3); ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20000 osobników (C4). W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: gęś zbożowa *Anser fabalis*, mieszane stada gęsi do 20000 osobników; łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* zimuje do 150 osobników; ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20000 osobników (C4) (źródło: SFD dla OSO Dolina Baryczy PLB020001 z kwietnia 2014 r.).

Tabela 27. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących w całości w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 (granica ostoi wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Milicz	1 a-k; 2 a-j; 3 a-g; 4 a-g; 5 a-n; 6 a-d; 7 a-j; 8 a-k; 9 a-ax; 10 a-w; 11 a-m; 24 a-z; 25 a-k; 27 a-i; 28 a-p; 29 a-g; 30 a-f; 31 a-d; 32 a-f; 33 a-j; 34 a-k; 35 a-z; 36 a-cx; 37 a-l; 38 a-l; 39 a-h; 40 a-g; 41 a-s; 42 a-px; 42A a-o; 43 a-f; 44 a-bx; 45 a-g; 46 a-l; 47 a-i; 48 a-m; 49 a-j; 50 a-m; 51 a-i; 52 a-c; 53 a-j; 54 a-l; 55 a-j; 56 a-h; 57 a-h; 58 a-i; 59 a-jx; 60 a-j; 61 a-j; 62 a-p; 63 a-hx,mx-rx; 64 a-p; 65 a-c; 67 a-n; 68 a-g; 68A a-o; 69 a-l; 70 a-i; 71 a-l; 72 a-h; 74 a-l; 75 a-m; 76 a-k; 77 a-j; 78 a-o; 79 a-j; 80 a-g; 81 a-ay; 82 a-r; 83 a-o; 84 a-j; 85 a-g; 86 a-i; 87 a-h; 88 a-i; 89 a-m; 90 a-j; 91 a-i; 92 a-i; 93 a-f; 94 a-d; 95 a-c; 96 a-g; 97 a-n; 98 a-t; 99 a-f; 100 a-s; 101 a-i; 102 a-o; 103 a-h; 104 a-p; 105 a-j; 106 a-w; 107 a-j; 108 a-f; 109 a-d; 110 a-d; 111 a-g; 112 a-i; 113 a-f; 114 a-k; 115 a-t; 116 a-w; 117 a-j; 118 a-n; 119 a-h; 120 a-d,g; 121 a-t; 122 a-s; 123 a-k; 124 a-i; 125 a-f,j; 147 a-c,f-k; 148 a-g; 163 a,c-k; 164 a-i	2751,40	143,20	2894,60
	1 ~a~b; 3 ~a~c; 5 ~a~l; 6 ~a; 8 ~a~b; 9 ~a~d; 10 ~a~h; 11 ~a; 24 ~a~j; 25 ~a~j; 27 ~a~c; 28 ~a~f; 29 ~a~b; 30 ~a~c; 31 ~a~g; 32 ~a~g; 33 ~a~d; 34 ~a~h; 35 ~a~d; 36 ~a~n; 37 ~a~k; 38 ~a~m; 39 ~a~d; 40 ~a~f; 41 ~a~g; 42 ~a~g; 42A ~a~h; 43 ~a~h; 44 ~a~g; 45 ~a~k; 46 ~a~o; 47 ~a~h; 48 ~a~f; 49 ~a~j; 50 ~a~d; 51 ~a~h; 52 ~a~f; 53 ~a~f; 54 ~a~b; 55 ~a~f; 56 ~a~b; 57 ~a~g; 58 ~a~o; 59 ~a~n; 60 ~a~k; 61 ~a~h; 62 ~a~i; 63 ~a~i,~k~l; 64 ~a~d; 65 ~a~d; 67 ~a~g; 68 ~a~h; 68A ~a~g; 69 ~a~j; 70 ~a~l; 71 ~a~d; 72 ~a~h; 74 ~a~f; 75 ~a~h; 76 ~a~d; 77 ~a~f; 78 ~a~k; 79 ~a~l; 80 ~a~l; 81 ~a~d; 82 ~a~i; 83 ~a~g; 84 ~a~b; 85 ~a~d; 86 ~a~c; 87 ~a~b; 88 ~a~d; 89 ~a~i; 90 ~a~j; 91 ~a~n; 92 ~a~j; 93 ~a~h; 94 ~a~k; 95 ~a~f; 96 ~a~f; 97 ~a~h; 98 ~a~k; 99 ~a~g; 100 ~a~c; 101 ~a~c; 102 ~a~j; 103 ~a~h; 104 ~a~d; 105 ~a~c; 106 ~a~l; 107	88,16	-	88,16

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	~a~l; 108 ~a~g; 109 ~a~g; 110 ~a~f; 111 ~a~g; 112 ~a~g; 113 ~a~f; 114 ~a~g; 115 ~a~f; 116 ~a~i; 117 ~a~d; 118 ~a~g; 119 ~a~f; 120 ~a~h; 121 ~a~k; 122 ~a~p; 123 ~a~k; 124 ~a~d; 125 ~b~d; 126 ~g; 147 ~a~g; 148 ~a~h; 163 ~b~c; 164 ~a~b			
Cieszków	121 a-m; 122 a-j; 123 a-n; 124 a-m; 125 a-z; 126 a-i; 127 a-l; 128 a-f; 129 a-g; 130 a-i; 131 a-m; 133 a-h; 134 a-m; 135 a-l; 152 a-i; 153 a-i; 154 a-p; 155 a-h; 156 a-j; 157 a-i; 158 a-x; 159 a-k; 160 a-m; 161 a-o; 162 a-l; 163 a-h; 164 a-g; 165 a-w; 166 a-k,m; 167 a-l; 168 a-l; 169 a-k; 170 a-o; 171 a-d; 188 h-i,k; 190 a-f; 191 d; 192 a-b,g,h-j-k; 193 a-f; 194 a-d; 195 a-c; 280 a-bx; 281 a-g,j-l; 282 a-j; 283 a-s; 284 a-p; 285 a-j; 286 a-h; 287 a-n; 288 a-m; 289 a-i; 290 a-l; 291 a-i; 292 a-n; 293 a-m; 294 a-k; 295 a-i; 296 a-j; 297 a-i; 298 a-j; 299 a-d; 300 a-n; 301 a-m; 302 a-j; 303 a-f; 304 a-l; 305 a-m; 306 a-i; 307 a-g; 308 a-o; 309 a-h; 310 a-j; 311 a-j; 312 a-m; 313 a-t; 314 a-j; 315 a-g; 316 a-c; 317 a-i; 318 a-k; 319 a-f; 320 a-g; 321 a-k; 322 a-l; 323 a-r; 324 a-g; 325 a-f; 326 a-d; 327 a-d; 328 a-j; 329 a-i; 330 a-m; 331 a-j; 331A a-s; 332 a-p; 333 a-l; 334 a-j; 335 a-f; 371 n-o; 376 l-o; 383 a-bx; 384 a-s	2342,64	90,65	2433,29
	121 ~a~i; 122 ~a~f; 123 ~a~f; 124 ~a~i; 125 ~a~h; 126 ~a~j; 127 ~a~d; 128 ~a~b; 129 ~a~f; 130 ~a~h; 131 ~a~h; 133 ~a~c; 134 ~a~f; 135 ~a~h; 152 ~a~b; 153 ~a~f; 154 ~a~g; 155 ~a~c; 156 ~a~g; 157 ~a~f; 158 ~a~g; 159 ~a~i; 160 ~a~j; 161 ~a~j; 162 ~a~h; 163 ~a~g; 164 ~a~c; 165 ~a~b; 166 ~a~b; 167 ~a; 168 ~a~f; 169 ~a~c; 170 ~a~f; 171 ~a; 190 ~a~g; 191 ~a~g; 192 ~a~b,d; 193 ~a~c~g; 194 ~a~c~g; 195 ~a~b; 280 ~a~j; 281 ~a~g; 282 ~a~b; 283 ~a~g; 284 ~a~d; 285 ~a~f; 286 ~a~c; 287 ~a~f; 288 ~a~g; 289 ~a~c; 290 ~a~h; 291 ~a~g; 292 ~a~h; 293 ~a~g; 294 ~a; 295 ~a~f; 296 ~a~h; 297 ~a~g; 298 ~a~d; 299 ~a~h; 300 ~a~k; 301 ~a~h; 302 ~a~d; 303 ~a~d; 304 ~a~i; 305 ~a~g; 306 ~a~i; 307 ~a~j; 308 ~a~i; 310 ~a~c; 311 ~a~c; 312 ~a~h; 313 ~a~g; 314 ~a~f; 315 ~a~c; 316 ~a~c; 317 ~a~c; 318 ~a~b; 319 ~a; 320 ~a; 321 ~a~h; 322 ~a~d; 323 ~a~b; 324 ~a~f; 325 ~a~i; 326 ~a~d; 327 ~a~d; 328 ~a~g; 329 ~a~f; 330 ~a~g; 331 ~a~b; 331A ~a~d; 332 ~a~h; 333 ~a~k; 334 ~a~h; 335 ~a~d; 371 ~g; 376 ~c; 383 ~a~f; 384 ~a~g	66,15	-	66,15
Kubryk	1 a-g; 2 a-j; 3 a-j; 4 a-f; 5 a-d; 6 a-c; 7 a-d; 8 a-i; 9 a-d; 10 a-k; 11 a-o; 12 a-h; 13 a-g; 14 a-d; 15 a-h; 16 a-f; 17 a-f; 18 a-f; 19 a-g; 20 a-f; 21 a-j; 22 a-g; 23 a-l; 43 a-j; 44 a-x; 44A a-c; 45 a-j; 45A a-h; 46 a-h; 47 a-m; 48 a-w; 49 a-m; 50 a-o; 51 a-m; 52 a-h; 53 a-d; 54 a-gx; 55 a-m; 56 a-d; 57 a-l; 58 a-j; 59 a-k; 60 a-c; 61 a-t; 62 a-k; 63 a-g; 64 a-l; 65 a-c; 66 a-i; 67 a-g; 68 a-m; 69 a-c; 70 a-h; 71 a-g; 72 a-h; 73 a-d; 74 a-f; 75 a-g; 76 a-d; 77 a-f; 78 a; 79 a-d; 80 a-i; 81 a-g; 82 a-g; 83 a-i; 84 a-f; 85 a-h; 86 a-i; 87 a-h; 88 a-j; 89 a-c; 90 a-g; 91 a-m; 92 a-d; 93 a-o; 94 a-r; 95 a-o; 96 a-j; 97 a-l; 98 a,c,h; 99 a-c,f,g,i; 108 p-s	1885,59	115,10	2000,69
	1 ~a~c; 2 ~a~g; 3 ~a~c; 4 ~a~b; 5 ~a~b; 6 ~a~d; 7 ~a; 8 ~a~c; 9 ~a~c; 10 ~a~c; 11 ~a~d; 12 ~a~b; 13 ~a~d; 14 ~a~c; 15 ~a~i; 16 ~a; 17 ~a~f; 18 ~a~h; 19 ~a~i; 20 ~a~i; 21 ~a~i; 22 ~a~h; 23 ~a~k; 43 ~a~d; 44 ~a~h; 44A ~a~b; 45 ~a~c; 45A ~a~d; 46 ~a~b; 47 ~a~g; 48 ~a~c; 49 ~a~d; 50 ~a~f; 51 ~a~g; 52 ~a~d; 53 ~a~f; 54 ~a~n; 55 ~a~d; 56 ~a~d; 57 ~a~b; 58 ~a~h; 59 ~a~f; 60 ~a~h; 61 ~a~d; 62 ~a~g; 63 ~a~h; 64 ~a~h; 65 ~a~c; 66 ~a~h; 67 ~a~d; 68 ~a~g; 69 ~a~c; 70 ~a~j; 71 ~a~c; 72 ~a~f; 73 ~a~g; 74 ~a; 75 ~a~f; 76 ~a~c; 77 ~a~f; 78 ~a~b; 79 ~a~g; 80 ~a~h; 81 ~a~c; 82 ~a~h; 83 ~a~g; 84 ~a~c; 85 ~a~f; 86 ~a~d; 87 ~a~b; 88 ~a~b; 90 ~a~b; 91 ~a~f; 92 ~a~d; 93 ~a; 94 ~a~i; 95 ~a~h; 96 ~a~b; 97 ~a~j; 98 ~b; 99 ~a~h	54,84	-	54,84
Ogółem		7188,78	348,95	7537,73

*powierzchnia wydziałów literowanych

Tabela 28. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz leżących częściowo w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 (granica ostoi wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Milicz	63 ix,lx; 120 f,h; 124 j-k; 125 g-i; 129 a,f; 147 d; 163 b	48,01	-	48,01
	124 ~f; 125 ~a,~f~f; 129 ~g	0,82	-	0,82
Cieszków	119 b,i,j; 135 m; 144 c; 145 i; 149 g; 150 b-c,f-f; 151 g; 191 f; 192 c; 371 h,l-m; 372 n; 376 i,k	70,07	-	70,07
	119 ~b,~d~f; 144 ~a; 145 ~d,~i; 150 ~c~d; 151 ~b,~d; 191 ~h; 192 ~c,~j; 371 ~f; 376 ~a	2,13	-	2,13
Kubryk	98 b; 99 d,h,j,l	19,67	-	19,67
	98 ~a	0,07	-	0,07
Ogółem		140,77	-	140,77

*powierzchnia wydzielen literowanych

Tabela 29. Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa występujące w zasięgu OSO Dolina Baryczy PLB020001 (wg Standardowego Formularza Danych z 04.2014)

Lp.	Kod gatunku	Nazwa gatunku	Wielkość* populacji w OSO wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Występowanie/adres leśny
1	A022	Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Rozrodca: 29-45 p	C	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
2	A021	Bąk <i>Botaurus stellaris</i>	Rozrodca: 45-53 males	B	Obserwacje punktowe
3	A075	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Przelotna: 95-140 i, rozrodca: 5-7 p	C	Gatunek o znanym miejscu gniazdowania na terenie Nadleśnictwa Milicz. Objęty ochroną strefową.
4	A081	Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	Rozrodca: 59-92 p	B	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
5	A031	Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	Rozrodca: 50-60 p	C	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
6	A030	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Rozrodca: 15-20 p	C	Gatunek o znanym miejscu gniazdowania na terenie Nadleśnictwa Milicz. Objęty ochroną strefową.
7	A055	Cyranka <i>Anas querquedula</i>	Rozrodca: 35-140 p	B	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
8	A027	Czapla biała <i>Egretta alba</i>	Przelotna: 1500 i	C	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Kod gatunku	Nazwa gatunku	Wielkość* populacji w OSO wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Występowanie/adres leśny
9	A028	Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	Przelotna: 1300 i, rozrodcza: 260-417 i	C	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
10	A061	Czernica <i>Aythya fuligula</i>	Rozrodcza: 1300-1400 p	A	Gatunek stwierdzony na jednym stanowisku położonym poza granicami ostoi tj. w kompleksie stawów koło Czeszowa.
11	A122	Derkacz <i>Crex crex</i>	Rozrodcza: 7-9 i	C	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
12	A043	Gęgawa <i>Anser anser</i>	Przelotna: 6000 i, rozrodcza: 400-582 i	A	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
13	A041	Gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i>	Przelotna: 1200-3100 i	C	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
14	A039	Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i>	Przelotna: 11000-28000 i, zimująca: 6100 i	B	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
15	A059	Głowienka <i>Aythya ferina</i>	Przelotna: 3500-6000 i	C	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
16	A073	Kania czarna <i>Milvus migrans</i>	Rozrodcza: 3-5 p	C	Gatunek stwierdzony w ostatnich latach na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz. Aktualnie nie są znane dokładne miejsca gniazdowania i rozrodu gatunku.
17	A074	Kania ruda <i>Milvus milvus</i>	Rozrodcza: 10-15 p	C	Gatunek o znanym miejscu gniazdowania na terenie Nadleśnictwa Milicz. Objęty ochroną strefową.
18	A051	Krakwa <i>Anas strepera</i>	Rozrodcza: 150-250 p	B	Gatunek notowany na stawach w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
19	A119	Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Rozrodcza: 2-5 p	C	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
20	A053	Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i>	Przelotna: 11000-19000 i	C	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
21	A038	Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i>	Rozrodcza: 6-10 p	B	Obserwacje punktowe:
22	A036	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	Rozrodcza: 110 p	C	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
23	A125	Łyska <i>Fulica atra</i>	Przelotna: 6500-12000 i, rozrodcza: 3000-3500 p	C	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
24	A070	Nurogęś <i>Mergus merganser</i>	Przelotna: 2320 i	C	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Kod gatunku	Nazwa gatunku	Wielkość* populacji w OSO wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Występowanie/adres leśny
25	A005	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	Przelotna: 1920 i, rozrodcza: 900 p	C	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
26	A006	Perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>	Rozrodcza: 120 p	C	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
27	A060	Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	Rozrodcza: 30-39 p	A	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
28	A196	Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	Rozrodcza: 41-99 p	B	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
29	A197	Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	Rozrodcza: 7-115 p	B	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
30	A193	Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Rozrodcza: 282-453 p	B	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
31	A156	Rycyk <i>Limosa limosa</i>	Rozrodcza: 80 p	C	Gatunek notowany nad stawami w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
32	A179	Śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Przelotna: 7500-10500 i	C	Gatunek stwierdzony w odpowiednich biotopach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
33	A118	Wodnik <i>Rallus aquaticus</i>	Rozrodcza: 260-285 p	C	Gatunek stwierdzony na jednym stanowisku położonym poza granicami ostoi tj. na terenie użytku ekologicznego „Staw Halina”.
34	A120	Zielonka <i>Porzana parva</i>	Rozrodcza: 29-36 p	C	Obserwacje punktowe:
35	A229	Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Rozrodcza: 60-90 p	C	Obserwacje punktowe:
36	A127	Żuraw <i>Grus grus</i>	Przelotna: 8000 i, rozrodcza: 64-79 p	C	Obserwacje punktowe:

* Kategorie liczebności (kategoria): P = obecne lub Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary, males = osobniki męskie

IV.4. POMNIKI PRZYRODY

Według ustawy o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2015 poz. 1651 z późn. zm.) pomnikami przyrody są *pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie* (art. 40 ust.1). Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu (art. 40 ust. 2).

IV.4.1. ISTNIEJĄCE POMNIKI PRZYRODY

Wykaz istniejących pomników przyrody sporządzono na podstawie danych uzyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz programów ochrony środowiska gmin w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa. Łącznie na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowano 5 pomników przyrody, zaś poza nimi 35.

Tabela 30. Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Wrocław z dnia 27.05.2015 r.)

Lp.	Akt prawny	Nr rej. RDOŚ	Położenie		Opis obiektu		
			Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek/Obiekt	Obw. [cm]	Wys. [m]
1	Decyzja 18/66 z dnia 28.02.1966 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	175	Cieszków Zwierzyniec 16 j	Cieszków Białaszka 143	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	610	31
2	Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 69 z dnia 6 maja 2002 r. poz. 1321)	1058	Milicz Wałkowo 58 a	Milicz Wałkowa 77/58 AM2	Grupa 18 drzew – Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	290 - 562	22 - 30
3	Decyzja PWRN Nr 28/66 z dnia 28 lutego 1966 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu Nr 3 z dnia 20.05.1966 r.)	1065	Milicz Lasowice 132 i	Milicz Postolin 543/2 AM2	Głaz narzutowy	640	2,38
4	Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 69 z dnia 6 maja 2002 r. poz. 1321)	1066	Milicz Lasowice 132 i	Milicz Postolin 543/2 AM2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	562	25
5	Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 69 z dnia 6 maja 2002 r. poz. 1321)	1068	Milicz Lasowice 142 a	Milicz Postolin 264/142 AM2	Grupa 2 drzew – Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	470	25

**Tabela 31. Wykaz pomników przyrody poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz
(wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Wrocław z dnia 27.05.2015 r.)**

Lp.	Akt prawny	Opis obiektu			
		Gmina obr. ew., nr działki	Gatunek	Obw. [cm]	Wys. [m]
1	Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2002 r.	Cieszków Cieszków, 310/6	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	460	28
2	Decyzja Wojewody Nr 10/79 z dnia 11 grudnia 1979 r.	Cieszków Cieszków, 310/6	Platan klonolistny <i>Platanus x acerifolia</i>	422	32
3	Decyzja PWRN Nr 21/70 z dnia 31 grudnia 1970 r.	Milicz Gądkowice, 258 AM2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> drzewo uschnięte	742	20
4	Decyzja PWRN Nr 18/70 z dnia 31 grudnia 1970 r.	Milicz Gądkowice, 256 AM2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	655	26
5	Decyzja PWRN Nr 17/66 z dnia 28 lutego 1966 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu Nr 3 z dnia 20.05.1966 r.)	Milicz Milicz, 1 AM19, 29 AM30	Grupa 4 drzew – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> , jeden całkowicie uschnięty, bez korony	490-668	9-28
6	Decyzja Nr 17/83 Wojewody Wrocławskiego z dnia 4 lutego 1983 r.	Milicz Miłosławice, 40/1 AM1	Platan klonolistny <i>Platanus acerifolia</i>	730	33
7	Decyzja PWRN Nr 15/70 z dnia 31 grudnia 1970 r.	Milicz Czatkowice, 532/4 AM1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	678	27
8	Decyzja Wojewody Nr 6/83 z dnia 29.01.1983 r.	Krośnice Wierzchowice, 88/14	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	520	29
9	Decyzja Wojewody Nr 7/83 z dnia 31.01.1983 r.	Krośnice Wierzchowice, 88/14	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	457	34
10	Decyzja Wojewody Nr 8/83 z dnia 31.01.1983 r.	Krośnice Wierzchowice, 88/14	Grupa drzew 2 szt. - dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	490, 482	26
11	Decyzja Wojewody Nr 9/83 z dnia 04.02.1983 r.	Krośnice Wierzchowice, 88/14	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	420	28
12	Decyzja PWRN Nr 8/65 z dnia 05.02.1965 r. (DZ. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Krośnice Wąbnice, 38/2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	539	21
13	Decyzja Wojewody Nr 4/83 z dnia 27 stycznia 1983 r.	Krośnice Krośnice, 524/6	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	412	26
14	Decyzja Wojewody Nr 3/83 z dnia 27 stycznia 1983 r.	Krośnice Krośnice, 524/6	Grupa drzew 2 szt. - dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	355, 355	21
15	Decyzja Wojewody Nr 5/83 z dnia 29 stycznia 1983 r.	Krośnice Krośnice, 524/6	Sosna pospolita <i>Pinus sylvestris</i>	270	23
16	Decyzja Wojewody Nr 16/70 z dnia 31 grudnia 1970 r.	Krośnice Krośnice, 518/16	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	634	25
17	Decyzja Wojewody Nr 12/79 z dnia 24 grudnia 1979 r.	Krośnice Krośnice, 416/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	523	23
18	Decyzja Wojewody Nr 2/83 z dnia 27 stycznia 1983 r.	Krośnice Krośnice, 518/17	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	614	26

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Akt prawny	Opis obiektu			
		Gmina obr. ew., nr działki	Gatunek	Obw. [cm]	Wys. [m]
19	Decyzja Wojewody Nr 17/70 z dnia 31 grudnia 1970 r.	Krośnice Krośnice, 518/17	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	623	25
20	Decyzja Wojewody Nr 19/70 z dnia 31 grudnia 1970 r.	Krośnice Krośnice, 518/17	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	655	23
21	Decyzja Wojewody Nr 11/83 z dnia 04 luty 1983 r.	Krośnice Krośnice, 518/17	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	410	25
22	Decyzja Wojewody Nr 10/83 z dnia 04 luty 1983 r.	Krośnice Krośnice, 518/17	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	425	23
23	Decyzja Wojewody Nr 12/83 z dnia 04 luty 1983 r.	Krośnice Żeleźniki, 196	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	500	27
24	Decyzja Wojewody Nr 13/83 z dnia 04 luty 1983 r.	Krośnice Brzostowo, 203/2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	608	23
25	Decyzja Wojewody Nr 16/83 z dnia 04 luty 1983 r.	Krośnice Brzostowo, 203/2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	540	25
26	Decyzja Wojewody Nr 15/83 z dnia 04 luty 1983 r.	Krośnice Brzostowo, 234/3	Grupa drzew 2 szt. - dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	626, 510	25, 24
27	Decyzja PWRN Nr 19/66 z dnia 28.02.1966 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Krośnice Krośnice, 524/6	Grupa drzew 7szt. - dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	384, 496, 482, 500, 499, 487, 401	21, 27, 25, 23, 23, 28, 27
28	Decyzja PWRN Nr 6/65 z dnia 05.02.1965 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Krośnice Brzostowo, 104/18	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	632	24
29	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody.	Trzebnica Biedaszków Wielki, 80	Klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	271	22
30	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody.	Trzebnica Skoroszków, 101	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	315	23
31	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody.	Trzebnica Skoroszków, 168	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	500	26
32	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody.	Trzebnica Skoroszków, 208	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	379	26
33	Uchwała nr XXXVII/423/13 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.	Trzebnica Biedaszków Mały, 89/3	Grupa 2 drzew - dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	393, 286	brak
34	Decyzja Wojewody 23/64 z dnia 20.03.1964 r.	Trzebnica Skoroszków, brak	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	572	28
35	Decyzja Wojewody 23/64 z dnia 20.03.1964 r.	Trzebnica Skoroszków, brak	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	635	18

IV.5. UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytek ekologiczny to indywidualna forma ochrony przyrody wprowadzona do polskich przepisów prawnych przez ustawę o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2015 poz. 1651 z późn. zm.). Użytkami ekologicznymi w rozumieniu tej ustawy są *zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania* (art. 42). Użytki ekologiczne uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i uwidacznia w ewidencji gruntów.

IV.5.1. ISTNIEJĄCE UŻYTKI EKOLOGICZNE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz zlokalizowanych jest 56 obszarów uznanych przez rady gmin za użytki ekologiczne: 55 znajduje się na terenach leśnych zarządzanych przez Nadleśnictwo Milicz, 1 użytek ekologiczny – „Staw Halina” znajduje się na gruntach stanowiących własność Agencji Nieruchomości Rolnych we Wrocławiu.

Tą formą ochrony prawnej na gruntach Nadleśnictwa Milicz zostały objęte głównie silnie podtapiane fragmenty lasów, nadmiernie uwilgotnione śródleśne lub nadrzeczne łąki bądź tereny bagienne, nieużytki. Zestawienie powierzchni użytków ekologicznych utworzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz zawiera poniższa tabela.

Użytek ekologiczny „Staw Halina” powołany Uchwałą Rady Gminy w Cieszkowie z dnia 11 lipca 2001 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytek ekologiczny. Użytek znajduje się na gruntach stanowiących własność Agencji Nieruchomości Rolnych we Wrocławiu, będących pod zarządem Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych we Wrocławiu. Obiekt obejmuje częściowo ogroblowany staw i przyległe do niego zabagnione grunty o powierzchni 25,93 ha. Użytek położony jest na działce 276/1 w gminie Cieszków. Celem ochrony przedmiotowego terenu jest zachowanie rzadkiego dziś wodno-błotnego układu zbiorowisk roślinnych i związanych z nimi ugrupowań chronionych gatunków ptaków, płazów oraz gadów na nieużytkowanym stawie rybnym.

Tabela 32. Wykaz istniejących użytków ekologicznych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Wrocław, data dostępu 27.05.2015 r. oraz prawnych aktów powołujących objekty)

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
1	Brak	Uchwała Nr XII/73/08 Rady Gminy w Cieszkowie z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie uznania terenów przyrodniczych za użytki ekologiczne	Cieszków Sędraszycze 55 j	Cieszków Nowy Folwark 174/55	Cieszków Sędraszycze 55 i	Cieszków Nowy Folwark 174/55	2,75 / BAGNO	Obszar bagienny-ochrona i zachowanie pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej	Na terenie użytków ekologicznych zabrania się: 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru, 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
2	Brak	Uchwała Nr XII/73/08 Rady Gminy w Cieszkowie z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie uznania terenów przyrodniczych za użytki ekologiczne	Cieszków Sędraszycze 56 b	Cieszków Nowy Folwark 176/56	Cieszków Sędraszycze 56 b	Cieszków Nowy Folwark 176/56	1,36 / BAGNO	Obszar bagienny-ochrona i zachowanie pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej	3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby, 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej
3	Brak	Uchwała Nr XII/73/08 Rady Gminy w Cieszkowie z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie uznania terenów przyrodniczych za użytki ekologiczne	Cieszków Sędraszycze 56 s	Cieszków Nowy Folwark 175/55	Cieszków Sędraszycze 55 s	Cieszków Nowy Folwark 175/55	0,81 / Ł	Łąka wśród lasów stanowiąca teren zalewowy	5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych, 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
4	Brak	Uchwała Nr XII/73/08 Rady Gminy w Cieszkowie z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie uznania terenów przyrodniczych za użytki ekologiczne	Cieszków Sędraszycze 68 b	Cieszków Nowy Folwark 194/68	Cieszków Sędraszycze 68 b	Cieszków Nowy Folwark 194/68	0,34 / Ł	Łąka wśród lasów stanowiąca teren zalewowy	7) zmiany sposobu użytkowania ziemi, 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
5	Brak	Uchwała Nr XII/73/08 Rady Gminy w Cieszkowie z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie uznania terenów przyrodniczych za użytki ekologiczne	Cieszków Sędraszyce 68 c	Cieszków Nowy Folwark 194/68	Cieszków Sędraszyce 68 c	Cieszków Nowy Folwark 194/68	0,81 / Ł	Łąka wśród lasów stanowiąca teren zalewowy	szczątków roślin i zwierząt a także mineralów, 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, lęgówisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką, łowiecką, 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin chronionych 11) umieszczania tablic reklamowych.
6	Brak	Uchwała Nr XII/73/08 Rady Gminy w Cieszkowie z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie uznania terenów przyrodniczych za użytki ekologiczne	Cieszków Sędraszyce 85 a	Cieszków Słabocin 516/85	Cieszków Sędraszyce 85 a	Cieszków Słabocin 516/85	0,57 / BAGNO	Bagna śródleśne	10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin chronionych 11) umieszczania tablic reklamowych.
7	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Grabownica 1 a	Krośnice Kotlarka 184/1	Kubryk Grabownica 1 a	Krośnice Kotlarka 184/1	2,86 / Ł	Enklawa (łąka) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	Na terenie użytku ekologicznego zabrania się: 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru, 2) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby, 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej
8	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Grabownica 2 b	Krośnice Kotlarka 185/2	Kubryk Grabownica 2 b	Krośnice Kotlarka 185/2	1,48 / Ł	Enklawa (łąka) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	4) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych, 5) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
9	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Grabownica 89 a	Krośnice Luboradów 148/89	Kubryk Grabownica 89 a	Krośnice Luboradów 148/89	2,69 / PS	Enklawa (pastwisko) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	rolnych, 6) zmiany sposobu użytkowania ziemi, 7) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt a także minerałów, 8) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, lęgówisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką, łowiecką, 9) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów, 10) umieszczania tablic reklamowych.
10	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Grabownica 89 b	Krośnice Luboradów 148/89	Kubryk Grabownica 89 b	Krośnice Luboradów 148/89	6,75 / Ł	Enklawa (łąka) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
11	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Grabownica 57 b	Krośnice Krośnice 776/57	Kubryk Grabownica 57 b	Krośnice Krośnice 776/57	3,03 / Ł	Enklawa (łąka) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
12	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Grabownica 62 b	Krośnice Grabownica Czeszycka 404/62	Kubryk Grabownica 62 b	Krośnice Grabownica Czeszycka 404/62	1,16 / Ł	Enklawa (łąka) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
13	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Grabownica 64 d	Krośnice Czeszyce 120/64	Kubryk Grabownica 64 d	Krośnice Czeszyce 120/64	0,91 / BAGNO	Enklawa (bagno) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
14	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Grabownica 71 d	Krośnice Czeszyce 130/71	Kubryk Grabownica 71 d	Krośnice Czeszyce 130/71	0,45 / BAGNO	Enklawa (bagno) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
15	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Grabownica 71 d	Krośnice Czeszyce 130/71	Kubryk Grabownica 71 g	Krośnice Czeszyce 130/71	0,26 / BAGNO	Enklawa (bagno) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
16	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Grabownica 82 d	Krośnice Luboradów 140/82	Kubryk Grabownica 82 d	Krośnice Luboradów 140/82	0,36 / BAGNO	Enklawa (bagno) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
17	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Grabownica 91 f	Krośnice Brzostowo 252/91	Kubryk Grabownica 91 f	Krośnice Brzostowo 252/91	0,39 / BAGNO	Enklawa (bagno) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
18	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Grabownica 91 g	Krośnice Brzostowo 252/91	Kubryk Grabownica 91 g	Krośnice Brzostowo 252/91	0,30 / BAGNO	Enklawa (bagno) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
19	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Krośnice 44A b	Krośnice Dąbrowa 252/1	Kubryk Krośnice 44A b	Krośnice Dąbrowa 252/1	5,83 / R	Enklawa (rola) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
20	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Krośnice 130 b	Krośnice Wierzchowice 401/130	Kubryk Krośnice 130 b	Krośnice Wierzchowice 401/130	2,84 / Ł	Enklawa (łąka) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
21	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Dziewiętlin 178 i	Krośnice Pierstnica 654/178	Kubryk Dziewiętlin 178 i	Krośnice Pierstnica 654/178	0,55 / PS	Enklawa (pastwisko) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
22	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Dziewiętlin 122 o	Krośnice Dziewiętlin 263	Kubryk Dziewiętlin 122 o	Krośnice Dziewiętlin 263	0,60 / PS	Enklawa (pastwisko) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
23	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Dziewiętlin 122 b	Krośnice Dziewiętlin 263	Kubryk Dziewiętlin 122 b	Krośnice Dziewiętlin 263	0,74 / Ł	Enklawa (łąka) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
24	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Bukowinka 263 c	Krośnice Bukowice 894	Kubryk Bukowinka 263 c	Krośnice Bukowice 894	0,55 / BAGNO	Enklawa (bagno) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
25	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Bukowice 238 n	Krośnice Bukowice 886	Kubryk Bukowice 238 n	Krośnice Bukowice 886	0,85 / PS	Enklawa (pastwisko) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
26	Brak	Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 62 z dnia 05.03.2008 r. poz. 794)	Kubryk Bukowice 238 p	Krośnice Bukowice 886	Kubryk Bukowice 238 p	Krośnice Bukowice 886	0,33 / R	Enklawa (rola) pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany	
27	Kaszowo I	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Milicz Kaszowo 82 b	Milicz Kaszowo 316/82	Milicz Kaszowo 82 b	Milicz Kaszowo 316/82	1,48 / Ł	Płat nieużytkowanej roślinności, łąki	Na terenach objętych w formie użytków ekologicznych zabrania się: 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru, 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
28	Kaszowo II	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Milicz Kaszowo 71 c, 71 i, 71 h, 72 b	Milicz Kaszowo 380	Milicz Kaszowo 71 c, 71 i, 71 h, 72 b	Milicz Kaszowo 380	4,52 / SUKCESJA, BAGNO	Obszar wodno – błotny	3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby, 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
29	Kaszowo III	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Milicz Kaszowo 71 g	Milicz Kaszowo 380	Milicz Kaszowo 71 g	Milicz Kaszowo 380	0,44 / SUKCESJA	Obszar wodno – błotny	ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych, 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych, 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi,
30	Kaszowo IV	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Milicz Kaszowo 68A n	Milicz Milicz 63	Milicz Kaszowo 68A n	Milicz Milicz 63	0,05 / BAGNO	Obszar wodno – błotny	8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt a także minerałów,
31	Lasowice I	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Milicz Lasowice 159 c	Milicz Postolin 546	Milicz Lasowice 159 c	Milicz Postolin 546	0,29 / N KOP	Skarpy, kamieńce	9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką, łowiecką.
32	Brzezcie I	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Milicz Brzezcie 251 d, 252 k, 252 l	Milicz Postolin 361/251, 362/252	Milicz Brzezcie 251 d, 252 k, 252 l	Milicz Postolin 361/251, 362/252	10,47/ BAGNO, Ł	Płat nieużytkowanej roślinności, śródleśne podmokłe łąki	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
33	Brzezie II	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Milicz Brzezie 267 f, 268 g	Milicz Postolin 377/267	Milicz Brzezie 267 f, 268 g	Milicz Postolin 377/267, 378/268	3,20 / BAGNO	Obszar wodno – błotny	
34	Brzezie III	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Milicz Brzezie 282 g	Milicz Postolin 507/282	Milicz Brzezie 282 g	Milicz Postolin 507/282	0,22 / BAGNO	Obszar wodno – błotny	
35	Brzezie IV	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Milicz Brzezie 283 h	Milicz Postolin 508/283	Milicz Brzezie 283 h	Milicz Postolin 508/283	0,52 / BAGNO	Obszar wodno – błotny	
36	Brzezie V	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Milicz Brzezie 285 d	Milicz Postolin 510/285	Milicz Brzezie 285 d	Milicz Postolin 510/285	0,66 / BAGNO	Obszar wodno – błotny	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
37	Brzezie VI	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Milicz Brzezie 285 c	Milicz Postolin 510/285	Milicz Brzezie 285 c	Milicz Postolin 510/285	0,60 / BAGNO	Obszar wodno – błotny	
38	Gądkowice I	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Gądkowice 170 c	Milicz Nowy Zamek 452/170	Cieszków Gądkowice 170 c	Milicz Nowy Zamek 452/170	2,4 / BAGNO	Obszar wodno – błotny, kępy drzew i krzewów	
39	Gądkowice II	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Gądkowice 170 g, 170 h	Milicz Nowy Zamek 452/170, 453/170	Cieszków Gądkowice 170 g, 170 h	Milicz Nowy Zamek 452/170, 453/170	0,69 / BAGNO	Obszar wodno – błotny, kępy drzew i krzewów	
40	Gądkowice III	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Gądkowice 126 d	Milicz Gądkowice 268/126	Cieszków Gądkowice 126 d	Milicz Gądkowice 268/126	2,4 / SUKCESJA	Obszar wodno – błotny, kępy drzew i krzewów	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
41	Gądkowice IV	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Gądkowice 127 b	Milicz Gądkowice 269/127	Cieszków Gądkowice 127 b	Milicz Gądkowice 269/127	1,6 / SUKCESJA	Obszar wodno – błotny, kępy drzew i krzewów	
42	Gądkowice V	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Gądkowice 127 j	Milicz Gądkowice 285	Cieszków Gądkowice 127 j	Milicz Gądkowice 285	1,29 / SUKCESJA	Obszar wodno – błotny, kępy drzew i krzewów	
43	Gądkowice VI	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Gądkowice 166 m	Milicz Nowy Zamek 431/166	Cieszków Gądkowice 166 m	Milicz Nowy Zamek 431/166	2,63 / SUKCESJA	Obszar wodno – błotny, kępy drzew i krzewów	
44	Gądkowice VII	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Gądkowice 167 k	Milicz Nowy Zamek 430/167	Cieszków Gądkowice 167 k	Milicz Nowy Zamek 430/167	2,9 / SUKCESJA	Obszar wodno – błotny, kępy drzew i krzewów	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
45	Gądkowice VIII	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Gądkowice 169 i	Milicz Nowy Zamek 450/169	Cieszków Gądkowice 169 i	Milicz Nowy Zamek 450/169	1,66 / SUKCESJA	Obszar wodno – błotny, płat nieużytkowanej roślinności	
46	Gądkowice IX	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Gądkowice 169 j	Milicz Nowy Zamek 450/169	Cieszków Gądkowice 169 j	Milicz Nowy Zamek 450/169	0,74 / SUKCESJA	Obszar wodno – błotny, płat nieużytkowanej roślinności	
47	Gądkowice X	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Gądkowice 165 l	Milicz Gądkowice 277/165	Cieszków Gądkowice 165 l	Milicz Gądkowice 277/165	0,65 / SUKCESJA	Obszar wodno – błotny, płat nieużytkowanej roślinności	
48	Gądkowice XI	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Gądkowice 165 p	Milicz Gądkowice 277/165	Cieszków Gądkowice 165 p	Milicz Gądkowice 277/165	0,89 / SUKCESJA	Obszar wodno – błotny, płat nieużytkowanej roślinności	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
49	Gogołowice I	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Gogołowice 259 g	Milicz Gogołowice 296	Cieszków Gogołowice 259 g	Milicz Gogołowice 296	2,75 / Ł	Płat nieużytkowanej roślinności	
50	Wróbliniec I	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Wróbliniec 292 c, 293 b	Milicz Potasznia 475/292, 483/293	Cieszków Wróbliniec 292 c, 293 b	Milicz Potasznia 475/292, 483/293	8,96 / BAGNO	Obszar wodno – błotny	
51	Świętoszyn I	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Świętoszyn 355 n	Milicz Świętoszyn 449/355	Cieszków Świętoszyn 355 n	Milicz Świętoszyn 449/355	1,39 / SUKCESJA	Dawna plantacja różaneczników	
52	Świętoszyn II	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Świętoszyn 384 a	Milicz Miłostawice 335	Cieszków Świętoszyn 384 a	Milicz Miłostawice 335	0,58 / SUKCESJA	Obszar wodno – błotny, kępy drzew i krzewów	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Położenie (PUL stan na 1.01.2016)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki	Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid, nr działki			
53	Świętoszyn III	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Cieszków Świętoszyn 351k, 352k	Milicz Gogołowice 263/351, Piękoćcin 391/352	Cieszków Świętoszyn 351k, 352k	Milicz Gogołowice 263/351, Piękoćcin 391/352	1,72 / SUKCESJA	Niecka terenowa, teren podmokły	
54	Grabownica I	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Kubryk Grabownica 23 j	Milicz Czatkowice 623/23	Kubryk Grabownica 23 j	Milicz Czatkowice 623/23	1,32 / Ł	Płat nieużytkowanej roślinności	
55	Grabownica II	Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 219 z dnia 14.08.2008 r. poz.2459)	Kubryk Grabownica 21 g	Milicz Czatkowice 604/21	Kubryk Grabownica 21 g	Milicz Czatkowice 604/21	0,40 / SUKCESJA	Obszar wodno – błotny, kępy drzew i krzewów	

IV.5.2. PROPONOWANE UŻYTKI EKOLOGICZNE

W opracowaniach dotyczących obszaru gmin w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz znalazło się kilka propozycji do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego obszarów cennych dla zachowania różnorodności biologicznej. Większość tych propozycji pochodzi sprzed wielu lat i wymaga weryfikacji, aktualizacji oraz konsultacji odnośnie lokalizacji na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Proponowany użytek ekologiczny „Żabi Staw” – w gminie Trzebnica. Proponowany użytek ekologiczny położony jest w południowo-wschodniej części wsi Ujeździec Wielki, poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa. Ochroną prawną proponuje się objęcie stawu zarośniętego w dużym stopniu roślinnością szuwarową ze związku *Phragmition*. Przedmiotem ochrony użytku jest teren godowisk płazów o powierzchni ok. 1 ha. Sformułowane zalecenia ochronne dotyczą utrzymania w czystości stawu wraz ze stałym napełnieniem go wodą (źródło: *Opracowanie Ekofizjograficzne gminy Trzebnica, sporządzone na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica. Wrocław, 2007-2008, załącznik nr 4*).

Proponowany użytek ekologiczny „Wydma” – w gminie Trzebnica. Proponowany użytek ekologiczny położony jest 0,1 km na południe od osady leśnej Kuźniczysko (między Kuźniczyskiem a Biedaszkowem Wielkim), przy południowej krawędzi leśnej drogi. Opis lokalizacji wskazuje na położenie użytku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, w oddziale 305 obrębu leśnego Milicz. Ochroną prawną proponuje się objęcie śródlądową wydme o powierzchni ok. 0,5 ha. Wydma jest skąpo porośnięta roślinnością i znajduje się w otoczeniu borów sosnowych. Na terenie użytku stwierdzono występowanie chrobotków *Cladonia sp.*, oraz formy głodowej sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* (źródło: *Opracowanie Ekofizjograficzne gminy Trzebnica, sporządzone na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica. Wrocław, 2007-2008, załącznik nr 4*).

Proponowany użytek ekologiczny „Sąsiecznica” – w gminie Trzebnica. Proponowany użytek ekologiczny obejmuje odcinek rzeki Sąsiecznica od granicy gminy na wysokości wsi Kuźniczysko do mostu drogowego przy wsi Koczurki. Obiekt zlokalizowany jest poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa. Ochroną prawną proponuje się objęcie około 6 km odcinek rzeki Sąsiecznicy (Sieczki), meandrującej pośród łąk i zadrzewień o charakterze łągów nadrzecznych, o bystrym przepływie ze żwirowiskami i licznymi głębiami zwłaszcza przy korzeniach drzew porastających skarpy brzegów. Przedmiotem ochrony użytku jest stanowisko naturalnej populacji nizinnej pstrąga potokowego, na odcinku o łącznej powierzchni ok. 5 ha. Sformułowane zalecenia ochronne obejmują: całkowite powstrzymanie wycinki drzew rosnących wzdłuż brzegów Sąsiecznicy, utrzymanie czystości

rzeki, powstrzymanie się od wszelkich prac melioracyjnych i hydrotechnicznych (źródło: *Opracowanie Ekofizjograficzne gminy Trzebnica, sporządzone na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica. Wrocław, 2007-2008, załącznik nr 4*).

IV.6. OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN

Na podstawie zebranych danych na temat występowania na terenie nadleśnictwa cennych gatunków roślin ustalono, że w zasięgu jego granic zinwentaryzowano dotychczas 40 gatunków roślin chronionych. Spośród nich 14 objętych jest ochroną ścisłą, 26 ochroną częściową, 8 taksonów wpisanych są do Polskiej Czerwonej Księgi Roślin. Wiele spośród zinwentaryzowanych gatunków należy do grupy roślin zagrożonych w skali regionu. Do najcenniejszych gatunków odnotowanych na terenie nadleśnictwa należą gatunki związane z wodami stojącymi i płynącymi, z ich obrzeżami oraz siedliskami błotnymi, jak: grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*, kropidło piszczalkowate *Oenanthe fistulosa*, sit błotny *Juncus tenageia*, fiołek mokradłowy *Viola stagnina*, lindernia mułowa *Lindernia procumbens* i salwinia pływająca *Salvinia natans*. Występują one głównie w obrębie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Na uwagę zasługują stanowiska jarzębu szwedzkiego *Sorbus intermedia* i różanecznika żółtego *Rhododendron luteum*, stanowiska najprawdopodobniej pochodzenia antropogenicznego.

Tabela 33. Wykaz zagrożonych i chronionych gatunków roślin naczyniowych i mszaków stwierdzonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Gatunek	Status ochronny (prawo krajowe, N2000) oraz status zagrożenia	Występowanie/adres leśny
1	Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>	Ochrona częściowa Doln. Śl. CzL - VU	Gatunek charakterystyczny dla borów bagiennych, częsty również na torfowiskach. Gatunek notowany na trzech stanowiskach w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.
2	Bielistka siwa (Bielistka sina) <i>Leucobryum glaucum</i>	Ochrona częściowa DS - zał. V	Gatunek acydofilny, rosnący głównie w zbiorowiskach borowych z klasy <i>Vaccinio-Piceetea</i> . Rzadziej spotykana w kwaśnych buczynach, lasach mieszanych, olsach, na obrzeżach torfowisk i wrzosowiskach. Gatunek liczny w całym zasięgu granic nadleśnictwa na siedliskach borowych.
3	Centuria pospolita <i>Centaurium erythraea</i>	Ochrona częściowa	Gatunek łąk, pastwisk, ugorów i muraw. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
4	Cibora brunatna <i>Cyperus fuscus</i>	Niechroniony Doln. Śl. CzL - NT	Rośnie na brzegach starorzeczy i jezior, obrzeżach bagien. Gatunek notowany na obrzeżach stawów milickich w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w

Lp.	Gatunek	Status ochronny (prawo krajowe, N2000) oraz status zagrożenia	Występowanie/adres leśny
			zarządzie nadleśnictwa.
5	Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>	Ochrona częściowa	Jest obecnie gatunkiem rzadkim i w warunkach naturalnych w większej liczbie osobników występuje prawie wyłącznie w rezerwach przyrody. Rośnie najczęściej na podłożu zasobnym w węglan wapnia, na glebach żyznych oraz wilgotnych. Gatunek ceniolubny. Gatunek odnotowany na dwóch stanowiskach w zasięgu granic gminy Krośnice. Podawany również z terenu gminy Cieszków i gminy Milicz.
6	Długosz królewski <i>Osmunda regalis</i>	Uwaga! Ochrona ścisła, nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1 PCzL – V Doln. Śl. CzL - EN	Występuje w olsach, zaroślach wierzbowych, na torfowiskach, w podmokłych, cienistych lasach. Rośnie na glebach kwaśnych i wilgotnych. Gatunek notowany w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie”. Ponadto gatunek podawany jest szerzej z terenu gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
7	Fiołek mokradłowy <i>Viola stagnina</i>	Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzK – VU PCzL – V Doln. Śl. CzL - VU	Rośnie w niewielkich, okresowo silniej uwodnionych lokalnych zagłębieniach terenu. Najczęściej spotykany na silnie uwodnionych, ekstensywnie użytkowanych, bogatych florystycznie łąkach. Gatunek notowany nad stawami w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
8	Gnieźnik leśny <i>Neottia nidus-avis</i>	Ochrona częściowa Doln. Śl. CzL - VU	Rośnie w cienistych lasach liściastych, zwłaszcza buczynach i grądach.
9	Grzybienie białe <i>Nymphaea alba</i>	Ochrona częściowa Doln. Śl. CzL - LC	Gatunek występuje w starorzeczach, stawach, przybrzeżnych strefach jezior, w wodach wolno płynących kanałach i zakolach rzek. Gatunek odnotowany w stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” oraz przy ścieżce dydaktycznej „W krainie stawów” w miejscowości Ruda Milicka. Ponadto gatunek podawany jest szerzej z terenu gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
10	Grzybieńczyk wodny <i>Nymphoides peltata</i>	Ochrona ścisła PCzK – VU PCzL - [V] Doln. Śl. CzL - EN	Występuje w wodach płytkich, latem nagrzanych, zasadowych, eutroficznych, zasobnych. Gatunek odnotowany w stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Ponadto gatunek podawany jest szerzej z zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
11	Jarząb brekinia <i>Sorbus torminalis</i>	Uwaga! Ochrona ścisła, nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1 Doln. Śl. CzL - VU	Rośnie w świetlistych i suchych zaroślach i lasach. Gatunek odnotowany na jednym stanowisku w północnym zasięgu granic nadleśnictwa.
12	Jarząb szwedzki <i>Sorbus intermedia</i>	Uwaga! Ochrona ścisła, nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1 PCzK - EN	Stanowiska tego gatunku najprawdopodobniej są pochodzenia antropogenicznego. Rzadki gatunek lasów mieszanych i ich obrzeży oraz przydroży leśnych. Najczęściej rośnie na wydmach. Gatunek stwierdzony na jednym stanowisku w gminie Krośnice. Podawany również z terenu gminy Cieszków.
13	Jezierka mniejsza <i>Najas minor</i>	Ochrona ścisła PCzK – CR PCzL – V Doln. Śl. CzL - EN	Rośnie w płytkich, niezacienionych, latem nagrzewających się, zamulonych mezo- lub eutroficznych zbiornikach wód stojących – w stawach rybnych, w starorzeczach, rzadziej w jeziorach. Gatunek notowany w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Gatunek	Status ochronny (prawo krajowe, N2000) oraz status zagrożenia	Występowanie/adres leśny
			zarządzie nadleśnictwa.
14	Kąkol polny <i>Agrostemma githago</i>	Niechroniony Doln. Śl. CzL - VU	Gatunek występujący w uprawach rolnych, najczęściej w uprawach ozimego żyta. Gatunek notowany w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
15	Kocanki piaskowe <i>Helichrysum arenarium</i>	Ochrona częściowa	Gatunek muraw piaskowych i przydroży. Gatunek odnotowany przy ścieżce dydaktycznej „W krainie stawów” w miejscowości Ruda Milicka oraz w zasięgu granic OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 - w okolicy miejscowości Biedaszków Mały. Ponadto gatunek podawany jest szerzej z terenu gminy Milicz i gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
16	Kosaciec syberyjski <i>Iris sibirica</i>	Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzL - V Doln. Śl. CzL - VU	Występuje na torfowiskach niskich, na wilgotnych łąkach trzęślicowych i na ich obrzeżach. Gatunek odnotowany w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie”. Ponadto gatunek podawany jest szerzej z zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
17	Kropidło piszczalkowate <i>Oenanthe fistulosa</i>	Niechroniony Doln. Śl. CzL - EN	Rośnie nad brzegami rzek, rowów i na mokradłach. Gatunek notowany w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
18	Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i>	Ochrona częściowa	Rośnie w żyznych lasach liściastych, także na ich obrzeżach i na śródleśnych przydrożach, w lasach na siedliskach kwaśnych i ubogich, w zaroślach, na łąkach i wydmach. Notowany także na stanowiskach silnie przekształconych antropogenicznie. Gatunek stwierdzony na jednym stanowisku w zasięgu granic gminy Krośnice. Odnotowany także w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie” i podawany szerzej z terenu gminy Milicz.
19	Kukułka krwista <i>Dactylorhiza incarnata</i>	Ochrona częściowa Doln. Śl. CzL - CR	Występuje na wilgotnych łąkach i torfowiskach. Gatunek odnotowany w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie”. Ponadto gatunek podawany jest szerzej z zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
20	Kukułka szerokolistna <i>Dactylorhiza majalis</i>	Ochrona częściowa Doln. Śl. CzL - NT	Rośnie na wilgotnych glebach torfowych, głównie na wilgotnych łąkach. Gatunek odnotowany w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie”. Ponadto gatunek podawany jest szerzej z zasięgu granic gminy Cieszków i gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
21	Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	Ochrona ścisła Doln. Śl. CzL - LC	Spotykana w rzadkich, widnych lasach, zaroślach zrębach, rzadziej wśród ziołorośli. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
22	Lindernia mułowa	Uwaga! Ochrona	Rośnie w miejscach okresowo zalewanych, na brzegach rzek,

Lp.	Gatunek	Status ochronny (prawo krajowe, N2000) oraz status zagrożenia	Występowanie/adres leśny
	<i>Lindernia procumbens</i>	ściśla, nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1 DS - zał. IV PCzK – EN PCzL – V Doln. Śl. CzL - VU	starorzeczy, obecnie głównie na dnie wysychających stawów. Gatunek odnotowany w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwie.
23	Listera jajowata <i>Listera ovata</i>	Ochrona częściowa	Gatunek wilgotnych lasów i zarośli. Gatunek odnotowany w zasięgu granic gminy Krośnice i gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
24	Mieczyk dachówkowaty <i>Gladiolus imbricatus</i>	Ochrona ściśla, wymaga ochrony czynnej Doln. Śl. CzL - VU	Spotykany na wilgotnych łąkach, ugorach, polanach, zaroślach, dąbrowach. Gatunek odnotowany na jednym stanowisku w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” – na terenie użytku ekologicznego nr 153 położonego na wschód od Dziewiętłina.
25	Nadwodnik sześciopręcikowy <i>Elatine hexandra</i>	Ochrona częściowa PCzK – EN PCzL – V Doln. Śl. CzL - VU	Gatunek aktualnie występuje na stanowiskach pochodzenia antropogenicznego - na dnach osuszonych stawów rybnych. Gatunek odnotowany w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
26	Namulnik brzegowy <i>Limosella aquatica</i>	Niechroniony Doln. Śl. CzL - NT	Gatunek związanym ściśle ze zbiornikami namuliskowymi. Gatunek notowany w kompleksie stawów milickich w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
27	Naparstnica zwyczajna <i>Digitalis grandiflora</i>	Ochrona częściowa	Gatunek świetlistych lasów, rośnie na porębach leśnych, na obrzeżach lasów. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
28	Nasięźrzal pospolity <i>Ophioglossum vulgatum</i>	Ochrona ściśla, wymaga ochrony czynnej PCzL – V Doln. Śl. CzL - VU	Występuje na wilgotnych, śródleśnych polanach i wilgotnych łąkach. Gatunek charakterystyczny dla łąk trzęślicowych ze związku <i>Molinia caeruleae</i> . Gatunek notowany w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
29	Orlik pospolity <i>Aquilegia vulgaris</i>	Ochrona częściowa Doln. Śl. CzL - VU	Występuje w widnych lasach liściastych i niezbyt wilgotnych zaroślach. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków i gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
30	Osoka aloesowata <i>Stratiotes aloides</i>	Niechroniony Doln. Śl. CzL - LC	Rośnie głównie w eutroficznych wodach stojących - jeziorach, starorzeczach. Preferuje zbiorniki silnie zarastające i wypłycone, z grubą warstwą osadów organicznych. W wodach płynących i na większych głębokościach rośnie zakorzeniona na dnie. Gatunek odnotowany na jednym stanowisku w starorzeczu przy ścieżce dydaktycznej „W krainie stawów” w miejscowości Ruda Milicka. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w

Lp.	Gatunek	Status ochronny (prawo krajowe, N2000) oraz status zagrożenia	Występowanie/adres leśny
			zarządzie nadleśnictwa.
31	Pierwiosnek wyniosły <i>Primula elatior</i>	Ochrona częściowa	Występuje w kompleksach świeżych i wilgotnych lasów. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
32	Podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i>	Ochrona częściowa Doln. Śl. CzL - LC	Gatunek świetlistych lasów i zarośli, występuje również na polanach. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Krośnice i gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
33	Podrzeń żebrowiec <i>Blechnum spicant</i>	Ochrona częściowa Doln. Śl. CzL - LC	Gatunek leśny, preferuje jałowe, wilgotne, kwaśne i próchniczno-kamieniste podłoże. Gatunek notowany rzadko w zasięgu granic nadleśnictwa.
34	Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>	Ochrona częściowa	Występują w borach sosnowych i świerkowych oraz w lasach mieszanych. Gatunek notowany licznie w całym zasięgu nadleśnictwa. ;
35	Różanecznik żółty <i>Rhododendron luteum</i>	Uwaga! Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej, nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1 DS – zał. II i IV PCzK – CR PCzL - E	Stanowisko antropogeniczne. Gatunek subkontynentalny, umiarkowanie światłożądny, preferuje gleby świeże, mezotroficzne, lekko kwaśne. Jest znany tylko z jednego stanowiska, uznanego za naturalne w Kołaczni koło Leżajska. Gatunek odnotowany na terenie użytku ekologicznego „Świątoszyn I” i w jego sąsiedztwie.
36	Salwinia pływająca <i>Salvinia natans</i>	Ochrona ścisła PCzL – V Doln. Śl. CzL - VU	Występuje głównie w wodach stojących - w starorzeczach, stawach, rowach. Gatunek notowany w Parku Krajobrazowym „Dolina Baryczy”- stwierdzony w stawie Brzeźniak leżącym na zachód od miejscowości Grzebielin w gminie Cieszków oraz w stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Ponadto gatunek podawany jest szerzej z terenu gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
37	Sit błotny <i>Juncus tenageia</i>	Niechroniony PCzL – R Doln. Śl. CzL - EN	Rośnie na mulistych brzegach wód. Gatunek notowany w kompleksie stawów milickich w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
38	Sitniczka szczecinowata <i>Isolepis setacea</i>	Niechroniony Doln. Śl. CzL - LC	Występuje w miejscach zalewanych i na wilgotnych ugorach. Gatunek notowany w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Lp.	Gatunek	Status ochronny (prawo krajowe, N2000) oraz status zagrożenia	Występowanie/adres leśny
39	Śniedek baldaszkowaty <i>Ornithogalum umbellatum</i>	Niechroniony Doln. Śl. CzL - LC	Gatunek suchych muraw i przydroży. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
40	Śnieżyca wiosenna <i>Leucoium vernum</i>	Ochrona częściowa PCzL – V Doln. Śl. CzL - NT	Rośnie w lasach łęgowych oraz na kwaśnych i wilgotnych łąkach. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
41	Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>	Ochrona częściowa DS – zał. V Doln. Śl. CzL - NT	Występuje w rozproszeniu w wilgotnych lasach łęgowych i grądach. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków i gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
42	Torfowiec frędzlowany <i>Sphagnum fimbriatum</i>	Ochrona częściowa DS – zał. V	Występuje głównie na torfowiskach przejściowych, w borach i lasach bagiennych. Gatunek odnotowany w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”- w drzewostanie położonym na południe od miejscowości Czeszyce.
43	Torfowiec nastroszony <i>Sphagnum squarrosum</i>	Ochrona częściowa DS – zał. V	Występuje głównie na torfowiskach niskich, w olsach i borach bagiennych, rzadziej na torfowiskach przejściowych. Gatunek odnotowany w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” - w sąsiedztwie użytku ekologicznego „Świętoszyn I”.
44	Turzyca ciborowata <i>Carex bohemica</i>	Niechroniony PCzL – V Doln. Śl. CzL - NT	Występuje w podsychających, wilgotnych miejscach. Gatunek notowany w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
45	Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>	Ochrona częściowa	Występuje w cienistych lasach liściastych i mieszanych oraz zaroślach. Gatunek stwierdzony licznie z zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, w tym z terenu rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”.
46	Wiciokrzew pomorski (Suchokrzew) <i>Lonicera periclymenum</i>	Ochrona częściowa	Gatunek podszytowy świetlistych lasów i zarośli. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
47	Widłak cyprysowy (Widłak cyprysowy) <i>Diphasiastrum tristachyum</i>	Ochrona ścisła PCzK – EN PCzL – V Doln. Śl. CzL - CR	Występuje na wrzosowiskach i w widnych borach sosnowych. Gatunek charakterystyczny rzędu <i>Calluno-Ulicetalia</i> . Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
48	Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>	Ochrona częściowa DS – zał. V Doln. Śl. CzL - VU	Porasta torfowiska, wrzosowiska, widne suche bory i lasy mieszane. Gatunek charakterystyczny klasy <i>Nardo-Callunetea</i> . Gatunek stwierdzony na trzech stanowiskach w zasięgu granic nadleśnictwa.

Lp.	Gatunek	Status ochronny (prawo krajowe, N2000) oraz status zagrożenia	Występowanie/adres leśny
49	Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	Ochrona częściowa DS – zał. V Doln. Śl. CzL - VU	Rośnie w wilgotnych lasach, w miejscach porośniętych mchami. Czasami tworzy łany na obrzeżach torfowisk, zwłaszcza w sąsiedztwie bagna zwyczajnego. Gatunek charakterystyczny rzędu <i>Piceetalia abietis</i> i regionalnie zespołu <i>Abietetum polonicum</i> i <i>Vaccinio-uliginosi-Betuletum pubescentis</i> . Gatunek stwierdzony na kilku stanowiskach w zasięgu granic nadleśnictwa.
50	Zamokrzyca ryżowa <i>Leersia oryzoides</i>	Niechroniony Doln. Śl. CzL - VU	Występuje w ciepłych, płytkich wodach i mokradłach mezotroficznych, użytkowanych okresowym zalewem z namulami. Gatunek notowany w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1409). Kategoria zagrożenia wg **Polskiej Czerwonej Księgi Roślin** (Kaźmierczakowa i in. 2014): CR – gatunki krytycznie zagrożone, EN – gatunki zagrożone, VU – gatunki narażone. Kategoria zagrożenia wg **Czerwonej Listy Roślin i Grzybów Polski** (Zarzycki i in. 2006): E – gatunki wymierające (krytycznie zagrożone), R – gatunki rzadkie (potencjalnie zagrożone), V [V] – gatunki narażone. Kategorie zagrożenia wg **Czerwonej listy roślin naczyniowych Dolnego Śląska** (Kącki i in. 2003): CR - gatunki krytycznie zagrożone, EN - gatunki wymierające, VU - gatunki narażone, NT - gatunki bliskie zagrożenia, LC - gatunki słabo zagrożone. **DS** – Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

IV.7. OCHRONA GATUNKOWA GRZYBÓW

Dane na temat występowania zagrożonych i chronionych gatunków grzybów na terenie nadleśnictwa są bardzo ubogie. Zanotowano tu występowanie płucnicy islandzkiej *Cetraria islandica* oraz licznych chrobotków *Cladonia sp.*, a także grzyba z rodzaju *Hericium sp.*

Tabela 34. Wykaz zagrożonych i chronionych gatunków grzybów wielkoowocnikowych i zlichenizowanych (porostów) stwierdzonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Gatunek	Status ochrony oraz status zagrożenia	Adres leśny /Uwagi dotyczące występowania
Grzyby wielkoowocnikowe			
1	Soplówka – rodzaj <i>Hericium sp.</i>	Część gatunków podlega ochronie ścisłej lub częściowej CzL - część gatunków zagrożonych w skali kraju	Gatunki grzybów saprofitycznych, żyjących na drewnie drzew liściastych i iglastych. Gatunek z rodzaju soplówka odnotowany w drzewostanie na wschód od rezerwatu przyrody „Wzgórze Joanny”.
Porosty			
2	Chrobotki – rodzaj <i>Cladonia sp.</i>	Część gatunków podlega ochronie ścisłej lub częściowej DS – zał. V CzL - część gatunków zagrożonych w skali kraju	W Polsce występuje 7 gatunków chrobotków należących do podrodzaju <i>Cladina</i> . Najczęściej występują one wspólnie w typowych dla nich siedliskach. Rosnąc tworzą zwarte lub luźne płyty runa. Gatunki z rodzaju chrobotki liczne w całym zasięgu granic nadleśnictwa.
3	Płucnica islandzka <i>Cetraria islandica</i>	Ochrona częściowa CzL - VU	Rośnie na glebach piaszczystych i próchnicznych w widnych lasach sosnowych i na otwartych miejscach. Gatunek podawany z całego zasięgu granic nadleśnictwa.

Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1408). Kategoria zagrożenia dla grzybów wielkoowocnikowych wg **Czerwonej Listy Roślin i Grzybów Polski** (Zarzycki i in. 2006): VU – gatunki narażone.

IV.8. OCHRONA GATUNKOWA ZWIERZĄT

IV.8.1. SSAKI

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz stwierdzono występowanie 21 chronionych gatunków ssaków, w tym 9 gatunków nietoperzy, 3 gatunków gryzoni, 3 gatunków drapieżnych, 6 gatunków owadożernych. Najcenniejsze spośród nich stanowią przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 i OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041.

Tabela 35. Wykaz chronionych gatunków ssaków w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
Nietoperze <i>Chiroptera</i>			

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
1	Borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Gatunek związany z obszarami leśnymi. Zasiedla szczeliny w drzewach, dziuple i skrzynki lęgowe dla ptaków. Związany zwłaszcza z lasami liściastymi. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków, gminy Milicz i gminy Trzebnica. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
2	Gacek brunatny <i>Plecotus auritus</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Gatunek związany z terenami zabudowanymi. Latem kolonie rozrodcze spotykane są w budynkach (głównie na strychach), w dziuplach drzew oraz skrzynkach dla ptaków i nietoperzy. Żeruje na terenach leśnych. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków, gminy Milicz i gminy Krośnice. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
3	Karlik malutki <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Gatunek synantropijny, poluje głównie nad wodami, ale też w osiedlach i terenach otwartych. Samice tworzą kolonie letnie liczące do 50-500 osobników pod okapami, w szczelinach murów, lub belek nośnych, w pustych drzewach lub pod korą; zimują w zakamarkach budynków, na wieżach, za obrazami w kościołach. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz i gminy Trzebnica. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
4	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> kod: 1308	PL – ochrona ścisła PCzL – DD DS – zał. II i IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – NT	Przedmiot ochrony OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 i OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Gatunek w dużym stopniu leśny, o osiadłym trybie życia. Hibernuje w podziemiach. Latem jako schronień używa zwykle szczelin za drewnianymi okiennicami oraz szczelin na strychach i konstrukcjach betonowych lub murowanych. Za letnie kryjówki służą mu również drewniane budynki, dziuple, szczeliny za odstającą korą drzew i skrzynki dla nietoperzy. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001: W zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 gatunek notowany w miejscowości Postolin, podawany również z zasięgu granic rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Poza granicami obszarów gatunek odnotowany w Milickim Zamku.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
5	Mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Gatunek synantropijny. Jego kryjówkami letnimi są niemal wyłącznie budynki, gdzie kryje się na strychach, w szczelinach dachów i ścian. Zimuje głównie w naziemnych częściach budynków (strychy, przewody wentylacyjne), rzadko w piwnicach i fortyfikacjach. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków, gminy Milicz i gminy Krośnice. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
6	Nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i> kod: 1323	PL - ochrona ścisła PCzL – NT; PCzK – NT DS – zał. II i IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – NT	Gatunek od wiosny do jesieni związany ze starymi lasami (głównie buczyny i grądy). W tym okresie jego kryjówkami są dziuple. Nieodzwonne jest więc pozostawianie pojedynczych starych drzew dziuplastych (np. buków w drzewostanach mieszanych ze świerkiem), jak i litych drzewostanów liściastych w starszych klasach wiekowych. Gatunek odnotowany na jednym stanowisku w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041, w drzewostanie na północ od miejscowości Kotłara.
7	Nocek duży <i>Myotis myotis</i> kod: 1324	PL – ochrona ścisła DS – zał. II i IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 i OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Zamieszkuje głównie w osiedlach ludzkich, latem kryjąc się na dużych strychach, wieżach kościelnych i w innych budowlach. Zimuje w piwnicach, fortyfikacjach, opuszczonych kopalniach, w jaskiniach. Związany z terenami leśnymi, gdzie zlokalizowane są jego żerowiska. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001: W zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 gatunek odnotowany w miejscowościach Wierzchowice i Tomaszków, podawany również z zasięgu granic rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”.
8	Nocek Natterera <i>Myotis nattereri</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Preferuje tereny zalesione i mozaikę polno-leśną. Jego letnimi kryjówkami najczęściej są dziuple i skrzynki. Zimuje w wilgotnych, umiarkowanie ciepłych podziemiach - jaskiniach, fortyfikacjach, starych kopalniach, piwnicach i studniach. Żeruje w pobliżu koron drzew lub krzewów. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Krośnice i gminy Trzebnica. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
9	Nocek rudy <i>Myotis daubentonii</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Preferuje okolice obfitujące w wody płynące i stojące, zarówno w krajobrazie zalesionym, jak i otwartym. Latem zamieszkują głównie dziuple drzew, zimą hibernuje w kryjówkach podziemnych - jaskiniach, starych kopalniach, fortyfikacjach, piwnicach i studniach, wybierając w nich miejsca chłodne (3-6 °C) i wilgotne. Związany z wodami otwartymi, gdzie żeruje na owadach, których rozwój larwalny przebiega w wodzie. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Krośnice i gminy Trzebnica i gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
Gryzonie Rodentia			

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
10	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> kod: 1337	PL – ochrona częściowa DS – zał. II, IV, V; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Gatunek ziemnowodny ściśle związany z wszelkiego typu ciekami i zbiornikami. Zasiedla zarówno duże rzeki i jeziora jak i niewielkie śródlądne potoki i strumienie, stawy czy starorzecza. Preferuje biotopy naturalne z dobrze zachowaną zwartą roślinnością nadbrzeżną zapewniającą odpowiednią bazę pokarmową. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 – w stawach i ciekach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwie, w kompleksie stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki oraz nad kilkoma ciekami w granicach ostoi. Poza granicami obszaru gatunek odnotowany w nad ciekami Zawłoka na północ od miejscowości Gądkowice oraz nad Kanałem Godnowskim na południowy zachód od miejscowości Godnowa.
11	Popielica <i>Glis glis</i>	PL – ochrona częściowa PCzL – NT; PCzK – NT KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lasy liściaste i mieszane, parki z rozwiniętym podszytem i dziuplastymi drzewami. Chętnie zajmuje skrzynki dla ptaków. Może też występować w sadach oraz budynkach mieszkalnych, ruinach, domkach letniskowych położonych wśród lasów. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
12	Wiewiórka pospolita <i>Sciurus vulgaris</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Gatunek najczęściej spotykany w zieleni komponowanej i ogródkach działkowych. W lasach dość rzadka. Preferuje drzewostany liściaste w starszych klasach wiekowych (powyżej 70 - 80 lat). Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz i gminy Trzebnica. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
Drapieżne Carnivora			
13	Gronostaj <i>Mustela erminea</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Zamieszkuje skraje lasów, zarośla, również doliny rzeczne i groble stawowe. Preferuje doliny rzeczne. Występuje rzadko i nielicznie. Gatunek odnotowany w miejscowości Pakosławsko w gminie Cieszków, ponadto gatunek podawany z zasięgu granic gminy Milicz i gminy Trzebnica. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
14	Łasica <i>Mustela nivalis</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Spotykana na brzegach lasów, w zaroślach, na miedzach i łąkach. Występuje także w osiedlach ludzkich. Występuje powszechnie w krajobrazie rolniczym. Gatunek odnotowany w miejscowościach Brzezina, Jankowa, Pakosławsko i Rakłowice w gminie Cieszków, ponadto gatunek podawany z zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
15	Wydra <i>Lutra lutra</i> kod: 1355	PL – ochrona częściowa DS – zał. II i IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – NT	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Gatunek ściśle związanym z różnego typu środowiskami wodnymi. Zasiadła rzeki, strumienie, potoki i kanały melioracyjne, jeziora, stawy i glinianki. Gatunek stwierdzony licznie w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 – w stawach i ciekach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwie, w kompleksie stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, w kompleksie stawów na południe od Żeleźnik i na wschód od Krośnic oraz nad kilkoma ciekami w granicach ostoi. Poza granicami obszaru gatunek odnotowany w stawach nad rz. Tążyna na wschód od miejscowości Pierstnica Mała, nad Kanałem Godnowskim oraz w ciekach w zasięgu granic OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 i jego sąsiedztwie.
Owadożerne <i>Insectivora</i>			
16	Jeż wschodni <i>Erinaceus concolor</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Spotykany w różnych biotopach, w pobliżu siedzib ludzkich, ogrodach, sadach, parkach, brzegach lasów z gęstym podszytem, na groblach stawów. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
17	Jeż zachodni <i>Erinaceus europaeus</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Zamieszkuje tereny o bujnej roślinności krzewiastej - obrzeża lasów i borów, także zieleń w osiedlach ludzkich. Gatunek rozpowszechniony na terenie gminy Trzebnica. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
18	Kret europejski <i>Talpa europaea</i>	PL – ochrona częściowa, osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkółek leśnych, trawiastych lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Zamieszkuje ogrody, sady, łąki, pola, skraje lasów liściastych, groble. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków i gminy Trzebnica. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
19	Ryjówka aksamitna <i>Sorex araneus</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Zamieszkuje obrzeża podmokłych lasów, wilgotne łąki, kępy krzewów na łąkach i bagnach, żywopłoty, ogródki działkowe. Zimą można ją spotkać także w obrębie zabudowań. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków i gminy Trzebnica. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
20	Rzęśorek rzeczek <i>Neomys fodiens</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Związany ściśle ze zbiornikami wodnymi. Występuje na obrzeżach stawów i groblach, rowach, kanałach, podmokłych łąkach z drzewami i krzewami oraz w olsach. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków. Obserwowany również wzdłuż cieków na terenie gminy Trzebnica. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
21	Zębiełek karliczek <i>Crocidura suaveolens</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Preferuje tereny otwarte i częściowo pokryte krzewami i luźnymi zadrzewieniami. Gatunek w dużej mierze synantropijny, występuje w sąsiedztwie siedli ludzkich. Rzadki. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

PL – Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348). **PCzL / PCzK** – Polska czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński, 2002) / Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce (Głowaciński, 2001). Stosowane skróty kategorii zagrożenia: NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia, DD - gatunki o danych niepełnych. **DS** - Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. **KB** - Konwencja Berneńska - Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263). Czerwona **Lista IUCN** - IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. Stosowane skróty kategorii zagrożenia: NT - gatunki bliskie zagrożenia, LC - gatunki najmniejszej troski.

IV.8.2. PTAKI

Z zebranych informacji na temat zróżnicowania awifauny wynika, że w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz występuje 229 gatunki ptaków, w tym: 210 gatunków ściśle chronionych, 7 gatunków częściowo chronionych oraz 12 gatunków łownych. Pod względem ornitofauny obszar Nadleśnictwa Milicz wraz z sąsiednim Nadleśnictwem Żmigród, należy do najciekawszych w skali województwa. Istniejący tu rezerwat przyrody „Stawy Milickie” należy do najwartościowszych nie tylko w skali kraju, ale i Europy. Jest to miejsce lęgów znacznej liczby zagrożonych gatunków. Ponadto stanowi niezwykle cenny obszar, na którym migrujące jesienią i wiosną ptaki mogą odpocząć i zebrać siły do dalszej wędrówki. Okoliczne drzewostany są bezpiecznym miejscem lęgowym dla takich gatunków jak: bielik czy bocian czarny. Poza kompleksem stawów milickich równie atrakcyjnie ornitologicznie obszary zlokalizowane są w obrębie stawów na wschód od Krośnic, stawów na południe od Żeleźnik, stawów na południe od Godnowa, stawów między m. Gądkowice i Bartniki kompleks, stawów koło Czeszowa, stawów na zachód od miejscowości Brzezina.

Tabela 36. Wykaz gatunków ptaków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz oraz pozostałym obszarze nadleśnictwa

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
Ptaki terenów otwartych i osiedli ludzkich, śródpolnych zadrzewień i strefy ekotonu			
1	Bażant <i>Phasianus colchicus</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA i IIIA; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Agrocenozy z zakrzewionymi miedziami i zadrzewieniami śródpolnymi, obrzeża miast, np. ugory, ogrody działkowe. Pospolity.
2	Białorzętka <i>Oenanthe oenanthe</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Tereny ruderalne (miejsca budów, składowiska materiałów i surowców budowlanych, piaskownie i żwirownie) oraz większe zręby zupełne i wczesne uprawy leśne (1-szy rok).

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
3	Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A084	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Otwarte przestrzenie, łąki, bagna, ugory w dolinach rzecznych, kompleksy roślinności szuwarowej z wysokimi turzycami i torfowiska z miejscami porastającą brzozą niską, wierzbą rokitą. Gnieździ się na polach uprawnych, w zbożu lub rzepaku.
4	Błotniak zbożowy <i>Circus cyaneus</i> A082	PL – ochrona ścisła PCzL – VU; PCzK – VU DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Występuje na rozległych, otwartych terenach, zwłaszcza na podmokłych obszarach w dolinach rzek.
5	Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> A031	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowy w osiedlach ludzkich, także w bezpośrednim sąsiedztwie lasów i borów. Żeruje również na przyleśnych i śródleśnych terenach otwartych (podleśne łąki, polany). Gatunek stwierdzony licznie w obrębie wielu miejscowości zarówno w zasięgu granic obszaru OSO Dolina Baryczy PLB020001, jaki i poza nim. Notowany na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i w jego sąsiedztwie.
6	Cierniówka <i>Sylvia communis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Łęgowa. Kępy krzewów i niskich drzew w krajobrazie otwartym i w strefie ekotonu. Także w uprawach leśnych.
7	Czajka <i>Vanellus vanellus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Łęgowa. Wilgotne i podmokłe tereny o niskiej runi, zwłaszcza kośne łąki i pastwiska oraz pola uprawne o wilgotnej glebie, też śródpolne zastoiska wody. Gatunek odnotowany w okolicach miejscowości Ujeździec Wielki i miejscowości Białaszków Mały w gminie Trzebnica, ponadto spotykany w zasięgu granic gminy Cieszków.
8	Czeczotka <i>Carduelis flammea</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – LC; PCzK – LC KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Migrująca i zimująca. Na przelotach wśród drzew, krzewów, pól, na miedzach i ugorach.
9	Derkacz <i>Crex crex</i> A122	PL – ochrona ścisła PCzL – DD DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowy. Trwałe użytki zielone (łąki i ugory) i inne tereny trawiaste, lokalnie pola uprawne na wilgotnych glebach. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Notowany na łąkach w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie” i w jego sąsiedztwie oraz na rozproszonych stanowiskach w zasięgu ostoi min. na łąkach na zachód od Kaszowa i na wschód od Dąbrowy, na wschód od Nowego Zamku i na północ od Wróblińca. Poza granicami obszaru gatunek obserwowany na łąkach na zachód od Gogołowic i Stabocina oraz na terenie położonym między stawem Krężno a Śląskim Rowem na zachód od miejscowości Brzezina.
10	Drzemlik <i>Falco columbarius</i> A098	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Migrujący i zimujący. Zamieszkuje tereny otwarte, porośnięte niewysoką roślinnością.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
11	Dzierlatka <i>Galerida cristata</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – DD KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Pozbawione roślinności lub z niewielką jej ilością tereny jak np. place, parkingi, torowiska, itp.
12	Dzierzba czarnoczelna <i>Lanius minor</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. I Czerwona lista IUCN – LC	Przelotna. Zadrzewienia śródpolne, szpalery i kępy drzew w krajobrazie rolniczym z niską roślinnością, obrzeża starych parków, ogrodów i sadów
13	Dzięcioł białoszy <i>Dendrocopos syriacus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. I Czerwona lista IUCN – LC	Zadrzewienia, szpalery drzew, stare parki, cmentarze, ogrody i sady w miastach i wsiach lub ich pobliżu.
14	Dzięcioł zielony <i>Picus viridis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Zasiedla głównie parki i większe zadrzewienia w osiedlach ludzkich, rzadziej skraje lasów liściastych.
15	Dziwonia <i>Carpodacus erythrurus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Kępy drzew i krzewów, głównie w sąsiedztwie wód, zwłaszcza w dolinach rzecznych. Gatunek notowany w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku: - obrzeża stawów w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie” i w jego sąsiedztwie, - kompleks stawów i łąk w obrębie miejscowości Żelezniki, - kompleks stawów na wschód od miejscowości Krośnice, - obrzeża stawu Godnowiec położonego na południowy wschód od Godnowa, - obrzeża stawu Stawisko zlokalizowanego na południowy wschód od Gądkowic. Poza granicami obszaru gatunek odnotowany w sąsiedztwie stawów położonych na południowy wschód od miejscowości Czeszów.
16	Dudek <i>Upupa epops</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – DD; KB – zał. II; Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Preferuje krajobraz otwarty z ekstensywnym rolnictwem, np. rejony z wypasem bydła. Nieodczowna obecność starszych dziuplastych drzew w urozmaiconym krajobrazie np. głowiaste wierzy wśród łąk i pastwisk. Gatunek odnotowany na gruntach rolnych w sąsiedztwie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”.
17	Dymówka <i>Hirundo rustica</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Osiedla ludzkie, głównie wioski, zwłaszcza obory i stajnie z prowadzoną hodowlą bydła i koni.
18	Dzwoniec <i>Chloris chloris</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Obrzeża lasów liściastych i mieszanych, zwłaszcza zieleń wysoka wsi i miast oraz zadrzewienia śródpolne.
19	Gawron <i>Corvus frugilegus</i>	PL – ochrona ścisła poza obszarem administracyjnym miast; ochrona częściowa w obszarze administracyjnym miast. DP – zał. IIB Czerwona lista IUCN – LC	Gniazduje głównie w osiedlach ludzkich – parki, cmentarze, aleje oraz w zadrzewieniach śródpolnych.
20	Gąsiorek <i>Lanius collurio</i> A338	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Kępy krzewów i niskich drzew w krajobrazie otwartym i w strefie ekotonu. Także w uprawach leśnych. Gatunek odnotowany w zadrzewieniach śródpolnych w okolicach miejscowości Brzeziny.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
21	Górniczek <i>Eremophila alpestris</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Migrujący. Łąki i pola uprawne.
22	Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i> A307	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Kępy krzewów i niskich drzew w krajobrazie otwartym i w strefie ekotonu. Lęgi V – VII, jeszcze w VIII karmienie młodych. Gatunek odnotowany na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” oraz w sąsiedztwie stawów położonych na południowy wschód od miejscowości Czeszów.
23	Jemioluszką <i>Bombycilla garrulus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Migrująca i zimująca. Parki, ogrody i zadrzewienia.
23	Jerzyk <i>Apus apus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Gatunek synantropijny, żeruje nad lasami i borami oraz uprawami i młódnikami, także nad śródlęsnymi wodami.
25	Kawka <i>Corvus monedula</i>	PL – ochrona ścisła Czerwona lista IUCN – LC	Osiedla ludzkie, stare parki.
26	Kłaskawka <i>Saxicola rubicola</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II	Lęgowa. Tereny otwarte, np. pobocza dróg, składowiska gruzu, obrzeża wykopów – piasku i żwiru, też zręby zupełnie przylegające do terenów otwartych. Gatunek odnotowany w sąsiedztwie stawów położonych na południowy wschód od miejscowości Czeszów.
27	Kobczyk <i>Falco vespertinus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. I Czerwona lista IUCN – NT	Wędrowny. Łąki, pola uprawne, zadrzewienia, mokradła i bagna
28	Kopciuszek <i>Phoenicurus ochruros</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Budynki i środowiska ruderalne.
29	Kulczyk <i>Serinus serinus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona Lista IUCN – LC	Lęgowy. Zielen wysoka osiedli ludzkich, aleje śródpolne.
30	Kuropatwa <i>Perdix perdix</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA i IIIA; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Gatunek silnie zmniejszający liczebność. Agrocenozy, ale także rozległe zręby i wczesne uprawy leśne.
31	Łozówka <i>Acrocephalus palustris</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona Lista IUCN – LC	Lęgowa. Wysoka roślinność zielna, np. kępy pokrzyw, nawłoci, itp., w krajobrazie otwartym.
32	Makolągwa <i>Carduelis cannabina</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Obrzeża wszelkiego typu zadrzewień liściastych i mieszanych, w borach rzadka, też w zieleni osiedli ludzkich (parki, cmentarze, podwórkowe i ogrodowe kępy krzewów i żywopłoty), zwłaszcza części peryferyjnych.
33	Mazurek <i>Passer montanus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Obrzeża wszelkiego typu zadrzewień liściastych i mieszanych, w borach rzadki, też w zieleni osiedli ludzkich (parki, cmentarze, podwórkowe i ogrodowe kępy drzew. Chętnie gniazduje w budkach lęgowych.
34	Myszołów włochaty <i>Buteo lagopus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Migrujący i zimujący. Otwarte przestrzenie, łąki, pola z pojedynczymi kępami drzew lub krzewów i innymi punktami obserwacyjnymi.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
35	Oknówka <i>Delichon urbicum</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Osiedla ludzkie – gniazda na zewnątrz budynków (głównie przy oknach, pod balkonami, gzymsami), też na budowach poza osiedlami ludzkimi, np. na jazach.
36	Ortolan <i>Emberiza hortulana</i> A379	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Gatunek rzadki. Obraneża wszelkiego typu zadrzewień liściastych i mieszanych, aleje śródpolne. Gatunek notowany w zadrzewieniach śródpolnych, nad ciekami i stawami, na rozproszonych stanowiskach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, ale poza granicami rezerwatów przyrody.
37	Piegża <i>Sylvia curruca</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Zieleń osiedli ludzkich i terenów otwartych – kępy krzewów i żywopłoty oraz zieleńce, także strefa ekotonu.
38	Pliszka siwa <i>Motacilla alba</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Sąsiedztwo wód płynących i stojących, z partiami niepokrytego roślinnością terenu, np. mosty, nabrzeża, drogi i torowiska. Także tereny zurbanizowane – place, środowiska ruderalne, rozległe płaskie dachy na halach i magazynach.
39	Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Trwałe użytki zielone (łąki i ugory), torfowiska niskie oraz pola uprawne, zwłaszcza z uprawami buraków, rzepaku i ziemniaków.
40	Płomykówka <i>Tyto alba</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Wieże kościołów, opuszczone zabudowania wiejskie, stodoły, strychy domów. Gatunek spotykany w miejscowości Koczurki.
41	Pokląska <i>Saxicola rubetra</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Trwałe użytki zielone (łąki i ugory), przesuszane torfowiska oraz rzadko zachwaszczone pola. Gatunek odnotowany w kompleksie łąk położonych w dolinie Śląskiego Rowu w zachodnim krańcu gminy Cieszków.
42	Potrzeszcz <i>Miliaria calandra</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Pola i trwałe użytki zielone z „chwastami” i krzewami lub małymi drzewkami na miedzach i poboczach dróg.
43	Pójdźka <i>Athene noctua</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy - rzadko. Opuszczone i części zabudowań, np. strychy, wieże kościelne, w krajobrazie otwartym. Także dziuplaste drzewa, głównie ogłowione wierzby.
44	Przepiórka <i>Coturnix coturnix</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – DD DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Pojedyncze stanowiska znajdują się w krajobrazie otwartym na całym obszarze nadleśnictwa. Pola uprawne, zwłaszcza z uprawami jęczmienia, owsa i pszenicy.
45	Pustułka <i>Falco tinnunculus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	W osiedlach ludzkich we wnękach budynków i innych obiektach murowanych (kominy). Opuszczone gniazda srok, wron w zadrzewieniach śródpolnych i kępach drzew.
46	Rzepołuch <i>Linaria flavirostris</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III	Migrujący i zimujący. Na łąkach, mokradłach i bagnach oraz na polach uprawnych.
47	Sierpówka <i>Streptopelia decaocto</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Osiedla ludzkie oraz luźna zadrzewienia w ich sąsiedztwie. Rzadko we wnętrzu większych kompleksów leśnych, z dala od siedzib ludzkich.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
48	Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Tereny otwarte o niskiej runi – pola uprawne, pastwiska, kośne łąki, ugory o niskiej roślinności. Także na większych polanach śródleśnych.
49	Słownik rdzawy <i>Luscinia megarhynchos</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Kępy krzewów i drzew liściastych w krajobrazie otwartym, zadrzewienia śródpolne i nadrzeczne oraz w osiedlach ludzkich. Czasami w strefie ekotonu.
50	Sroka <i>Pica pica</i>	PL – ochrona częściowa DP – zał. IIB Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Zadrzewienia, pasy i kępy drzew i krzewów w otoczeniu terenów otwartych.
51	Srokosz <i>Lanius excubitor</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Tereny otwarte z krzewami lub/i drzewami na miedzach i poboczach dróg.
52	Szczygieł <i>Carduelis carduelis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Wszelka zieleń osiedli ludzkich i brzegów lasów oraz zadrzewień śródpolnych.
53	Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Wymagana obecności dziupli lub budek. Gniazduje też w zakamarkach budynków.
54	Śpiewak <i>Turdus philomelos</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Wszelkie zadrzewienia, nawet kępy drzew i krzewów w agrocenozach.
55	Świergotek łąkowy <i>Anthus pratensis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Wilgotne i podtopione łąki i pastwiska, torfowiska. Gatunek odnotowany w kompleksie łąk położonych w dolinie Śląskiego Rowu w zachodnim krańcu gminy Cieszków.
56	Świergotek polny <i>Anthus campestris</i> A255	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Zasiadła otwarte suche, nasłonecznione obszary za skąpą roślinnością, takie jak wydmy nadrzeczne, ugory, zwirownie, ubogie pola uprawne. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 - w obrębie miejscowości Górki, Podgórzno, Ruda Milicka i Milicz.
57	Świerszczak <i>Locustella naevia</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Ugory i niekoszone łąki oraz torfowiska. Także na obrzeżach miast. Gatunek notowany na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” oraz w kompleksie łąk położonych w dolinie Śląskiego Rowu w zachodnim krańcu gminy Cieszków.
58	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy i zimujący. Obrzeża lasów i borów oraz polany, zręby i uprawy w głębi drzewostanów. Także zadrzewienia i aleje w krajobrazie otwartym.
59	Wrona siwa <i>Corvus corax</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Skraje zadrzewień w krajobrazie otwartym, doliny rzeczne.
60	Wróbel <i>Passer domesticus</i>	PL - ochrona ścisła Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Osiedla ludzkie, żeruje czasami w polach, kilkaset metrów od osad.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
Ptaki terenów wodnych, wodno-błotnych i trzcinowisk			
61	Batalion <i>Philomachus pugnax</i> A151	PL - ochrona ścisła PCzK – EN; PCzL – EN DP – zał. I, IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Przelotny. Błotniste i piaszczyste brzegi wód, płytki, spuszczone stawy rybne. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
62	Bąk <i>Botaurus stellaris</i> A021	PL – ochrona ścisła PCzK – LC; PCzL – LC DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy i przelotny. Prawdopodobnie zimujący. Zbiorniki wodne z szerokimi szuwarami: naturalne jeziora, stawy hodowlane, glinianki, starorzecza, podmokłe trzcinowiska. Gatunek notowany bardzo licznie w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku: - stawy rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwa, - kompleks stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, - kompleks stawów na południe od miejscowości Żeleźniki, - kompleks stawów na wschód od miejscowości Krośnice, - staw Godnowiec położony na południowy wschód od Godnowa, - staw Mchy położony na południe od Czatkowic. Poza granicami ostoi gatunek notowany na stawie użytku ekologicznego „Staw Halina” oraz na okolicznych stawach: Jaś Duży, Jaś Mały, Brzeźniak, Leśny, Babi.
63	Bączek <i>Ixobrychus minutus</i> A022	PL – ochrona ścisła PCzK – VU; PCzL – VU DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy. Zasiedla wody stojące z szuwarami. Gatunek notowany bardzo licznie w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku: - stawy rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”, - kompleks stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, - kompleks stawów na południe od miejscowości Żeleźniki, - kompleks stawów na wschód od miejscowości Krośnice, - staw Godnowiec położony na południowy wschód od Godnowa, - staw Mchy położony na południe od Czatkowic. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
64	Bekasik <i>Lymnocyptes minimus</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – CR; PCzK – CR DP – zał. IIA, IIIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Piaszczyste i muliste miejsca, na dnach spuszczonej stawów hodowlanych i zbiorników zaporowych oraz brzegi rzek. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
65	Bernikla białolica <i>Branta leucopsis</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przelotna. Gatunek tundrowy, gniazdujący na Dalekiej Północy. Spotykana w całym kraju, lecz częściej w północnej i zachodniej części. Przebywa zwykle w stadach innych gęsi żerujących na otwartych polach lub odpoczywających na różnego typu akwenach.
66	Bernikla obrożna <i>Branta bernicla</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB;	Zimująca. Jeziora, mokrada, oraz starorzecza i stawy hodowlane.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
		KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
67	Bernikla rdzawoszyja <i>Branta ruficollis</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – VU	Przelotna. Gatunek tundrowy, gniazdujący na północy Syberii. Spotykana w całym kraju, lecz częściej w północnej i zachodniej części. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
68	Bielaczek <i>Mergellus albellus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przelotny i zimujący. Wody różnego typu: jeziora, stawy hodowlane, duże rzeki. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
69	Biegus krzywodzioby <i>Calidris ferruginea</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Wędrowny. Jeziora, stawy hodowlane, brzegi rzek i wyspy w nurcie. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
70	Biegus malutki <i>Calidris minuta</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przelotny. Muliste dna spuszczonej stawów hodowlanych i zbiorników zaporowych oraz brzegi rzek. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
71	Biegus mały <i>Calidris temminckii</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Przelotny. Gatunek północny, regularnie, choć nielicznie przelatujący przez teren całego kraju. Jeziora, mokradła i bagna, starorzecza, stawy hodowlane, brzegi rzek i wyspy w nurcie. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
72	Biegus płaskodzioby <i>Limicola falcinellus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przelotny. Gatunek północny, regularnie ale bardzo nielicznie przelatuje przez teren całego kraju. Jeziora, mokradła i bagna, starorzecza, stawy hodowlane, brzegi rzek i wyspy w nurcie. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
73	Biegus rdzawy <i>Calidris canutus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB Czerwona lista IUCN – NT	Przelotny. Gatunek arktyczny, podczas wędrówek zatrzymuje się głównie na plażach nadmorskich, rzadziej w głębi lądu.
74	Biegus zmienny <i>Calidris alpina</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – EN; PCzK – EN KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przelotny. Piaszczyste i muliste miejsca, na dnach spuszczonej stawów hodowlanych i zbiorników zaporowych. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
75	Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A081	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy i migrujący. Szuwary nadwodne wód stojących i wolno płynących. Żeruje nad wodami, pasami trzcin oraz sąsiadującymi z nimi terenami otwartych agrocenoz. Gatunek notowany bardzo licznie w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku: - stawy rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwa, - kompleks stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, - kompleks stawów na południe od miejscowości Żeleźniki, - kompleks stawów na wschód od miejscowości Krośnice, - staw Godnowiec położony na południowy wschód od Godnowa,

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
			- staw Mchy położony na południe od Czatkowic. Obserwowany również na żerowiskach w sąsiedztwie stawów (grunty orne, łąki), zlokalizowanych w zasięgu granic obszaru. Poza granicami ostoi gatunek notowany na stawie użytku ekologicznego „Staw Halina” oraz w okolicznych stawach: Jaś Duży, Jaś Mały, Brzeźniak, Leśny, Babi. Ponadto spotykany w kompleksie stawów koło Czeszowa i na stawie w południowo-wschodniej części miejscowości Ujeździec Wielki. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
76	Brodziec piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Błotniste, piaszczyste i kamieniste brzegi wód, czasami zalane grunty orne. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
77	Brodziec pławny <i>Tringa stagnatilis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przelotny. Gatunek wschodni, skrajnie nielicznie i nieregularnie gniazdujący na północnym wschodzie kraju, rzadko zalatujący na teren całego kraju. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
78	Brodziec śniady <i>Tringa erythropus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Błotniste i piaszczyste brzegi wód, zalane i podtopione pola, łąki i pastwiska, torfowiska. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
79	Brzegówka <i>Riparia riparia</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. W naturalnych i sztucznych skarpach i obrywach, zwłaszcza nad rzekami i w piaskowniach. Gatunek stwierdzony na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
80	Brzęczka <i>Locustella luscinioides</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Trzcinowiska i szuwały nad wodami stojącymi i wolno płynącymi. Gatunek odnotowany w zasięgu granic użytku ekologicznego „Staw Halina”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
81	Cyraneczka <i>Anas crecca</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA i IIIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Migrująca i zimująca. Preferuje płytkie wody stojące w otoczeniu terenów zadrzewionych. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Notowany na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
82	Cyranka <i>Anas querquedula</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIA; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Przelotna. Płytkie wody stojące, najchętniej pośród łąk i pastwisk oraz pól. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Notowany na stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” oraz na podmokłych łąkach przy stawie Górnik położonym na zachód od miejscowości Bartniki.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
			<p>Poza granicami obszaru gatunek odnotowany w kompleksie stawów położonych na południowy wschód od miejscowości Czeszów.</p> <p>Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p>
83	Czapla biała <i>Ardea alba</i> (<i>Egretta alba</i>) A027	<p>PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC</p>	<p>Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001.</p> <p>Wędrowna, niełęgowa. Obserwowana przez cały rok. Zbiorniki zaporowe i tereny zalewowe w dolinach rzecznych, a także na stawach hodowlanych.</p> <p>Gatunek notowany bardzo licznie w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stawy rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”, - kompleks stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, - kompleks stawów na południe od miejscowości Żeleźniki, - kompleks stawów na wschód od miejscowości Krośnice, - staw Godnowiec położony na południowy wschód od Godnowa, - staw Mchy położony na południe od Czatkowic, - staw Wierzbniak położony na wschód od Wielgi Milickich, - stawy na zachód od miasta Milicz, - stawy na południowy wschód od miejscowości Stawczyk. <p>Poza granicami ostoi gatunek notowany na stawie użytku ekologicznego „Staw Halina” oraz na okolicznych stawach: Krężno, Brzeźniak, Leśny. Ponadto spotykany na stawie na wschód od miejscowości Brzostowo.</p> <p>Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p>
84	Czapla modronosa <i>Ardeola ralloides</i>	<p>PL - ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC</p>	<p>Przelatujący. Gatunek południowy. Jeziora, mokradła i bagna, starorzecza, stawy hodowlane.</p> <p>Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p>
85	Czapla nadobna <i>Egretta garzetta</i>	<p>PL - ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC</p>	<p>Przelatujący. Gatunek południowy. Jeziora, mokradła i bagna, starorzecza, stawy hodowlane.</p> <p>Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p>
86	Czapla purpurowa <i>Ardea purpurea</i> A029	<p>PL - ochrona ścisła PCzK – LC; PCzL - LC DP – zał. I Czerwona lista IUCN – LC</p>	<p>Wędrowna. Łęgowa. Jeziora, mokradła i bagna, starorzecza, stawy hodowlane.</p> <p>Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 - na stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”.</p> <p>Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p>
87	Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	<p>PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC</p>	<p>Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001.</p> <p>Łęgowa. Różnego rodzaju zbiorniki wodne, doliny rzeczne, bagna. Kolonie są często lokalizowane na wyspach lub w starych drzewostanach w pobliżu wód.</p> <p>Gatunek stwierdzony na jednym stanowisku w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 -</p>

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
			na stawie Górnik położonym na południowy zachód od miejscowości Bartniki. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
88	Czernica <i>Aythya fuligula</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA i IIIB Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowa (wody stojące z wyspami), zimująca i migrująca. Gatunek stwierdzony na jednym stanowisku położonym poza granicami ostoi tj. w kompleksie stawów koło Czeszowa. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
89	Gągoł <i>Bucephala clangula</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Przelotny i zimujący. Zamieszkuje wody słodkie, rzeki, starorzecza, jeziora w strefie lasów liściastych czasem nawet stawy rybne pod warunkiem, że w pobliżu znajdują się stare, dziuplaste drzewa. Lęgi w dziuplach. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 - na stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” oraz na stawie Przysław położonym na wschód od miejscowości Krośnice. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
90	Gęgawa <i>Anser anser</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA, IIIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowa. Sławkowodne zbiorniki gęsto porośnięte trzcinami, bagniste łąki i moczary. Preferuje tereny trudnodostępne. Żeruje na łąkach i pastwiskach oraz oziminach. Gatunek notowany bardzo licznie w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku: - stawy rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwa, - kompleks stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, - kompleks stawów na południe od miejscowości Żeleźniki, - kompleks stawów na wschód od miejscowości Krośnice, - kompleks stawów na południe od miejscowości Godnowa, - staw Mchy położony na południe od Czatkowic. Poza granicami ostoi gatunek notowany na stawie użytku ekologicznego „Staw Halina” oraz na okolicznych stawach: Jaś Duży, Jaś Mały, Brzeźniak, Leśny, Babi. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
91	Gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Żeruje na rozległych polach i pastwiskach. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
92	Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Żeruje na rozległych polach i pastwiskach. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
93	Głowienka <i>Aythya ferina</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA i IIIB	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
		Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa, zimująca i migrująca. Wody stojące, głównie z wyspami. Notowana na trzech stanowiskach w granicach gminy Racibórz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
94	Hełmiatka <i>Netta rufina</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – LC; PCzK – LC DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Większe stawy i jeziora. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
95	Kamusznik <i>Arenaria interpres</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Wędrowny. Pojedynczo na błotnistych brzegach i pływaczach, nad jeziorami i stawami. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
96	Kokoszka <i>Gallinula chloropus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Wszelkie akweny wód stojących i wolno płynących, także niewielkie powierzchniowo, z szuwarem lub krzewami, np. <i>Salix</i> sp. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
97	Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Płytkie zbiorniki wodne oraz duże rzeki obfitujące w ryby. Gatunek stwierdzony na jednym stanowisku w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 - na stawie Górnik położonym na południowy zachód od miejscowości Bartniki. Gatunek podawany szerzej z zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
98	Krakwa <i>Anas strepera</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIA KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Przelotna, prawdopodobnie lęgowa. Bogato zarośnięte, nizinne zbiorniki stojącej wody o rozległej toni wodnej jak jeziora i stawy. Lęgi głównie na stawach. Gatunek notowany na stawach w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
99	Kropiatka Porzana porzana A119	PL – ochrona ścisła PCzL – DD DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowa i przelotna. Zasiedla bagienne, zalewowe doliny rzeczne oraz turzycowiska i szuwary na płytkich zbiornikach wodnych. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Notowany na obrzeżach stawów rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”, na brzegu stawu Pijawnik i stawu Lipsko zlokalizowanych na zachód od miejscowości Kotlara oraz nad rz. Złotnica na północ od miejscowości Wróbliniec. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
100	Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Migrujący. Mokradła, podmokłe łąki oraz obrzeża zbiorników wodnych. Gatunek notowany nad stawami w zasięgu granic gminy Milicz.
101	Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA i IIIA;	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
		KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa, migrująca i zimująca. Stawy i rzeki. Sporadycznie także rowy melioracyjne i małe oczka wodne. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
102	Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIA i IIIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Wszelkie tereny podmokłe i rozleglejsze zastoiska (też bobrowe – <i>Castor fiber</i>) z niewysoką roślinnością zielną, także podmokłe polany śródleśne i bagniste zręby i uprawy. Gatunek stwierdzony na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Gatunek odnotowany w kompleksie łąk położonych w dolinie Śląskiego Rowu w zachodnim krańcu gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
103	Kulik mniejszy <i>Numenius phaeopus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Jeziora i stawy hodowlane. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
104	Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	PL – ochrona ścisła PCzK – VU; PCzL – VU DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – NT	Przelotny. Błotniste i piaszczyste brzegi wód, zalane i podtopione pola, łąki i pastwiska. Gatunek notowany nad stawami w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
105	Kwokacz <i>Tringa nebularia</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB Czerwona lista IUCN – LC	Migrujący. Gatunek północny. Podczas migracji spotykany w odpowiednich siedliskach w całym kraju.
106	Lodówka <i>Clangula hyemalis</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – VU	Migrujący. Gatunek północny, zasiedlający jeziora i wolno płynące rzeki w strefie tundry. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
107	Łabędź czarnodzioby <i>Cygnus columbianus</i> A037	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Migrujący. Zatrzymuje się nad płytkimi zbiornikami wodnymi, w zalewowych dolinach rzecznych. Gatunek potwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Odnotowany w kilku stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”, pojedynczo stwierdzony na stawie Toń położonym na południe od miejscowości Żeleźniki) oraz na stawie Pijawnik zlokalizowanym na zachód od miejscowości Kotalara. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
108	Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> A038	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Migrujący i zimujący. Lęgowy. Duże jeziora z pasem trzcin, śródleśne jeziora, mokradła, stawy - najczęściej rybne, rzadziej na starorzeczach. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 - na stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” oraz w kompleksie stawów na wschód od Krośnic. Gatunek obserwowany również na żerowiskach w sąsiedztwie stawów (grunty orne, łąki), zlokalizowanych w zasięgu granic obszaru.
109	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB;	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy i zimujący. Wszelkie akweny wód

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
		KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	stojących i wolno płynących, także niewielkie powierzchniowo, z szuwarem lub krzewami, np. <i>Salix</i> ssp. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 - w kompleksie stawów na wschód od Krośnic oraz na stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwa. Poza granicami ostoi gatunek notowany w północno zachodnim krańcu nadleśnictwa na stawach: Jaś Duży, Jaś Mały, Brzeźniak, Leśny, Babi. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
110	Łęczak <i>Tringa glareola</i> A166	PL – ochrona ścisła PCzK – CR; PCzL – CR DP – zał. I Czerwona lista IUCN – LC	Wędrowny. Śródleśne torfowiska wysokie w otoczeniu borów bagiennych, podczas przelotów na mulistych brzegach różnego typu wód. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Notowany na obrzeżach stawów rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”, w kompleksie stawów na południe od miejscowości Żeleźniki, w kompleksie stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, na brzegu stawu Mchy leżącego na południe od miejscowości Czatkowice. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
111	Łyska <i>Fulica atra</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA, IIIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowa, zimująca i migrująca. Wody stojące, wyjątkowo większe wody wolno płynące. Gatunek zanikający w związku z obecnością norki amerykańskiej <i>Neovision vison</i> . Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
112	Mewa białogłowa <i>Larus cachinnans</i>	PL – ochrona częściowa DP – zał. IIB; KB - III Czerwona lista IUCN – LC	Gatunek obserwowany przez cały rok. Brzegi rzek i wyspy w nurcie, jeziora, starorzecza, stawy hodowlane. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
113	Mewa mała <i>Hydrocoloeus minutus</i> A177	PL – ochrona ścisła PCzL – LC; PCzK – LC DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Obrzeża płytkich jezior z bujnymi szuwarami, bagienne doliny rzeczne i tereny zalewowe. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
114	Mewa siwa (Mewa pospolita) <i>Larus canus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Na wyspach w nurcie rzeki, a ponadto na jeziorach, stawach hodowlanych, zbiornikach zaporowych, zalanych żwirowniach, osadnikach itp. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
115	Mewa siodłata <i>Larus marinus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Nieliczny ptak przelotny i koczujący. Nad dużymi rzekami i różnego typu zbiornikami.
116	Mewa srebrzysta <i>Larus argentatus</i>	PL – ochrona częściowa DP – zał. IIB	Różnego rodzaju wyspy w nurcie rzek, na jeziorach naturalnych, zbiornikach zaporowych, stawach hodowlanych, w żwirowniach, a także na

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
		Czerwona lista IUCN – LC	dachach budynków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
117	Mewa śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i> (<i>Larus ridibundus</i>)	PL – ochrona ścisła DP - zał. IIB KB – zał. Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Wędrowna. Występuje na bagnach, w starorzeczach, osadnikach, żwirowiskach, małych, porośniętych wyspach także na polach uprawnych. Gatunek odnotowany w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 – na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” oraz nad stawami położonymi na południe od miejscowości Żeleźniki i nad stawami leżącymi na południe od miejscowości Godnowa. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
118	Mewa żółtonoga <i>Larus fuscus</i>	PL – ochrona ścisła Czerwona lista IUCN – LC	Jeziora, mokradła, bagna, starorzeczka i stawy hodowlane. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
119	Nur rdzawoszyi <i>Gavia stellata</i> A001	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Gnieździ się nad małymi stojącymi wodami śródlądowymi np. jeziorami, zbiornikami zaporowymi, stawami hodowlanymi, na wyspach i brzegach rzek. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
120	Nur czarnoszyi <i>Gavia arctica</i> A002	PL – ochrona ścisła PCzK – EXP; PCzL - EX DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Większe otwarte zbiorniki wody stojącej np. jeziora, zbiorniki zaporowe, stawy hodowlane, duże rzeki i wybrzeża. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
121	Nurogęś <i>Mergus merganser</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Wędrowna i zimująca. Zasobne w ryby zbiorniki wodne: naturalne jeziora, stawy hodowlane i rzeki w pobliżu lasów. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
122	Ogorzałka <i>Aythya marila</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Zbiorniki słodkiej wody o bogatej szacie roślinnej. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
123	Ostrygojad <i>Haematopus ostralegus</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – VU; PCzK – VU DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Wędrujący. Piaszczyste wyspy i brzegi zbiorników wodnych. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
124	Perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy i migrujący. Wody stojące od około 0, 5 – 1, 5 ha powierzchni, z obficie wykształconą tzw. miękką wynurzoną roślinnością wodną. Gatunek notowany bardzo licznie w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku: - stawy rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwa,

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
			<p>- kompleks stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, - kompleks stawów na południe od miejscowości Żeleźniki, - kompleks stawów na wschód od miejscowości Krośnice, - kompleks stawów na południe od miejscowości Godnowa, - staw Mchy położony na południe od Czatkowic, - staw Wierzbniak położony na wschód od Wielgi Milickich.</p> <p>Poza granicami ostoi gatunek notowany na stawie użytku ekologicznego „Staw Halina” oraz w okolicznych stawach: Jaś Duży, Jaś Mały, Brzeźniak, Leśny, Babi. Gatunek obserwowany także na stawach Bielawy i Tarliskowy na północny zachód od Krośnickiej Kuźni oraz na stawie Bagnieź na południe od Brzostowa.</p> <p>Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p>
125	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	<p>Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001.</p> <p>Lęgowy i zimujący. Preferuje akweny z wykształconą roślinnością wodną, np. trzcinowiska i inne zespoły szuwarowe (oczeret, pałka), mallowiska.</p> <p>Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p>
126	Perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	<p>Lęgowy, zimujący i migrujący. Wody stojące oraz leniwie płynące, z dobrze wykształconą roślinnością wodną, np. zespoły szuwarowe (trzcina, oczeret, pałka), mallowiska.</p> <p>Gatunek notowany na stawach w zasięgu granic gminy Milicz.</p> <p>Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p>
127	Pliszka górska <i>Motacilla cinerea</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	<p>Wędrowna. Wartko płynące, czyste rzeki i potoki o kamienistych brzegach, zarówno śródlądowe, jak i płynące przez osady ludzkie.</p>
128	Pluszcz <i>Cinclus cinclus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	<p>Wędrowny. Nielęgowy. Wartko płynące potoki o czystej wodzie, także w obrębie osad.</p> <p>Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz.</p> <p>Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p>
129	Płaskonos <i>Anas clypeata</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIA, IIIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	<p>Lęgowy. Płytke stawy, jeziora, zalane pola, mokradła i starorzecza lub zbiorniki na otwartej przestrzeni o gęsto zarośniętych mąną, turzycami, trzciną i pałką brzegach.</p> <p>Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 - na stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”.</p> <p>Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p>
130	Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i> A060	PL – ochrona ścisła PCzK – EN; PCzL – EN DP – zał. I; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – NT	<p>Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001.</p> <p>Przelotna. Płytke wody śródlądowe z dobrze rozwiniętymi szuwarami, kożuchami roślinności, głównie na stawach hodowlanych i jeziorach.</p> <p>Gatunek notowany bardzo licznie w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001.</p> <p>Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku: - stawy rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i jego</p>

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
			sąsiedztwa, - kompleks stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, - kompleks stawów w obrębie miejscowości Żeleźniki, - kompleks stawów na wschód od miejscowości Krośnice, - kompleks stawów na południe od miejscowości Godnowa. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
131	Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> A272	PL – ochrona ścisła PCzK – NT; PCzL – NT DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Prawdopodobnie łąkowy. Zadrzewienia i zakrzewienia w bagnistych dolinach rzecznych i na obrzeżach zbiorników wodnych, łąkowiska, młode olsy. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 – w zakrzewieniach wokół stawów rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
132	Potrzos <i>Emberiza schoeniclus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Łąkowy. Trzcinowiska i kępy krzewów na obrzeżach wód stojących i leniwie płynących, zakrzewione torfowiska.
133	Remiz <i>Remiz pendulinus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Łąkowy. Zadrzewienia łąkowe nad wodami i w ich sąsiedztwie, zwłaszcza z brzoźami i wierzbami. Gatunek odnotowany licznie w obrębie stawów rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwa. Notowany na obrzeżach stawu Przysław leżącego na wschód od miejscowości Krośnice. Gatunek obserwowany szerzej w zasięgu granic gminy Cieszków i gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
134	Rokitniczka <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Łąkowa. Obrzeża wód, zabagnione łąki i obszary torfowiskowe z wysoką roślinnością trawiastą. Gatunek odnotowany w zasięgu granic użytku ekologicznego „Staw Halina”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
135	Rożeniec <i>Anas acuta</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – EN; PCzK – EN DP – zał. IIA, IIIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Płytkie zbiorniki wodne i otwarte tereny zalewowe w rozległych dolinach rzecznych. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
136	Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – NT PCzK – NT Czerwona lista IUCN – LC	Migrant. Okresowo zalewane, zabagnione doliny rzeczne, płytkie jeziora i zbiorniki zaporowe z bujnymi szuwarami.
137	Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A196	PL – ochrona ścisła PCzK – LC; PCzL – LC; DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Wędrowna. Bagienne doliny rzeczne, płytkie stawy hodowlane i zbiorniki zaporowe z pływającą roślinnością wodną.
138	Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A197	PL – ochrona ścisła DP – zał. I;	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Wędrowna. Jeziora i stawy z niską roślinnością

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
		KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	szuwarową oraz starorzecza. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 - w kompleksie stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki. Gatunek obserwowany szerzej na obszarze stawów milickich. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
139	Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A193	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Wędrowna. Wyspy w nurcie rzek, na jeziorach, stawach, zbiornikach zaporowych, żwirowniach, pokryte niską roślinnością. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 – na stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i w kompleksie stawów na południe od miejscowości Żeleźniki. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
140	Rybitwa wielkodzioba <i>Sterna caspia</i> kod: A190	PL – ochrona ścisła DP – zał. I Czerwona lista IUCN – LC	Zalutująca. Jeziora, mokradła i bagna, starorzecza, stawy hodowlane.
141	Rybołów <i>Pandion haliaetus</i> A197	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Wędrowny. Wody stojące, obfitujące w ryby w otoczeniu starych drzewostanów. Gatunek notowany bardzo licznie w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku: - stawy rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”, - kompleks stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, - kompleks stawów na południe od miejscowości Żeleźniki, - kompleks stawów na wschód od miejscowości Krośnice, - staw Godnowiec położony na południowy wschód od Godnowa, - staw Mchy położony na południe od Czatkowic, - staw Wierzbniak na wschód od Wielgi Milickich, - stawy na zachód od miasta Milicz, - stawy na południowy wschód od miejscowości Stawczyk. Poza granicami ostoi gatunek notowany na stawie użytku ekologicznego „Staw Halina” oraz w okolicznych stawach: Krężno, Brzeźniak, Leśny, a także na stawach położonych na wschód od miejscowości Brzostowo. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
142	Ryzyk <i>Limosa limosa</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – NT	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Przelotny. Torfowiska, podmokłe łąki, brzegi wód. Występuje na biotopach wtórnych, np. łąkach i polach rzepaku. Na przelotach można spotkać rzyki na obszarach zalewanych. Gatunek notowany nad stawami w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
143	Samotnik <i>Tringa ochropus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy i przelotny. Brzegi wód, także na terenach zadrzewionych. Gatunek odnotowany na terenie rezerwatu

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
			przyrody „Stawy Milickie”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
144	Sieweczka obroźna <i>Charadrius hiaticula</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – VU; PCzK – VU KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Otwarte, piaszczyste lub porośnięte krótką roślinnością pastwiska nadrzeczne w pobliżu wody, odstożniki, dna spuszczone stawów lub zbiorników zaporowych. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
145	Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa i migrująca. Piaszczyste i żwirowe, rzadziej błotniste wyspy i brzegi wód, wymokliska śródpolne, spuszczone stawy i osadniki. Czasami tereny ruderalne z kałużami wody, również rozległe zręby zupełne z kałużami. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Notowany przy stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” oraz w obrębie stawów położonych na południe od miejscowości Żeleźniki i stawów zlokalizowanych między miejscowościami Gądkowice i Bartniki. Poza granicami obszaru gatunek obserwowany przy zbiorniku wodnym na zachód od Gogołowic oraz w sąsiedztwie stawów położonych na południowy wschód od miejscowości Czeszów. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
146	Siewka złota <i>Pluvialis apricaria</i> A140	PL – ochrona ścisła PCzK – EXP; PCzL – EX DP – I, II; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Na polach uprawnych, pastwiskach, łąkach, na spuszczonej wodzie i zbiornikach zaporowych. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
147	Siewnica <i>Pluvialis squatarola</i>	PL – ochrona ścisła DP – II KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Migrująca. Jeziora, stawy hodowlane, brzegi rzek i wyspy w nurcie.
148	Ślepowron <i>Nycticorax nycticorax</i> A023	PL – ochrona ścisła PCzK – LC; PCzL – LC; DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Zasiedla wyspy porośnięte roślinnością krzewiastą na stawach rybnych oraz łożowiska i krzaczaste zarośla i zadrzewienia nad brzegami rzek i zbiorników zaporowych.
149	Trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Trzciniowiska oraz szuwały trzciniowo – pałkowe, nad wodami stojącymi i wolno płynącymi.
150	Trzcinniczek <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Trzciniowiska oraz szuwały trzciniowo – pałkowe, nad wodami stojącymi i wolno płynącymi. Gatunek odnotowany w zasięgu granic użytku ekologicznego „Staw Halina”.
151	Świstun <i>Anas penelope (Mareca penelope)</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – CR; PCzK – CR DP – zał. II; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przelotny. Rzeki, jeziora, stawy oraz bagna.
152	Wąsatka <i>Panurus biarmicus</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – LC; PCzK – LC	Osiadła lub koczująca, głównie w okresie VIII-X. Rozległe trzciniowiska na obrzeżach jezior i stawów hodowlanych, a także w dolinach

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
		KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	rzecznych ze starorzeczami porośniętych łanami szuwarów i na przymorskich zalewach. Gatunek odnotowany w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 – na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i w jego sąsiedztwie oraz w kompleksie stawów położonych na wschód od miejscowości Krośnice.
153	Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A294	PL - ochrona ścisła PCzK – VU; PCzL – VU DP – zał. I Czerwona lista IUCN – VU	Wędrowny. Torfowiska niskie porośnięte kępiastymi turzycami, szuwały kłoci wiechowatej na torfowiskach węglanowych.
154	Wodnik <i>Rallus aquaticus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Różnego typu zbiorniki wodne z bujnie rozwiniętymi szuwarami, starorzeczka, mokradła i bagna, turzycowiska, czasem nad zabagnionymi rzekami. Gatunek odnotowany w zasięgu granic użytku ekologicznego „Staw Halina”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
155	Wydrzyk ostrosterny <i>Stercorarius parasiticus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Jezióra, mokradła i stawy hodowlane. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
156	Wydrzyk tęposterny <i>Stercorarius pomarinus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Jezióra, mokradła i stawy hodowlane. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
157	Zausznik <i>Podiceps nigricollis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Łęgowy na stawach. Małe zbiorniki wodne na bagnach oraz płytkie stawy i jeziora o bujnej roślinności zanurzonej i z obszarami roślinności wystającej ponad lustro wody. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 – w kompleksie stawów położonych na południe od miejscowości Żeleźniki. Gatunek notowany również w obrębie stawów milickich. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
158	Zielonka <i>Porzana parva</i> A120	PL – ochrona ścisła PCzK – NT; PCzL – NT DP - zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowa i migrująca. Zbiorniki z gęstym pasem trzciny, sitowia i inną roślinnością na brzegach wód stojących. Preferuje styk niewielkich obszarów wolnego lustra wody z pasem roślin lub zwałowiska trzciny. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001. Bardzo licznie notowany na stawach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”, częsty w kompleksie stawów położonych między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, w kompleksie stawów leżących na południe od miejscowości Żeleźniki oraz w kompleksie stawów zlokalizowanych na wschód od miejscowości Krośnice.
159	Zimorodek <i>Alcedo atthis</i> A229	PL – ochrona ścisła DP - zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowy. Strome i podmyte brzegi wód, głównie płynących w otoczeniu lub sąsiedztwie co

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
			<p>najmniej grup drzew. Łęgi od IV do VIII.</p> <p>Gatunek notowany bardzo licznie w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001.</p> <p>Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obrzeża stawów i cieków rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”, - obrzeża stawów i cieków położonych między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, - obrzeża stawów położonych na południe od miejscowości Żeleźniki, - obrzeża stawów położonych na wschód od miejscowości Krośnice, - obrzeża stawu Godnowiec położonego na południowy wschód od Godnowa, - obrzeża stawu Mchy położonego na południe od Czatkowic, - brzegi rz. Barycz, Prądnia, Rybnica. <p>Poza granicami obszaru gatunek odnotowany w obrębie stawów położonych na południowy wschód od miejscowości Czeszów oraz nad rz. Sąciecznica w okolicach miejscowości Koczurki.</p>
160	Żuraw <i>Grus grus</i> A127	<p>PL – ochrona ścisła</p> <p>DP – zał. I;</p> <p>KB – zał. II</p> <p>Czerwona lista IUCN – LC</p>	<p>Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001.</p> <p>Łęgowy. Podmokłe i zalane tereny otwarte, zakrzaczone i zadrzewione, w tym zalewiska bobra. Również w sąsiedztwie osad ludzkich. Żeruje m. in. na polach. Także migrant i zimujący. Łęgi III – VII.</p> <p>Gatunek notowany bardzo licznie w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001.</p> <p>Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stawy rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwa, - kompleks stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, - kompleks stawów na południe od miejscowości Żeleźniki, - kompleks stawów na wschód od miejscowości Krośnice, - kompleks stawów na południe od miejscowości Godnowa, - staw Mchy położony na południe od Czatkowic, - stawy nad Milickim Potokiem w Miliczu. <p>Obserwowany również na żerowiskach w sąsiedztwie stawów (grunty orne, łąki, pastwiska), zlokalizowanych w zasięgu granic obszaru.</p> <p>Poza granicami obszaru gatunek obserwowany na terenie i w sąsiedztwie użytku ekologicznego „Staw Halina”, przy stawach Tarliskowy i Bielawy położonych na północny zachód od Krośnickiej Kuźni i na stawie Bagniedź zlokalizowanym na południe od miejscowości Brzostów.</p>
Ptaki terenów leśnych			
161	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A075	<p>PL – ochrona ścisła</p> <p>PCzK – LC; PCzL – LC</p> <p>DP – zał. I;</p> <p>KB – zał. II</p> <p>Czerwona lista IUCN – LC</p>	<p>Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001.</p> <p>Łęgowy, migrujący i zimujący. Łęgi w starszych drzewostanach, żeruje głównie nad wodami (ryby, ptaki wodne). Zjada też padlinę.</p> <p>Lokalizacja stanowisk znana – dane wrażliwe.</p>
162	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A030	<p>PL – ochrona ścisła</p> <p>DP – zał. I;</p> <p>KB – zał. II</p>	<p>Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001.</p> <p>Łęgowy i migrujący. Różnego typu starsze zadrzewienia, najchętniej wilgotnych i bagiennych.</p>

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
		Czerwona lista IUCN – LC	Gniazda lokuje najczęściej na dębach. Żeruje głównie nad wodami, często pod okapem drzew. Lokalizacja stanowisk znana – dane wrażliwe.
163	Bogatka <i>Parus major</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Wszelkie typy zadrzewień, od drągowin (łęgi w budkach) po starodrzewy. Także kępy krzewów z grupami drzew. W osiedlach wszelkie miejsca z kępami drzew. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
164	Czarnogłówka <i>Poecile montanus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Wilgotne i podmokłe drzewostany mieszane, nawet dość młode (powyżej 35 – 40 lat). Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
165	Czubatka <i>Lophophanes cristatus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Starsze wiekowo bory sosnowe, mieszane i świerkowe, także z jodłą. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
166	Czyż <i>Carduelis spinus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Rozległe bory świerkowe i mieszane, koczujące stada można spotykać wszędzie, gdzie występują drzewa obfitujące w nasiona, głównie brzozy i olsze. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
167	Grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy i zimujący. Lasy i bory mieszane. Unika olsów i borów sosnowych.
168	Drożdżik <i>Turdus iliacus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Migrujący i zimujący. Bory, olsy, mokradła i bagna. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
169	Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane (w borach brak), również w zieleni wysokiej osiedli ludzkich.
170	Dzięcioł białostrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i> A239	PL – ochrona ścisła PCzL – NT; PCzK - NT DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Gatunek rzadki w skali kraju. Luźne drzewostany liściaste, z martwym drewnem, zazwyczaj w pobliżu rzek i ich rozlewisk.
171	Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> A236	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Wszelkie typy drzewostanów, powyżej 80 lat, preferuje starodrzewia sosnowe i buczyny. Spotykany również w dużych starych peryferyjnych parkach. Lęgi od IV do VI. Wyjątkowo ważny gatunek na terenach leśnych – tzw. <i>umbrella species</i> = gatunek parasolowy, decydujący o istnieniu populacji innych gatunków, m. in. gągoła, siniaka, puszczyka i włośchatki, kraski oraz nietoperzy i wielu innych gatunków, w tym licznych bezkręgowców. Gatunek stwierdzony licznie w całym zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, w tym także w zadrzewieniach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”.
172	Dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Wszelkiego typu drzewostany w wieku powyżej 40-50 lat, zadrzewienia, większe parki. Unika małych zadrzewień śródpolnych. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
173	Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> A238	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Starsze (powyżej 90 lat) drzewostany liściaste, zwłaszcza z dębami <i>Quercus sp.</i> Także stare peryferyjne parki. Toleruje niewielkie rozluźnienie (prześwietlenie) drzewostanów. Lęgi IV – V do VI. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
174	Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> A234	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy i zimujący. Starsze lasy liściaste i mieszane, rzadziej bory mieszane. Spotykany też w dużych parkach i zadrzewionych cmentarzach. Preferuje skraje lasów. Lęgi od IV / V do VI. Gatunek stwierdzony licznie w całym zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, w tym także w zadrzewieniach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Poza granicami ostoi gatunek obserwowany w kompleksie leśnym w okolicy miejscowości Malerzów.
175	Dzięciołek <i>Dendrocopos minor</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Drzewostany liściaste i mieszane, zwłaszcza lęgowe, też parki i zadrzewione cmentarze. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
176	Gajówka <i>Sylvia borin</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Lasy liściaste i mieszane, częsta w grądach.
177	Gil <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Wilgotne bory sosnowe z podrostem świerka lub jodły, rzadziej lasy mieszane ze świerkiem i jodłą. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
178	Grzywacz <i>Columba palumbus</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA, IIIA Czerwona lista IUCN – LC	Wszelkie drzewostany, w borach sosnowych rzadki. Żeruje na polach. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
179	Jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy i zimujący. Wszelkiego typu drzewostany powyżej 40 – 50 lat, zwłaszcza wilgotne i podmokłe. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
180	Kania czarna <i>Milvus migrans</i> A073	PL – ochrona ścisła PCzK – NT; PCzL – NT DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowa. Żeruje na terenach otwartych i składowiskach odpadów komunalnych. Lęgi z reguły na skrajach lęgów i grądów, również w niewielkich zadrzewieniach. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001: - w obrębie stawów i zadrzewień rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”, - w drzewostanach w sąsiedztwie stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, - w drzewostanach w sąsiedztwie stawów na południe od miejscowości Żeleźniki, - w drzewostanach w sąsiedztwie stawów na wschód od miejscowości Krośnice. Aktualnie nie są znane dokładne miejsca gniazdowania i rozrodu gatunku.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
181	Kania ruda <i>Milvus milvus</i> A074	PL – ochrona ścisła PCzL – NT; PCzK – NT DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – NT	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowa. Żeruje nad wodami oraz na terenach otwartych i składowiskach odpadów komunalnych. Łęgi z reguły na skrajach łągów i łągów, również w niewielkich zadrzewieniach. Lokalizacja stanowisk znana – dane wrażliwe.
182	Kos <i>Turdus merula</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Łęgowy. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane, w borach rzadki, również w zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki, cmentarze). Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
183	Kobuz <i>Falco subbuteo</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Prawdopodobnie łągowy. Starsze drzewostany, bory sosnowe, zwłaszcza z gniazdami kruka, w których chętnie odbywa łągi. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
184	Kowalik <i>Sitta europaea</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lasy i bory mieszane.
185	Krętogłów <i>Jynx torquilla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Wszelkie zadrzewienia liściaste i mieszane, w borach i w zieleni wysokiej osiedli rzadki. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
186	Krogulec <i>Accipiter nisus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Głównie młodniki i drągowiny (liściaste i iglaste), parki tylko peryferyjne i rozległe. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
187	Kruk <i>Corvus corax</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Łęgowy i zimujący. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i iglaste, rzadki, rzadko w zieleni wysokiej peryferyjnych części osiedli ludzkich. Obecnie w ekspansji. Gatunek notowany w kompleksie leśnym w okolicy miejscowości Malerzów. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
188	Krzyżodziób świerkowy <i>Loxia curvirostra</i>	PL – ochrona ścisła Czerwona lista IUCN – LC	Bory sosnowe z domieszką świerka. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
189	Kukułka <i>Cuculus canorus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane, w borach rzadki, też w zieleni wysokiej peryferii osiedli ludzkich (parki, cmentarze). Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
190	Kwiczół <i>Turdus pilaris</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona Lista IUCN – LC	Łęgowy. Obrzeża wszelkiego typu zadrzewień liściastych i mieszanych, w borach rzadki, też w zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki, cmentarze), zwłaszcza części peryferyjnych. Pospolity.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
191	Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> A224	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Bory sosnowe, zwłaszcza suche i świeże, z płatami nagiego gruntu, też wrzosowiska. Preferuje mozaikę starych sośnin, zrębów, upraw i młodników. Gatunek notowany w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 - w zadrzewieniach stawów na zachód od miejscowości Kotłara oraz na kilku rozproszonych stanowiskach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
192	Lerka <i>Lullula arborea</i> A246	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Tereny otwarte w borach sosnowych i na ich obrzeżach, zwłaszcza suche i świeże, z płatami nagiego gruntu, m. in. wrzosowiska. Gatunek notowany licznie w drzewostanach w całym zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001.
193	Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane, w borach rzadka, też w zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki, cmentarze), też w centrach miast. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
194	Mucholówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i> A321	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Starsze drzewostany liściaste i mieszane (powyżej 70-80 lat), głównie grądy i buczyny. Chętnie gniazduje w budkach. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
195	Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i> A320	PL – ochrona ścisła DP – zał. I; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Preferuje starsze drzewostany (powyżej 70-80 lat) - buczyny i grądy z dużym udziałem grabu. Gatunek stwierdzony na kilku stanowiskach w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, w tym także w granicach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Poza granicami ostoi gatunek obserwowany w kompleksie leśnym położonym między Krośnicami, Pierstnicą Małą, Łazami Wielkimi a szosą z Milicza do Skoroszowa.
196	Mucholówka szara <i>Muscicapa striata</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Starsze drzewostany liściaste i mieszane, również osiedla ludzkie - parki, cmentarze, aleje, wysoka zieleń przydomowa. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
197	Mucholówka żałobna <i>Ficedula hypoleuca</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Rzadsza niż siostrzana mucholówka białoszyja. Starsze drzewostany liściaste, mieszane i iglaste, rzadko większe zadrzewienia śródpolne i osiedla ludzkie - parki, cmentarze. Chętnie gniazduje w budkach. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
198	Mysikrólik <i>Regulus regulus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Bory świerkowe, jodłowe oraz sosnowe na siedliskach wilgotnych z udziałem świerka. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
199	Myszołów <i>Buteo buteo</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane i iglaste, sporadycznie w peryferyjnych częściach rozległej zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki). Gatunek notowany w zasięgu granic gminy

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
			Cieszków i gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
200	Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i> A089	PL – ochrona ścisła PCzK – LC; PCzL – LC; DP – zał. I Czerwona lista IUCN – LC	Wędrowny. Zwarte, stare i rozległe lasy, przeważnie mieszane i liściaste, w pobliżu pól uprawnych, dolin rzecznych, łąk i pastwisk, na obszarach obfitujących w tereny podmokłe i jeziora. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
201	Orzechówka zwyczajna <i>Nucifraga caryocatactes</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Wędrowna. Rozległe bory świerkowe, sosnowe, jodłowe i mieszane. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
202	Paszkot <i>Turdus viscivorus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Wszelkiego typu starsze drzewostany liściaste, mieszane i iglaste (w borach z sosną najliczniej). Zimą ściśle związany z obecnością jemioli, spotykany wtedy także w rozległej zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki, cmentarze, aleje topolowe). Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
203	Pelzacz leśny <i>Certhia familiaris</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane i iglaste, sporadycznie w peryferyjnych częściach rozległej zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki).
204	Pelzacz ogrodowy <i>Certhia brachydactyla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Starsza wysoka zieleń osiedli ludzkich (parki i zadrzewione cmentarze) oraz skraje starszych i luźnych drzewostanów liściastych i mieszanych, zwłaszcza w dolinach rzecznych. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
205	Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Młode klasy wiekowe drzewostanów liściastych i mieszanych – starsze uprawy, a szczególnie młodniki i drągowiny, zwłaszcza po rozluźnieniu w/w drzewostanów. Także zarośla i strefa ekotonu na skraju lasu. Częsty.
206	Pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Lasy i bory mieszane, głównie w średnich i starszych klasach wiekowych. Także parki i zadrzewione cmentarze oraz zadrzewienia śródpolne. Częsty.
207	Pleszka <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Gniazduje pojedynczo w suchych borach sosnowych. Luźne i nasłonecznione drzewostany liściaste i mieszane ze świerkiem. Osiedla ludzkie – parki, cmentarze, aleje, wysoka zieleń przydomowa. Chętnie odwiedza starsze ogrody działkowe.
208	Pokrzywnica <i>Prunella modularis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Młode klasy wiekowe drzewostanów liściastych, mieszanych i iglastych - starsze uprawy, młodniki i drągowiny. Także większe peryferyjne parki oraz zadrzewienia śródpolne. Częsty.
209	Puszczyk <i>Strix aluco</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy i zimujący. Dziuple w lasach liściastych i mieszanych, rzadziej w borach mieszanych. W osiedlach ludzkich parki i cmentarze z dziuplastymi drzewami oraz opuszczone budynki (strychy, kominy).

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
210	Raniuszek <i>Aegithalos caudatus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy i zimujący. Drzewostany liściaste i mieszane, skraje osiedli ludzkich - peryferyjne parki, zaniedbane cmentarze. Zadrzewienia śródpolne.
211	Rudzik <i>Erithacus rubecula</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy i migrujący. Lasy liściaste i mieszane, rzadziej w borach mieszanych. W osiedlach ludzkich peryferyjne parki i zaniedbane cmentarze. Większe zadrzewienia śródpolne. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
212	Sikora uboga <i>Poecile palustris</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II	Lęgowa i zimująca. Lasy liściaste i mieszane, rzadko w borach mieszanych. W osiedlach ludzkich peryferyjne parki i zaniedbane cmentarze. Większe zadrzewienia śródpolne. Częsta.
213	Siniak <i>Columba oenas</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy, w dziuplach. Stare (powyżej 90-100 lat) dziuplaste drzewostany liściaste (głównie buczyny) i mieszane, rzadziej iglaste (stare sośniny). Związany z dzięciołem czarnym (dziuple). Gatunek notowany w drzewostanach na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwie oraz w kompleksie leśnym w okolicy miejscowości Malerzów.
214	Słonka <i>Scolopax rusticola</i>	PL – gat. łowny PCzL – DD DP – zał. IIA i IIIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Występuje w rozproszeniu na obszarach leśnych. Wilgotne i podtopione drzewostany liściaste i mieszane, rzadziej iglaste.
215	Słówek szary <i>Luscinia luscinia</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Sporadycznie lęgowy. Kępy krzewów i drzew liściastych w krajobrazie otwartym, zadrzewienia śródpolne i nadrzeczne oraz w osiedlach ludzkich. Czasami w strefie ekotonu. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001 – na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”, przy stawie Młyńskim położonym na południe od miejscowości Żeleźniki oraz na skraju kompleksu leśnego na wschód od miejscowości Michałów.
216	Sosnówka <i>Periparus ater</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Bory w średnich i starszych klasach wiekowych. Nieodzowna obecność dziupli lub budek lęgowych.
217	Sójka <i>Garrulus glandarius</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa, zimująca i migrująca. Lasy liściaste i mieszane, rzadko w borach mieszanych. W osiedlach ludzkich peryferyjne parki i zaniedbane cmentarze. Większe zadrzewienia śródpolne. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
218	Strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Gniazdująca. Lasy lęgowe nad brzegami wód płynących i stojących. Preferuje siedliska wilgotne. Gatunek odnotowany na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
219	Strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy i zimujący. Lasy wszelkich typów (preferuje łągi) i bory mieszane. Zwłaszcza gęste z wykrotami. Także większe peryferyjne i zaniedbane parki oraz zadrzewienia śródpolne. Częsty.
220	Świergotek drzewny <i>Anthus trivialis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Obrzeża lasów i borów oraz polany, zręby i uprawy w głębi drzewostanów. Także luźne, widne lasy (dąbrowy) i bory sosnowe.
221	Świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Lasy liściaste i mieszane, rzadziej bory mieszane i peryferyjne parki. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
222	Trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i> A072	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przelotny i lęgowy. Lasy i bory mieszane w starszych klasach wiekowych, a w sąsiedztwie tereny otwarte z trwałymi użytkami zielonymi, miedzami, polany śródleśne. Gatunek stwierdzony licznie w całym zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001, w tym także w zadrzewieniach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”.
223	Turkawka <i>Streptopelia turtur</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – DD DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Gatunek zmniejszający liczebność. Lasy i bory. Preferuje drzewostany w wieku 25-50 lat. Także większe zadrzewienia śródpolne.
224	Uszatka <i>Asio otus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II; CzL IUCN – LC	Lęgowa. Preferuje skraje lasów, parki oraz śródpolne zadrzewienia z przewagą drzew iglastych.
225	Wilga <i>Oriolus oriolus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa. Lasy i bory mieszane. Peryferyjne parki i większe zadrzewienia śródpolne. Częsta.
226	Zaganiacz <i>Hippolais icterina</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowy. Drzewostany liściaste i mieszane, zwłaszcza prześwietlone, z kępami krzewów, także wyższa zieleń śródmiejska. Częsty.
227	Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Lęgowa i zimująca. Wszelkie typy zadrzewień, od młodników / drągowin po starodrzewia. Także kępy krzewów z grupami drzew. W osiedlach wszelkie miejsca z kępami drzew. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
228	Zięba jer <i>Fringilla montifringilla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Migrująca i zimująca. Bory, grądy, zadrzewienia. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
229	Zniczek <i>Regulus ignicapilla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Bory mieszane oraz kępy świerka lub jodły w drzewostanach liściastych i mieszanych. Peryferyjne większe parki. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

PL - Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348). PCzL / PCzK - **Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce** (Głowaciński, 2002) / **Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce** (Głowaciński, 2001). Stosowane skróty kategorii zagrożenia: CR – gatunki krytycznie zagrożone, EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone, VU - gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie, NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia, LC - gatunki niższego ryzyka, DD - gatunki o statusie słabo rozpoznany i zagrożeniu stwierdzonym, ale bliżej nieokreślonym. **DP – Dyrektywa Ptasia** - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa -

wcześniejszej dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. **KB – Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk** (Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263). **Czerwona Lista IUCN – IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2.** Stosowane skróty kategorii zagrożenia: NT - gatunki bliskie zagrożenia, LC - gatunki najmniejszej troski. Nazwy łacińskie podane za: <http://komisjafaunistyczna.pl>

IV.8.2.1. STREFY OCHRONY OSTOI, MIEJSC ROZRODU I REGULARNEGO PRZEBYWANIA

GATUNKÓW

Podstawy prawne ochrony strefowej zawiera Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity - Dz.U. 2015 poz. 1651 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2014 poz. 1348). W załączniku nr 4 do ww. rozporządzenia wymieniono gatunki zwierząt, wymagające ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania. Informacje o stwierdzonych przypadkach gniazdowania zgłaszają leśnicy, ornitolodzy oraz służby konserwatorskie. Wyznaczanie granic miejsc rozrodu i regularnego przebywania oraz prowadzenie wykazu gatunków chronionych strefowo leży w gestii regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Strefy zatwierdza i likwiduje dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Granice stref ochrony oznacza się tablicami z napisem: „ostoja zwierząt” i informacją: „osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”. Liczba i powierzchnia stref ulegają częstym zmianom, co związane jest z zakładaniem nowych lub opuszczaniem starych gniazd, a także w rezultacie wystąpienia przypadków losowych np. zniszczenia gniazda w wyniku huraganu, gwałtownej burzy lub uderzenia pioruna. Strefa może zostać zlikwidowana przez dyrektora RDOŚ na wniosek nadleśnictwa. Zwyczajowo jednak decyzja taka może być wydana w przypadkach, gdy gniazdo jest przez trzy kolejne sezony niezajęte. W związku z tym zaleca się, aby nadleśnictwo gromadziło informacje na temat stanu obiektu, poprzez obserwacje całoroczne, szczególnie w okresie lęgowym, które należy potwierdzić sporządzeniem notatki służbowej przez leśniczego na koniec roku (za: Instrukcja Ochrony Lasu, 2012). Osoby kontrolujące gniazda niebędące pracownikami zarządzanej gruntami jednostki LP (lub osobami działającymi na podstawie umów z LP) muszą posiadać pisemne upoważnienie od dyrektora RDOŚ oraz powiadomić nadleśnictwo o prowadzeniu obserwacji w obrębie stref.

Strefa ochrony całorocznej ma na celu ochronę istniejących stanowisk lęgowych ptaków. Miejsce lęgu obejmuje drzewo gniazdowe oraz cały drzewostan (lub obszar) w jego otoczeniu. Obowiązują tu zakazy: „przebywania osób, z wyjątkiem właściciela nieruchomości objętej strefą ochrony oraz osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony, oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą; wycinania drzew lub krzewów bez zezwolenia regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska; dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą

ochrony poszczególnych gatunków; wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji”. Odstępstwo od tych zakazów możliwe między innymi w celu wykonania niezbędnych prac sanitarnych w sytuacjach klęskowych. Planowane prace muszą być pisemnie zgłoszone dyrektorowi RDOŚ, który rozpatruje każdy przypadek indywidualnie (art. 60 Ustawy o ochronie przyrody). W strefach całorocznych wykonuje się niezbędne prace, po uprzednim uzyskaniu zgody RDOŚ, w tym obowiązkowe prace np. z zakresu ochrony lasu (np. prognostyczne czy niezbędne dla zachowania trwałości lasu).

Strefa ochrony okresowej powinna zapewniać ptakom spokój i bezpieczeństwo podczas wyprowadzania lęgów. W strefach tych, będących obszarami wyłączonymi okresowo z działalności gospodarczej, niezbędne prace związane z pozyskaniem drewna, hodowlą i ochroną lasu muszą być wykonywane poza okresowym terminem ochrony określonym ww. na początku rozdziału rozporządzeniem.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez nadleśnictwo i Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, w Nadleśnictwie Milicz zlokalizowanych jest 15 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków, dwie z nich ustalone zostały dla więcej niż 1 gatunku:

(A075) BIELIK *HALIAEETUS ALBICILLA*

Decyzja WPN.6442.11.2013.MK.1 z dnia 20 sierpnia 2013 r.

Decyzja WPN.6442.12.2014.MK z dnia 30 września 2014 r.

Decyzja WPN.6442.13.2014.MK.5 z dnia 10 czerwca 2015 r.

Decyzja WPN.6442.14.2012.MK z dnia 5 września 2012 r.

Decyzja WPN.6442.9.2014.MK z dnia 8 września 2014 r.

Decyzja SR.V.6631/s/15/KM/06 z dnia 29 grudnia 2006 r.

Decyzja SR.V.6631/s/16/KM/06 z dnia 29 grudnia 2006 r.

Decyzja SR.V.6631/s/17/KM/06 z dnia 29 grudnia 2006 r.

(A030) BOCIAN CZARNY *CICONIA NIGRA*

Decyzja WPN.6442.12.2012.MK z dnia 5 września 2012 r.

Decyzja WPN.6442.13.2012.MK z dnia 5 września 2012 r.

Decyzja WPN.6442.14.2012.MK z dnia 5 września 2012 r.

Decyzja WPN.6442.15.2012.MK z dnia 5 września 2012 r.

Decyzja WPN.6442.6.2014.MK z dnia 8 września 2014 r.

Decyzja SR.V.6631/s/10/KM/06 z dnia 29 grudnia 2006 r.

Decyzja SR.V.6631/s/13/KM/06 z dnia 29 grudnia 2006 r.

Decyzja RDOŚ-02-WPN-6631/s/18/10/mk z dnia 1 lipca 2010 r.

(A074) KANIA RUDA *MILVUS MILVUS*

Decyzja WPN.6442.12.2014.MK z dnia 30 września 2014 r.

Strefa ochrony bielika *Haliaeetus albicilla* ustanowiona na mocy decyzji WPN.6442.11.2013.MK.1 przylega bezpośrednio do północnej granicy nadleśnictwa. Po stronie Nadleśnictwa Krotoszyn znajduje się również strefa ochrony ustanowiona dla tego gatunku decyzją WPN-II.6442.39.2012.AG.

Zgodnie z załącznikiem nr 4 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2014 r. poz. 1348) ustala się:

- **dla bielika *Haliaeetus albicilla***
  - strefę ochrony całorocznej w promieniu do 200 m od gniazda;
  - strefę ochrony okresowej w promieniu do 500 m od gniazda. Ochrona okresowa obowiązuje od 1 stycznia do 31 lipca.
- **dla bociana czarnego *Ciconia nigra***
  - strefę ochrony całorocznej w promieniu do 200 m od gniazda
  - strefę ochrony okresowej w promieniu do 500 m od gniazda. Ochrona okresowa obowiązuje od 15 marca do 31 sierpnia.
- **dla kani rudej *Milvus Milvus***
  - strefę ochrony całorocznej w promieniu do 100 m od gniazda
  - strefę ochrony okresowej w promieniu do 500 m od gniazda. Ochrona okresowa obowiązuje od 1 marca do 31 sierpnia.

IV.8.3. PŁAZY I GADY

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz występuje duża ilość siedlisk wilgotnych, odpowiednich dla rozrodu i bytowania herpetofauny. Największe skupiska płazów i gadów odnotowano w obrębie stawów milickich, stawów na południe od miejscowości Żeleźnik, stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki, w obrębie stawów: Halina, Nowy, Bagnieź, Krężno, Mchy i Pastewniak. Łącznie stwierdzono występowanie 13 gatunków płazów i 6 gatunków gadów. Na terenie gminy Milicz do lat 60. XX w. notowano występowanie gniewosza plamistego *Coronella austriaca*, obecnie gatunek ten uznany jest za wymarły. Jedno z ostatnich stanowisk tego gatunku znajdowało się w okolicach Gruszczyki (źródło: *Jabłoński [w] Witkowski 1991*).

Tabela 37. Wykaz chronionych gatunków płazów i gadów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
Płazy			

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
1	Grzebiuszka ziemna <i>Pelobates fuscus</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Preferuje głównie tereny z glebami luźnymi lub słabo związłymi-piaszczystymi, piaszczysto-gliniastymi, czarnoziemami, w których łatwo może się zagrzebać. Często spotyka się ją także w ogródkach warzywnych i na polach uprawnych. W okresie godowym wybiera wody stojące i wolno płynące w krajobrazie otwartym, np. miejsca eksploatacji kruszyw (piasek, drobny żwir), stawy rybne. Gatunek odnotowany na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwie. Ponadto gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
2	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> kod: 1188	PL - ochrona ścisła PCzL – DD DS – zał. II i IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Preferuje niewielkie zbiorniki wodne położone na łąkach i skrajach lasów, rozlewiska, starorzecza z obfitą roślinnością wodną. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041: - na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i w jego sąsiedztwie, - na rozlewiskach użytku ekologicznego „Brzezie I”, - w obrębie stawu użytku ekologicznego „Staw Halina” - w kompleksie stawów na południe od miejscowości Żeleźnik, - w kompleksie stawów między miejscowościami Gądkowice i Bartniki oraz na terenie stawów hodowlanych i drobnych oczek wodnych rozproszonych w zasięgu granic obszaru. Ponadto gatunek odnotowany na kilku stanowiskach poza granicami obszaru min. w stawie Krężno i stawie przy Śląskim Rowie, położonych na zachód od miejscowości Brzezina.
3	Ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	PL - ochrona częściowa KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Preferuje wilgotne drzewostany w średnim wieku i starsze. Niezbędna obecność niewielkich akwenów o wodzie stojącej, najchętniej niezarybionych. Gatunek stwierdzony na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i w jego sąsiedztwie oraz w stawie w południowo-wschodniej części miejscowości Ujeździec Wielki. Notowany również w zasięgu granic gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
4	Ropucha zielona <i>Bufo viridis</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Gatunek ten preferuje krajobraz rolniczy, szczególnie suche i średnio wilgotne łąki, pola uprawne, sady i tereny kamieniste, szczególnie chętnie zasiedla takie środowiska, gdy sąsiadują z zabudowaniami wiejskimi lub miejskimi. Gatunek stwierdzony na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i w jego sąsiedztwie. Ponadto gatunek odnotowany w śródpolnym oczku wodnym na południe od miejscowości Brzezie i w stawie w południowo-wschodniej części miejscowości Ujeździec Wielki. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
5	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Preferuje skraje wilgotnych i podmokłych zadrzewień i zakrzewień nad wodami; również w obrębie osiedli ludzkich. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093, w stawie w południowo wschodniej części miejscowości Ujeździec Wielki. Gatunek notowany na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i w jego sąsiedztwie. Gatunek podawany także z okolic miejscowości Biedaszków Mały, Brzezie, Koczurki, Skoroszów i Kuźniczysko. Ponadto gatunek spotykany szerzej w zasięgu granic gminy Milicz i Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
6	Salamandra plamista <i>Salamandra salamandra</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Gatunek lądowy, w wodzie przebywa tylko w okresie godowym. Preferuje cieniste lasy liściaste lub mieszane o wilgotnym podłożu w pobliżu czystych źródeł, potoków, tworzących płytkie kałuże i rozlewiska. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
7	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> kod: 1166	PL - ochrona ścisła PCzL – NT; PCzK – NT; DS – zał. II i IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Gatunek rzadki. Występuje lokalnie, głównie w bezrybnych akwenach wód stojących, często śródlęśnych lub częściowo ocienionych drzewami. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041: - w Stawie Nowym na południowy zachód od Bartnik, - w stawie Bagniedź na południe od Brzostowa, - w stawie Mchy na południe od Czatkowic, - w stawie Pastewniak na północ od Wrocławic, - w rowie na północny wschód od Niesułowic. Gatunek podawany również z zasięgu granic rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Poza obszarem gatunek notowany na kilku stanowiskach min. na terenie użytku ekologicznego, zlokalizowanego na zachód od Sędraszyc.
8	Traszka zwyczajna <i>Triturus vulgaris</i>	PL - ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Rozmnaża się w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, po okresie rozrodu żyje na lądzie w cienistych lasach. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków i gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
9	Żaba jeziorkowa <i>Pelophylax lessonae</i>	PL - ochrona częściowa DS – zał. IV; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Jest płazem typowym dla małych zbiorników wodnych. Rozród odbywa się także w rowach melioracyjnych, kałużach, okresowych rozlewiskach na łąkach, w przybrzeżnej strefie większych zbiorników wodnych. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
10	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. IV; KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Preferuje tereny podmokłe i akweny wód stojących i wolno płynących, również na obrzeżach lasów i borów mieszanych. Gatunek stwierdzony na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i w jego sąsiedztwie. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
11	Żaba śmieszka <i>Pelophylax ridibundus</i>	PL - ochrona częściowa DS – zał. V; KB – zał. II Czerwona lista IUCN - LC	Preferuje wody stojące i wolno płynące, także na terenach zalesionych. Gatunek stwierdzony na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i w jego sąsiedztwie. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
12	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	PL - ochrona częściowa DS – zał. V; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Preferuje tereny podmokłe i akweny wód stojących i wolno płynących, również wilgotne i podmokłe lasy oraz bory mieszane. Gatunek stwierdzony na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i w jego sąsiedztwie. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
13	Żaba wodna <i>Pelophylax esculentus</i>	PL - ochrona częściowa DS – zał. V; KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Preferuje obficie zarośnięte roślinnością, płytkie zbiorniki wodne. Gatunek stwierdzony na terenie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” i w jego sąsiedztwie. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
Gady			
14	Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i>	PL - ochrona częściowa DS – zał. IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Preferuje różnego typu tereny otwarte, łąki, nieużytki, ugory, skraje pól uprawnych, tereny dobrze nasłonecznione, a w lasach obrzeża dróg leśnych. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
15	Jaszczurka żyworodna <i>Lacerta vivipara</i>	PL - ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Występuje w kompleksach leśnych. Gatunek rzadszy, preferuje siedliska bardziej wilgotne. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
16	Padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i>	PL - ochrona częściowa KB – zał. III	Preferuje wilgotne lasy liściaste i mieszane, rzadziej wilgotne bory mieszane. Często występuje na obrzeżach drzewostanów, przy polanach i drogach. Chętnie kryje się pod kłodami leżących drzew. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków i gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
17	Zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i>	PL - ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LR/LC	Spotykany głównie nad brzegami wód. Ściśle związany z obecnością płazów (pokarm). Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków i gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
18	Żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i>	PL - ochrona częściowa KB – zał. III	Występuje głównie w wilgotnych drzewostanach, nad źródłami ciekami i zbiornikami wodnymi. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Milicz. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
19	Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i> kod: 1220	PL - ochrona ścisła PCzK – EN; PCzL – EN DS – zał. II i IV Czerwona lista IUCN – LR/NT	Preferuje nieduże, zarastające jeziora, leśne oczka wodne, bagna, gęsto zarośnięte i trudno dostępne starorzecza, duże stawy oraz wolno płynące rzeczki z gęstą roślinnością. Dane historyczne wskazują na występowanie tego gatunku w zasięgu granic gminy Milicz, obecnie niepotwierdzony.

PL - Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348). **PCzL / PCzK** – Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński, 2002) / Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce (Głowaciński, 2001). Stosowane skróty kategorii zagrożenia: EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone, NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia, DD – gatunki o nieokreślonym stopniu zagrożenia, wymagającym dokładniejszych danych. **DS** - Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. **KB** - Konwencja Berneńska - Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263). **Czerwona Lista IUCN** - IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. Stosowane skróty kategorii zagrożenia: LR-gatunki niskiego ryzyka, NT - gatunki bliskie zagrożenia, LC - gatunki najmniejszej troski.

IV.8.4. RYBY I SMOZKOUSTE

Na podstawie danych zawartych w inwentaryzacjach faunistycznych gmin stwierdzono tu występowanie 5 cennych gatunków ryb, bytujących głównie w rzece Barycz i jej dopływach oraz w rzece Sącicznica. Na ichtiofaunę terenu nadleśnictwa znaczący wpływ wywierają stawy hodowlane położone w zlewni rzek oraz zanieczyszczenia wód ściekami bytowymi i koryt regulacja rzek i potoków. Dodatkowo brak wypłyceń, zakoli i meandrów ogranicza ilość dostępnych siedlisk do żerowania. W rzece Barycz, pomimo uregulowania jej koryta, występuje 20 gatunków ryb (źródło: *Błachuta [w] Witkowski 1991*). Najliczniej występuje w niej kielb *Gobio gobio* oraz koza *Cobitis taenia*, bardzo liczne są również płoć *Rutilus rutilus* i ciernik *Gasterosteus aculeatus*. Niewielka ilość drapieżników powoduje, że duże zagęszczenie osiągają inne drobne gatunki, takie jak ukleja *Alburnus alburnus*, jazgarz *Gymnocephalus cernua* i różanka *Rhodeus amarus*. Rzeka Sącicznica jest w swym dolnym biegu znacznie zanieczyszczona, bytuje w niej tylko 9 gatunków.

Tabela 38. Wykaz chronionych i cennych gatunków ryb w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, znane stanowiska
1	Śliz pospolity <i>Barbatula barbatula</i>	PL - ochrona częściowa CzLR – LC Czerwona lista IUCN - LC	Czyste, szybko płynące rzeki i strumienie. Preferuje miejsca ze żwirowym lub kamienistym dnem oraz powalonymi do wody drzewami. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic gminy Trzebnica – w Sącicznicy na odcinku od granicy gminy na wysokości wsi Kuźniczysko do mostu drogowego przy wsi Koczurki oraz w Głębokim Rowie. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
2	Koza <i>Cobitis taenia</i> kod: 1149	PL - ochrona częściowa PCzL – DD; CzLR – LC DS – zał. II; KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Gatunek rzeczny, zamieszkuje środkowe i dolne odcinki rzek. Przebywa z dala od brzegów w strefie głębokiej wody o słabym prądzie. Gatunek wrażliwy na wszelkie zmiany pochodzenia antropogenicznego (zanieczyszczenia wód, regulacje i zabudowa hydrotechniczna rzek). Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041: - w rz. Barycz poniżej miejscowości Wszewilki i okolic Wróblińca, - w rz. Rybnica na odcinku Stara Huta - Braclaw, - w rz. Jażwiniec na odcinku Wielgie Sycowskie - Braclaw, - w rz. Kobylarka w obrębie miejscowości Stara Huta, - w rz. Prądnia w obrębie w rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Ponadto gatunek podawany ogólnie z zasięgu granic rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, znane stanowiska
3	Koza złotawa <i>Sabanejewia aurata</i> kod: 1146	PL – ochrona ścisła PCzL – EN; CzLR – VU DS – zał. II ; KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Zasiedla wody czyste, w górnych i środkowych biegach rzek o dnie skalistym, piaszczystym lub piaszczysto – mulistym lub wody bardzo wolno płynące. Ukrywa się pod kamieniami lub w piasku. Potencjalne zagrożenie niesie ze sobą zanieczyszczenie wód powierzchniowych, drapieżnictwo ze strony innych gatunków ryb, nielegalne pozyskanie chronionych gatunków ryb w czasie amatorskiego połowu ryb. Gatunek podawany ogólnie z zasięgu granic rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
4	Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i> kod: 1145	PL - ochrona częściowa PCzL – NT; PCzK – NT CzLR – VU DS – zał. II ; KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Zasiedla wody stojące i wolno płynące, płytkie, drobne muliste zbiorniki, starorzecza, kanały. Żyje w pobliżu dna, podczas dnia zagrzebuje się w mule. Zagrożeniem dla gatunku są zanieczyszczenia wód, regulacje i zabudowa hydrotechniczna rzek. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041: - w rz. Rybnica na odcinku Stara Huta - Henrykowice, - w rz. Jażwiniec na odcinku Wielgie Sycowskie - Braclaw, - w rz. Kobyłarka w obrębie miejscowości Stara Huta, - w rz. Prądnia w obrębie w rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Ponadto gatunek podawany ogólnie z zasięgu granic rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
5	Różanka <i>Rhodeus amarus</i> kod: 5339	PL - ochrona częściowa PCzL – NT; PCzK – NT CzLR – VU DS – zał. II ; KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Preferuje wody stojące lub wolno płynące, zasiedlając jeziora, stawy, starorzecza i kanały. Występuje również w dolnym i środkowym biegu dużych rzek. W ciekach ryba ta wybiera miejsca zarośnięte roślinnością zanurzoną, o dnie mulistym, wyraźnie utrzymując się bliżej brzegów. Do rozrodu wymaga obecności małży (skójki lub szczeżui). Zagrożeniem są zanieczyszczenia wód, regulacje i zabudowa hydrotechniczna rzek i zabudowa hydrotechniczna rzek. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041: - w rz. Jażwiniec na odcinku Wielgie Sycowskie - południowa granica rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”, - w rz. Prądnia w obrębie w rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Ponadto gatunek podawany ogólnie z zasięgu granic rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

PL - Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348). **PCzL / PCzK** - Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński, 2002) / Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce (Głowaciński, 2001). Stosowane skróty kategorii zagrożenia: EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone, NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia, DD - gatunki o statusie słabo rozpoznanym i zagrożeniu stwierdzonym, ale bliżej nieokreślonym. **CzLR** - Czerwona lista minogów i ryb (Witkowski, 2009). Stosowane skróty kategorii zagrożenia: VU – gatunki narażone, NT – gatunki bliskie zagrożenia, LC - gatunki najmniejszej troski. **DS** - Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. **KB** – Konwencja Berneńska - Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263). **Czerwona Lista IUCN** – IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. Stosowane skróty kategorii zagrożenia: LC - gatunki najmniejszej troski.

IV.8.5. BEZKRĘGOWCE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz stwierdzono występowanie 19 cennych gatunków owadów. Występują tu uznawane za rzadkie i cenne gatunki chrząszczy - jelonek rogacz *Lucanus cervus*, kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*. Spośród motyli najcenniejszymi gatunkami są: przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*, czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* oraz modraszek telejus *Phengaris teleius* i modraszek nausitous *Phengaris nausithous*.

Tabela 39. Wykaz chronionych i cennych gatunków bezkręgowców w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
Chrząszcze <i>Coleoptera</i>			
1	Biegacz wypukły (B. zwężony) <i>Carabus convexus</i>	PL – ochrona częściowa	Preferuje ciepłe, podmokłe gleby. Spotykany zarówno na terenach słabo porośniętych trawami i krzewami, jak i w siedliskach leśnych, nierzadko w sąsiedztwie gniazd mrówek. Gatunek odnotowany w zasięgu granic gminy Krośnice.
2	Biegacz skórzasty (B. piaskowy) <i>Carabus coriaceus</i>	PL – ochrona częściowa	Występuje głównie na terenach piaszczystych. Preferuje drzewostany suche i świetliste, zazwyczaj liczniejszy w lasach niż w borach. W Polsce najczęstszy w południowej części, zwłaszcza w górach i na pogórzu. Obecnie prowadzona gospodarka w lasach nie stanowi realnego zagrożenia dla gatunku. Gatunek odnotowany w zasięgu granic gminy Cieszków.
3	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> kod: 1083	PL - ochrona częściowa PCzL – EN; PCzK – EN DS – zał. II; KB – zał. III	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Liściaste, głównie grądy i łągi oraz obrzeża bardziej zwartych drzewostanów liściastych i mieszanych, czasami stare parki i sady. Jelonek rogacz do rozwoju potrzebuje dębów, ale odnotowywano go również na buku, brzozie, wierzbach, wiązach, olszy, grabie, topolach, lipach, jesionie, kasztanowcach oraz drzewach owocowych. Warunkiem występowania jest obecność martwych i zamierających drzew i ich fragmentów (leżące konary, pniaki, nabiegi korzeniowe). Preferuje środowiska wilgotnego próchniejącego drewna. Gatunek notowany licznie w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041, w tym także w rezerwacie przyrody „Wzgórze Joanny”. Podawany również z zasięgu granic rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”.
4	Kozioróg bukowiec <i>Cerambyx scopolii</i>	PL - ochrona częściowa	Polifag drzew liściastych. Występuje w lasach mieszanych na niżu i podgórzu, w starych sadach owocowych i ogrodach oraz w zadrzewieniach. Gatunek notowany w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
5	<p>Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> kod: 1088</p>	<p>PL – ochrona ścisła PCzL – VU; PCzK – VU DS – zał. II i IV Czerwona lista IUCN – VU</p>	<p>Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041.</p> <p>Jest kambioksylofagiem, w Polsce żerującym i przechodzącym rozwój wyłącznie na żywych dębach: szypułkowym i (rzadko) bezszypułkowym.</p> <p>Gatunek notowany bardzo licznie w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rezerwat przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwo - groble i tereny położone wokół stawów hodowlanych, - aleja drzew w obrębie miejscowości Wałkowa, - aleja przy drodze Godnowa - Nowy Zamek i drodze Karmin - Postolin, - aleja śródpolna na południe od Wrocławic i na wschód od Postolina, - aleja śródpolna położona między rzeką Barycz a Milickim Potokiem, - pojedyncze drzewa w Gogołowicach i Świętoszynie, - aleja przydrożna i zadrzewienia śródpolne na zachód od Grzebielina, - aleja przydrożna we wschodniej części miejscowości Krośnice, - aleja przy drodze Wierzchowice – Dziewiętlin. <p>Poza granicami obszaru gatunek najliczniej odnotowany w alei drzew przy ul. M. Kopernika i ul. Kombatantów oraz w alei drzew wzdłuż ul. Stawnej i ul. Składowej w Miliczu.</p>
6	<p>Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> kod: 1084</p>	<p>PL – ochrona ścisła PCzL – VU; PCzK - VU DS – zał. II i IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN - NT</p>	<p>Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041.</p> <p>Jest to gatunek reliktowy lasów pierwotnych, preferuje świetliste drzewostany liściaste i mieszane. W środowisku zmienionym przez człowieka gatunek spotykany jest w parkach, zadrzewieniach cmentarnych oraz alejach. Rozwój pachnicy dębowej jest ściśle związany ze starymi dziuplastymi (koniecznie próchniejącymi) drzewami.</p> <p>Gatunek notowany licznie w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Najliczniejsze miejsca stwierdzeń gatunku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drzewostany i zadrzewienia w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie” i jego sąsiedztwie, - aleja drzew przy stawie na południowy wschód od Gądkowic, - aleja przy drodze Godnowa - Nowy Zamek i drodze Karmin - Postolin, - aleja śródpolna na południe od Wrocławic, - aleja śródpolna położona między rzeką Barycz a Milickim Potokiem. <p>Poza granicami obszaru gatunek najliczniej odnotowany w alei drzew przy ul. M. Kopernika i ul. Kombatantów w Miliczu.</p>
7	<p>Zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i> kod: 1086</p>	<p>PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzL – LC DS – zał. II i IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN - NT</p>	<p>Gatunek saproksylobiontyczny. Rozwój larwalny odbywa się pod korą martwych drzew, głównie liściastych, o pierśnicy ponad 30 cm.</p> <p>Gatunek stwierdzony na dwóch stanowiskach w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie” - na grobli między stawami Górnym i Grabownickim oraz na wschodniej grobli stawu Świelowiec, stawy położone są w obrębie miejscowości Grabownica.</p>

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
Motyle Lepidoptera			
8	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> kod: 1060	PL – ochrona ścisła PCzL – LC; PCzK – LR DS – zał. II i IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN –LR/NT	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 i OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 Gatunek higrofilny. Zasiedla brzegi wód i bagien oraz podmokłe łąki, głównie w miejscach wilgotnych, często w pobliżu i wewnątrz starorzeczy i rowów. Częściowo jego siedlisko stanowią łęgi nadrzeczne, zwłaszcza fragmenty podmokłe z prześwitami lub graniczące z kwiecistymi łąkami. Związany troficznie ze szczawiem <i>Rumex</i> sp. Gatunek notowany licznie na łąkach w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041, w tym również w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie”. W zasięgu granic OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 gatunek stwierdzony poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
9	Kraśnik pięciopłamek <i>Zygaena trifolii</i>	PL - niechroniony PCzL – VU	Występuje na leśnych polanach oraz na murawach kserotermicznych. Gatunek odnotowany w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie”.
10	Mieniak strużnik <i>Apatura ilia</i>	PL - niechroniony PCzL – LC	Preferuje lasy liściaste i mieszane, głównie łęgi. Preferuje leśne gruntowe drogi i skraje lasów, czasami w parkach. Troficznie związany z topolami <i>Populus</i> sp. (gąsienica). Istotna jest obecność osiki <i>Populus tremula</i> . Imago żeruje na wilgotnej ziemi, padlinie i odchodach. Gatunek stwierdzony w dolinie Głębokiego Rowu pod Koczurkami oraz w sąsiedztwie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”.
11	Mieniak tęczowiec <i>Apatura iris</i>	PL - niechroniony PCzL – LC	Lasy liściaste i mieszane, głównie łęgi. Preferuje leśne gruntowe drogi i skraje lasów. Istotna jest obecność w drzewostanach i ich sąsiedztwie wierzby iwy <i>Salix caprea</i> , wierzby uszatej <i>Salix aurita</i> i wierzby szarej <i>Salix cinerea</i> , rzadziej wierzb: kruchej, białej i purpurowej oraz osiki <i>Populus tremula</i> . Gatunek odnotowany w sąsiedztwie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”.
12	Modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i> kod: 6179	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzL – LC; PCzK – LR DS – zał. II i IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LR/NT	Przedmiot ochrony OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 Zasiedla torfowiska niskie i łąki trzęślicowe. Troficznie związany z krwiciągami lekarskim <i>Sanguisorba officinalis</i> . Gąsienice muszą być „adoptowane” przez mrówki z rodzaju <i>Myrmica</i> – głównie <i>M. rubra</i> , czasem <i>M. scabrinodis</i> oraz <i>M. ruginogis</i> . Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093. Pojedyncze stanowiska gatunku odnotowane również poza obszarem na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
13	Modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i> kod: 6177	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzL – LC; PCzK – LR DS – zał. II i IV; KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LR/NT	Przedmiot ochrony OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 Zasiedla wilgotne łąki, obrzeża torfowisk niskich oraz inne siedliska otwarte, pod warunkiem występowania rośliny żywicielskiej wraz z przynajmniej jednym z gatunków mrówek gospodarzy. Troficznie związany z krwiciągami lekarskim <i>Sanguisorba officinalis</i> . Gąsienice muszą być „adoptowane” przez mrówki z rodzaju <i>Myrmica</i> , np. <i>M. scabrinodis</i> , <i>M. rubra</i> i <i>M. gallieni</i> . Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093. Pojedyncze stanowiska gatunku odnotowane również poza obszarem na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Lp.	Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia	Występowanie, siedlisko, znane stanowiska
14	Paź królowej <i>Papilio machaon</i>	PL - niechroniony PCzL – LC	Łąki, ugory, zbocza wałów przeciwpowodziowych, nasłonecznione stoki wzgórz i pagórów, polany śródleśne, sąsiedztwo dróg i linii kolej. Zalatyje do sadów i ogrodów. Troficznie związany z roślinami baldaszkowatymi <i>Apiaceae</i> . Gatunek odnotowany w zasięgu granic gminy Cieszków.
15	Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i> kod: 1065	PL – ochrona ścisła PCzL – EN; PCzK – EN DS – zał. II; KB – zał. II	Przedmiot ochrony OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093 Torfowiska niskie i przejściowe oraz wilgotne łąki trzęślicowe. Troficznie związany z czarcikęsem łąkowym <i>Succisa pratensis</i> oraz pięciornikiem kurze ziele, jaskrem ostrym, koniczyną pagórkową i rdestem wężownikiem. Gatunek stwierdzony w zasięgu granic OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093, poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.
16	Rojnik morfeusz <i>Heteropterus morpheus</i>	PL - niechroniony PCzL – NT	Występuje na podmokłych osłoniętych łąkach, skrajach lasów. Roślinami żywicielskimi gąsienic są trawy, najczęściej trzęślica modra <i>Molinia cerulea</i> , trzcinnik lancetowaty <i>Calamagrotis canescens</i> , kłosownica leśna <i>Brachypodium sylvaticum</i> . Gatunek odnotowany w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie”.
Ważki Odonata			
17	Straszka północna <i>Sympecma paedisca</i>	PL -ochrona częściowa Czerwona lista IUCN – LC	Związana głównie z wodami stojącymi, takimi jak małe, płytkie jeziora i stawy, a także żwirownie czy zatoki większych jezior. Lubi się jednak oddalać od wody, dlatego można ją spotkać także w lasach, zwłaszcza na nasłonecznionych obrzeżach czy drogach. Jedną z dwóch krajowych gatunków ważek zimujących w stadium dorosłym, gatunkiem drugim jest straszka pospolita. Gatunek odnotowany otoczeniu stawu Jachów w sąsiedztwie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”.
Prostoskrzydłe Orthoptera			
18	Siwoszek błękitny (S. niebieski) <i>Oedipoda caerulea</i>	PL - niechroniony PCzL – NT	Zasiedla suche, dobrze nasłonecznione miejsca, bujnie porośnięte roślinnością. Gatunek podawany z zasięgu granic gminy Trzebnica.
Trzmiele Bombus			
19	Trzmiel <i>Bombus</i> sp.	PL – ochrona częściowa	W zależności od gatunku zamieszkują: widne drzewostany, leśne polany, przesieki, pobocza dróg leśnych, drobne zadrzewienia i zakrzewienia, tereny otwarte i obrzeża drzewostanów. Gatunek notowany w zasięgu granic gminy Cieszków.

PL - Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348). **PCzL / PCzK** - Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński, 2002) / Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce (Głowaciński, 2004). Stosowane skróty kategorii zagrożenia: EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone, VU - gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie, LC - gatunki niższego ryzyka, LR - gatunki najmniejszej troski. **DS** - Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. **KB** - Konwencja Berneńska - Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263). **Czerwona Lista IUCN** – IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. Stosowane skróty kategorii zagrożenia: VU - gatunki narażone, NT - gatunki bliskie zagrożenia, LR- gatunki niskiego ryzyka.

IV.8.6. MONITORING GATUNKÓW

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest monitoring gatunków zwierząt. Projekt ten realizowany jest na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Instytut Ochrony Przyrody PAN i finansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W zasięgu granic nadleśnictwa zlokalizowane są 3 punkty monitoringowe dla następujących gatunków: przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, mopek *Barbastella barbastellus*. Stanowiska monitorowanych bezkręgowców zlokalizowane są poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz.

Tabela 40. Wyniki monitoringu GIOŚ gatunków zwierząt w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Gatunek	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz	OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093	Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i>	Czeszów	2007	U2	U2	U2	U1
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Grabownica	2013	FV	FV	FV	U1
dane wrażliwe	OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Chłodnia w Cieszkowie	2011	U1	FV	U1	U1

V. WALORY PRZYRODNICZO–LEŚNE

V.1. LEŚNY KOMPLEKS PROMOCYJNY „LASY DOLINY BARYCZY”

Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Doliny Baryczy” utworzony został zarządzeniem nr 61 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 listopada 2011 r. (znak: ZO-731-44/2011). Zgodnie z nim obszar położony jest na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu i obejmuje Nadleśnictwo Milicz oraz Nadleśnictwo Żmigród.

LKP „Lasy Doliny Baryczy” jest obszarem funkcjonalnym o znaczeniu ekologicznym, edukacyjnym i społecznym, a celem jego działania jest promocja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ochrona zasobów przyrody w lasach oraz edukacja leśna społeczeństwa. Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu został zobowiązany do opracowania jednolitego programu gospodarczo-ochronnego LKP „Lasy Doliny Baryczy” i przekazania go Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych oraz gospodarzom gmin objętych granicami LKP „Lasy Doliny Baryczy” - do wiadomości, a nadleśniczym nadleśnictw Milicz i Żmigród do realizacji oraz do nadzorowania realizacji tego programu. Program ten powinien zawierać m.in. następujące zagadnienia:

- ocenę rozpoznania stanu lasu, zwłaszcza jego walorów przyrodniczych i zagrożeń;
- ocenę dotychczasowych kierunków i metod zagospodarowania lasu pod kątem realizacji funkcji lasu: ekologicznych, produkcyjnych i społecznych oraz wskazanie ewentualnych zmian i korekt w tym zakresie;
- określenie kierunków działań w celu udostępniania lasu, m.in. na potrzeby edukacyjne, turystyczne i rekreacyjne.

Założenia i kierunki działań, określone w jednolitym programie gospodarczo-ochronnym LKP „Lasy Doliny Baryczy”, należy uwzględnić w planie urządzenia lasu nadleśnictw Milicz i Żmigród.

V.2. SIEDLISKA PRZYRODNICZE - WYSTĘPOWANIE I ZALECENIA OCHRONNE

Siedlisko przyrodnicze jest pojęciem wprowadzonym przez przepisy prawa Unii Europejskiej w ramach wyznaczania obszarów sieci Natura 2000. Oznacza ono obszar lądowy lub wodny wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne, zarówno całkowicie naturalne, jak i półnaturalne. Należy mieć na uwadze, że siedlisko przyrodnicze w ujęciu obszarów sieci Natura 2000 nie jest tożsame z definicją biologiczną, ekologiczną lub leśną siedliska. Pojęcie siedliska przyrodniczego wprowadziła w Unii Europejskiej Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a polskie prawo (*Ustawa o ochronie przyrody*; tekst

jednolity - Dz.U. 2015 poz. 1651 z późn. zm.) w oparciu o tą dyrektywę definiuje siedlisko przyrodnicze, jako „*obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne*” (art. 5). Siedliska przyrodnicze zostały wyznaczone celem ochrony miejsc bytowania cennych z punktu widzenia przyrodniczego gatunków roślin i zwierząt często zagrożonych wyginieciem.

Obszar Nadleśnictwa Milicz na tle regionu wyróżnia się bogactwem i zróżnicowaniem cennych ekosystemów leśnych oraz w mniejszym stopniu nieleśnych lub przejściowych. Stało się to podstawą do zaproponowania w 2007 roku powołania na jego terenie oraz na terenach sąsiadujących z nadleśnictwem obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. W zasięgu granic tej ostoi znalazło się ponad 65% gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz. Dużą liczbę przedmiotów ochrony tego obszaru stanowią siedliska przyrodnicze, których typy i lokalizacja zostały określone w oparciu o wyniki inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 wykonanej w latach 2006-2007 na gruntach Lasów Państwowych. Na podstawie art. 13 ust 1 ustawy o lasach wydane zostało Zarządzenie nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 lipca 2006 r. *w sprawie ustalenia systemu okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt, innych organizmów i siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie wskaźnikowe przy ocenie stanu lasów oraz prognozowaniu zmian w ekosystemach leśnych* (znak: ZO – 732 – 2 – 18/2006). Na podstawie ww. zarządzenia 25 lipca 2006 roku Dyrektor Generalny Lasów Państwowych wydał Decyzję nr 61 w sprawie przeprowadzenia w roku 2006-2007 powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (znak: ZO-732-2-19/2006), a 7 sierpnia 2006 Decyzję nr 63 wprowadzającą jednolity tekst Decyzji 61.

Celem inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w 2007 roku było uzyskanie możliwie wiarygodnych danych o występowaniu na całym terenie Lasów Państwowych siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i oszacowanie ich stanu. Przeprowadzenie takiej oceny krajowych zasobów poszczególnych siedlisk przyrodniczych (oraz ich stanu) było obowiązkiem wynikającym z Dyrektywy Siedliskowej (tzw. obowiązek monitoringu i raportowania). Jedynym sposobem uzyskania takich danych było przeprowadzenie inwentaryzacji terenowej. Bazy danych opisu taksacyjnego stanowiły cenny materiał wstępny do takiej inwentaryzacji, ale nie wystarczały do wiarygodnej identyfikacji leśnych siedlisk przyrodniczych na terenie nadleśnictwa (źródło: *Metodyka inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych, zał. 1 do decyzji nr 5 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 stycznia 2007 roku w sprawie metodyk inwentaryzacji siedlisk i roślin*). Niestety od chwili powołania obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 w 2007 roku, materiały wstępne uzyskane drogą preselekcji danych taksacyjnych, dostarczające wiedzy na temat

prawdopodobnej lokalizacji płatów siedlisk przyrodniczych nie zostały zweryfikowane na gruncie. Do 2015 roku dla wskazanego obszaru Natura 2000 nie sporządzono również planu zadań ochronnych, który pozwoliłby przynajmniej na częściową weryfikację siedlisk przyrodniczych w terenie.

29 listopada 2011 r. na terenie dwóch nadleśnictw – Żmigród i Milicz powołano Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Doliny Baryczy” (dalej zamiennie: LKP). Na dużej powierzchni pokrywa się on z obszarem OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Zgodnie z przyjętymi dla LKP założeniami, w jego zasięgu konieczne było dokonanie właściwej oceny rozpoznania stanu lasu, zwłaszcza jego walorów przyrodniczych. Konsekwentnie do przyjętych celów w 2013 roku przystąpiono do inwentaryzacji fitosocjologicznej całego tego obszaru. Jej celem było:

- 1) rozpoznanie fitosocjologicznego zróżnicowania zespołów leśnych oraz ich zbiorowisk zastępczych;
- 2) wykonanie map roślinności rzeczywistej i potencjalnej;
- 3) weryfikacja i aktualizacja mapy chronionych siedlisk przyrodniczych Natura 2000.

Za podstawowe kryterium identyfikacji siedliska przyrodniczego w zasięgu LKP „Lasy Doliny Baryczy” przyjęto kryterium fitosocjologiczne według aktualnej wiedzy o roślinności rzeczywistej zgromadzonej w terenie w postaci zdjęć fitosocjologicznych (źródło: *Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku*). Efektem prac było wyróżnienie 9 typów siedlisk przyrodniczych na terenie całego LKP.

W związku z pojawieniem się nowych i wiarygodnych informacji o lokalizacji siedlisk przyrodniczych na terenie nadleśnictwa, w aktualizowanym Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz przyjęto rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych za „Opracowaniem fitosocjologicznym dla Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Doliny Baryczy” - stan na dzień 1 stycznia 2015 r.”. Jest to zgodne z art. 52 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.), który mówi, że informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy. Zestawienie siedlisk przyrodniczych dla gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Milicz prezentuje poniższa tabela.

Tabela 41. Wykaz chronionych typów siedlisk przyrodniczych odnotowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz

Nazwa siedliska		Kod typu	Pow. siedliska na gruntach w zarządzie nadleśnictwa [ha]	Pow. siedliska w obszarach siedliskowych Natura 2000 [ha/%]	Pow. siedliska poza obszarami Natura 2000 [ha/%]
Siedliska nieleśne					
1	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	6410	12,82	9,38	3,44
2	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże <i>Arrhenatherion</i>	6510	47,16	28,26	18,90
Siedliska leśne					
3	Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>	9110	585,75	585,75	-
4	Żyzne buczyny <i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>	9130	134,17	134,17	-
5	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	9170	1287,85	986,33	301,52
6	Kwaśne dąbrowy <i>Quercetea roboripetraeae</i>	9190	165,97	115,39	50,58
7	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe - siedlisko priorytetowe	91E0	316,80	223,65	93,15
8	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i>	91F0	71,14	46,55	24,59

*) powierzchnia geometryczna siedliska przyrodniczego

V.2.1. SIEDLISKA LEŚNE

9110 - KWAŚNE BUCZYNY *LUZULO-FAGENION*

Obok zespołu żyznej buczyny niżowej blisko 600 ha lasów bukowych występujących na Wzgórzach Krośnieńskich zakwalifikowano jako buczyny ze związku *Fagion*. Ich obecna struktura, silne zakwaszenie spowodowane dawnymi uprawami monokultur sosnowych, a niekiedy obecny do dziś bardzo duży udział sosny sprawiają, że na podstawie składu gatunkowego runa nie jest możliwe ich przyporządkowanie do zespołu lub podzwiązku, dlatego należy je traktować jak zbiorowiska silnie zniekształcone (Z2). Charakteryzują się bardzo wyraźną pinetyzacją, a niektóre z nich fruticetyzacją związaną z bardzo mocnym przeredzeniem drzewostanu i silnie wykształconą warstwą krzewów złożoną głównie z buka. Polepszenie się stanu zachowania niektórych płątów lasów bukowych jest możliwe przy przynajmniej częściowej eliminacji sosny z drzewostanu podczas prowadzonych cięć trzebieżowych. Fragmenty lasów z mocno rozwiniętą warstwą krzewów, w której dominuje buk należy uważać za formę sukcesyjną (rozwojową) lasów bukowych, która w wyniku

spontanicznych procesów – przechodzenia podrostu do warstwy drzew – ulegnie zmianie. Wraz z rozwojem drzewostanu oraz zwiększeniem się dostępności światła gatunki runa mogą pojawiać się z większą ilościowością.

9130 - ŻYZNE BUCZYNY *DENTARIO GLANDULOSAE-FAGETUM*

W drzewostanie żyznej buczyny niżowej dominuje buk zwyczajny *Fagus sylvatica*, a jako domieszka mogą występować dęby szypułkowy i bezszypułkowy *Quercus robur* i *Q. petraea* oraz grab *Carpinus betulus*. Rozwój podszytu zależy od ilości światła docierającej do niższych warstw lasu. W płatach, w których korony drzew są bardzo mocno zwarte, krzewy występują sporadycznie. Gdy zwarcie koron jest mniejsze, warstwa krzewów charakteryzuje się dużym zwarciem i zdominowana jest przez młode okazy buka. W runie płatów najpełniej wykształconych występują trzy gatunki charakterystyczne dla zespołu żyznej buczyny niżowej: kostrzewa leśna *Festuca altissima*, marzanka wonna *Galium odoratum* i perłówka jednokwiatowa *Melica uniflora*. Obok nich rosną tu inne gatunki charakterystyczne dla klasy *Querco-Fagetea* i rzędu *Fagetalia sylvaticae*, m.in. fiołek leśny *Viola reichenbachiana*, wiechlina gajowa *Poa nemoralis*, prosownica rozpięzchła *Milium effusum*, turzyca leśna *Carex sylvatica*. Interesujące jest, że w zidentyfikowanych płatach żyznej buczyny zauważalny jest udział gatunków o dużych wymaganiach wilgotnościowych, typowych dla lasów łęgowych. W udokumentowanych płatach obserwowano m.in. turzycę odległokłosą *Carex remota*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* i kostrzewę olbrzymią *Festuca gigantea*. Ponadto w płatach dokumentowanych w latach 70., 80. i 90. w rezerwacie „Wzgórze Joanny” rosły również czyściec leśny *Stachys sylvatica*, szczaw gajowy *Rumex sanguineus*, czartawa pospolita i drobna *Circaea lutetiana* i *C. alpina* oraz śledziennica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium* (Macicka-Pawlik 1995). Prawdopodobnie przyczyną występowania tych gatunków jest występowanie przy powierzchni gruntu warstw nieprzepuszczalnych w glebie, które powodują lokalne zabagnienia.

Występowanie zespołu *Galio odorati-Fagetum* jest uwarunkowane klimatycznie i geologicznie. Płaty tego zespołu związane są głównie z ciągami moren czołowych, czego klasycznym przykładem jest ich występowanie na Wale Trzebnickim. Charakterystyczne jest również, zwłaszcza poza głównym obszarem występowania zespołu, że zajmuje jedynie szczytowe partie wzniesień. Jest to związane ze wzrostem ilości opadów nawet na stosunkowo niewielkich wyniesieniach terenowych.

Fotografia. 1. Żyzna buczyna niżowa *Galio odorati-Fagetum* w leśnictwie Dziewiętlin, Nadleśnictwo Milicz (13-18-3-14-147-a) (fot. M. Malicki).

Buczyny rosną na glebach brunatnych wytworzonych z ilów, glin i piasków gliniastych (Matuszkiewicz 2001). Opisane warunki doskonale charakteryzują warunki siedliskowe, w jakich rozwinęły się płaty zespołu na terenie LKP „Lasy Doliny Baryczy”. Występują one na pofałdowanej kulminacji morenowych wzniesień Wzgórz Twardogórskich i leżą w Nadleśnictwie Milicz w obrębie leśnictw Skoroszów, Lasowice, Dziewiętlin i Kaszowo. W leśnictwach Lasowice i Kaszowo przebiega nieostra granica pomiędzy zasięgiem żyznej buczyny niżowej i grądu środkowoeuropejskiego. Obecny areal zespołu *Galio odorati-Fagetum* został na badanym terenie oszacowany na około 120 ha (źródło: *Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku*).

Fotografia. 2. Żyzna buczyna niżowa *Galio odorati-Fagetum* na grzbiecie morenowego wału w leśnictwie Kaszowo, Nadleśnictwo Milicz (13-18-1-02-124-c) (fot. R. Pielech).

9170 – GRĄD ŚRODKOWOEUROPEJSKI I SUBKONTYMENTALNY *GALIO-CARPINETUM*, *TILIO-CARPINETUM*

Grądy środkowoeuropejskie charakteryzują się złożoną strukturą, dużym bogactwem florystycznym oraz wyraźnie zaznaczoną zmiennością sezonową. Na badanym terenie charakteryzują się dużym zróżnicowaniem, na co wpływ ma różnorodność zajmowanych przez nie siedlisk. Wyróżnione zostały dwa wyraźnie odrębne podzespoły: typowy (*Galio sylvatici-Carpinetum subass. typicum*) – odpowiadający grądom na siedliskach umiarkowanie żyznych oraz ubogi (*Galio sylvatici-Carpinetum subass. holcetosum mollis*) – obejmujący grądy na najuboższych, kwaśnych siedliskach i nawiązujący do acidofilnych dąbrów. Dodatkowo podzespół typowy zróżnicowany jest wilgotnościowo. Na glebach świeżych obserwowany jest wariant typowy (*Galio sylvatici-Carpinetum subass. typicum var. typicum*), podczas gdy na glebach wilgotnych rozwija się wariant wilgotny z czyścem leśnym (*Galio sylvatici-Carpinetum subass. typicum var. Stachys sylvatica*), nawiązujący do łągów jesionowo-wiązowych (źródło: *Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku*).

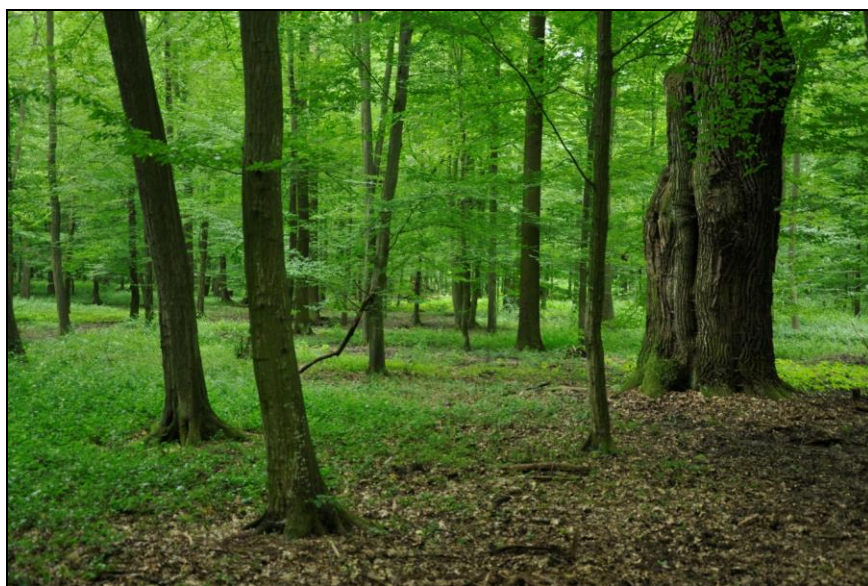
Drzewostan grądów budowany jest przede wszystkim przez dąb szypułkowy *Quercus robur* i grab zwyczajny *Carpinus betulus*, a w niektórych płatach większy udział może osiągać buk zwyczajny *Fagus sylvatica* i dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*. Ponadto w podzespole typowym występuje także lipa drobnolistna *Tilia cordata*, a w wariantcie wilgotnym także jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* i wiąz polny *Ulmus minor*. Grądy różnią się również stopniem rozwinięcia podszytu. W podzespole ubogim zwarcie warstwy krzewów rzadko przekracza 20% i tworzy je głównie grab, jarzębina *Sorbus aucuparia*, buk *Fagus sylvatica* i kruszyna pospolita *Frangula alnus*.

Fotografia. 3. Doskonale zachowany grąd typowy w leśnictwie Walkowo, Nadleśnictwo Milicz (13-18-1-01-58-a) (fot. Z. Dajdok).

W podzespole typowym średnio zwarcie podszytu wynosi blisko 40% i tworzy je grab, lipa, klon polny *Acer campestre*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*, jeżyny *Rubus* spp., a w wariacie wilgotnym również dziki bez czarny *Sambucus nigra*, czeremcha zwyczajna *Prunus padus* i wiąz polny *Ulmus minor*.

Największe różnice pomiędzy wyróżnionymi typami grądów zaznaczają się jednak w składzie gatunkowym runa. Spośród gatunków diagnostycznych jedynie dwa gatunki roślin zielnych – gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea* i fiołek leśny *Viola reichenbachiana* – występują powszechnie wszystkich typach i są na badanym terenie najlepszymi gatunkami diagnostycznymi grądu. Obok nich powszechnie występują gatunki charakterystyczne klasy *Quercu-Fagetea* oraz inne gatunki leśne, np. kłosownica leśna *Brachypodium sylvaticum*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, wiechlina gajowa *Poa nemoralis*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, nerecznica krótkoostna i samcza *Dryopteris carthusiana* i *D. filix-mas* i sałatnik leśny *Mycelis muralis*. Istnieje też duża liczba gatunków, która różnicuje grądy na wyróżnione podzespoły i warianty. Podzespół ubogi charakteryzuje się częstym występowaniem gatunków acidofilnych, takich jak turzyca pigułkowata *Carex pilulifera*, pszeniec zwyczajny *Melampyrum pratense*, kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*, borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, orlica pospolita *Pteridium aquilinum* czy złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum*.

Fotografia. 4. Doskonale zachowany grąd typowy w leśnictwie Walkowo, Nadleśnictwo Milicz (13-18-1-01-58-a) (fot. Z. Dajdok).

Wariant typowy podzespołu typowego wyróżnia się stałym występowaniem leśnych mezofitów, m.in. gajowca żółtego *Galeobdolon luteum*, kokoryczki wielokwiatowej *Polygonatum multiflorum* i prosownicy rozpięzchłej *Milium effusum*. Z kolei wariant wilgotny obejmuje lasy z udziałem gatunków o większych wymaganiach wilgotnościowych lub

troficznych, występujących również w łągach jesionowo-wiązowych. Są to przede wszystkim czyściec leśny *Stachys sylvatica*, kuklik pospolity *Geum urbanum*, czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, bodziszek cuchnący *Geranium robertianum*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere* i bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea* (źródło: *Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku*). W Leśnym Kompleksie Promocyjnym „Lasy Doliny Baryczy” grądy występują na całym obszarze i są jednym z najczęściej spotykanych zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym. Największe kompleksy tego typu siedliska w zasięgu Nadleśnictwa Milicz znajdują się w leśnictwach Walkowo, Kaszowo, Lasowice (źródło: *Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku*).

9190 - KWAŚNE DĄBROWY QUERCETEA ROBORI-PETRAEAE

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje ubogie lasy dębowe z acydofilnym runem, typowe dla strefy wpływów klimatu atlantyckiego, występujące w Polsce w zachodniej części kraju. Na obszarze nadleśnictwa drzewostan na typ siedlisku budują dęby szypułkowy *Quercus robur* lub bezszypułkowy *Quercus petraea*, a często oba gatunki występują obok siebie. Dąb bezszypułkowy jest jednak gatunkiem charakterystycznym omawianego zespołu, podczas gdy dąb szypułkowy równie często występuje w innych zespołach leśnych. Oprócz dębów w drzewostanie jako gatunki domieszkowe występują także sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, brzoza brodawkowata *Betula pendula*, a niekiedy również grab *Carpinus betulus*. Większy udział sosny w płatach zespołu jest najprawdopodobniej efektem zabiegów gospodarczych. W warstwie krzewów, obok gatunków z drzewostanu, zazwyczaj dominują kruszyna pospolita *Frangula alnus* i jarzębina *Sorbus aucuparia*. W runie występują liczne trawy, m.in. trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*, kostrzewa owcza *Festuca ovina* agg., śmiełek pogięty *Deschampsia flexuosa*, trzcinnik piaszkowy *Calamagrostis epigeios*, kłosówka miękka *Holcus mollis* i inne. Typowymi składnikami runa są też gatunki acidofilne, takie jak turzyca pigułkowata *Carex pilulifera*, pszeniec zwyczajny *Melampyrum pratense*, kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*, borówka czarna *Vaccinium myrtillus* i brusznica *V. vitis-idea*, orlica pospolita *Pteridium aquilinum* czy złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum*. Ważną rolę diagnostyczną odgrywają również gatunki z rodzaju jastrzębiec, przede wszystkim jastrzębiec leśny *Hieracium murorum*. Płaty zespołu kwaśnej dąbrowy wykształcają się na świeżych siedliskach piaszczystych i piaszczysto-gliniastych. Na terenie nadleśnictwa płaty tego siedliska znajdują się we wszystkich leśnictwach, z wyjątkiem leśnictw: Dziewiętlin oraz Skoroszów (źródło: *Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku*).

Fotografia. 5. Środkowoeuropejska dąbrowa acidofilna *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum* w leśnictwie Lasowice, Nadleśnictwo Milicz (13-18-1-03-159-b) (fot. R. Pielech)

91E0 - ŁĘGI WIERZBOWE, TOPOLOWE, OLSZOWE I JESIONOWE *SALICETUM ALBAE*, *POPULETUM ALBAE*, *ALNENION GLUTINOSO-INCANAE*, OLSY ŹRÓDLISKOWE - SIEDLIŚKO PRIORYTETOWE

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne lasy: olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagiennie lub napływowe aluwialne. Łęgi są silnie zróżnicowane ekologicznie i geograficznie, co powoduje że naturalna kompozycja gatunkowa ich runa jest równie silnie zróżnicowana.

Drzewostan łągu jesionowo-olszowego na obszarze Nadleśnictwa Milicz buduje głównie olsza czarna *Alnus glutinosa*, a w starszych i typowych postaciach duży jest również udział jesionu *Fraxinus excelsior*. Warstwa krzewów jest dobrze rozwinięta i oprócz gatunków budujących drzewostan tworzą ją porzeczeki czerwona *Ribes rubrum* i czarna *Ribes nigrum*, czeremcha zwyczajna *Prunus padus*, dziki bez czarny *Sambucus nigra*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, jeżyny *Rubus* spp. i inne.

Runo jest zazwyczaj bardzo bujne i bogate w gatunki. Niektóre gatunki nitrofilne typowe dla większości łągów wykazują tu największe przywiązanie, np. czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea*, kuklik pospolity *Geum urbanum* czy chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*. Występują tu też licznie gatunki wybitnie higrofilne typowe dla szuwarów, ziołorośli i źródlisk, takie jak przytulia błotna *Galium palustre*, turzyca odległokłosa *Carex remota*, karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*,

kosaciec żółty *Iris pseudacorus*, wiązówka błotna *Filipendula ulmaria* i inne. Łęg jesionowo-olszowy rozwija się nad niewielkimi, wolno płynącymi ciekami wodnymi.

Fotografia. 6. Łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* charakteryzujący się silnie zabagnionym runem, rosnący nad niewielkim potokiem. Leśnictwo Dziewiętlin, Nadleśnictwo Milicz (fot. R. Pielech).

Sporadycznie bywa też spotykany na obrzeżach dużych kompleksów olsów, gdzie jednak może być mylony z suchszymi postaciami olsów np. z zespołem *Carici acutiformis-Alnetum* lub z niektórymi postaciami *Carici elongatae-Alnetum* (np. z opisywanym przez Matuszkiewicza (2001) podzespołem *stachyetosum*) (źródło: *Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku*). W Nadleśnictwie Milicz siedlisko to występuje dość często, a największe skupienie płatów tego typu siedliska przyrodniczego występuje w leśnictwie Gądkowice.

91F0 - ŁĘGOWE LASY DĘBOWO-WIĄZOWO-JESIONOWE *FICARIO-ULMETUM*

Drzewostan łęgu jesionowo-wiązowego tworzy przede wszystkim dąb szypułkowy *Quercus robur* przy współdziałaniu jesionu *Fraxinus excelsior*, wiązów szypułkowego *Ulmus laevis* i polnego *U. minor* oraz czeremchy zwyczajnej *Prunus padus*. Cechą charakterystyczną zespołu jest wielogatunkowa i dobrze rozwinięta warstwa krzewów. Obok gatunków drzewostanu tworzą ją trzmielina zwyczajna *Euonymus europaea*, dereń świdwa *Cornus sanguinea*, porzeczka czerwona *Ribes rubrum*, dziki bez czarny *Sambucus nigra*, malina właściwa *Rubus idaeus*, jeżyna popielica *Rubus caesius* oraz głogi jednoszyjkowy *Crataegus monogyna* i dwuszyjkowy *C. laevigata*.

Fotografia. 7. Łęg jesionowo-wiązowy *Ficario-Ulmetum minoris* w leśnictwie Świętoszyn, Nadleśnictwo Milicz (13-18-2-17-365-h) (fot. Z. Dajdok).

W runie duży udział mają nitrofilne gatunki łęgowe, m.in. bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, kuklik pospolity *Geum urbanum*, czartawa błotna *Circaea lutetiana*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*. Rośnie tutaj też kilka gatunków zielnych, które na omawianym obszarze są co prawda rzadkie, ale wykazują silne przywiązanie do zespołu *Ficario-Ulmetum* i mogą lokalnie pełnić rolę dobrych gatunków diagnostycznych. Są to czosnaczek pospolity *Alliaria petiolata*, świerząbek gajowy *Chaerophyllum temulum* i czworolist pospolity *Paris quadrifolia* (źródło: *Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku*). Łęg jesionowo-wiązowy występuje zazwyczaj w dolinach dużych rzek nizinnych i znajduje się w strefie ich zalewów.

Dolina Baryczy została już dawno temu uregulowana i ujęta w wały przeciwpowodziowe, dlatego zalewy związane z wezbrzeniami nie grają już dzisiaj dużej roli w kształtowaniu roślinności leśnej. Jednak lasy położone w pobliżu Baryczy i jej dopływów, rosnące na madach rzecznych, wciąż doświadczają wysokich wahań zwierciadła wody. W takich właśnie miejscach na badanym obszarze występują dzisiaj łęgi jesionowo-wiązowe. Ich łączny areał wynosi około 760 ha. W Nadleśnictwie Milicz najlepiej zachowane płyty występują w leśnictwie Gądkowice (Pielech i in. 2015).

V.2.2. SIEDLISKA NIELEŚNE

6410 - ZMIENNOWILGOTNE ŁĄKI TRZĘŚLICOWE *MOLINION*

Omawiane siedlisko przyrodnicze jest jedną z najbardziej zróżnicowanych półnaturalnych formacji łąkowych powstałych na skutek ekstensywnej gospodarki człowieka.

Łąki te wyróżniają się wielogatunkową strukturą i swoistą fenologią rozwoju, a ich amplituda ekologiczna jest bardzo szeroka. Powstają zarówno na podłożach zasobnych, jak i mezotroficznych oraz oligotroficznych, wilgotnych i świeżych. Specyficzną cechą siedliska jest zmienny poziom wody gruntowej w ciągu roku, stanowiący zasadniczy element różnicujący i decydujący o wykształceniu się swoistej roślinności. Łąki trzęślicowe wyróżniają się zwykle dużym bogactwem gatunkowym. W badanych fitocenozach m.in. na gruntach Nadleśnictwa Żmigród, liczba taksonów w zdjęciu fitosocjologicznym mieści się w przedziale od 25 do 43. W nielicznych płatach obserwowano gatunki rzadkie, takie jak mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus* czy przytulia północna *Galium boreale*. Łąki trzęślicowe badanego obszaru są pozbawione charakterystycznych i bardzo rzadkich gatunków kalcyfilnych ze względu na specyfikę podłoża. Wiele płatów nawiązuje do znacznie uboższego i acydofilnego zbiorowiska *Junco-Molinietum* i charakteryzuje się pośrednim składem gatunkowym, przejawiającym się występowaniem takich taksonów jak pięciornik kurze ziele *Potentilla erecta*, drżączka średnia *Briza media*, czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis* czy turzyca pospolita *Carex nigra*. Jednak we wszystkich płatach notowano inne taksony charakterystyczne dla zespołu i związku, jak: bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*, olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia*, koniopłoch łąkowy *Silaum silaus*.

Fotografia. 8. Zmiennowilgotna łąka trzęślicowa *Molinietum caeruleae* w aspekcie z kwitnącą bukwicą zwyczajną (*Betonica officinalis*). Leśnictwo Dziewiętlin, Nadleśnictwo Milicz (13-18-3-14-125-h) (fot. R. Pielech).

Bardzo często obserwowano trzęślicę modrą *Molinia caerulea*, a także inne gatunki traw, zwykle w dużych ilościach, np. wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, czy śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa* (źródło: Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku).

Wiele łąk zakwalifikowanych do związku *Molinion* nie jest obecnie użytkowana lub jest tylko sporadycznie koszona. Łąki trzęślicowe wykształciły się w wyniku specyficznego, ekstensywnego sposobu użytkowania, którego głównym celem nie było pozyskanie paszy, lecz ściółki dla bydła. Koszono je raz w roku lub rzadziej, przy czym najczęściej bardzo późno – zwykle we wrześniu lub na początku października (Michalska-Hejduk i Kopeć 2012). Zbyt intensywne wykaszanie powoduje ich przekształcanie się w łąki wilgotne ze związku *Calthion*, które odznaczają się jeszcze występowaniem niektórych gatunków łąk trzęślicowych, ale wciąż postępuje ich zanik. Innym kluczowym warunkiem występowania omawianych fitocenoz jest zmienny poziom wody gruntowej, który na początku okresu wegetacyjnego jest bardzo wysoki i łąki mogą być zalane, podczas gdy w lecie opada nisko, często poza zasięg systemu korzeniowego wielu roślin, stąd też zbiorowiska te noszą nazwę łąk zmiennowilgotnych. Omawiany zespół występuje zwykle w miejscu potencjalnego występowania trzęślicowych dąbrów *Molinio arundinaceae-Quercetum*. Na badanym terenie należy do jednych z rzadszych zbiorowisk łąkowych (źródło: *Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku*). W Nadleśnictwie Milicz ten typ siedliska występuje w na stosunkowo niedużych powierzchniach w leśnictwach: Gądkowice, Kaszowo, Krośnice, Dziewiętlin, Skoroszów, Bukowice.

6510 - EKSTENSYWNIE UŻYTKOWANE NIŻOWE ŁĄKI ŚWIEŻE *ARRHENATHERION*

Zbiorowisko to obejmuje wysoko produktywne i cenne gospodarczo łąki świeże. Charakteryzują się one wielowarstwową, bujną runią. Liczba taksonów na powierzchni 25 m² waha się w przedziale 22-35. Charakterystyczne jest występowanie rajgrasu wyniosłego *Arrhenatherum elatius*, a także wielu innych gatunków traw takich jak, kostrzewa czerwona *Festuca rubra*, mietlica pospolita *Agrostis capillaris*, wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, kłosówka wełnista *Holcus lanatus*. Z gatunków dwuliściennych licznie występuje przytulia pospolita *Galium mollugo*, krwawnik pospolity *Achillea millefolium*, przetacznik ożankowy *Veronica chamaedrys* czy gwiazdnica trawiasta *Stellaria graminea*.

Na obszarze nadleśnictwa łąki rajgrasowe są użytkowane kośnie – zwykle wykaszane jeden raz do roku, zdecydowanie rzadziej prowadzony jest na nich sporadyczny wypas. Brak użytkowania prowadzi do wykształcania się zbiorowisk zaroślowych, te zaś przechodzą w grądy (źródło: *Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku*).

Fotografia. 9. Łąka rajgrasowa w leśnictwie Kaszowo, Nadleśnictwo Milicz (13-18-1-02-104-m) (fot. R. Pielech).

V.2.3. MONITORING SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest monitoring siedlisk przyrodniczych. Projekt ten realizowany jest na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Instytut Ochrony Przyrody PAN i finansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W zasięgu granic nadleśnictwa zlokalizowanych jest 21 stanowisk monitoringowych siedlisk przyrodniczych, z czego 6 znajduje się poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz.

Tabela 42. Zestawienie wyników monitoringu siedlisk przyrodniczych prowadzonego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Kod siedliska	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Specyficzna struktura i funkcje siedliska	Powierzchnia siedliska
dane wrażliwe	-	9170	Bukowinka	2014	FV	FV	FV	FV
dane wrażliwe	-	6120	^{*)} Biedaszków Wielki	2014	U2	U1	U2	U2
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz	OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093	6510	Skoroszów	2011	FV	FV	FV	FV

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Kod siedliska	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Specyficzna struktura i funkcje siedliska	Powierzchnia siedliska
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz	OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093	6410	Skoroszów 1	2010	FV	FV	FV	FV
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz	OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093	6410	Skoroszów 2	2010	FV	FV	FV	FV
dane wrażliwe	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	9110	Łazy Wielkie	2013	U2	FV	U2	XX
dane wrażliwe	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	9170	Krośnice	2014	U1	FV	U1	FV
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	3130	Żeleźniki	2009	U2	FV	U1	U1
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	3130	Żeleźniki	2013	U1	FV	U1	U1
dane wrażliwe	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	9110	Lasowice	2013	U2	U1	U2	XX
dane wrażliwe	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	9170	Lasowice	2014	U1	FV	U1	FV
dane wrażliwe	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	9130	Wzgórze Joanny	2013	FV	FV	FV	XX
dane wrażliwe	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	9170	Kaszowo	2014	U1	FV	U1	FV
dane wrażliwe	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	9170	Wałkowa	2013	U1	U1	U1	XX
dane wrażliwe	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	9170	Wałkowa I	2014	U1	FV	U1	XX
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Milicz	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	3130	Ruda Milicka	2013	U1	FV	U1	U1
dane wrażliwe	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	91E0	Nowy Zamek	2006	U1	U1	U1	U1
dane wrażliwe	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	91E0	Nowy Zamek	2014	U2	U1	U2	U1
dane wrażliwe	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	3130	Wszewilki	2013	U1	U1	FV	U1

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Kod siedliska	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Specyficzna struktura i funkcje siedliska	Powierzchnia siedliska
dane wrażliwe	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	9170	Gogołowice	2014	U2	U1	U2	FV
dane wrażliwe	-	6120	¹⁾ Sedraszyce	2014	U2	U2	U2	U2

¹⁾Inwentaryzacja fitosocjologiczna (źródło: *Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku*) nie wykazała obecności siedliska przyrodniczego w tej lokalizacji

V.3. ZADRZEWIENIA I ZAKRZACZENIA NA TERENACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO WYSTĘPUJĄCE W FORMIE POWIERZCHNIOWEJ I CENNE PUNKTOWE

Istnienie zadrzewień śródpolnych ma bardzo duże znaczenie dla rozwoju fauny i flory otwartych przestrzeni oraz stref przejściowych. Wykorzystywane są jako miejsca odpoczynku podczas migracji dużych ssaków, chronią i wzbogacają glebę, są siedliskiem roślin i zwierząt, łagodzą susze, są schronieniem dla ssaków i innych zwierząt. Zadrzewienia i zakrzewienia mają pozytywny wpływ na „przełamywanie” monotonności krajobrazu polno-łąkowego. Zadrzewienia w formie liniowej (wzdłuż rowów i miedz) ograniczają również szkody powodowane przez erozję wietrzną na sąsiadujących polach. Ogólna powierzchnia zadrzewień i zakrzaceń w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa wynosi 458,67 ha.

Tabela 43. Zestawienie tabelaryczne wybranych zadrzewień występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
1	01- 10-f	LP	0,15	-	PS: ZAKRZEW: LP, BRZ 0,ŚW 0,OS 0
2	02- 11-j	ŚL.T	1,41	-	R: ZAKRZEW: ŚL.T; SAMOS: SO 13
3	02- 11-k	CZM.P	2,30	-	R: ZAKRZEW: CZM.P; SAMOS: SO 13,DB 4
4	01- 35-f	BRZ	3,22	25	PS: ZADRZEW: BRZ 25,OL 25; ZAKRZEW: ŚW 8
5	01- 35-k	OL	0,18	55	R: ZADRZEW: OL 55
6	01- 35-r	BRZ	1,08	22	R: ZADRZEW: BRZ 22; ZAKRZEW: ŚW 10
7	01- 35-w	OL	1,80	40	Ł: ZADRZEW: OL 40,BRZ 25; ZAKRZEW: ŚW 10
8	01- 35-z	OL	1,00	55	R: ZADRZEW: OL 55,OL 15
9	01- 36-f	WB	0,62	-	BAGNO: ZAKRZEW: WB, KRU 0,CZM 0
10	01- 36-n	LSZ	0,19	-	PS: ZAKRZEW: LSZ, LP 0

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
11	01-36-p	OL	0,45	30	PS: ZADRZEW: OL 30,OS 30,WB 30; ZAKRZEW: KRU, CZM 0,OL 0,WB 0
12	01-37-b	OL	4,12	30	PS: ZADRZEW: OL 30,OL 40,BRZ 30,SO 90,DB 90; ZAKRZEW: WB, KRU 0,OL 0
13	01-37-j	OL	1,56	50	Ł: ZADRZEW: OL 50
14	01-38-j	OL	0,73	25	PS: ZADRZEW: OL 25
15	01-41-r	ŚW	0,46		R: ZAKRZEW: ŚW, SO 0,BRZ 0
16	01-42A-h	ŚW	2,59	22	R: ZADRZEW: ŚW 22
17	01-42A-i	SO	0,81	49	PS: ZADRZEW: SO 49
18	01-44-a	ŚL.T	0,83	-	Ł: ZAKRZEW: ŚL.T, BRZ 0,DB 0,JB 0
19	01-44-b	OL	0,09	20	ZADRZEW: ZADRZEW: OL 20,DB 30; ZAKRZEW: ŚL.T, JRZ 0,LSZ 0
20	01-44-c	BRZ	0,42	-	PS: ZAKRZEW: BRZ, JB 0,OS 0,ŚL.T 0
21	01-44-f	DB	0,32	110	R: ZADRZEW: DB 110,SO 22,BRZ 22
22	01-44-g	BRZ	0,51	35	R: ZADRZEW: BRZ 35; ZAKRZEW: BRZ, SO 0,JB 0,ŚL.T 0
23	01-44-i	OL	0,07	40	Ł: ZADRZEW: OL 40
24	01-46-g	OL	0,42	25	PS: ZADRZEW: OL 25,BRZ 25,CZM.P 25
25	01-46-i	BRZ	0,53	25	Ł: ZADRZEW: BRZ 25,OL 25
26	01-53-d	OL	0,64	30	R: ZADRZEW: OL 30,OS 30,BRZ 30; ZAKRZEW: OL
27	01-53-f	GB	0,74	30	PS: ZADRZEW: GB 30,OS 30,OS 50
28	01-57-h	OS	0,58	25	Ł: ZADRZEW: OS 25,OL 25
29	01-59-x	OS	0,76	35	Ł: ZADRZEW: OS 35,BRZ 35
30	01-59-z	BRZ	0,97	17	R: ZADRZEW: BRZ 17
31	01-59-ax	BRZ	0,47	17	R: ZADRZEW: BRZ 17
32	01-59-cx	DB	0,93	110	R: ZADRZEW: DB 110
33	01-59-fx	BRZ	1,71	30	PS: ZADRZEW: BRZ 30,OS 30; ZAKRZEW: BK, OS 0,JB 0,ŚL.T 0
34	01-62-m	AK	0,12	100	PS: ZADRZEW: AK 100,ŚW 100
35	01-62-o	DB	0,09	67	PS: ZADRZEW: DB 67,JW 67,LP 67,AK 67; ZAKRZEW: GB, LP 0,JW 0,BEZ.C 0
36	01-63-n	WB	0,22	-	Ł: ZAKRZEW: WB, OL 0,OS 0
37	01-63-o	OL	0,08	40	Ł: ZADRZEW: OL 40; ZAKRZEW: OS, OL 0,WB 0
38	01-63-p	OL	0,03	40	Ł: ZADRZEW: OL 40; ZAKRZEW: OS, OL 0,WB 0
39	01-63-r	WB	0,16	-	Ł: ZAKRZEW: WB, OL 0,OS 0
40	01-63-fx	BRZ	0,42	25	R: ZADRZEW: BRZ 25,SO 25
41	01-63-nx	BRZ	0,52	15	Ł: ZADRZEW: BRZ 15
42	02-68A-c	WB	0,92	45	PS: ZADRZEW: WB 45,SO 70,DB 90,SO 110,DB 200,DB 250; ZAKRZEW: WB, KRU 0,CZM.P 0,SO 0
43	02-68A-d	SO	3,51	55	Ł: ZADRZEW: SO 55,SO 65,SO 90,DB 140,DB 260; ZAKRZEW: WB, KRU 0,BRZ 0,OL 0
44	02-68A-h	SO	0,09	28	Ł: ZADRZEW: SO 28,BRZ 14; ZAKRZEW: KRU, CZM.P 0,BRZ 0
45	02-68A-i	BRZ	0,81	45	Ł: ZADRZEW: BRZ 45,SO 60; ZAKRZEW: WB, BRZ 0,KRU 0; SAMOS: SO 15
46	02-68A-k	SO	0,89	65	Ł: ZADRZEW: SO 65; ZAKRZEW: IWA, CZM.P 0,KRU 0,BRZ 0

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
47	02- 68A-n	WB	0,05	-	BAGNO: ZAKRZEW: WB, KRU 0,CZM.P 0
48	02- 68A-o	WB	0,11	-	Ł: ZAKRZEW: WB, KRU 0,CZM.P 0,BRZ 0; SAMOS: SO 15,BRZ 20
49	02- 71-i	SO	0,50	97	BAGNO: ZADRZEW: SO 97,OL 50; ZAKRZEW: OL, CZM.P 0,CZM 0
50	02- 72-b	SO	2,03	97	BAGNO: ZADRZEW: SO 97; ZAKRZEW: CZM.P, OL 0,KRU 0
51	02- 74-c	DB	2,18	360	R: ZADRZEW: DB 360,DB 260
52	02- 74-h	DB	1,68	260	PS: ZADRZEW: DB 260,DB 70,LP 50,OL 40
53	02- 77-j	OL	0,68	47	R: ZADRZEW: OL 47,SO 47,MD 47,BRZ 47; ZAKRZEW: CZM.P, KRU 0,OL 0
54	02- 81-c	DB	3,85	100	PS: ZADRZEW: DB 100,BRZ 45,DB 210
55	02- 81-d	DB	3,69	80	PS: ZADRZEW: DB 80
56	02- 81-f	OL	3,34	50	PS: ZADRZEW: OL 50
57	02- 81-h	DB	0,93	180	PS: ZADRZEW: DB 180,SO 90,LP 60,CZM.P 60,DB 60; ZAKRZEW: CZM.P, LP 0,GŁG 0
58	02- 81-i	LSZ	0,15	-	R: ZAKRZEW: LSZ, CZM.P 0
59	02- 81-j	LSZ	0,01	-	R: ZAKRZEW: LSZ
60	02- 81-k	ŚW	0,02	-	R: ZAKRZEW: ŚW, PRZ.C 0,JB 0
61	02- 81-o	DB	0,19	30	R: ZADRZEW: DB 30
62	02- 81-r	JB	0,07	40	PS: ZADRZEW: JB 40,JD 30; ZAKRZEW: ŻYW.W
63	02- 81-s	OL	0,77	60	PS: ZADRZEW: OL 60,GB 40; ZAKRZEW: OL
64	02- 81-t	DB	0,16	200	R: ZADRZEW: DB 200; ZAKRZEW: CZM.P, GŁG 0,LSZ 0,OL 0
65	02- 81-lx	SO	0,15	20	PS: ZADRZEW: SO 20,BRZ 20
66	02- 81-mx	SO	0,14	20	PS: ZADRZEW: SO 20
67	02- 81-ox	SO	0,20	20	PS: ZADRZEW: SO 20
68	02- 81-px	SO	0,19	20	PS: ZADRZEW: SO 20
69	02- 81-rx	SO	0,37	20	PS: ZADRZEW: SO 20,SO 30
70	02- 82-b	OL	1,48	30	Ł: ZADRZEW: OL 30,SO 30
71	02- 83-c	SO	0,26	40	BAGNO: ZADRZEW: SO 40,OL 40; ZAKRZEW: CZM.P
72	02- 87-c	OL	0,76	70	ZBIORNIK: ZADRZEW: OL 70
73	02- 88-f	ŚL.T	0,17	-	PS: ZAKRZEW: ŚL.T
74	02- 89-a	WB	0,74	20	PS: ZADRZEW: WB 20,WB 30,DB 35,OL 45
75	02- 89-b	DB	0,51	60	BAGNO: ZADRZEW: DB 60,OL 70,OL 95,DB 140; ZAKRZEW: BEZ.C, IWA 0,OL 0
76	02- 89-d	OL	0,49	25	Ł: ZADRZEW: OL 25,BRZ 25,OL 80; ZAKRZEW: BRZ, GB 0,LP 0
77	02- 89-k	ŚL.T	1,61	-	R: ZAKRZEW: ŚL.T
78	02- 98-g	TP	1,71	40	R: ZADRZEW: TP 40,DB 100
79	02- 98-h	SO	2,55	65	R: ZADRZEW: SO 65,TP 40,DB 40
80	02- 98-j	DB	0,66	100	Ł: ZADRZEW: DB 100
81	02- 100-d	AK	0,66	100	PS: ZADRZEW: AK 100,SO 20,AK 20; ZAKRZEW: ŚL.T, AK 0,GŁG 0,DB.C 0
82	02- 100-o	SO	0,96	20	PS: ZADRZEW: SO 20,SO 25,SO 30; ZAKRZEW: OL, BRZ 0
83	02- 101-h	BRZ	0,42	-	Ł: ZAKRZEW: BRZ, OL 0

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
84	02- 101-i	WB	0,15	-	Ł: ZAKRZEW: WB, SO 0,ŻYW.W 0
85	02- 104-l	OL	1,02	60	Ł: ZADRZEW: OL 60; ZAKRZEW: OL
86	02- 104-n	CZR	0,25	30	R: ZADRZEW: CZR 30
87	02- 107-d	OL	0,30	40	R: ZADRZEW: OL 40
88	02- 107-f	OL	0,44	40	R: ZADRZEW: OL 40
89	02- 114-c	OL	3,07	60	Ł: ZADRZEW: OL 60; ZAKRZEW: CZM, GB 0,BRZ 0,OL 0
90	02- 114-k	DB	2,30	50	Ł: ZADRZEW: DB 50,GB 50,DB 80; ZAKRZEW: GB, ŚL.T 0,CZM 0
91	01- 115-k	BRZ	0,44	15	R: SAMOS: BRZ 15
92	01- 116-t	DB	0,20	160	PS: ZADRZEW: DB 160,OL 100
93	01- 121-f	SO	0,21	70	PS: ZADRZEW: SO 70,DB 30; ZAKRZEW: BRZ, SO 0
94	01- 121-r	BRZ	0,58	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,OL 30; ZAKRZEW: BRZ, OL 0
95	01- 122-k	DB	1,62	150	STAW RYB: ZADRZEW: DB 150,OL 70,BRZ 50
96	03- 126-h	OL	1,96	15	Ł: ZAKRZEW: OL 15
97	03- 131-b	CZM.P	0,91	-	R: ZAKRZEW: CZM.P, WB 0,BEZ.C 0
98	03- 131-d	CZM.P	0,55	-	R: ZAKRZEW: CZM.P, AK 0
99	03- 131-i	OL	0,15	35	Ł: ZADRZEW: OL 35,OL 60
100	03- 131-m	DB	0,16	60	R: ZADRZEW: DB 60,DB 150; ZAKRZEW: AK
101	03- 132-a	BEZ.C	0,27	-	R: ZAKRZEW: BEZ.C, LSZ 0,GŁG 0,KL 0
102	03- 132-c	DB	5,26	160	PARK: ZADRZEW: DB 160,BK 160,JS 140,LP 90,LP 60,JW 60; ZAKRZEW: JW, LP 0,AK 0,BEZ.C 0
103	03- 132-n	OL	0,12	-	PS: ZAKRZEW: OL, AK 0
104	03- 132-o	OL	0,16	-	R: ZAKRZEW: OL, CZM.P 0
105	03- 134-f	DB	4,87	70	Ł: ZADRZEW: DB 70,OL 30; ZAKRZEW: OL, CZM 0,KRU 0
106	03- 134-l	DB	1,36	70	R: ZADRZEW: DB 70; ZAKRZEW: BRZ, OL 0
107	03- 134-m	OL	0,46	50	PS: ZADRZEW: OL 50,BRZ 60; ZAKRZEW: OL, BRZ 0
108	03- 134-n	DB	1,01	55	R: ZADRZEW: DB 55; ZAKRZEW: OL, BRZ 0
109	03- 135-j	BRZ	0,32	60	PS: ZADRZEW: BRZ 60,SO 60; ZAKRZEW: OS, CZM.P 0
110	03- 135-l	BRZ	4,24	30	R: ZADRZEW: BRZ 30
111	03- 135-t	SO	0,84	64	R: ZADRZEW: SO 64,JB 40
112	03- 136-g	KL	0,17	120	PS: ZADRZEW: KL 120,LP 120,SO 50,KL 50,LP 70; ZAKRZEW: BEZ.C, GB 0
113	03- 139-k	DB	0,96	160	PS: ZADRZEW: DB 160; SAMOS: GB 50,BRZ 20
114	03- 142-d	SO	0,18	100	PS: ZADRZEW: SO 100
115	03- 142-k	CZM.P	0,20	-	R: ZAKRZEW: CZM.P
116	03- 146-b	SO	1,03	20	R: ZADRZEW: SO 20
117	03- 146-f	SO	0,46	15	R: ZADRZEW: SO 15
118	03- 146-g	SO	0,78	80	PS: ZADRZEW: SO 80,LP 80,BRZ 35,OL 35
119	03- 146-r	SO	0,23	15	R: ZADRZEW: SO 15
120	03- 149-a	JB	0,38	35	R: ZADRZEW: JB 35,LP 180; ZAKRZEW: BEZ.C, JB 0,BRZ 0; SAMOS: SO 10
121	03- 149-f	JW	0,15	50	R: ZADRZEW: JW 50,AK 35; ZAKRZEW: BEZ.C, JAŁ 0,ORZ.C 0

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
122	03- 149-g	TP	0,98	55	PS: ZADRZEW: TP 55,BRZ 55,SO 55,SO 35; ZAKRZEW: BRZ, AK 0,CZM.P 0
123	03- 149-m	LP	0,67	170	R: ZADRZEW: LP 170; ZAKRZEW: LIG, WB 0
124	03- 149-o	MD	0,19	17	R: ZADRZEW: MD 17,DG 17; ZAKRZEW: ŚW, JD 0,SO.C 0,JW 0
125	03- 149-r	DG	0,35	17	PS: ZADRZEW: DG 17,MD 17; ZAKRZEW: LSZ, BRZ 0,JD 0,JW 0
126	03- 149-s	JB	0,59	25	R: ZADRZEW: JB 25,DB 40,BK 40; ZAKRZEW: BEZ.C; SAMOS: KL 5
127	03- 160-b	OS	0,34	40	R: ZADRZEW: OS 40
128	03- 160-c	BRZ	1,00	-	R: ZAKRZEW: BRZ, SO 0
129	04- 229-f	SO	0,77	37	R: ZADRZEW: SO 37
130	05- 251-d	SO	4,39	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,ŚW 25,BRZ 25
131	05- 252-f	OL	1,41	25	R: ZADRZEW: OL 25,OL 55
132	05- 252-k	SO	4,24	25	Ł: ZADRZEW: SO 25
133	05- 252-l	SO	1,84	10	Ł: ZADRZEW: SO 10
134	05- 267-f	SO	0,62	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50; ZAKRZEW: ŚW, BRZ 0
135	05- 268-g	SO	2,58	35	BAGNO: ZADRZEW: SO 35,BRZ 35
136	05- 282-g	SO	0,22	15	BAGNO: ZAKRZEW: SO 15
137	05- 285-c	BRZ	0,60	55	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 55,BRZ 35
138	05- 285-d	SO	0,66	25	BAGNO: ZADRZEW: SO 25
139	05- 287-j	OL	0,58	-	R: ZAKRZEW: OL
140	04- 294-h	SO	0,31	-	Ł: ZAKRZEW: SO, BRZ 0,OL 0
141	04- 294-i	SO	0,41	-	R: ZAKRZEW: SO, OL 0,BRZ 0
142	04- 295-j	OL	0,19	50	PS: ZADRZEW: OL 50
143	04- 296-c	AK	0,58	50	REMIZA: ZADRZEW: AK 50,JW 50,AK 80,DB 80; ZAKRZEW: ŚNG.B
144	04- 301A-c	SO	0,47	54	R: ZADRZEW: SO 54
145	04- 301A-d	BRZ	2,34	50	PS: ZADRZEW: BRZ 50
146	04- 301A-g	DB	1,68	70	PS: ZADRZEW: DB 70; ZAKRZEW: BRZ, OL 0,WB 0
147	05- 309-f	BRZ	0,31	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40
148	05- 310-j	DB	0,61	110	Ł: ZADRZEW: DB 110,OL 80
149	06- 1-c	SO	1,78	15	R: ZADRZEW: SO 15,BRZ 15,MD 62,SO 62; ZAKRZEW: SO, BRZ 0,CZM.P 0
150	06- 1-d	TP	0,81	57	PS: ZADRZEW: TP 57,SO 57,MD 57; ZAKRZEW: BRZ, CZM.P 0,ŚL.T 0,GŁG 0
151	06- 1-g	SO	0,62	15	PS: ZADRZEW: SO 15,SO 67; ZAKRZEW: CZM.P, SO 0,BRZ 0
152	06- 4-c	AK	0,22	-	PS: ZAKRZEW: AK
153	06- 4-d	AK	0,16	-	R: ZAKRZEW: AK
154	06- 5-d	SO	0,25	15	PS: ZADRZEW: SO 15,SO 70; ZAKRZEW: CZM, BRZ 0,SO 0
155	06- 5-g	LP	0,78	110	PS: ZADRZEW: LP 110,KSZ 110,DB 110,KL 140,AK 90,OL 45,DB 210; ZAKRZEW: GŁG, CZM.P 0,AK 0,ŚL.T 0
156	06- 7-h	SO	0,21	30	Ł: ZADRZEW: SO 30
157	06- 16-d	WZ	0,33	100	PS: ZADRZEW: WZ 100,DG 100,SO 50,BRZ 50,GB 40; ZAKRZEW: ŚW

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
158	06- 16-g	JS	0,89	70	R: ZADRZEW: JS 70
159	06- 16-h	OL	0,41	25	R: ZADRZEW: OL 25
160	06- 16-k	DB	0,20	100	URZ WOD: ZADRZEW: DB 100,DB.C 100,LP 45; ZAKRZEW: JW
161	06- 25-f	JD	0,36	-	R: ZAKRZEW: JD, BK 0
162	06- 25-j	BEZ.C	0,10	-	R: ZAKRZEW: BEZ.C, ŚW 0
163	06- 25-k	BRZ	0,05	-	R: ZAKRZEW: BRZ, ŚW 0,BEZ.C 0
164	06- 25-l	JB	0,14	40	PS: ZADRZEW: JB 40,CZR 40
165	06- 25-n	LP	0,30	35	PS: ZADRZEW: LP 35
166	06- 41-p	CZM.P	0,19	-	PS: ZAKRZEW: CZM.P, BEZ.C 0,ŻYW.O 0,WIŚ 0
167	07- 47-d	SO	2,73	40	Ł: ZADRZEW: SO 40,ŚW 40,OL 50
168	07- 49-n	OL	2,86	110	PS: ZADRZEW: OL 110,OL 70,DB 160
169	07- 55-i	OL	2,75	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70,OL 90
170	07- 56-b	DB	1,36	170	BAGNO: ZADRZEW: DB 170,OL 70,OL 30; ZAKRZEW: WB
171	07- 63-d	DB	1,13	120	Ł: ZADRZEW: DB 120
172	07- 64-a	DB	2,13	120	Ł: ZADRZEW: DB 120
173	07- 64-b	DB	4,32	120	Ł: ZADRZEW: DB 120
174	07- 72-g	OL	0,45	60	PS: ZADRZEW: OL 60; ZAKRZEW: KRU, BRZ 0,OL 0
175	07- 73-b	OL	5,32	25	Ł: ZADRZEW: OL 25
176	07- 74-a	SO	1,81	115	Ł: ZADRZEW: SO 115,DB 170
177	07- 75-a	OL	0,50	-	Ł: ZAKRZEW: OL, BRZ 0
178	07- 76-b	OL	1,22	70	Ł: ZADRZEW: OL 70; ZAKRZEW: KRU
179	07- 78-l	OL	0,16	-	BAGNO: ZAKRZEW: OL
180	07- 79-p	OL	0,50	57	BAGNO: ZADRZEW: OL 57; ZAKRZEW: IWA, KRU 0,CZM.P 0,OL 0,BRZ 0
181	07- 80-c	OL	0,80	90	PS: ZADRZEW: OL 90,DB 90,ŚW 22
182	07- 85-a	SO	0,57	80	BAGNO: ZADRZEW: SO 80,SO 23
183	06- 95-l	SO	0,39	25	R: ZADRZEW: SO 25,DB 160,DB 90
184	06- 95-m	DB	0,42	85	R: ZADRZEW: DB 85
185	06- 95-n	MD	0,10	20	R: ZADRZEW: MD 20,MD 40
186	06- 102-i	WB	0,13	40	LZ-R: ZADRZEW: WB 40,OL 40,DB 60; ZAKRZEW: WB, CZM.P 0,ŚL.T 0,KRU 0
187	08- 113-g	DB	1,04	110	R: ZADRZEW: DB 110,LP 110,AK 80
188	08- 118-i	OL	0,53	50	Ł: ZADRZEW: OL 50
189	08- 123-g	DB	1,33	160	R: ZADRZEW: DB 160,DB 40
190	08- 124-g	OL	2,86	60	Ł: ZADRZEW: OL 60,GB 60,DB 150
191	08- 158-h	SO	0,30	50	R: ZADRZEW: SO 50,LP 50,BRZ 70
192	08- 158-n	OL	0,95	60	Ł: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60,OS 45,OL 30,OL 80
193	08- 166-a	DB	4,46	100	PS: ZADRZEW: DB 100,OL 90,BRZ 30,OL 30
194	08- 170-c	WB	0,31	-	BAGNO: ZAKRZEW: WB, KRU 0,LSZ 0,BRZ 0
195	08- 170-f	OL	1,44	80	Ł: ZAKRZEW: OL 80
196	08- 170-g	WB	0,45	-	BAGNO: ZAKRZEW: WB, CZM 0,OL 0

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
197	08- 170-h	WB	0,24	45	BAGNO: ZADRZEW: WB 45,JS 60; ZAKRZEW: WB, LSZ 0,KRU 0,CZM 0
198	09- 176-i	BRZ	1,00	2	Ł: SAMOS: BRZ 2
199	09- 183-m	OL	1,28	40	Ł: ZADRZEW: OL 40; ZAKRZEW: BRZ, OL 0,KRU 0
200	09- 184-d	MD	3,34	30	STAW RYB: ZADRZEW: MD 30,OL 80,DB 110
201	09- 188-j	SO	0,72		R: ZAKRZEW: SO, BRZ 0
202	09- 196-h	OL	0,30	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,OL 77; ZAKRZEW: WB, KRU 0,LSZ 0
203	09- 200-bx	OL	0,50	30	R: ZADRZEW: OL 30,BRZ 30
204	09- 203-g	DB	3,41	90	STAW RYB: ZADRZEW: DB 90,JS 90,SO 70,BRZ 70,KSZ 70,OL 70,DB 120
205	09- 208-i	SO	0,41	-	R: ZAKRZEW: SO, BRZ 0
206	09- 209-c	BRZ	0,39	65	R: ZADRZEW: BRZ 65,SO 65; ZAKRZEW: SO, BRZ 0,KRU 0,CZM.P 0
207	09- 210-h	DB	2,32	150	STAW RYB: ZADRZEW: DB 150,BRZ 50,OL 70
208	09- 212-c	BRZ	1,98	40	STAW RYB: ZADRZEW: BRZ 40,OS 40,DB 150,OL 50; ZAKRZEW: OL
209	09- 217-w	BRZ	0,52	80	R: ZADRZEW: BRZ 80,OL 80,DB 80; ZAKRZEW: SO, BRZ 0
210	09- 218-h	JB	0,68	70	R: ZADRZEW: JB 70
211	09- 218-i	SO	0,25	57	R: ZADRZEW: SO 57
212	09- 218-j	BRZ	0,30	35	PS: ZADRZEW: BRZ 35
213	09- 231-i	ŚL.T	0,19	-	REMIZA: ZAKRZEW: ŚL.T, KRU 0,BEZ.C 0,CZM.P 0
214	09- 232-d	TP	2,09	50	R: ZADRZEW: TP 50,DB 90,SO 30,BRZ 30
215	09- 232-h	OS	0,23	40	BAGNO: ZADRZEW: OS 40; ZAKRZEW: KRU, WB 0,OS 0,JRZ 0,CZM.P 0
216	09- 232-j	SO	2,33	62	R: ZADRZEW: SO 62
217	09- 232-k	SO	0,37	62	PS: ZADRZEW: SO 62
218	09- 232-l	SO	1,16	45	PS: ZADRZEW: SO 45,BRZ 45,DB 140,DB 90; ZAKRZEW: OS, BRZ 0
219	09- 232-o	OL	0,57	20	Ł: ZADRZEW: OL 20,ŚW 20
220	10- 239-k	DB	0,47	120	R: ZADRZEW: DB 120,MD 80,DG 80,DB 80,BRZ 30
221	10- 247-b	DB	1,19	130	R: ZADRZEW: DB 130,DB 85,OL 65
222	10- 247-g	OL	1,29	50	PS: ZADRZEW: OL 50,OL 90,DB 140
223	10- 254-a	SO	1,47	17	R: ZADRZEW: SO 17,BRZ 25
224	10- 254-d	SO	0,68	17	BAGNO: ZADRZEW: SO 17; ZAKRZEW: OS, WB 0
225	10- 259-g	OL	2,75	25	Ł: ZADRZEW: OL 25,OL 70
226	10- 270-b	DB	2,04	160	R: ZADRZEW: DB 160,JS 100,DB 70
227	11- 280-g	OL	0,58	50	PS: ZADRZEW: OL 50,DB 50,DB 100,OL 100,SO 100,BRZ 100; ZAKRZEW: LSZ, BEZ.C 0,JRZ 0,ŚL.T 0
228	11- 280-ax	BRZ	2,04	70	R: ZADRZEW: BRZ 70,DB 70,SO 70,OS 50; ZAKRZEW: KRU, OS 0,CZM.P 0,JRZ 0,DB 0
229	11- 280-bx	BRZ	0,20	25	R: ZADRZEW: BRZ 25,OS 25
230	11- 282-d	OL	1,19	52	BAGNO: ZADRZEW: OL 52,BRZ 40,SO 77; ZAKRZEW: WB, OL 0,OS 0,BRZ 0,KRU 0

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
231	11- 284-h	OS	0,55	60	BAGNO: ZADRZEW: OS 60,OS 40; ZAKRZEW: WB, OS 0,KRU 0
232	11- 284-m	AK	0,21	40	ZADRZEW: ZADRZEW: AK 40,DB 200; ZAKRZEW: AK, BRZ 0,LSZ 0,CZM 0
233	11- 286-a	SO	2,84	45	R: ZADRZEW: SO 45
234	11- 292-c	DB	1,08	160	BAGNO: ZADRZEW: DB 160,SO 107,DB 107,SO 57,DB 57,BRZ 57
235	11- 293-b	BRZ	7,88	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40,OS 40,BRZ 60,OL 60
236	11- 305-j	SO	1,71	42	PS: ZADRZEW: SO 42
237	11- 305-k	SO	3,38	15	R: ZADRZEW: SO 15
238	11- 312-j	DB	0,91	40	R: ZADRZEW: DB 40,BRZ 35,OL 35
239	11- 312-k	DB	0,31	70	PS: ZADRZEW: DB 70,BRZ 60,SO 60
240	11- 313-h	KRU	0,44	-	BAGNO: ZAKRZEW: KRU, JRZ 0,OL 0,BRZ 0
241	11- 321-f	KRU	0,21	-	BAGNO: ZAKRZEW: KRU, BRZ 0,OL 0,IWA 0
242	11- 321-j	SO	0,30	22	PS: ZADRZEW: SO 22,SO 16
243	11- 330-h	BRZ	1,13	50	R: ZADRZEW: BRZ 50,BRZ 30,OS 20,DB 20
244	11- 331-h	SO	2,22	41	PS: ZADRZEW: SO 41,BRZ 41
245	11- 332-n	SO	0,53	15	R: ZADRZEW: SO 15,BRZ 15; ZAKRZEW: OS, KRU 0,WB 0
246	11- 332-o	DB	0,36	55	PS: ZADRZEW: DB 55,WB 20; ZAKRZEW: OL, SO 0,OS 0
247	17- 360-c	OL	0,60	-	R: ZAKRZEW: OL
248	17- 361-b	BRZ	1,02	35	PS: ZADRZEW: BRZ 35,SO 35,OS 30
249	17- 361-dx	BRZ	0,09	50	PS: ZADRZEW: BRZ 50,DB 50,ŚW 80
250	17- 364-r	DB	1,71	150	URZ WOD: ZADRZEW: DB 150,SO 40
251	17- 366-h	BRZ	4,95	20	R: ZADRZEW: BRZ 20
252	17- 366-m	BRZ	1,97	20	R: ZADRZEW: BRZ 20
253	17- 371-k	BRZ	1,34	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,BRZ 25; ZAKRZEW: CZM.P, KRU 0,BRZ 0,DB 0
254	17- 372-o	SO	0,20	16	R: ZADRZEW: SO 16,BRZ 16
255	17- 373-r	BRZ	2,59	20	R: ZAKRZEW: BRZ 20
256	17- 382-f	SO	0,58	54	R: ZADRZEW: SO 54,MD 54; ZAKRZEW: CZM.P
257	17- 383-g	OS	1,56	18	R: ZADRZEW: OS 18
258	17- 384-g	SO	0,32	25	R: ZADRZEW: SO 25; ZAKRZEW: CZM.P, SO 0
259	17- 384-k	SO	1,84	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,OL 50,DB 160
260	17- 384-o	SO	1,26	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,OL 50
261	12- 1-a	DB	2,86	70	Ł: ZADRZEW: DB 70,BRZ 50,BRZ 35; ZAKRZEW: WB, OL 0,BRZ 0,BEZ.C 0,KRU 0,CZM 0
262	12- 2-b	WB	1,48	40	Ł: ZADRZEW: WB 40,DB 70; ZAKRZEW: OL 15,LP 15,CZM 0,BRZ 0,KRU 0,WB 0,SO 0
263	12- 2-c	BRZ	0,72	15	R: ZADRZEW: BRZ 15,SO 12,DB 25,LP 25; ZAKRZEW: BRZ, WB 0,KRU 0,CZM 0
264	12- 23-j	OL	1,32	25	Ł: ZADRZEW: OL 25,OL 50; SAMOS: OL 6,OL 12
265	13- 44-j	DB	0,52	130	PS: ZADRZEW: DB 130; ZAKRZEW: KRU, WB 0
266	13- 44-k	OL	11,67	30	Ł: ZADRZEW: OL 30,WB 50
267	13- 44-l	WB	1,15	-	Ł: ZAKRZEW: WB, KRU 0

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
268	13- 44-o	OL	2,77	25	Ł: ZADRZEW: OL 25,WB 50
269	13- 44-s	OL	1,06	20	Ł: ZADRZEW: OL 20
270	13- 44-w	OL	1,36	30	Ł: ZADRZEW: OL 30
271	13- 44-x	OL	1,17	25	Ł: ZADRZEW: OL 25
272	13- 44A-b	OL	5,83	30	R: ZADRZEW: OL 30,WB 30,OL 60,WB 60,BRZ 60; ZAKRZEW: WB, BEZ.C 0,OL 0,ŚL.T 0
273	13- 47-b	WB	1,16	-	BAGNO: ZAKRZEW: WB, OL 0,KRU 0,BRZ 0
274	13- 50-g	DB	1,94	160	Ł: ZADRZEW: DB 160
275	13- 50-l	DB	0,49	150	Ł: ZADRZEW: DB 150
276	12- 57-b	OL	3,03	31	Ł: ZADRZEW: OL 31,WB 60,DB 260; ZAKRZEW: GB, OL 0,BRZ 0,CZM 0
277	12- 58-b	SO	0,70	45	R: ZADRZEW: SO 45
278	12- 61-b	DB	1,93	80	PS: ZADRZEW: DB 80,OL 60,BRZ 60,OL 30,GB 20,BRZ 20
279	12- 61-g	AK	0,21	100	S-PS: ZADRZEW: AK 100,LP 100,AK 40,DB 40
280	12- 61-k	DB	0,84	50	R: ZADRZEW: DB 50
281	12- 61-l	OS	2,33	15	Ł: ZADRZEW: OS 15,BRZ 20,SO 20,DB 40,DB 80
282	12- 62-b	BRZ	1,16	20	Ł: ZADRZEW: BRZ 20; ZAKRZEW: WB
283	12- 63-b	OL	1,48	15	Ł: ZADRZEW: OL 15
284	12- 64-d	OL	0,91	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50; ZAKRZEW: WB, KRU 0,OL 0
285	12- 64-j	OL	1,56	40	URZ WOD: ZADRZEW: OL 40,DB 40,OS 25,SO 25,OL 25,BRZ 25
286	12- 70-g	DB	0,52	100	R: ZADRZEW: DB 100
287	12- 71-d	OL	0,45	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60; ZAKRZEW: CZM, BRZ 0,WB 0,KRU 0
288	12- 71-g	OL	0,26	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60; ZAKRZEW: CZM, KRU 0,WB 0
289	12- 82-d	SO	0,36	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,BRZ 60; ZAKRZEW: WB, KRU 0,BRZ 0
290	12- 83-h	JS	0,30	30	PS: ZADRZEW: JS 30,OL 40,OL 80,DB 130,DB 15,OL 15; ZAKRZEW: BEZ.C, CZM 0
291	12- 89-a	OL	2,69	40	PS: ZADRZEW: OL 40,BRZ 30,OL 65,OL 85; ZAKRZEW: CZM, JRZ 0,KRU 0,WB 0
292	12- 89-b	OL	6,75	60	Ł: ZADRZEW: OL 60,OL 40,BRZ 20,OL 25,BRZ 15; ZAKRZEW: WB, BRZ 0
293	12- 91-f	OL	0,39	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,OL 80,OL 30; ZAKRZEW: KRU, OL 0
294	12- 91-g	OL	0,30	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,OL 40,SO 60; ZAKRZEW: KRU, OL 0
295	12- 96-g	KRU	0,31	-	BAGNO: ZAKRZEW: KRU, WB 0,CZM 0
296	13- 99-a	OL.S	0,07	40	BAGNO: ZADRZEW: OL.S 40,BRZ 40
297	13- 100-a	BRZ	0,50	30	R: ZAKRZEW: BRZ 30,OS 30,OL 30
298	13- 100-b	OL	0,83	20	R: ZADRZEW: OL 20,BRZ 20,WB 20
299	13- 100-c	BRZ	1,12	20	R: ZADRZEW: BRZ 20,OL 20; ZAKRZEW: SO, BRZ 0
300	13- 100B-a	OS	4,39	40	Ł: ZADRZEW: OS 40,OL 30,BRZ 30
301	15- 105-ax	ŚL.T	1,41	-	PS: ZAKRZEW: ŚL.T, BRZ 0,OS 0,WB 0
302	15- 106A-b	BRZ	2,35	-	Ł: ZAKRZEW: BRZ, SO 0,OL 0,KRU 0,WB 0

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
303	15- 106A-c	OL	0,18	-	PS: ZAKRZEW: OL, BRZ 0,KRU 0,CZM.P 0
304	15- 106A-d	OL	0,32	-	Ł: ZAKRZEW: OL, BRZ 0,SO 0,KRU 0
305	15- 106A-g	BRZ	3,32	-	R: ZAKRZEW: BRZ, OL 0,KRU 0
306	15- 106A-h	OL	0,56	-	R: ZAKRZEW: OL, BRZ 0
307	15- 106A-i	BRZ	1,53	-	R: ZAKRZEW: BRZ, OL 0,KRU 0
308	15- 106A-k	OL	1,69	-	Ł: ZAKRZEW: OL, BRZ 0,WB 0,KRU 0
309	15- 106A-l	BRZ	3,38	-	Ł: ZAKRZEW: BRZ, OL 0,WB 0,KRU 0
310	13- 108-f	WB	1,00	40	Ł: ZADRZEW: WB 40
311	13- 109-f	OL	3,56	50	Ł: ZADRZEW: OL 50
312	13- 110-a	DB	1,08	15	R: ZADRZEW: DB 15
313	13- 110-b	DB.C	2,95	15	R: ZADRZEW: DB.C 15
314	13- 110-c	OS	2,37	18	Ł: ZADRZEW: OS 18,OL 50
315	13- 113-n	OL	0,49	30	Ł: ZADRZEW: OL 30,OL 20
316	13- 113-o	OL	0,45	20	Ł: ZADRZEW: OL 20,OL 30
317	13- 113-w	OL	0,38	70	R: ZADRZEW: OL 70,DB 120
318	13- 113-z	OL	0,29	4	R: SAMOS: OL 4
319	13- 113-ax	OL	0,28	35	R: ZADRZEW: OL 35
320	13- 113-bx	OL	0,91	4	R: SAMOS: OL 4
321	13- 119-d	BRZ	2,77	60	R: ZADRZEW: BRZ 60,OS 45,GB 45,DB 30,BRZ 30
322	14- 122-b	OL	0,74	30	Ł: ZADRZEW: OL 30,OL 60; ZAKRZEW: WB, CZM 0,BEZ.C 0
323	14- 122-m	WB	3,32	-	R: ZAKRZEW: WB, AK 0,BRZ 0,ŚL.T 0
324	14- 122-o	OL	0,60	20	PS: ZADRZEW: OL 20
325	14- 122-s	ŚL.T	1,04	-	PS: ZAKRZEW: ŚL.T, WB 0,BRZ 0,AK 0
326	14- 139-f	JB	0,37	40	S-R: ZADRZEW: JB 40
327	14- 139-h	OS	0,44	50	PS: ZADRZEW: OS 50,SO 60,DB 80
328	14- 139-i	DB	0,89	80	PS: ZADRZEW: DB 80,DB 120,AK 60; ZAKRZEW: AK
329	14- 147-f	SO	1,44	35	R: ZADRZEW: SO 35,SO 60; ZAKRZEW: SO
330	14- 151-d	DB	1,57	35	R: ZADRZEW: DB 35,SO 18; ZAKRZEW: BRZ
331	14- 151-l	OL	0,58	43	Ł: ZADRZEW: OL 43; ZAKRZEW: CYP.L, ŻYW.Z 0
332	14- 178-i	OL	0,55	30	PS: ZADRZEW: OL 30
333	14- 179-d	DB	0,46	140	R: ZADRZEW: DB 140,LP 70; ZAKRZEW: BRZ
334	14- 179-f	DB	1,63	140	R: ZADRZEW: DB 140,AK 100,LP 70; ZAKRZEW: BRZ
335	14- 179-g	AK	0,61	40	PS: ZADRZEW: AK 40,OS 40,BRZ 40,AK 100,DB 120; ZAKRZEW: ŚL.T, BRZ 0,LP 0
336	14- 179-j	JB	0,12	40	S-PS: ZADRZEW: JB 40,GR 40,ŚW 30
337	14- 179-l	DB	0,77	80	PS: ZADRZEW: DB 80,BRZ 70,OS 40; ZAKRZEW: OS, BRZ 0,GB 0,DB 0,LSZ 0
338	14- 179-m	DB	0,11	-	R: ZAKRZEW: DB, BRZ 0,LP 0,JD 0
339	14- 186-c	SO	0,44	150	URZ WOD: ZADRZEW: SO 150,BK 150
340	15- 197-g	BRZ	0,28	-	R: ZAKRZEW: BRZ, AK 0,DB 0
341	15- 198-d	OL	0,78	65	Ł: ZADRZEW: OL 65; ZAKRZEW: BRZ, BK 0,SO 0
342	15- 198-h	SO	1,61	45	R: ZADRZEW: SO 45

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
343	15- 203-f	DB	1,21	70	PS: ZADRZEW: DB 70,BRZ 70,OL 30,DB 30,OS 30,DB 45,CZM.P 45; ZAKRZEW: BRZ, CZM.P 0,OL 0,OS 0
344	15- 203-h	SO	0,19	-	R: ZAKRZEW: SO, BRZ 0
345	15- 203-j	SO	0,33	22	PS: ZADRZEW: SO 22,BRZ 22; ZAKRZEW: BRZ, JRZ 0,DB 0,KRU 0,WB 0
346	15- 203-m	OL	0,74	70	PS: ZADRZEW: OL 70,DB 70,OL 25; ZAKRZEW: BRZ, CZM.P 0,KRU 0,SO 0,OL 0,DB 0,ŚL.T 0
347	15- 203-x	OL	0,46	45	PS: ZADRZEW: OL 45; ZAKRZEW: BRZ, OL 0,CZM.P 0,SO 0,WB 0
348	15- 208-g	DB	1,55	120	R: ZADRZEW: DB 120; ZAKRZEW: BRZ, OS 0,JRZ 0
349	15- 218-b	OL	0,37	40	R: ZADRZEW: OL 40; ZAKRZEW: OL, BRZ 0,KRU 0,OS 0
350	15- 218-c	OL	1,00	30	Ł: ZADRZEW: OL 30,BRZ 30; ZAKRZEW: OL, BRZ 0,OS 0,WB 0,KRU 0
351	15- 219-i	DB	0,34	110	Ł: ZADRZEW: DB 110,OL 50; ZAKRZEW: GB, KRU 0,OL 0,OS 0
352	15- 219-j	DB	0,19	110	Ł: ZADRZEW: DB 110,OL 50; ZAKRZEW: GB, OL 0,WB 0,KRU 0,OS 0
353	15- 219-k	OL	1,13	30	Ł: ZADRZEW: OL 30; ZAKRZEW: WB, OS 0,BRZ 0
354	15- 224-d	WB	0,94	-	Ł: ZAKRZEW: WB, BRZ 0,GB 0
355	15- 225-j	OL	0,60	30	R: ZADRZEW: OL 30
356	15- 230-b	OL	2,79	23	Ł: ZADRZEW: OL 23
357	15- 231-d	BRZ	0,64	-	PS: ZAKRZEW: BRZ, SO 0,DB 0,KRU 0,WB 0
358	15- 232-k	OL	1,08	-	PS: ZAKRZEW: OL, BRZ 0,LSZ 0,KRU 0,OS 0
359	15- 232-l	BRZ	0,35	30	PS: ZADRZEW: BRZ 30; ZAKRZEW: LSZ, CZM.P 0,OL 0
360	15- 233-f	BRZ	1,49	40	Ł: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40,SO 40,DB 80,BRZ 55,BRZ 65; ZAKRZEW: KRU, AK 0,OS 0,ŚL.T 0,SO 0,OL 0,CZM.P 0
361	15- 233-m	AK	0,11	-	R: ZAKRZEW: AK, DB 0
362	15- 236-b	BRZ	0,36	-	Ł: ZAKRZEW: BRZ, SO 0,OL 0,WB 0
363	15- 236-c	SO	1,15	-	R: ZAKRZEW: SO, BRZ 0,KRU 0,DB 0
364	15- 236-d	SO	0,63	-	R: ZAKRZEW: SO, BRZ 0,KRU 0,DB 0
365	15- 237-m	BRZ	1,37	-	PS: ZAKRZEW: BRZ, OL 0,SO 0
366	15- 237-o	OL	0,30	45	PS: ZADRZEW: OL 45,OL 100; ZAKRZEW: SO, AK 0,BRZ 0
367	15- 237-p	WB	0,29	70	R: ZADRZEW: WB 70,OL.S 70,DB 70; ZAKRZEW: BRZ, SO 0,DB 0
368	15- 237-s	SO	0,40	45	PS: ZADRZEW: SO 45; ZAKRZEW: SO, BRZ 0,DB 0
369	15- 237-hx	DB	0,14	170	Ł: ZADRZEW: DB 170; ZAKRZEW: BRZ, DB 0
370	16- 238-k	BRZ	0,82	-	R: ZAKRZEW: BRZ, OS 0,CZM.P 0,KRU 0,JRZ 0,WB 0
371	16- 238-l	OS	0,35	45	PS: ZADRZEW: OS 45; ZAKRZEW: OS, BRZ 0
372	16- 238-m	SO	0,66	24	R: ZADRZEW: SO 24,BRZ 24,OS 24; ZAKRZEW: CZM.P, KRU 0,OS 0,JRZ 0
373	16- 238-n	OL	0,85	100	PS: ZADRZEW: OL 100,DB 100,OL 60,BRZ 60,BRZ 40; ZAKRZEW: CZM.P, OS 0,KRU 0,JRZ 0
374	16- 238-p	SO	1,95	49	R: ZADRZEW: SO 49,BRZ 59,BRZ 39; ZAKRZEW: BRZ, KRU 0,CZM.P 0; SAMOS: OL 5
375	16- 238-r	OL	1,14	-	Ł: ZAKRZEW: OL, BRZ 0,WB 0,KRU 0
376	16- 238-s	BRZ	0,33	-	R: ZAKRZEW: BRZ, JRZ 0,KRU 0,WB 0,CZM.P 0

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
377	16- 240-l	BRZ	4,47	-	R: ZAKRZEW: BRZ, SO 0,KRU 0,OL 0
378	16- 240-n	LP	0,95	80	S-PS: ZADRZEW: LP 80,DB 80,BRZ 80,LP 50,BRZ 50; ZAKRZEW: JW, KRU 0,DB 0,JRZ 0
379	16- 240-p	GR	0,42	70	S-PS: ZADRZEW: GR 70,MD 40; ZAKRZEW: ŚW, BRZ 0,JAŁ 0,ŻYW.Z 0,SO 0,LSZ 0,JW 0
380	16- 240-r	LSZ	0,36	-	PS: ZAKRZEW: LSZ, KRU 0,CZM.P 0,DB 0,JS 0
381	16- 240-t	KRU	0,15	-	R: ZAKRZEW: KRU, DB 0,BRZ 0,CZM.P 0
382	16- 241-n	DB	4,18	110	PS: ZADRZEW: DB 110,SO.L 70,DB 210,OL 28,OL 100; ZAKRZEW: OL, WB 0,KRU 0,BRZ 0
383	18- 243-g	BRZ	0,75	-	PS: ZAKRZEW: BRZ, CZM.P 0
384	18- 243-h	BRZ	0,97	-	R: ZAKRZEW: BRZ, CZM.P 0,SO 0
385	16- 247-c	DB	0,17	310	R: ZADRZEW: DB 310,DB 240
386	16- 247-n	BRZ	1,86	-	R: ZAKRZEW: BRZ, LP 0,CZM.P 0,WB 0,ŚL.T 0
387	16- 248-k	BRZ	0,33	75	Ł: ZADRZEW: BRZ 75,SO 75,DB 75,GB 50; ZAKRZEW: GB, WB 0,ŚL.T 0
388	16- 249-d	SO	0,42	75	Ł: ZADRZEW: SO 75,BRZ 75,OL 40,GR 40; ZAKRZEW: ŚL.T, WB 0,OL 0,GB 0
389	16- 257-c	TP	1,67	45	Ł: ZADRZEW: TP 45,OL 45,BRZ 45
390	16- 257-g	SO	0,58	22	R: ZADRZEW: SO 22,BRZ 22,AK 22
391	16- 257-i	JB	0,28	40	R: ZADRZEW: JB 40,CZR 40
392	16- 258-d	OL	0,45	50	Ł: ZADRZEW: OL 50,BRZ 30,TP 40
393	18- 269A-n	DB	0,11	90	Ł: ZADRZEW: DB 90,OL 50; ZAKRZEW: OS, ŚL.T 0,BRZ 0,CZM.P 0,IWA 0
394	18- 269A-o	SO	0,05	30	R: ZADRZEW: SO 30,OL 30,BRZ 30; ZAKRZEW: BRZ, OL 0,CZM.P 0,ŚL.T 0
395	18- 269A-p	BRZ	0,15	30	R: ZADRZEW: BRZ 30,OL 30; ZAKRZEW: BRZ, OS 0,WB 0,ŚL.T 0
396	18- 269A-r	BRZ	0,79	35	Ł: ZADRZEW: BRZ 35,OS 35; ZAKRZEW: WB, SO 0,BRZ 0
397	18- 283-m	SO	0,37	20	R: ZADRZEW: SO 20
398	16- 288-j	OL	0,44	100	Ł: ZADRZEW: OL 100,SO 100,OL 55,OL 70; ZAKRZEW: WB, KRU 0,OL 0,BRZ 0
399	16- 288-k	OL	0,07	70	Ł: ZADRZEW: OL 70,OL 55,OL 100; ZAKRZEW: WB, OL 0,BRZ 0,KRU 0
400	16- 288-l	OL	1,09	110	Ł: ZADRZEW: OL 110,OL 70,OL 50,WZ 90,OL 35; ZAKRZEW: OL, WB 0,KRU 0,CZM.P 0,BRZ 0
401	16- 289-g	OL	0,62	70	Ł: ZADRZEW: OL 70,OL 100; ZAKRZEW: WB, OL 0,KRU 0
402	16- 289-i	OL	0,21	70	Ł: ZADRZEW: OL 70,SO 70,BRZ 70,OL 30; ZAKRZEW: WB, OL 0,KRU 0
403	16- 290-p	OL	0,16	70	Ł: ZADRZEW: OL 70,TP 50,OL 30; ZAKRZEW: WB, OL 0,BRZ 0,JRZ 0
404	16- 290-t	OL	1,25	70	Ł: ZADRZEW: OL 70,OL 30,OL 100,TP 50,OL 50; ZAKRZEW: WB, OL 0,KRU 0
405	16- 290-w	OL	0,05	40	Ł: ZADRZEW: OL 40; ZAKRZEW: KRU, BRZ 0,OL 0,WB 0
406	18- 313-p	DB	0,57	40	PS: ZADRZEW: DB 40,OS 40,BRZ 40; ZAKRZEW: GŁG, BRZ 0,OS 0
407	18- 319-l	OL	1,08	-	PS: ZAKRZEW: OL
408	16- 322-i	OL	1,27	28	PS: ZADRZEW: OL 28,WB 28,DB 60,OL 60

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
409	16- 323-f	OL	0,11	-	PS: ZAKRZEW: OL, KRU 0,CZM.P 0,WB 0
410	16- 323-g	WB	0,08	-	PS: ZAKRZEW: WB, OL 0
411	16- 323-h	OL	0,49	-	PS: ZAKRZEW: OL, WB 0,CZM.P 0,KRU 0
412	16- 323-i	WB	1,87	40	PS: ZADRZEW: WB 40,OL 40,OL 70; ZAKRZEW: OL, KRU 0,WB 0,ŚL.T 0
413	16- 323-j	OL	0,36	40	PS: ZADRZEW: OL 40; ZAKRZEW: OL, BRZ 0,WB 0,KRU 0,ŚL.T 0
414	16- 323-p	WB	1,10	45	Ł: ZADRZEW: WB 45; ZAKRZEW: OL, BRZ 0,WB 0,KRU 0
415	16- 323-r	BRZ	0,43	9	R: SAMOS: BRZ 9,SO 9
416	16- 325-l	SO	0,70	55	R: ZADRZEW: SO 55,DB 55; ZAKRZEW: DB, SO 0,CZM.P 0,BRZ 0; SAMOS: SO 18,DB 18,SO 23,SO 30
417	16- 325-m	SO	0,20	-	R: ZAKRZEW: SO, DB 0,WB 0,BRZ 0,CZM.P 0
418	16- 325-p	DB	0,94	50	R: ZADRZEW: DB 50,OL 50; ZAKRZEW: BRZ, CZM.P 0,ŚL.T 0; SAMOS: SO 20,BRZ 20
419	16- 325-r	SO	0,15	-	R: ZAKRZEW: SO, BRZ 0,KRU 0,CZM.P 0
420	16- 325-s	OL	1,89	80	R: ZADRZEW: OL 80; SAMOS: BRZ 13,SO 13
421	16- 325-z	DB	1,94	110	R: ZADRZEW: DB 110,DB 70,OL 70; ZAKRZEW: WB, LSZ 0,KRU 0,BRZ 0; SAMOS: SO 17,BRZ 17
422	16- 327-r	OL	0,22	110	Ł: ZADRZEW: OL 110,OL 45; ZAKRZEW: OL, WB 0,KRU 0,CZM.P 0,BRZ 0
423	16- 327-s	BRZ	0,37	-	R: ZAKRZEW: BRZ, OL 0,WB 0,KRU 0
424	16- 327-t	OL	1,43	70	ZADRZEW: OL 70; ZAKRZEW: WB, BRZ 0,OL 0,KRU 0
Powierzchnia ogółem			458,67		

V.4. OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz znajduje się wiele obszarów cennych przyrodniczo. Wiele z nich objętych jest ochroną prawną lub obecnie są wskazywane do objęcia ochroną. Zlokalizowane są one zarówno na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, jak i poza nimi. Do szczególnie cennych terenów należą:

Bagnista dolina Młyńskiej Strugi – na północ od Skoroszowa przy szosie milickiej – porośnięta lasem olsowym. Na wale wzdłuż rzeczki, występuje łęg kontaktujący z borem sosnowym. Z gatunków chronionych rośnie tu wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, a z gatunków rzadkich, obfite skupienia tworzy czermień błotna *Calla palustris*. Na podkreślenie zasługuje również występująca w dolinie kolonia górskich i borealno-górskich gatunków wątrobowców.

Grądy w okolicy wsi Walkowo z bogatym stanowiskiem wiciokrzewu pomorskiego *Lonicera periclymenum* oraz wieloma innym chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin m.in. gnieźnikiem leśnym *Neottia nidus-avis*, podkolanem białym *Platanthera bifolia*, listerą jajowatą *Listera*

ovata, orlikiem pospolitym *Aquilegia vulgaris*, jarzianką większą *Astrantia major* i żankielem zwyczajnym *Sanicula europea*.

Fragment starego parku podworskiego w Karminie z bardzo bogatym stanowiskiem obficie kwitnącego wiciokrzewu pomorskiego *Lonicera periclymenum*.

V.5. WAŻNIEJSZE OBIEKTY I MIEJSCA O WARTOŚCI HISTORYCZNEJ I KULTUROWEJ

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz znajduje się wiele obiektów i miejsc o wartości historycznej i kulturowej. Na szczególną uwagę zasługują zabytkowe założenia parkowe. Ich ogólną charakterystykę zamieszczono poniżej w tabeli. Szczegółowych informacji należy szukać w zasobach Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

Fotografia. 10. Pałac w Miliczu, zbudowany przez Joachima Karola von Maltzana (po lewej) oraz dawny pałac w Krośnicach, obecnie Urząd Gminy – po prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 11. Dwór we Wziąchowie Wielkim (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 12. Pałac w Wodnikowie Górnym (po lewej) oraz pałac w Karminie (po prawej) (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 13. Dwór w Bartnikach (po lewej) oraz dwór w Gołkowie (po prawej) (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 14. Dwór w Miłosławicach (po lewej) oraz dwór w Koczurkach (po prawej) (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 15. Ruiny zamku w Miliczu (po lewej) oraz ruiny pałacu w Trzebicku (po prawej) (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 16. Zamek myśliwski „Hubertówka”, leśnictwo Gogołowice, oddz. 125x (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz znajdują się parki podworskie w Postolinie, Dziewiętlinie, Karminie oraz zamek myśliwski położony w leśnictwie Gądkowice, w wydzieleniu 125x. Obiekt ten zbudowany został w 1886 roku i należał niegdyś do rodziny Maltzanów (wpisany do rejestru zabytków pod nr. A/2438/216 decyzją z dnia 31 maja 1950 r.). Obecnie jest to hotel Hubertówka dzierżawiony przez osobę prywatną.

Tabela 44. Parki i zespoły pałacowo-parkowe oraz zespoły dworskie w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru zabytków	Opis obiektu
1	Park przy zespole pałacowym	Milicz	A/2439/183 z dn. 31.05.50	Powierzchnia parku wynosi ok. 50 ha a wraz z przyległym lasem obszar ok. 80 ha. W parku znajduje się Pałac Klasycystycznego z XVIII w., w którym mieści się obecnie Zespół Szkół Leśnych i Agrotechnicznych oraz Izba Regionalna. Park przypałacowy został zaprojektowany w stylu angielskim, charakteryzuje się swobodną kompozycją drzew i krzewów. Z gatunków obcego pochodzenia występują: cypryśnik błotny <i>Taxodium distichum</i> , choina kanadyjska <i>Tsuga canadensis</i> , żywotnik olbrzymi <i>Thuja plicata</i> , skrzydłorzech kaukaski <i>Pterocarya fraxinifolia</i> azalia pontyjska <i>Rhododendron luteum</i> , różaneczniki <i>Rhododendron spp.</i> (źródło: http://www.parki.org.pl/ data dostępu: 26.01.2014 r.).
2	Park przy zespole pałacowym	Krośnice	-	Brak informacji.
3	Park przy zespole pałacowym	Cieszków	-	Powierzchnia parku wynosi 4,67 ha, w tym wody: 0,60 ha. Jest to park postromantyczny założony na terenie dawnego ogrodu ozdobnego, warzywnego i sadu, powstał pod koniec XVII w. Podstawowy skład gatunkowy parku tworzą drzewa liściaste: grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i> , jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> , lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> , klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> , klon polny <i>Acer campestre</i> . Za najstarsze uznaje się dęby szypułkowe <i>Quercus robur</i> oraz platan klonolistny <i>Platanus x hispanica</i> , których wiek szacuje się na ponad 160 lat. Na terenie parku występują również takie gatunki jak: klon srebrzysty <i>Acer saccharinum</i> , kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i> , dąb czerwony <i>Quercus rubra</i> , kasztanowiec czerwony <i>Aesculus pavia</i> (źródło: http://www.parki.org.pl/ data dostępu: 26.01.2014 r.).
4	Zespół dworski z otaczającym go parkiem	Karmin (Obręb Milicz Leśnictwo Kaszowo Oddział 110)	Dwór: A/2445/614/W z dn. 1987-06-12 Park: A/2443/630/W z dn. 1990-04-20	Klasycystyczny dwór z 1806 r. z parkiem z połowy XIX w., którego ostatnim właścicielem był hrabia Heinrich von Salisch. W parku o powierzchni 1,70 ha rośnie między innymi jodła kaukaska <i>Abies nordmanniana</i> , jodła kalifornijska <i>Abies concolor</i> , klon czerwony <i>Acer rubrum</i> , sosna czarna <i>Pinus nigra</i> i inne gatunki.
5	Zespół dworski z otaczającym go parkiem	Trzebicko	A/2468/621/W z dn. 1989-05-23	Ruiny klasycystycznego pałacu z XVII w. wraz z otaczającym je parkiem. Wśród drzew opuszczonego parku przeważają dęby szypułkowe <i>Quercus robur</i> skoncentrowane głównie na jego obrzeżach. Po jego południowej stronie znajduje się centralnie ukształtowana polana parkowa (źródło: http://www.cieszkow.pl/ , data dostępu 26.01.2015 r.).
6	Zespół dworski z otaczającym go parkiem	Wodników Górny	A/2446/680/W z dn. 1993-04-05	Pseudoklasycystyczny dwór należący niegdyś do rodziny Schrape z 1912 r. z otaczającym go parkiem z drugiej poł. XIX w.
7	Zespół dworski z otaczającym go parkiem	Wziąchowo Wielkie	Park: A/2470/641/W z dn. 1990-04-30	Park otaczający dwór klasycystycznego z ok. 1830 r., zbudowany dla Joachima Pieszycy de Leszno Koszutskiego.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru zabytków	Opis obiektu
8	Zespół pałacowy z otaczającym go parkiem	Wziąchowo Małe	24/A/00/1-6 z dn. 2000-06-30	Park wraz z pałacem w stylu elektycznym wzniesionym w 1906 r. przez Ernesta von Heydebranda und der Lasa.
9	Zespół dworski z otaczającym go parkiem	Kolęda	Dwór: 613/W z dn. 1987-06-11	Park otaczający ruiny dworu wybudowanego w stylu elektyczny przez Jana Leopolda von Mitschke w 1855 r..
10	Zespół pałacowy z otaczającym go parkiem	Pakoślawsko	Pałac: A/2444.609/W z dn. 1987-11-09	Pałac z około 1840 r. położony w dużym parku z połowy XIX w.
11	Zespół dworski z otaczającym go parkiem	Miłosławice	Dwór: A/2440/1545 z dn. 1966-02-25	Park w otoczeniu parterowego dworu klasycystycznego z ok. 1830 r. wzniesionego dla starosty Roberta von Sihlera.
12	Zespół dworski z otaczającym go parkiem	Gołkowo	-	Park otaczający dwór neogotycki z ok. 1850 r. zbudowany przez Oskara Ernesta von Heydebranda und der Lasa.
13	Zespół dworski z otaczającym go parkiem	Góry	-	Brak informacji.
14	Zespół dworski z otaczającym go parkiem	Bartniki	-	Dwór klasycystyczny zbudowany ok. 1840 r. przez Jana Leopolda Mitschke.
15	Park wiejski	Postolin (Park usytuowany na działce 256/132 AM-2 KW 21566. Obręb leśny Milicz, Leśnictwo Lasowice, oddział 132c).	14/A/00 z dn. 27.03.2000 r.	Park postromantyczny o powierzchni 5,20 ha, założony prawdopodobnie w latach 60-tych XIX w. przez hrabiego Heinricha von Salisch. Park jest cennym obiektem dendrologicznym, na terenie którego wyróżniono 46 drzew pomnikowych. Powstał na bazie zastanego drzewostanu dębowo – grabowego. Centralny element kompozycyjny parku stanowią dwie polany ukształtowane po północnej i południowej stronie nieistniejącego obecnie pałacu. Na ich obrzeżach skoncentrowano zasadniczy drzewostan. W północnej części parku założony został staw ozdobny o nieregularnej linii brzegowej, nad którym zachował się 120 – letni cis <i>Taxus baccata</i> oraz kamień memoratywny. W parku stwierdzono występowanie ok. 150 gatunków roślin zielnych. Z gatunków chronionych występuje tu śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i> , śnieżycza wiosenna <i>Leucoium vernum</i> , jarzab brekinia <i>Sorbus torminalis</i> , cis pospolity <i>Taxus baccata</i> , limba <i>Pinus cembra</i> . W roku 2005 nadleśnictwo Milicz podjęło się rewitalizacji tego parku.
16	Park dworski	Dziewiętlin (przy stawie Dziewiętlińskim obręb leśny Kubryk, leśnictwo Dziewiętlin, oddział 122).	-	Brak informacji.

**Fotografia. 17. Park w Miliczu. Okazale krzewy azalii w milickim parku (po prawej)
(fot. Nadleśnictwo Milicz)**

Fotografia. 18. Park w Postolinie (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 19. Park w Karminie (po lewej) i Park w Dziewiętlinie (po prawej) (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Istotną wartość historyczną stanowią również cmentarze i mauzolea. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz znajdują się 22 cmentarze stanowiące enklawy lub półenklawy wśród gruntów leśnych. Ich łączna powierzchnia wynosi około 7 ha. Są to w większości dawne cmentarze niemieckie, ewangelickie z końca XIX, początku XX wieku. Zwykle znajdują się one na gruntach będących własnością gmin, ale jest kilka będących w stanie posiadania nadleśnictwa. Wszystkie cmentarze na gruntach nadleśnictwa są nieczynne.

Cmentarze i zielen cmentarna podlega ochronie zgodnie z art.2. „Ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych”, polegającej na utrzymywaniu ich jako terenów zielonych o założeniu komponowanym, i ochronie zieleni cmentarnej przed jej zniszczeniem. Szczegółowe zasady ochrony określają przepisy ustawy.

Fotografia. 20. Mauzoleum Hochbergów, Leśnictwo Walkowo (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 21. Mauzoleum Emila Schrapepego – z lewej oraz cmentarz rodowy – z prawej, Leśnictwo Zwierzyniec (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 22. Mauzoleum Heydebrandów (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 23. Cmentarz hrabiego Henricha von Salischa i jego żony (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 24. Cmentarz w oddz. 25f Leśnictwa Walkowo – z lewej oraz cmentarz w oddz. 35s Leśnictwa Walkowo – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 25. Cmentarz w oddz. 18g Leśnictwa Zwierzyniec – z lewej oraz cmentarz w oddz. 55r Leśnictwa Sędraszyce – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 26. Cmentarz w oddz. 67k Leśnictwa Sędraszyce – z lewej oraz cmentarz w oddz. 73k Leśnictwa Sędraszyce – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 27. Cmentarz w oddz. 105I Leśnictwa Gądkowice – z lewej oraz cmentarz w oddz. 136c Leśnictwa Gądkowice – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 28. Cmentarz w oddz. 145c Leśnictwa Gądkowice (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 29. Cmentarz w oddz. 221i Leśnictwa Rakłowice – z lewej oraz cmentarz w oddz. 226b Leśnictwa Rakłowice – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 30. Cmentarz w oddz. 321g Leśnictwa Wróbliniec – z lewej oraz cmentarz w oddz. 322c Leśnictwa Wróbliniec – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 31. Cmentarz w oddz. 323j Leśnictwa Wróbliniec – z lewej oraz cmentarz w oddz. 234d Leśnictwa Gogołowice – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 32. Cmentarz w oddz. 138f Leśnictwa Gądkowice – z lewej oraz cmentarz w oddz. 123l Leśnictwa Dziewiętlin – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Na obszarze nadleśnictwa zlokalizowane są stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków archeologicznych w ramach archeologicznego Zdjęcia Polski. Ponadto w zasięgu Nadleśnictwa Milicz na gruntach innej własności znajdują się:

- grodzisko „Chmielnik” koło Milicza, miejsce po kasztelańskim grodzie w Miliczu z XI-XIIIw,
- grodzisko koło Trzebicka,
- grodzisko koło Masłowiec

Fotografia. 33. Grodzisko „Kaszowo” oddz. 83b Leśnictwa Kaszowo – z lewej oraz grodzisko „Zapadły Zamek” oddz. 123b Leśnictwa Gądkowice – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Prace związane z przygotowaniem gleby pod zalesienie, bądź odnowienie grożą zniszczeniem zabytkowych stanowisk, dlatego działki lub ich części, na których planowane są takie prace należy z nich wyłączyć. Dopuszczalne jest wyłączenie obszarów zabytkowych stanowisk archeologicznych z zalesienia poprzez utworzenie polan śródleśnych i ewentualnie obsadzenie niskimi krzewami. Warunkiem wprowadzenia nowych nasadzeń drzew na obszarach, w których obrębie występują zabytkowe stanowiska archeologiczne oraz w ich sąsiedztwie jest przeprowadzenie w ramach prac konserwatorskich wyprzedzających prac archeologicznych metodą wykopaliskową.

Obiekty o czytelnej formie krajobrazowej (grodziska, kurchany, wały) – objęte są ścisłą strefą ochrony konserwatorskiej „W”. Tego typu stanowiska archeologiczne wyłączone są z wszelkiego zainwestowania, w tym jakichkolwiek prac ziemnych związanych z uprawami oraz zalesieniem i nasadzeniem krzewów. Dopuszcza się jedynie prace związane bezpośrednio z konserwacją lub rewitalizacją tego terenu.

Fotografia. 34. Grodzisko Lelików oddz. 165n Leśnictwa Gądkowice – z lewej oraz grodzisko Malerzów oddz. 304h, i Leśnictwa Bukowinka – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 35. Grodzisko Malerzów oddz. 253c Leśnictwa Bukowinka – z lewej oraz grodzisko „Chmielnik” – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Tabela 45. Wykaz obiektów historycznych i kulturowych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz

Lp.	Leśnictwo wydzielanie	Opis obiektu	Data powst. obiektu	Nr rejestru
1	Bukowinka, wydz. 253c	Grodzisko (prawdopodobnie) koło Malerzowa	Brak informacji.	-
2	Bukowinka, wydz. 304h, i	Grodzisko koło Malerzowa.	Brak informacji.	-
3	Dziewiętlin, wydz. 123l	Cmentarz o powierzchni ok. 0,18 ha.	XIX-XX wiek.	-
4	Dziewiętlin, wydz. 171f	Kamień pamiątkowy.	Brak informacji.	-
5	Gądkowice, wydz. 105l	Cmentarz o powierzchni ok. 0,29 ha.	XIX-XX wiek.	-
6	Gądkowice, wydz. 105o	Cmentarz o powierzchni ok. 0,38 ha.	XIX-XX wiek.	-
7	Gądkowice, wydz. 136c	Cmentarz o powierzchni ok. 0,20 ha.	XIX-XX wiek.	-
8	Gądkowice, wydz. 138f	Cmentarz o powierzchni ok. 0,41 ha.	XIX-XX wiek.	-
9	Gądkowice, wydz. 145c	Cmentarz o powierzchni ok. 0,17 ha.	XIX-XX wiek.	-
10	Gądkowice, wydz. 125x	Zamek myśliwski należący niegdyś do rodziny Maltzanów	1886 r.	A/2438/216 z dn. 31-05-1950 r.
11	Gądkowice, wydz. 123b	Grodzisko pierścieniowate „Wrocławice (Krężel, Zapadły Zamek)”.	IX, X-XI wiek.	-
12	Gądkowice, wydz. 165n	Grodzisko pierścieniowate grodzisko „Lelików (Grodziszcze)”.	VII lub, VIII-X wiek.	-
13	Gądkowice, wydz. 147b	Mogiła z krzyżem drewnianym (do mogiły prowadzi alejka z rzędem sosny wejmutki w wieku ok. 110 lat).	Brak informacji.	-
14	Gogołowice, wydz. 234d	Cmentarz o powierzchni ok. 0,48 ha.	XIX-XX wiek.	-
15	Kaszowo, wydz. 64i	Grobowiec Maltzana w pobliżu Milicza.	Ok 1930 r.	-
16	Kaszowo, wydz. 83b	Grodzisko „Kaszowo (Zamczysko)” odkryto tu unikalny brukowany wjazd i kamienne podwaliny wieży obronnej z X wieku.	2 połowa X-XI wieku.	-
17	Dziewiętlin, wydz. 163b	Cmentarz o powierzchni ok. 0,24 ha.	XIX-XX wiek.	-
18	Kubryk, wydz. 101b	Cmentarz o powierzchni ok. 0,24 ha.	XIX-XX wiek.	-
19	Kubryk, wydz. 101d	Cmentarz rodowy Stolbergów.	Brak informacji.	-
20	Rakłowice, wydz. 221i	Cmentarz o powierzchni ok. 0,36 ha.	XIX-XX wiek.	-

Lp.	Leśnictwo wydzielanie	Opis obiektu	Data powst. obiektu	Nr rejestru
21	Rakłowice, wydz. 226b	Cmentarz o powierzchni ok. 0,40 ha.	XIX-XX wiek.	-
22	Sędraszyce, wydz. 55r	Cmentarz o powierzchni ok. 0,33 ha.	XIX-XX wiek.	-
23	Sędraszyce, wydz. 67k	Cmentarz o powierzchni ok. 0,37 ha.	XIX-XX wiek.	-
24	Sędraszyce, wydz. 73k	Cmentarz o powierzchni ok. 0,77 ha.	XIX-XX wiek.	-
25	Sędraszyce, wydz. 92j	Krzyż drewniany na murowanym podwyższeniu.	Brak informacji.	-
26	Walkowo, wydz. 35s	Cmentarz o powierzchni ok. 0,60 ha.	XIX-XX wiek.	-
27	Walkowo, wydz. 121g	Cmentarz o powierzchni ok. 0,10 ha.	XIX-XX wiek.	-
28	Walkowo, wydz. 25f	Cmentarz o powierzchni ok. 0,68 ha.	XIX-XX wiek.	-
29	Walkowo, wydz. 37g	Grób myśliwego (1889-1934) Pomnik ustawiony z głazów na podobieństwo grobowca megalitycznego. Postawiony w miejscu, w którym na polowaniu jeleni zabił myśliwego.	1934 r.	-
30	Walkowo, wydz. 42z	Mauzoleum Hochbergów w pobliżu Wąbnic.	Ok. 1930 r.	-
31	Wróbliniec, wydz. 304j	Cmentarz o powierzchni ok. 0,10 ha.	XIX-XX wiek.	-
32	Wróbliniec, wydz. 321g	Cmentarz o powierzchni ok. 0,40 ha.	XIX-XX wiek.	-
33	Wróbliniec, wydz. 322c	Cmentarz o powierzchni ok. 0,10 ha.	XIX-XX wiek.	-
34	Wróbliniec, wydz. 323j	Cmentarz o powierzchni ok. 0,14 ha.	XIX-XX wiek.	-
35	Zwierzyniec, wydz. 18g	Cmentarz o powierzchni ok. 0,34 ha.	XIX-XX wiek.	-
36	Zwierzyniec, wydz. 10m	Cmentarz rodowy w pobliżu Cieszkowa.	Ok. 1900 r.	-
37	Zwierzyniec, wydz. 103i	Mauzoleum Emila Schrapego (1866-1926) w pobliżu Wodnikowa Górnego w drzewostanie sosnowym na gruntach nadleśnictwa.	1926 r.	-
38	Kaszowo, wydz. 110 d	Zespół dworski z otaczającym go parkiem	Klasycystyczny dwór z 1806 r. z parkiem z połowy XIX w.	Dwór: A/2445/614/W z dn. 1987-06-12 Park: A/2443/630/W z dn. 1990-04-20
39	Lasowice, wydz. 132c	Park wiejski	lata 60. XIX w.	14/A/00 z dn. 27.03.2000 r.

W zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Milicz znajduje ponadto znaczna ilość budowli sakralnych. Głównie są to kościoły, kapliczki, krzyże i figury. Obiekty małej architektury sakralnej są bardzo liczne, zarówno w miejscowościach, jak i poza nimi. Jedną

z ciekawszych i wyróżniających się jest przydrożna figura św. Nepomucena w Koczurkach. Wartymi uwagi są zabytkowe drewniane kościoły w Trzebicku, Złotowie oraz w Kuźniczysku.

Fotografia. 36. Kościół św. Józefa w. Złotowie (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 37. Kościół w Kuźniczysku – z lewej oraz kościół Chrystusa Króla w Postolinie – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 38. Kościół św. Andrzeja Boboli w Miliczu – z lewej oraz kościół w Cieszkowie – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 39. Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego we Wróblińcu – z lewej oraz kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Kołędzie – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 40. Kościół Wniebowzięcia NMP w Bukowicach – z lewej oraz kaplica przy kościele w Bukowicach – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 41. Kościół Narodzenia NMP w Wierzychowicach – z lewej oraz kościół św. Rodziny w Skoroszowie – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 42. Kościół św. Jana Chrzciciela w Kuźnicy Czeszyckiej – z lewej oraz kościół Dobrego Pasterza w Brzostowie – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 43. Kościół Nawiedzenia NMP w Koczurkach – z lewej oraz kościół Niepokalanego Poczęcia NMP w Kuźniczysku – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 44. Figura św. Nepomucena w Koczurkach – z lewej, kapliczka w Guzowicach oraz drewniany krzyż w leśnictwie Sędraszycy – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

W zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Milicz znajdują się także inne godne uwagi obiekty i miejsca o wartości historycznej i kulturowej, są nimi:

- związane z przebiegającą na tych ziemiach dawną granicą państwa budynki straży granicznej w Kołędzie, Gołkowie, Sędraszycach, Marchwicach, urzędów celnych w Poradowie, Cieszkowie;
- związane z wielowiekową historią „Stawów Milickich” urządzenia wodne, takie jak: Jaz Ruda, Jaz Grabownica (drewniane), Jaz Dragoński, Jaz Bolko (walcowy), Jaz Gądkowice, Jaz Potasznia, Jaz Wróbliniec, Jaz Węglowy, Jaz Sławoszowice, Jaz Bagiennik;
- wiatrak drewniany koźlarz z 1671 roku w miejscowości Duchowa;
- dawna zarządcówka kapituły wrocławskiej w Kuźnicy Czeszyckiej;
- dawna łuszczarnia szyszek w miejscowości Wałkowo;
- dzwonnica (wieża strażacka) w Praczach zbudowana w 1846 r. z muru pruskiego;
- dawne piece smołowe koło Pracz na terenie leśnictwa Lasowice.
- ruiny młynów wodnych we Wrocławicach, Brzezynie, Skoroszowie, Kuźniczysku, Brzeziu, Praczach, Koczurkach, Kozubach;
- ruiny cegielni w Malerzowie, Wierzchowicach;
- liczne zespoły folwarczne zarówno zachowane, jak i w ruinie;
- „Chata Poszukiwań Twórczych” w Rudzie Milickiej, którą opiekuje się Nadleśnictwo Milicz oraz „Dom Pracy Twórczej ASP” w Luboradowie.

Fotografia. 45. Dawny urząd celny w Poradowie, pozostałość po szlabanie na przejściu granicznym – z lewej oraz dawny budynek straży granicznej w Gołkowie – z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 46. Jaz Ruda w Rudzie Milickiej z początku XX w. – z lewej oraz wiatrak koźlarz w Duchowej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 47. Leśniczówka Gądkowice (fot. Nadleśnictwo Milicz)

Fotografia. 48. Leśniczówka Kaszowo – z lewej oraz leśniczówka Gogołowice z prawej (fot. Nadleśnictwo Milicz)

V.6. CHARAKTERYSTYKA DRZEWOSTANÓW W ASPEKTCIE TYPOLOGII - URZĄDZENIOWEJ

V.6.1. SIEDLISKOWE TYPY LASU

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz wyróżniono 10 typów siedliskowych lasu. Udział siedlisk lasowych w stosunku do siedlisk borowych wynosi odpowiednio 53% i 47%. Siedliska lasowe dominują na gruntach leśnych obrębu Kubryk, siedliska borowe na gruntach leśnych obrębu Milicz, natomiast na gruntach leśnych obrębu Cieszków udział siedlisk borowych i lasowych jest porównywalny. Głównymi siedliskami z grupy siedlisk lasowych są siedliska lasu mieszanego świeżego obejmujące 24% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Kolejnymi siedliskami o znacznym udziale są siedliska lasu świeżego (15%) i lasu mieszanego wilgotnego (8%). Najmniejszy udział powierzchniowy w grupie siedlisk lasowych posiadają siedliska lasu łęgowego, olsu, olsu jesionowego, lasu wilgotnego. W grupie siedlisk borowych dominującymi siedliskami są siedliska boru mieszanego świeżego obejmujące 28% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Pozostałe siedliska z tej grupy to bór świeży i bór mieszany wilgotny pokrywające odpowiednio 11% i 8% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Udział procentowy poszczególnych typów siedliskowych lasu dla całego nadleśnictwa przedstawia poniższa tabela.

Tabela 46. Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu wyróżnionych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz

TSL	Obręb Milicz		Obręb Cieszków		Obręb Kubryk		Nadleśnictwo Milicz wg stanu na 1.01.2016 r. (pul)	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
BMŚW	2379,07	30,91	3070,30	33,67	1396,63	17,78	6846,00	27,75

TSL	Obręb Milicz		Obręb Cieszków		Obręb Kubryk		Nadleśnictwo Milicz wg stanu na 1.01.2016 r. (pul)	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
BMW	424,33	5,51	626,62	6,87	847,95	10,79	1898,90	7,70
BŚW	1587,41	20,62	798,56	8,76	447,22	5,69	2833,19	11,48
LŁ	19,51	0,25	40,06	0,44	0,00	0,00	59,57	0,24
LMŚW	1215,76	15,79	2479,19	27,18	2219,64	28,26	5914,59	23,97
LMW	379,77	4,93	992,55	10,88	700,59	8,92	2072,91	8,40
LŚW	1405,93	18,27	506,46	5,55	1864,96	23,74	3777,35	15,31
LW	231,21	3,00	328,04	3,60	262,45	3,34	821,70	3,33
OL	41,93	0,55	105,40	1,16	86,46	1,10	233,79	0,95
OLJ	13,08	0,17	172,46	1,89	29,77	0,38	215,31	0,87
Razem	7698,00	100,00	9119,64	100,00	7855,67	100,00	24673,31	100,00

V.6.2. BOGACTWO GATUNKOWE I STRUKTURA PIONOWA DRZEWOSTANÓW

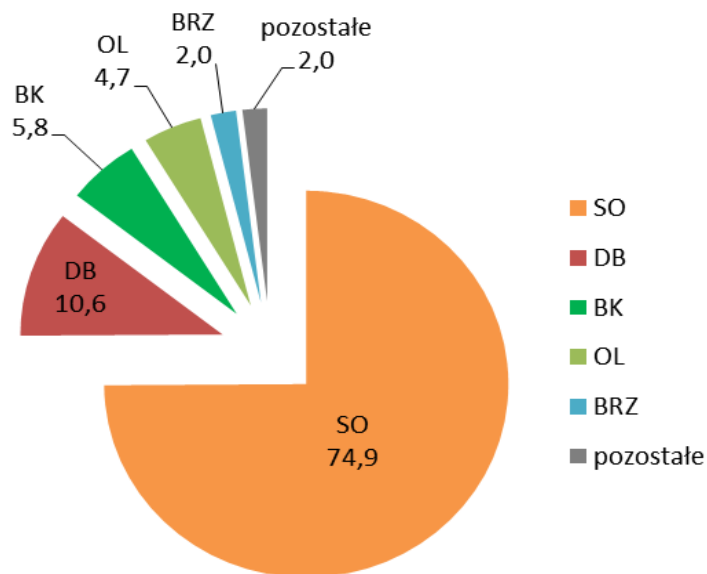
Bogactwo gatunkowe drzewostanów dobrze charakteryzuje liczba gatunków wchodzących w ich skład. Drzewostany można podzielić na: jednogatunkowe, dwugatunkowe, trzygatunkowe, cztero- i więcej gatunkowe (pod uwagę wzięto jedynie warstwę drzew tworzących I, II, i III piętro drzewostanu). Lasy Nadleśnictwa Milicz charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Wielkość powierzchni w poszczególnych grupach jest odwrotnie proporcjonalna do liczby gatunków je tworzących. Największe powierzchnie zajmują drzewostany jednogatunkowe obejmujące 28,4% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Duży udział w zajmowanej powierzchni mają również drzewostany dwugatunkowe zajmujące 25,3% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Drzewostany trzygatunkowe występują na 24,4% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Najmniejszą powierzchnię obejmują drzewostany cztero- i więcej gatunkowe 21,9%. Największym bogactwem gatunkowym odznaczają się drzewostany obrębu Kubryk, w których udział drzewostanów trzy i więcej gatunkowych obejmuje 56% powierzchni leśnej, łączny odsetek tych drzewostanów na obrębie Milicz wynosi 43%, a na obrębie Cieszków 41%.

Tabela 47. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Milicz	jednogatunkowe	462,31	1336,69	691,21	2490,21	32,9
		79060	447245	250106	776411	34,1
	dwugatunkowe	597,51	644,62	572,34	1814,47	24,0

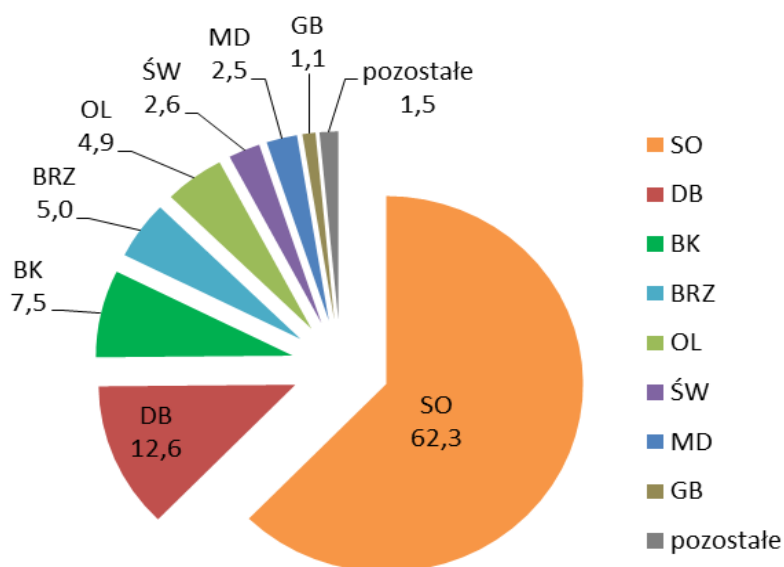
Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	trzygatunkowe	76943	228048	240393	545384	24,0
		563,17	498,52	595,24	1656,93	21,9
	cztero- i więcej gatunkowe	65223	165767	235491	466481	20,5
		440,31	582,39	590,09	1612,79	21,3
		70287	192364	223772	486423	21,4
Obręb Cieszków	jednogatunkowe	481,43	1672,07	756,26	2909,76	32,4
		100003	601077	274502	975582	37,8
	dwugatunkowe	611,42	1188,38	620,38	2420,18	26,9
		80357	412952	221282	714592	27,7
	trzygatunkowe	785,63	903,18	385,08	2073,89	23,1
		81357	302332	139118	522807	20,3
	cztero- i więcej gatunkowe	664,25	499,25	422,92	1586,42	17,6
		66616	158479	142615	367711	14,2
Obręb Kubryk	jednogatunkowe	379,55	748,34	383,68	1511,57	19,5
		74541	305487	137230	517258	20,5
	dwugatunkowe	465,73	945,68	512,91	1924,32	24,8
		55347	376045	199737	631130	25,0
	trzygatunkowe	656,76	910,74	635,61	2203,11	28,4
		81097	360714	263875	705685	27,9
	cztero- i więcej gatunkowe	594,76	883,97	645,97	2124,70	27,4
		67171	337971	267567	672709	26,6
Nadleśnictwo Milicz	jednogatunkowe	1323,29	3757,10	1831,15	6911,54	28,4
		253603	1353810	661838	2269251	30,7
	dwugatunkowe	1674,66	2778,68	1705,63	6158,97	25,3
		212647	1017046	661412	1891106	25,6
	trzygatunkowe	2005,56	2312,44	1615,93	5933,93	24,4
		227677	828813	638484	1694974	23,0
	cztero- i więcej gatunkowe	1699,32	1965,61	1658,98	5323,91	21,9
		204074	688814	633954	1526843	20,7

W Nadleśnictwie Milicz głównym gatunkiem panującym jest sosna, zajmująca 75% powierzchni gruntów leśnych. Duży udział w strukturze powierzchniowej gatunków panujących posiada również dąb (11%). Większym udziałem odznaczają się także buk (6%), olsza czarna (5%) i brzoza (2%). Pozostałe gatunki zajmują łącznie 2% powierzchni, są to min.: modrzew, świerk, olsza szara, jesion, grab, jodła, jawor, robinia akacjowa, osika.

Rycina. 6. Struktura powierzchni gatunków panujących w Nadleśnictwie Milicz

Struktura powierzchni gatunków rzeczywistych w drzewostanach Nadleśnictwa Milicz jest zbliżona do struktury gatunków panujących w tych drzewostanach. Wyraźnie dominującym gatunkiem jest sosna występująca na 62% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Znaczny udział w zajmowanej powierzchni posiada również dąb (13%). Kolejnymi gatunkami o większym udziale są buk (7%), brzoza (5%) i olsza czarna (5%). Mniejsze powierzchnie ok. 1-2% zajmują świerk, modrzew i grab. Pozostałą powierzchnię ok. 1,5% porastają m.in.: jodła, dąb czerwony, jawor, jesion, olsza szara, robinia akacjowa, osika, wiąz, klon pospolity.

Rycina. 7. Struktura powierzchni gatunków rzeczywistych w Nadleśnictwie Milicz

Budowa pionowa drzewostanów to jeden z podstawowych elementów określających charakter drzewostanów. Drzewostany można podzielić pod względem budowy pionowej na jednopiętrowe, dwupiętrowe, trzypiętrowe i wielopiętrowe oraz o budowie przerębowej w klasie odnowienia (KO) i klasie do odnowienia (KDO). Złożona budowa pionowa jest pochodną wielu czynników związanych zarówno z prowadzeniem gospodarki leśnej, jak również wynikającą z uwarunkowań siedliskowych i wysokościowych. Nierozzerwalnie wiąże się ona ze zwarciem pionowym decydującym o stopniu wykorzystania światła. Im bardziej zróżnicowana jest budowa pionowa tym bardziej odporny jest drzewostan na ogólnie pojmowane czynniki szkodliwe.

Drzewostany Nadleśnictwa Milicz odznaczają się uproszczoną strukturą pionową. Dominują tu drzewostany jednopiętrowe, zajmujące 85,1% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Drugą grupę stanowią drzewostany w klasie odnowienia i do odnowienia obejmujące 8,4% powierzchni. Kolejną grupę tworzą drzewostany dwupiętrowe zajmujące 6,5% powierzchni leśnej. Nie występują tu drzewostany wielopiętrowe i drzewostany o budowie przerębowej.

Tabela 48. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]					
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]	
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat			
Obręb Milicz	jednopiętrowe	2063,30	2932,80	1257,57	6253,67	82,6	
		291512	986916	494517	1772946	77,9	
	dwupiętrowe	0,00	93,13	523,02	616,15	8,1	
		0	38171	251542	289713	12,7	
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
	w KO i KDO	0,00	36,29	668,29	704,58	9,3	
		0	8339	203702	212040	9,3	
	Obręb Cieszków	jednopiętrowe	2538,48	4174,93	1388,03	8101,44	90,1
			327993	1448998	515024	2292014	88,8
dwupiętrowe		0,00	32,97	226,75	259,72	2,9	
		0	13064	98832	111896	4,3	
wielopiętrowe		0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
o budowie przerębowej		0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
w KO i KDO		4,25	54,98	569,86	629,09	7,0	
		340	12780	163662	176782	6,9	
Obręb Kubryk		jednopiętrowe	2084,03	3212,82	1050,71	6347,56	81,8
			275429	1266444	430035	1971909	78,0
	dwupiętrowe	12,77	209,08	482,22	704,07	9,1	

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]					
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]	
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat			
		2727	99380	239396	341502	13,5	
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
	w KO i KDO	0,00	66,83	645,24	712,07	9,2	
		0	14392	198978	213370	8,4	
	Nadleśnictwo Milicz	jednopiętrowe	6685,81	10320,55	3696,31	20702,67	85,1
			894935	3702358	1439577	6036869	81,8
		dwupiętrowe	12,77	335,18	1231,99	1579,94	6,5
2727			150614	589770	743111	10,1	
wielopiętrowe		0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
o budowie przerębowej		0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
w KO i KDO		4,25	158,10	1883,39	2045,74	8,4	
		340	35511	566341	602192	8,2	

V.6.3. POCHODZENIE DRZEWOSTANÓW

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz drzewostany pochodzenia sztucznego zajmują powierzchnię 5034,57 ha, co stanowi 20,5% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Drzewostany z samosiewu to jedynie 159,56 ha, co stanowi 0,6% powierzchni leśnej. Drzewostany z panującym gatunkiem obcym występują na 136,41 ha, co daje 0,6% powierzchni leśnej. W nadleśnictwie nie występują plantacje drzew szybko rosnących, a drzewostany odroślowe zajmują ok 0,1% powierzchni leśnej. Na 78,2% powierzchni nadleśnictwa nie określono pochodzenia drzewostanów. Dane te są niepełne z uwagi na brak odnotowywania w poprzednich rewizjach pochodzenia drzewostanów. W ocenie ujęto całą I klasę wieku oraz w innych klasach tylko te drzewostany, w których można było bezsprzecznie stwierdzić ich pochodzenie.

Tabela 49. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Milicz	z panującym gat. obcym	3,72	7,92	0,00	11,64	0,2
		153	2976	0	3128	0,1
	plantacje drzew	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	szybkorosnących	0	0	0	0	0,0
	odroślowe	2,62	9,25	0,00	11,87	0,2
		163	3296	0	3459	0,2
	z samosiewu	41,46	2,14	0,00	43,60	0,6
		4470	666	0	5136	0,2
	z sadzenia	1023,09	83,12	9,82	1116,03	14,7
		96745	26077	3398	126221	5,5
	brak informacji	998,61	2972,99	2439,06	6410,66	84,5
		190236	1005370	946363	2141969	94,1
	Obręb Cieszków	z panującym gat. obcym	4,86	11,07	41,67	57,60
357			2688	21420	24465	0,9
plantacje drzew szybkorosnących		0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
odroślowe		5,68	7,95	0,75	14,38	0,2
		615	2631	439	3685	0,1
z samosiewu		23,71	0,45	1,25	25,41	0,3
		1572	70	506	2148	0,1
z sadzenia		1454,28	474,21	22,87	1951,36	21,6
		138846	159969	7682	306497	11,8
brak informacji	1062,30	3787,65	2187,55	7037,50	77,9	
	187538	1313963	783171	2284672	88,0	
Obręb Kubryk	z panującym gat. obcym	7,05	9,30	50,82	67,17	0,9
		33	5574	36590	42198	1,7
	plantacje drzew szybkorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	odroślowe	4,15	1,37	0,00	5,52	0,1
		681	643	0	1324	0,1
	z samosiewu	68,33	20,71	1,51	90,55	1,2
		9584	6025	657	16266	0,6
	z sadzenia	1207,06	669,71	90,41	1967,18	25,2
		130781	257652	29140	417573	16,3
brak informacji	821,96	2803,14	2120,13	5745,23	73,6	
	137133	1119613	863005	2119751	83,0	
Nadleśnictwo Milicz	z panującym gat. obcym	15,63	28,29	92,49	136,41	0,6
		543	11238	58011	69791	0,9
	plantacje drzew szybkorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	odroślowe	12,45	18,57	0,75	31,77	0,1
		1459	6570	439	8468	0,1
	z samosiewu	133,50	23,30	2,76	159,56	0,6
		15626	6761	1163	23550	0,3

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	z sadzenia	3684,43	1227,04	123,10	5034,57	20,5
		366372	443698	40220	850291	11,4
	brak informacji	2882,87	9563,78	6746,74	19193,39	78,2
		514906	3438946	2592540	6546392	88,1

V.6.4. ZGODNOŚĆ SKŁADU GATUNKOWEGO Z SIEDLISKIEM

Analizując zgodność składu gatunkowego drzewostanów w odniesieniu do siedliska wyróżniamy drzewostany:

- o składzie zgodnym z warunkami siedliskowymi,
- o składzie częściowo zgodnym z siedliskiem,
- niezgodne.

Drzewostany o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem uznaje się wówczas, gdy gatunek główny (zgodnie z przyjętym typem drzewostanu) jest gatunkiem panującym i w składzie gatunkowym drzewostanu występują wszystkie gatunki przyjętego typu drzewostanu, zaś suma udziałów występujących gatunków typu drzewostanu stanowi, co najmniej 50% składu gatunkowego tego drzewostanu (przy ocenie uwzględnia się również II piętro oraz podrost w KO - proporcjonalnie do ich udziału w składzie drzewostanu).

Skład drzewostanów jest częściowo zgodny z siedliskiem, kiedy gatunek główny (zgodnie z przyjętym typem drzewostanu) jest gatunkiem panującym w drzewostanie lub gdy gatunek główny nie jest gatunkiem panującym i wraz z pozostałymi gatunkami typu drzewostanu stanowią, co najmniej 50% składu gatunkowego tego drzewostanu (przy ocenie uwzględnia się również II piętro oraz podrost w KO - proporcjonalnie do ich udziału w składzie drzewostanu).

Skład gatunkowy drzewostanów jest niezgodny z siedliskiem, jeżeli nie spełnia wymogów określonych powyżej, co oznacza, że gatunek główny (zgodnie z przyjętym typem drzewostanu) nie jest gatunkiem panującym i jednocześnie w składzie gatunkowym drzewostanu nie występują wszystkie gatunki przyjętego typu drzewostanu. W drzewostanach niezgodnych, dodatkowo wyróżnia się niezgodność obojętną – w przypadku, gdy zalecany gatunek liściasty zastąpiony jest przez inny gatunek liściasty oraz niezgodność negatywną – gdy zalecany gatunek liściasty oraz jodła i modrzew zastąpiony jest przez sosnę lub świerk.

Podczas prac taksacyjnych obecnej rewizji urządzenia lasu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz dokonano oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem. Drzewostany zgodne z siedliskiem występują na 67% powierzchni leśnej

nadleśnictwa, największe powierzchnie zajmują one na obrębach leśnych Milicz i Cieszków. Drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 31% powierzchni leśnej, natomiast drzewostany niezgodne z siedliskiem występują na 2% powierzchni leśnej nadleśnictwa.

Tabela 50. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
Obręb Milicz	BMŚW	DB	-	-	1,56	100,0	-	-
		DB SO	1393,41	59,4	951,58	40,6	-	-
	BMW	ŚW SO	182,48	45,9	215,09	54,1	-	-
	BŚW	SO	1548,53	99,5	7,13	0,5	-	-
	LŁ	DB	3,58	54,1	3,04	45,9	-	-
		LP DB	11,66	100,0	-	-	-	-
	LMŚW	BK	35,37	100,0	-	-	-	-
		DB	11,88	100,0	-	-	-	-
		DB SO	841,86	74,5	282,00	24,9	6,55	0,6
		JS WZ DB	0,93	100,0	-	-	-	-
		LP DB	22,90	100,0	-	-	-	-
		OL JS	4,13	100,0	-	-	-	-
	LMW	DB	23,75	100,0	-	-	-	-
		LP DB	13,24	81,7	2,96	18,3	-	-
		OL JS	2,59	39,2	4,01	60,8	-	-
		SO DB	111,72	34,2	194,45	59,5	20,41	6,2
	LŚW	BK	259,99	97,3	7,10	2,7	-	-
		DB	292,73	46,4	287,78	45,6	49,99	7,9
		LP DB	421,97	86,2	61,24	12,5	6,50	1,3
		OL JS	-	-	11,55	100,0	-	-
	LW	DB	47,27	34,5	63,94	46,7	25,67	18,8
		JS WZ DB	0,62	100,0	-	-	-	-
		LP DB	38,99	72,7	12,71	23,7	1,96	3,7
		OL JS	-	-	34,46	98,5	0,54	1,5
	OL	DB	0,42	100,0	-	-	-	-
		OL	31,61	100,0	-	-	-	-
		OL JS	4,36	58,4	3,11	41,6	-	-
	OLJ	JS OL	-	-	9,19	100,0	-	-
		LP DB	2,00	100,0	-	-	-	-
		OL JS	-	-	1,89	100,0	-	-
Obręb Cieszków	BMŚW	SO	2997,45	99,4	17,52	0,6	-	-

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym						
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie		
			ha	%	ha	%	ha	%	
	BMW	ŚW SO	307,26	49,7	310,95	50,3	-	-	
	BŚW	SO	789,93	99,9	0,73	0,1	-	-	
	LŁ	DB	2,38	20,1	6,45	54,6	2,99	25,3	
		JS WZ DB	18,13	73,7	6,47	26,3	-	-	
		LP DB	2,10	100,0	-	-	-	-	
	LMŚW	DB	16,84	100,0	-	-	-	-	
		DB SO	1840,06	75,7	576,25	23,7	13,03	0,5	
		LP DB	19,23	80,6	1,27	5,3	3,37	14,1	
	LMW	DB	8,65	85,2	1,50	14,8	-	-	
		JS WZ DB	0,53	100,0	-	-	-	-	
		LP DB	6,45	33,8	12,66	66,2	-	-	
		OL JS	-	-	5,77	100,0	-	-	
		SO DB	187,06	19,9	730,33	77,6	24,20	2,6	
	LŚW	DB	172,22	39,0	202,98	46,0	66,07	15,0	
		JS WZ DB	0,82	100,0	-	-	-	-	
		LP DB	58,22	96,4	2,18	3,6	-	-	
	LW	DB	76,44	27,6	172,59	62,2	28,24	10,2	
		JS WZ DB	7,70	69,4	2,84	25,6	0,55	5,0	
		LP DB	5,21	43,1	6,88	56,9	-	-	
		OL JS	-	-	20,23	100,0	-	-	
	OL	OL	57,10	92,5	0,75	1,2	3,88	6,3	
		OL JS	7,78	25,3	22,93	74,7	-	-	
	OLJ	JS OL	29,33	32,0	58,26	63,5	4,16	4,5	
		JS WZ DB	1,29	33,8	2,53	66,2	-	-	
		OL JS	5,79	8,3	63,72	91,7	-	-	
	Obręb Kubryk	BMŚW	DB SO	820,14	59,2	565,69	40,8	-	-
		BMW	ŚW SO	260,98	31,9	556,85	68,1	-	-
BŚW		SO	437,53	100,0	-	-	-	-	
LMŚW		BK	48,73	100,0	-	-	-	-	
		DB SO	1421,34	67,3	665,68	31,5	24,53	1,2	
		JS WZ DB	2,28	100,0	-	-	-	-	
		LP DB	19,25	34,9	35,85	65,1	-	-	
LMW		DB	19,94	92,1	1,70	7,9	-	-	
		JS WZ DB	-	-	1,67	100,0	-	-	
		LP DB	20,50	95,9	0,88	4,1	-	-	
		OL JS	1,50	100,0	-	-	-	-	
		SO DB	207,53	32,5	406,33	63,6	25,12	3,9	
LŚW	BK	347,37	100,0	-	-	-	-		
	DB	434,74	31,6	807,82	58,8	131,26	9,6		

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

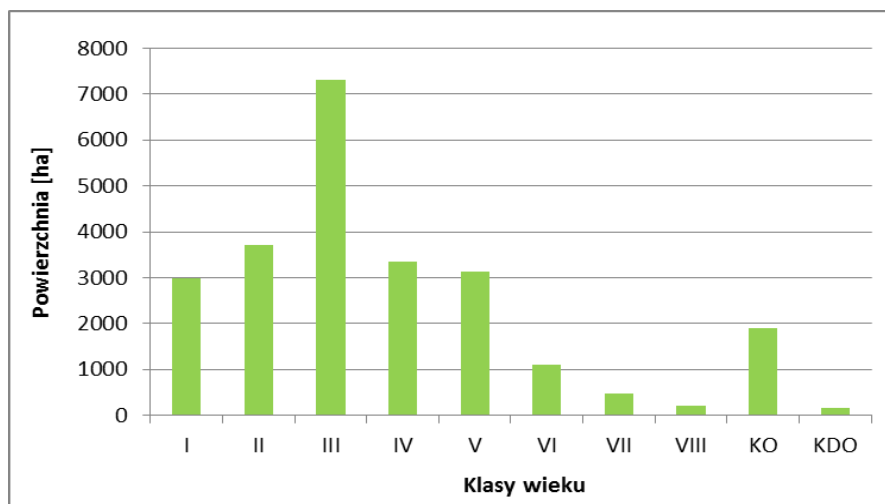
Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
		LP DB	98,66	75,0	31,34	23,8	1,51	1,1
		OL JS	0,87	71,3	0,35	28,7		
	LW	DB	56,68	28,7	110,86	56,2	29,67	15,0
		LP DB	36,56	77,2	10,79	22,8	-	-
		OL JS	7,84	80,8	1,86	19,2	-	-
	OL	DB	1,64	100,0	-	-	-	-
		OL	73,71	95,9	3,14	4,1	-	-
		OL JS	4,54	100,0			-	-
	OLJ	JS OL	10,75	39,0	16,79	61,0	-	-
		OL JS	0,93	100,0	-	-	-	-
	Nadleśnictwo Milicz	BMŚW	DB	-	-	1,56	100,0	-
DB SO			2213,55	59,3	1517,27	40,7	-	-
SO			2997,45	99,4	17,52	0,6	-	-
BMW		ŚW SO	750,72	40,9	1082,89	59,1	-	-
BŚW		SO	2775,99	99,7	7,86	0,3	-	-
LŁ		DB	5,96	32,3	9,49	51,5	2,99	16,2
		JS WZ DB	18,13	73,7	6,47	26,3	-	-
		LP DB	13,76	100,0	-	-	-	-
LMŚW		BK	84,10	100,0	-	-	-	-
		DB	28,72	100,0	-	-	-	-
		DB SO	4103,26	72,4	1523,93	26,9	44,11	0,8
		JS WZ DB	3,21	100,0	-	-	-	-
		LP DB	61,38	60,3	37,12	36,4	3,37	3,3
		OL JS	4,13	100,0	-	-	-	-
LMW		DB	52,34	94,2	3,20	5,8	-	-
		JS WZ DB	0,53	24,1	1,67	75,9	-	-
		LP DB	40,19	70,9	16,50	29,1	-	-
		OL JS	4,09	29,5	9,78	70,5	-	-
		SO DB	506,31	26,5	1331,11	69,8	69,73	3,7
LŚW		BK	607,36	98,8	7,10	1,2	-	-
		DB	899,69	36,8	1298,58	53,1	247,32	10,1
		JS WZ DB	0,82	100,0	-	-	-	-
		LP DB	578,85	84,9	94,76	13,9	8,01	1,2
		OL JS	0,87	6,8	11,90	93,2	-	-
LW		DB	180,39	29,5	347,39	56,8	83,58	13,7
		JS WZ DB	8,32	71,1	2,84	24,3	0,55	4,7
		LP DB	80,76	71,4	30,38	26,9	1,96	1,7
	OL JS	7,84	12,1	56,55	87,1	0,54	0,8	
OL	DB	2,06	100,0	-	-	-	-	

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
		OL	162,42	95,4	3,89	2,3	3,88	2,3
		OL JS	16,68	39,0	26,04	61,0	-	-
	OLJ	JS OL	40,08	31,2	84,24	65,6	4,16	3,2
		JS WZ DB	1,29	33,8	2,53	66,2	-	-
		LP DB	2,00	100,0	-	-	-	-
		OL JS	6,72	9,3	65,61	90,7	-	-

V.7. FORMY DEGENERACJI EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH

V.7.1. JUWENALIZACJA

Juwenalizacja to jedna z form degeneracji ekosystemu leśnego polegająca na utrzymywaniu drzewostanu w młodym stadium rozwojowym poprzez cykliczne zręby. W lasach użytkowanych gospodarczo wiek zbiorowiska leśnego wyznacza wiek rębności gatunku głównego. Po zrębie sadzona jest nowa, młoda generacja drzew. Takie wielkopowierzchniowe „odmłodzenie” drzewostanu czasowo zaburza strukturę i funkcję ekosystemu i ogranicza znaczenie lasu dla podtrzymania różnorodności biologicznej.

Rycina. 8. Struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Milicz

Średni wiek drzewostanów w Nadleśnictwie Milicz wynosi 62 lata. W nadleśnictwie wyraźnie dominują drzewostany w niższych klasach wieku, z których największe powierzchnie zajmują drzewostany w III klasie wieku (41-60 lat) ok. 30% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Drzewostany w I, II, IV i V klasie wieku zajmują podobne powierzchnie 12-15%. Znaczny jest udział drzewostanów w klasie odnowienia (8%). Najmniejsze

powierzchnie zajmują drzewostany w wieku powyżej 140 lat i drzewostany w klasie do odnowienia.

V.7.2. BOROWACENIE

Zjawisko borowacenia, zwane także pinetyzacją, określa się w drzewostanach na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. Polega ono na ponadnormatywnym udziale gatunków iglastych takich jak sosna czy świerk w składzie gatunkowym drzewostanów. W zależności od udziału sosny lub świerka w górnej warstwie drzew wyróżniono następujące stopnie borowacenia:

- słabe, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi: ponad 80% na siedliskach borów mieszanych, 50-80% na siedliskach lasów mieszanych, 10-30% na siedliskach lasowych,
- średnie, jeżeli udział sosny lub świerka wynosi: ponad 80% na siedliskach lasów mieszanych, 30-60% na siedliskach lasowych,
- mocne, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi ponad 60% na siedliskach lasowych.

Tabela 51. Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu – borowacenie

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Milicz	brak	1181,19	1274,96	1115,28	3571,43	47,2
	słabe	711,69	1436,90	1064,54	3213,13	42,4
	średnie	139,00	270,57	190,06	599,63	7,9
	mocne	31,42	79,79	79,00	190,21	2,5
Obręb Cieszków	brak	1255,20	884,74	475,40	2615,34	29,1
	słabe	1039,60	2340,21	1061,62	4441,43	49,4
	średnie	219,59	958,38	542,92	1720,89	19,1
	mocne	28,34	79,55	104,70	212,59	2,4
Obręb Kubryk	brak	996,48	759,34	591,53	2347,35	30,2
	słabe	888,24	1908,01	1028,48	3824,73	49,3
	średnie	183,31	667,04	363,29	1213,64	15,6
	mocne	28,77	154,34	194,87	377,98	4,9
Nadleśnictwo Milicz	brak	3432,87	2919,04	2182,21	8534,12	35,1
	słabe	2639,53	5685,12	3154,64	11479,29	47,2
	średnie	541,90	1895,99	1096,27	3534,16	14,5
	mocne	88,53	313,68	378,57	780,78	3,2

Według powyższego zestawienia 35,1% drzewostanów Nadleśnictwa Milicz nie wykazuje zjawiska borowacenia. Borowacenie w stopniu słabym stwierdzono na 47,2% powierzchni leśnej. Zjawisko to w stopniu średnim obejmuje 14,5% powierzchni leśnej, natomiast borowacenie w stopniu mocnym występuje na niewielkiej powierzchni 3,2%. Stopień borowacenia wynika ze sposobu prowadzenia gospodarki leśnej kiedyś i obecnie - odchodzenie od monokultur iglastych w kierunku drzewostanów wielogatunkowych z dużym udziałem gatunków liściastych powoduje osłabienie borowacenia.

V.7.3. NEOFITYZACJA

Forma degeneracji lasu polegająca na wprowadzeniu sztucznym lub samoistnym wnikaniu do drzewostanów gatunków obcych drzew i krzewów nosi miano neofityzacji. Drzewostany posiadające w swoim składzie gatunkowym, co najmniej 10% gatunków obcego pochodzenia tj.: dąb czerwony, czeremchę amerykańską, sosnę czarną, sosnę wejmutkę, sosnę Banksa, daglezie zieloną i robinie akacjową wykazano w obszarze nadleśnictwa, jako zdegenerowane pod względem neofityzacji. Neofity zostały zaewidencjonowane podczas prac urządzeniowych w składzie gatunkowym drzewostanu we wszystkich warstwach, przy czym w warstwie podszytu nie notowano procentowego udziału poszczególnych gatunków. W zestawieniu tabelarycznym gatunki neofitów występujące w podszytu znajdują się w kolumnie „wiek <= 40 lat”. Wszystkie neofity są wynikiem prowadzenia gospodarki leśnej i zostały wprowadzone sztucznie.

Tabela 52. Wykaz gatunków obcych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz

Gatunek	Powierzchnia [ha]					
	Wiek			KO	KDO	Ogółem
	<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat			
Sosna Banksa	-	0,43	-	-	-	0,43
Sosna czarna	2,84	-	-	-	-	2,84
Sosna wejmutka	0,23	1,89	0,16	0,13	-	2,41
Daglezia zielona	5,54	26,12	6,16	3,23	0,22	41,27
Dąb czerwony	40,31	16,42	3,51	0,79	-	61,03
Robinia akacjowa	8,38	13,16	1,68	-	0,22	23,44
Czeremcha amerykańska	0,48	0,37	-	-	-	0,85

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz zjawisko neofityzacji występuje w niewielkim stopniu. Ogólna powierzchnia zajmowana przez gatunki obce wynosi 132,27 ha, co stanowi 0,5% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Wszystkie gatunki neofitów występujące jako domieszki miejscami lub pojedynczo i nie zostały uwzględnione

w powyższym zestawieniu ze względu na niewielkie znaczenie. Z gatunków obcych największe powierzchnie w drzewostanach zajmuje dąb czerwony - 61,03 ha, występujący niemal w każdej klasie wieku oraz daglezia zielona stwierdzona w każdej klasie wieku na łącznej powierzchni 41,27 ha. Najmniej liczna jest sosna Banksa i czeremcha amerykańska. Z uwagi na niekorzystne zjawiska, jakie są następstwem procesu neofityzacji należy dążyć do eliminowania obcych gatunków ze środowiska leśnego.

V.7.4. MONOTYPIZACJA

Monotypizacja to ujednoczenie gatunkowe i wiekowe drzewostanu, uproszczenie struktury warstwowej będące efektem gospodarki leśnej opartej na systemie zrębowym lub przerębowym. Przejawia się w skrajnym zubożeniu składu gatunkowego drzewostanu do jednego - dwóch gatunków lasotwórczych.

Drzewostany Nadleśnictwa Milicz charakteryzują się uproszczoną strukturą pionową, dominują tu drzewostany jednopiętrowe zajmujące około 85% powierzchni nadleśnictwa.

W strukturze gatunkowej lasy Nadleśnictwa Milicz odznaczają się znacznym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Drzewostany jedno- i dwugatunkowe występują łącznie na 54% powierzchni leśnej, natomiast drzewostany trzy-, cztero- i więcej gatunkowe obejmują 46% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Dominującym gatunkiem rzeczywistym w drzewostanach nadleśnictwa jest sosna (62%). Kolejnymi gatunkami o znacznym udziale powierzchniowym są: dąb (13%), buk (7%), brzoza (5%), olsza czarna (5%) oraz w mniejszym stopniu świerk (2,6%), modrzew (2,5%), grab (1%). Pozostałe gatunki występujące w drzewostanach nadleśnictwa to min.: jodła, dąb czerwony, jawor, jesion, olsza szara, robinia akacjowa, osika, wiąz, klon pospolity.

VI. ZAGROŻENIA

VI.1. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Największy wpływ na kształtowanie warunków aerosanitarnych nadleśnictwa z racji powierzchniowego udziału i siły oddziaływania terenów zabudowanych, przemysłowych oraz sieci drogowej mają 4 gminy: Milicz, Krośnice, Cieszków oraz Trzebnica. Pozostałe gminy mają mniejsze znaczenie, dlatego nie będą omawiane w tej części rozdziału. Wszystkie z wymienionych gmin należą do województwa dolnośląskiego, dla którego w zakresie ochrony powietrza przyjęto „Program ochrony powietrza dla strefy województwa dolnośląskiego”, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu” (Załącznik Nr 4 do uchwały nr XLVI/1544/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 lutego 2014 r.). Podstawowym dokumentem wskazującym na konieczność wykonania „Programu Ochrony Powietrza” w strefie dolnośląskiej jest „Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2011 rok”, wykonana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Głównym celem sporządzenia i wdrożenia programu jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w miastach. Realizacja zadań wynikających z programu ochrony powietrza ma na celu zmniejszenie stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu w danej strefie do poziomów dopuszczalnych i utrzymywania ich na takim poziomie.

Przy określaniu jakości powietrza i potrzeb oraz zakresu jego ochrony w ww. programie wskazano na główne źródła zanieczyszczeń powietrza, do których należą źródła punktowe (kotły i piece), liniowe (drogi) i powierzchniowe (obszary będące źródłami tzw. „niskiej emisji”). Analiza rodzaju zanieczyszczeń powietrza obejmowała przede wszystkim pył zawieszony PM₁₀, tlenek węgla, benzo(a)piren i ozon. Aktualna „Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za rok 2014” przeprowadzona przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu potwierdza potrzebę wdrażania działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi. Wiąże się to z przekroczeniami dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, arsenu, benzo(a)pirenu i ozonu w strefie dolnośląskiej. Wskazano również potrzebę działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze uwagi na ochronę roślin dla strefy dolnośląskiej ze względu na ponadnormatywne stężenia ozonu współczynnik AOT 40.

Gmina Milicz

Gmina Milicz wraz z całym powiatem milickim nie ma istotnego znaczenia w sumie emisji zanieczyszczeń powietrza z województwa dolnośląskiego. Obszar ten nie jest w ogóle uwzględniony w określeniu sumy emisji z uwagi na brak zakładów szczególnie szkodliwych dla powietrza atmosferycznego. Dlatego na terenie gminy odpowiednie służby ochrony środowiska prowadzą pomiary czystości powietrza metodą pasywną tylko w jednym punkcie (NO₂ i SO₂) (miasta Milicz, przy ul. Kopernika). Na podstawie danych z tego punktu średnioroczne określono, że stężenie dwutlenku azotu na terenie miasta Milicz, przy ul. Kopernika jest znacznie niższe od wymaganych standardów (ok. 39%). Prawdopodobnie nieprzekraczane są także inne normowane parametry zanieczyszczeń powietrza w gminie. Zaznacza się wyraźna sezonowość w stężeniu zanieczyszczeń w powietrzu. Wskazuje to wyraźnie na szczególnie duży wpływ gospodarki cieplnej na stan czystości powietrza (źródło: *Prognoza Środowiskowa Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Milicza na lata 2007-2013*).

Lokalne znaczenie w zanieczyszczeniu powietrza mogą mieć niektóre zakłady produkcyjne i produkcyjno-usługowe. Najwięcej takich zakładów znajduje się w mieście. Do najbardziej uciążliwych dla środowiska zaliczyć można:

1. NED-POL Sp. z o.o.
2. MHM Sp. z o.o.
3. Produkcyjno-Handlowa Spółdzielnia Pracy
4. Spółdzielnia Inwalidów „TEXIM”
5. Zakład Przemysłu Drzewnego
6. Przedsiębiorstwo Rolno-Produkcyjno-Handlowo-Usługowe – Zakład Mięsny „Smolarek”

Do uciążliwszych zakładów działających na terenach wiejskich gminy zaliczyć można:

1. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „POM” w Sławoszowie
2. BEEKS Meble Sp. z o.o. w Czatkowicach

Gmina Krośnice

Na terenie gminy odpowiednie służby ochrony środowiska prowadzą pomiary czystości powietrza metodą pasywną tylko w jednym punkcie (NO₂ i SO₂). Na podstawie danych z tego punktu średnioroczne stężenie dwutlenku azotu na terenie gminy Krośnice określono (2002 r.) na 13,7 µg/m³ a dwutlenku siarki na 4,3 µg/m³ (2003 r.). Są to – w przypadku NO₂ – wartości znacznie niższe od wymaganych standardów (ok. 34%). Prawdopodobnie nieprzekraczane są także inne normowane parametry zanieczyszczeń powietrza w gminie. Należy zaznaczyć, że punkt pomiarowy w Krośnicach zlokalizowany jest przy przystanku autobusowym, jest więc pod wpływem lokalnych uciążliwości

komunikacyjnych. Podobnie, jak w pozostałych gminach na terenie nadleśnictwa, zaznacza się wyraźna sezonowość w stężeniu zanieczyszczeń w powietrzu. Zimą notuje się stężenie dwutlenku azotu prawie 1,8 razy wyższe niż w sezonie letnim, a dwutlenku siarki – ponad 2 krotnie wyższe. Wskazuje to wyraźnie na szczególnie duży wpływ gospodarki cieplnej na stan czystości powietrza. Dużo mniejszy udział i o bardziej lokalnym znaczeniu (niewielki zasięg) mają źródła komunikacyjne (ruch samochodowy). Lokalne znaczenie w zanieczyszczeniu powietrza mogą mieć też niektóre zakłady produkcyjne i produkcyjno-usługowe. Na terenie gminy Krośnice za takie zakłady uznać można Piekarnię „Familijną” w Kuźnicy Czeszyckiej (SO₂, NO₂, pył całkowity), DPPP S.A. – Zakład Przemysłu Drzewnego w Bukowicach (SO₂, NO₂, CO i pył zawieszony), B&D Sp. z o.o. w Bukowicach (Cu, Cr, pył całkowity). Generalnie, ani komunikacja, ani działalność gospodarcza (produkcyjna i usługowa) nie stanowią w gminie istotnego zagrożenia dla jakości powietrza. Modernizacja systemów ogrzewania (obecnie przeważają indywidualne paleniska bazujące na wysokoemisyjnym paliwie stałym) przyczynić się może do radykalnego zmniejszenia niskich emisji i poprawy jakości powietrza, chociaż jest ona w gminie Krośnice i tak już względnie korzystna (źródło: *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Krośnice, 2004*).

Gmina Cieszków

Oceny jakości powietrza na terenie gminy Cieszków dokonuje się na podstawie pomiarów wykonywanych na stacjach pomiarowych znajdujących się w Krośnicach i w Miliczu – przy ul. Kopernika. Na podstawie zebranych z tych punktów danych średnioroczne stężenie dwutlenku azotu na terenie gminy Cieszków oszacować można na poniżej 14 µg/m³, a dwutlenku siarki na poniżej 5,0 µg/m³ (2003 r.). Są to wartości znacznie niższe od wymaganych standardów. Prawdopodobnie w gminie nieprzekraczane są inne normowane parametry zanieczyszczeń powietrza. Zaznacza się wyraźna sezonowość w stężeniu zanieczyszczeń w powietrzu. Lokalne znaczenie w zanieczyszczeniu powietrza mogą mieć też niektóre zakłady produkcyjne i produkcyjno-usługowe. Na terenie gminy Cieszków za taki zakład uznać można Przedsiębiorstwo Rolno – Przetwórczo – Handlowe „Brzezina” sp. z o.o., które posiadało decyzję o pozwoleniu na odprowadzanie substancji do powietrza - na SO₂, NO₂, CO i pył zawieszony (decyzja była ważna tylko do końca 2003 r.). Generalnie ani komunikacja, ani działalność gospodarcza (produkcyjna i usługowa) nie stanowią w gminie istotnego zagrożenia dla jakości powietrza (źródło: *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Cieszków, 2008*).

Gmina Trzebnica

Na podstawie danych z Raportu o stanie środowiska Województwa Dolnośląskiego w 2007 i 2008 r. stwierdza się, że przeprowadzone analizy jakości powietrza dla strefy

oleśnicko – trzebnickiej, w której została sklasyfikowana gmina Trzebnica, wykazują iż obszar ten charakteryzuje się stężeniem poniżej poziomów kryterialnych w odniesieniu do: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, pyłu PM10, ołowiu, arsenu, niklu i benzo(a)pirenu ze względu na ochronę zdrowia, dwutlenku siarki i tlenków azotu ze względu na ochronę roślin. Stan zanieczyszczenia powietrza w znaczącym stopniu zależy od wielkości chwilowych emisji ze źródeł zlokalizowanych na omawianym terenie oraz od wielkości napływowych zanieczyszczeń. Na terenie gminy Trzebnica w roku 2007 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu badał jakość powietrza prowadząc pomiary przy ulicy Wałowej. Okresem dominującej emisji SO₂ i NO do powietrza jest sezon grzewczy – spalania paliw w celach grzewczych, czyli okres od października do kwietnia. W tym czasie obserwuje się najwyższe stężenia ww. substancji. Ponadto podwyższone stężenia zanieczyszczeń w tym sezonie związane są także pośrednio z naturalnie mniejszą ilością opadów występujących w zimie, mających znaczący wpływ na procesy samooczyszczania się atmosfery. Poza sezonem grzewczym wielkość emisji SO₂ stanowi zaledwie 17% wielkości emitowanej SO₂ w sezonie grzewczym, a w przypadku NO wielkość ta wynosi 54%. W roku 2008 stacja monitoringu jakości powietrza została umiejscowiona przy ulicy Żołnierzy Września w Trzebnicy. Przedmiotowe badania wykazały brak przekroczeń ustawowych norm w zakresie emisji: SO₂, NO₂, PM10, CO, C₆H₆ oraz O₃ (źródło: *Prognoza Oceny Oddziaływania na Środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Trzebnica na lata 2010 – 2014, z perspektywą na lata 2015–2018*).

VI.2. STREFY ZAGROŻENIA PRZEMYSŁOWEGO

Zanieczyszczenia przemysłowe, razem z czynnikami biotycznymi i abiotycznymi wspólnie oddziałują na stan zdrowotny lasu. Występowanie zanieczyszczeń przemysłowych zawsze prowadzi do zwiększenia podatności drzewostanów na infekcje i choroby. Rozregulowanie trwającymi wiele lat ogromnymi emisjami przemysłowymi mechanizmów obronnych drzew sprawia, że lasy pomimo widocznego ograniczenia w ostatnich latach poziomu zanieczyszczeń przemysłowych nadal znajdują się w chwiejnej równowadze zdrowotnej i każde, nawet niewielkie pogorszenie się warunków życia drzew wywołane czynnikami abiotycznymi (np. suszą, mrozem, itp.) stwarza dogodne warunki dla rozwoju organizmów szkodliwych (szkodników owadzich, chorób grzybowych). W efekcie prowadzi to do intensyfikacji zjawiska wielkopowierzchniowego zamierania drzew.

Zgodnie z postanowieniami Komisji Założeń Planu strefy uszkodzeń przemysłowych dla Nadleśnictwa Milicz zostały przyjęte z IV rewizji planu urządzenia lasu, w następstwie, czego całość gruntów nadleśnictwa została zaliczona do I strefy uszkodzeń przemysłowych.

VI.3. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZABEZPIECZAJĄCE LASY PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM PRZYSZŁYCH INWESTYCJI

Podstawowe działania mające na celu zabezpieczenie środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przyszłych inwestycji zawarte są w programach ochrony środowiska gmin, planie gospodarki odpadami województwa dolnośląskiego oraz w planach zagospodarowania przestrzennego gmin, uwzględniające równocześnie działania na rzecz:

- ograniczenia zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, zwłaszcza w obrębie terenów zabudowanych i wzdłuż tras komunikacyjnych;
- uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminach w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa i bezpośrednim sąsiedztwie;
- inwestowanie w budowę instalacji unieszkodliwiania i przerobu odpadów z terenu gmin;
- zwiększenia wykorzystania odpadów na cele gospodarcze;
- likwidacji i rekultywacji dzikich wysypisk śmieci, starych wyeksploatowanych składowisk;
- maksymalnej redukcji zanieczyszczeń stałych, płynnych i gazowych;
- dostosowanie procesów produkcji do wymogów ochrony środowiska;
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych stosownie do wymogów europejskich;
- przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska w związku z poważnymi awariami przemysłowymi;
- eliminowanie lub zmniejszanie skutków awarii przemysłowych dla środowiska.

Główne kierunki działań w gospodarce leśnej zmierzające do ograniczenia negatywnych skutków przyszłych inwestycji to:

- właściwe prowadzenie prac z zakresu kształtowania stosunków wodnych;
- zwiększanie różnorodności biologicznej i zróżnicowania genetycznego kształtującego naturalną odporność lasów;
- doskonalenie gatunkowej i funkcjonalnej struktury lasów;
- kształtowanie granicy rolno-leśnej;
- właściwe zagospodarowanie łowieckie lasu;
- stosowanie biologicznych metod ochrony lasu;
- utrzymanie właściwego stanu sanitarnego lasu;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej z zachowaniem zasad ochrony przyrody;
- dostosowanie prac hodowlanych do warunków mikrosiedliskowych;
- odpowiednia infrastruktura techniczna;

- odpowiednie rekreacyjne użytkowanie i zagospodarowanie lasu;
- zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo;
- współdziałanie leśnictwa z samorządami i administracją państwową na różnych poziomach w regionie;
- współdziałanie i doskonalenie związków leśnictwa z innymi sektorami gospodarczymi w zakresie rozwoju regionalnego;
- kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

VI.4. STAN I KSZTAŁTOWANIE SIĘ STOSUNKÓW WODNYCH

VI.4.1. STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Program wodno-środowiskowy kraju (PWŚK) jako jeden z podstawowych dokumentów planistycznych, opracowany zgodnie z zapisami art. 113a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. nr 239 poz. 2019 z późn. zm.), stanowi realizację wymagań wskazanych w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) w zakresie konieczności opracowania programów działań. Zgodnie z art. 11 RDW PWŚK uwzględnia podział kraju na obszary dorzeczy, stanowiące jednostki podziału dla zarządzania zasobami wodnymi. Dla każdego obszaru dorzecza opracowuje się plan gospodarowania wodami. Obszar Nadleśnictwa Milicz znajduje się w obrębie dorzecza Odry. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (MP nr 40 poz. 451 z 2011 r.) w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się 19 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) dla których wyznaczono zbiór działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie przez wody celów środowiskowych przewidzianych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW).

Tabela 53. Identyfikacja JCWP w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz (MP nr 40 poz. 451 z 2011 r.)

Kod JCWP	Kod SCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW600017141699	SO0202	Złotnica	potok nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
PLRW600017141929	SO0202	Zawłoka	potok nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły	zagrożona
PLRW600017143149	SO0202	Kanał Godnowski	potok nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły	zagrożona

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Kod JCWP	Kod SCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW600017143549	SO0202	Brzeźnik	potok nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły	zagrożona
PLRW6000191429	SO0202	Polska Woda od Młyńskiego Rowu do Baryczy	rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
PLRW6000191439	SO0202	Barycz od Dąbrówki do Sąsiedzicy	rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
PLRW60001714189	SO0202	Czarna Woda	potok nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
PLRW60001714289	SO0202	Malinowa Woda	potok nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
PLRW60001714312	SO0202	Dopływ spod Wężewic	potok nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły	zagrożona
PLRW60001714329	SO0202	Prądnia	potok nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
PLRW60001714332	SO0202	Dopływ spod Pomorsk	potok nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły	zagrożona
PLRW60001714344	SO0202	Dopływ spod Świebodowa	potok nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły	zagrożona
PLRW60001714369	SO0202	Krępica	potok nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły	zagrożona
PLRW60001714389	SO0202	Sowina	potok nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
PLRW60001714429	SO0205	Głęboki Rów	potok nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
PLRW60001814449	SO0205	Sąsiedzica od źródła do Głębokiego Rowu	potok nizinny żwirowy	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
PLRW60001714469	SO0205	Brzeźnica	potok nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
PLRW60001714489	SO0205	Struga	potok nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
PLRW60001714639	SO0207	Orla od źródła do Rdęcy	potok nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona

W latach 2010-2014 monitoring stanu jakości wód powierzchniowych nadleśnictwa był prowadzony dla cieków: Barycz (od Dąbrówki do Sąsiedzicy), Czarna Woda, Malinowa Woda, Polska Woda (od Młyńskiego Rowu do Baryczy), Prądnia, Sowina. Potencjał ekologiczny w punktach kontrolnych dla Malinowej Wody i Sowiny został określony jako zły, dla Prądnicy jako słaby, dla pozostałych rzek potencjał oceniony został na poziomie umiarkowanym. Pod względem wymagań ekologicznych w obszarach chronionych ogólny

stan wód został oceniony jako zły (za: *Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2014*).

W ramach monitoringu diagnostycznego wód podziemnych oraz monitoringu operacyjnego wód zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu dla województwa dolnośląskiego w 2014 r. badanie jakości przeprowadzone zostało na obszarach jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz zlokalizowane są dwa obszary JCWPd. Dla obszaru JCWPd nr 74 we wszystkich czterech punktach pomiarowych określono dobry stan chemiczny, dla obszaru JCWPd nr 76 dobry stan chemiczny wód uzyskany został w jednym z dwóch punktów pomiarowych (za: *Ocena stanu czystości wód podziemnych województwa dolnośląskiego rok 2014*).

VI.4.2. STAN GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ NA TERENIE GMIN

Ochrona wód przed zanieczyszczeniami to jedno z najistotniejszych zadań podejmowanych w ramach działań związanych z ochroną środowiska, gdyż woda jest czynnikiem, bez którego życie na ziemi byłoby niemożliwe. Działalność człowieka oraz nieracjonalne użytkowanie wody przyczynia się do zanieczyszczenia wód ściekami komunalnymi, przemysłowymi i rolniczymi oraz do zmniejszenia jej zasobów. Problem gospodarki wodno-ściekowej w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz analizowano w poszczególnych gminach, leżących w zasięgu granic nadleśnictwa. Największy wpływ na kształtowanie stanu sanitarnego wód powierzchniowych nadleśnictwa z racji powierzchniowego udziału i siły oddziaływania terenów zabudowanych, przemysłowych oraz sieci wodno-ściekowej ma 5 gmin: Milicz, Cieszków, Krośnice, Trzebnica, Zawonia. Pozostałe gminy mają mniejsze znaczenie, dlatego nie będą omawiane w tej części rozdziału.

Gmina Milicz

Stopień wyposażenia gminy Milicz w infrastrukturę zbiorowego zaopatrzenia w wodę jest bardzo wysoki, ponad 90% budynków w gminie posiada dostęp do sieci wodociągowej. Mieszkańcy miasta Milicz są zaopatrywani w wodę z ujęcia wód podziemnych zlokalizowanego nad rzeką Baryczą w północno-zachodniej części miasta. Ujęcie składa się z 8 studni wierconych i posiada zatwierdzone strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej. Woda z ujęć tłoczona jest rurociągami do Zakładu Uzdatniania Wody przy ul. Osiedle w Miliczu. Sieć wodociągowa na terenie miasta jest dobrze rozbudowana w układzie pierścieniowym. Wodociąg miejski zaopatruje w wodę również mieszkańców sąsiednich wsi: Wszewilki z przysiółkiem Stawczyk, Stawiec, Sławoszowice, Ruda Milicka, Duchowo, Kaszowo z przysiółkiem Koruszka, Świętoszyn, Godnowa, Nowy Zamek, Miłochowice z przysiółkiem Pogórzyno. Ponadto woda z wodociągu miejskiego przesyłana jest tranzytem

do zbiorników w miejscowości Węgrzynów (wodociąg grupowy „Brzezina Sułowska”). Pozostałe miejscowości na terenie wiejskiej części gminy obsługiwane są z ujęć wody znajdujących się poza granicami gminy: w Grzebielinie, w Jankowej i Ujeździe (gm. Cieszków), w Bonowie (gm. Jutrosin) i w Granowcu (gm. Sośnie). Ujęcia wody zaopatrujące mieszkańców gminy w wodę posiadają stacje uzdatniania wody, a jakość wody użytkowej jest zadowalająca. Projektowane kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej gminy zakładają modernizację i rozbudowę istniejącego systemu zaopatrywania gminy w wodę.

Stan zaopatrzenia mieszkańców gminy w sieć kanalizacyjną nie jest zadowalający. Rozbudowaną sieć kanalizacyjną posiada tylko miasto Milicz, jest to sieć kanalizacji ogólnospławnej, deszczowej oraz sanitarnej. Ścieki z kanalizacji odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów w Miliczu. Na terenie miasta istnieje również przyzakładowa oczyszczalnia ścieków. Oprócz miasta Milicz sieć kanalizacyjną posiadają miejscowości: Sułów (częściowo), Sławoszowice (częściowo) oraz Wszewilki. Na terenie wiejskim gminy istnieje grupowa oczyszczalnia ścieków w Sułowie i oczyszczalnia ścieków osiedla mieszkaniowego w Słęcznie. Pozostałe miejscowości w wiejskiej części gminy korzystają z szamb, osadników gnilnych, dołów chłonnych oraz w niewielkim stopniu z przydomowych oczyszczalni ekologicznych. Obszar gminy został objęty programem mającym na celu „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy” opracowanym przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Doliny Baryczy. Powyższe studium ma przyczynić się do poprawy stanu skanalizowania gminy, przewiduje ono modernizację oczyszczalni ścieków w Miliczu i Sułowie oraz budowę nowej oczyszczalni w Gądkowicach, do której podłączone zostaną również wsie z sąsiedniej gminy Cieszków. Projekt przewiduje rozdzielenie ogólnospławnej sieci kanalizacyjnej w mieście oraz budowę nowych systemów kanalizacyjnych dla wielu miejscowości na terenie wiejskim gminy. (źródło: *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Milicz. Projekt. 2013 r.*)

Gmina Cieszków

Gmina Cieszków posiada wysoki poziom zaopatrzenia jej mieszkańców w wodę użytkową. W roku 2004 wszystkie miejscowości z wyjątkiem Trzebicka Dolnego i Niezamyśla były zwodociągowane, a wieloletni plan inwestycyjny gminy przewidywał zwodociągowanie tych wsi w kolejnych latach. Plan inwestycyjny obejmował także kompleksową modernizację istniejących stacji uzdatniania wody. Zaopatrzenie ludności w wodę odbywa się za pomocą sześciu systemów wodociągów grupowych i jednego wodociągu zakładowego. Gmina posiada 7 stacji uzdatniania wody, a woda czerpana jest z 17 studni wierconych.

Dyspozycyjna wydajność istniejących ujęć wody podziemnej znacznie przekracza zapotrzebowanie całej gminy na wodę pitno-gospodarczą.

Gmina nie posiada systemu kanalizacji sanitarnej, a ścieki socjalno-bytowe odprowadzane są do szamb lub osadników gnilnych. Ścieki bytowo-gospodarcze odprowadzane są również bezpośrednio do rowów przydrożnych i melioracyjnych. Do źródeł ścieków przemysłowych na terenie gminy należy Gorzelnia w Pakosławsku odprowadzająca ścieki poprzez osadniki do Potoku Brzezińskiego. Obszar gminy Cieszków podobnie jak obszar gminy Milicz został objęty programem mającym na celu „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy” opracowanym przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Doliny Baryczy. Projekt przewidywał budowę oczyszczalni ścieków oraz kanalizacji w Cieszkowie oraz systematyczne dołączanie do niego kolejnych miejscowości. Część miejscowości przewidzianych zostało do włączenia w system kanalizacyjny sąsiednich gmin. Realizacja powyższego projektu przewidziana była na lata 2005-2008 (źródło: *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Cieszków. Projekt. 2004 r.*).

Gmina Krośnice

Proces zaopatrywania mieszkańców gminy w wodę użytkową jest zadowalający i odbywa się w systemie pięciu wodociągów grupowych. Gmina posiada 6 eksploatowanych ujęć wód podziemnych. Zasoby wód są wystarczające do pokrycia potrzeb gminy. W ramach podejmowanych kierunków rozwoju infrastruktury technicznej gminy planuje się rozbudowę istniejących lub budowę nowych: ujęć wód podziemnych, stacji uzdatniania wody i sieci rozdzielczej.

Gospodarka ściekowa gminy nie jest ukierunkowana, a system kanalizacyjny znajduje się w procesie powstawania. Jedyna istniejąca sieć kanalizacyjna zlokalizowana jest w obrębie szpitala w Krośnicach, natomiast w Kuźnicy Czeszyckiej i w Brzostowie istnieje oczyszczalnia ścieków dla budynku szkoły. Pozostały obszar gminy nie posiada systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, a ścieki bytowo-gospodarcze odprowadzane są do szamb, osadników gnilnych lub bezpośrednio do rowów melioracyjnych. Na obszarach wymagających uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej planuje się budowę kanalizacji i oczyszczalni ścieków. (źródło: *Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krośnice. 2008 r.*)

Gmina Trzebnica

Obszar całej gminy jest zwodociągowany, a istniejący system wodociągowy jest bardzo rozdrobniony. Zaopatrzenie w wodę poszczególnych miejscowości odbywa się z siedmiu wodociągów grupowych i dwóch wodociągów zbiorowych. System wodociągów jest niezależny, co wpływa na okresowy brak wody w przypadku jej niedoboru lub awarii.

Część miejscowości zaopatrywanych jest w wodę z poza obszaru gminy Trzebnica. Łączne zasoby wodne gminy są znacznie wyższe od występującego na nie zapotrzebowania.

Systemem kanalizacyjnym w gminie objęte jest miasto Trzebnica oraz wieś Księginice. W mieście Trzebnica zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków oraz dwie przyzakładowe oczyszczalnie. Miejscowości Ujeździec Wielki i Skarszyn zostały włączone w wieloletni plan inwestycyjny gminy obejmujący budowę na ich terenie sieci kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków. Gmina posiada opracowanie mające na celu stworzenie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków z terenu gminy. Projekt „Uporządkowanie gospodarki ściekowej dla Związku Gmin „Bychowo” – koncepcja gospodarki ściekowej dla Gminy Trzebnica” zawiera kierunki jej realizacji w trzech wariantach. Planowana inwestycja opierać się będzie na systemach kanalizacji grawitacyjno-tłocznej i odprowadzeniu ścieków bezpośrednio do oczyszczalni. Do czasu realizacji systemów kanalizacyjnych, ścieki bytowo-gospodarcze powinny być gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i w miarę potrzeb wywożone do punktu zlewnego fekaliów, zorganizowanego w najbliższej działającej oczyszczalni ścieków (źródło: *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Trzebnica. 2012 r.; Program Ochrony Środowiska dla Gminy Trzebnica na lata 2010–2014 z perspektywą na lata 2015–2018*).

Gmina Zawonia

Obszar gminy Zawonia jest w pełni zwodociągowany. Zaopatrzenie w wodę odbywa się z trzech wodociągów grupowych. Ujęcia wody i stacje uzdatniania wody znajdują się w miejscowościach Zawonia, Głuchów Górny i Czeszów. Wydajność istniejących ujęć wody podziemnej zapewnia pełne pokrycie potrzeb mieszkańców gminy na wodę pitno-gospodarczą. Planowana jest rozbudowa sieci wodociągowej wraz ze wzrostem zapotrzebowania i rozwojem zabudowy gminy.

Gmina nie posiada uregulowanej gospodarki ściekowej. Większość gospodarstw domowych gromadzi ścieki w bezodpływowych zbiornikach na nieczystości ciekłe, które są okresowo opróżniane i wywożone przez samochody asenizacyjne do oczyszczalni ścieków. Na terenie gminy istnieje oczyszczalnia ścieków - „Lemna” w miejscowości Sucha Wielka. System oczyszczalni jest oparty na naturalnym systemie oczyszczania ścieków z wykorzystaniem roślin wodnych. Docelowo zlewnia oczyszczalni przyjmować będzie nieczystości z kilku sąsiednich miejscowości. Planowane są inwestycje mające na celu uregulowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy (źródło: *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zawonia. 2011 r.*).

VI.5. GOSPODARKA ODPADAMI NA TERENIE GMIN

Jednym z ważniejszych aktów prawnych regulujących gospodarkę odpadami jest znowelizowana Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013 poz. 21). Implementuje ona prawo unijne, w tym m.in. dyrektywę 2008/98/WE dotyczącą gospodarki odpadami w Unii Europejskiej. Wraz z wejściem w życie zmian do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach całkowicie zmienił się system gospodarowania odpadami komunalnymi. Zgodnie z nową ustawą gmina zapewnia odbieranie i bezpieczne zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych oraz gwarantuje możliwość selektywnego zbierania odpadów. Aktualnie obowiązującym dokumentem regulującym gospodarkę odpadami w województwie dolnośląskim jest *Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego (2012)*.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa każda gmina prowadzi selektywną zbiórkę odpadów, głównie tworzyw sztucznych, szkła i makulatury. Ilość segregowanych odpadów systematycznie wzrasta z roku na rok, co wpływa na odciążenie lokalnych składowisk śmieci, ograniczenie powstawania dzikich wysypisk i przede wszystkim zwiększenie wykorzystania surowców do produkcji wtórnej. Skala i zakres selektywnego zbierania odpadów są silnie zróżnicowane w poszczególnych gminach, od symbolicznego wystawienia kilku lub kilkunastu zestawów pojemników do znacznego nasycenia obszarów gmin zestawami pojemników lub powszechnego stosowania worków.

VI.6. ZAGROŻENIA BIOTYCZNE

Szkody powodowane przez czynniki biotyczne są najczęściej skutkiem osłabienia drzewostanów przez czynniki abiotyczne. Powtarzające się latami susze, obniżenie się poziomu wód gruntowych, zanieczyszczenia przemysłowe doprowadziły do osłabienia drzewostanów i spadku odporności drzew na szkody powodowane przez owady i patogeny. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na zwiększenie podatności drzewostanów na gradacje i epifitozy jest ich budowa, czyli wielkopowierzchniowe monokultury.

Poniższa tabela przedstawia główne przyczyny zagrożenia biotycznego zarejestrowane podczas prac urządzeniowych na gruntach Nadleśnictwa Milicz. Łącznie uszkodzenia biotyczne zarejestrowano na 5071,18 ha powierzchni gruntów leśnych, co stanowi 20,6% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Najbardziej istotne z gospodarczego punktu widzenia są szkody wynikające z nadmiernie wysokich stanów zwierzyny płowej w lasach nadleśnictwa.

Tabela 54. Zestawienie uszkodzeń biotycznych drzewostanów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz zarejestrowanych w trakcie prac urządzeniowych

Przyczyna uszkodzenia	Procent uszkodzeń				
	10-20 %	21-50 %	ponad 50%	Ogółem	%
	powierzchnia całkowita [ha]				
GRZYBY	1026,7	162,18	0	1188,88	4,8
OWADY	1119,93	423,84	12,91	1556,68	6,3
ZWIERZ	1842,42	466,63	16,57	2325,62	9,4
Razem	3989,05	1052,65	29,48	5071,18	20,6

VI.6.1. CHOROBY GRZYBOWE

Podczas prowadzonych prac urządzeniowych szkody powodowane przez patogeny grzybowe, głównie hubę korzeniową i opieńkę, stwierdzone zostały na łącznej powierzchni 1188,88 ha, stanowi to 4,8% powierzchni leśnej nadleśnictwa. W minionym okresie gospodarczym spośród patogenów grzybowych powodujących największe szkody w szkółkach nadleśnictwa odnotowano: pasożytniczą zgorzel siewek, mączniaka dębu, rdze liści, osutkę sosny. Dla drzewostanów starszych klas wieku największe zagrożenie stanowiły: huba korzeni, opieńkowa zgnilizna korzeni, mączniak dębu. Obecnie do największych zagrożeń biotycznych nadleśnictwa zalicza się również zamieranie dębu, buka, jesionu i olszy będące wynikiem działania wielu czynników. Dążąc do ograniczenia szkód powodowanych przez patogeny grzybowe w szkółkach nadleśnictwo prowadzi działania profilaktyczne zgodne z wytycznymi IOL, a w przypadku wystąpienia chorób, także ich zwalczanie zgodnie z zaleceniami ZOL. Natomiast działania związane z ograniczaniem szkód w dojrzałych drzewostanach sprowadzają się do zmniejszania szkód wyrządzanych przez zwierzynę płową, profilaktycznego zabezpieczania pni biopreparatem w trakcie corocznych cięć pielęgnacyjnych w drzewostanach na gruntach porolnych oraz popierania odnowień naturalnych i dostosowywania odpowiednich składów gatunkowych do poszczególnych siedlisk.

VI.6.2. SZKODNIKI OWADZIE

Rejestrowane podczas prac urządzeniowych szkody od owadów stwierdzono na powierzchni 1556,68 ha, co stanowi 6,3% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Rozmiar występujących szkód ze strony owadów mieści się w granicach dopuszczalnych i aktualnie nie stanowią one większego zagrożenia dla lasu. W minionym okresie gospodarczym notowano niewielkie zagrożenie od szkodników korzeni, dotyczyły one głównie występowania pędraków chrabąszczy. Stanowią one potencjalnie największe zagrożenie na szkółkach oraz uprawach porolnych, w związku, z czym powierzchnie te stanowią obszar

profilaktycznego poszukiwania szkodników korzeni. Na szkółkach poszukiwania szkodników korzeni odbywają się corocznie, na innych zalesianych i odnawianych powierzchniach okres poszukiwań określa IOL. Kolejną ważną grupą szkodników owadzich są szkodniki upraw i młodników, z których największe znaczenie w uprawach nadleśnictwa mają szeliniaki powodujące uszkodzenia kory pędów. Zalecenia ochronne dotyczące profilaktyki przed szeliniakiem sprowadzają się do kontroli stanu populacji tych owadów, kontroli wielkości uszkodzeń, stosowania chemicznego zabezpieczania sadzonek przed ich wysadzeniem, a w przypadku powierzchni otwartych ich porządkowania i stosowania okresu przelegiwania, zwłaszcza na obszarach o potencjalnie silnym zagrożeniu przez szeliniaka, oraz jako działanie ograniczające liczebność szkodnika jego zwalczanie. Szkodniki pierwotne drzewostanów iglastych nie stwarzają większego zagrożenia dla drzewostanów nadleśnictwa, spośród tych szkodników notowano występowanie boreczników sosnowych, brudnicy mniszki, przyszczarka Baera, w drzewostanach modrzewiowych potencjalnie występować może krobik modrzewiowiec. Z szkodników pierwotnych drzewostanów liściastych w minionym okresie gospodarczym notowano występowanie kuprówki rudnicy i zwójki dębowej. Zwójka dębowa odnotowana została głównie w latach 2006 i 2012. Odnotowane gatunki stanowią zagrożenie głównie dla drzewostanów dębowych i drzewostanów z udziałem dębu. W ramach prognozowania i kontroli obecności szkodników pierwotnych nadleśnictwo prowadzi wykładanie pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę oraz jej obserwację metodą transektu, a także prowadzi jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny na partiach kontrolnych drzewostanów. Ze względu na znaczną i zróżnicowaną grupę czynników szkodotwórczych wpływających na ogólną kondycję drzewostanów występowanie szkodników wtórnych stanowi istotne zagrożenie dla drzewostanów nadleśnictwa. Spośród tej grupy owadów największe znaczenie mają cetyńce, przyplaszczek granatek, rytownik pospolity i kornik drukarz. Szkody powodowane przez szkodniki wtórne wraz ze szkodami od czynników klimatycznych są najczęstszą przyczyną cięć sanitarnych w nadleśnictwie. Największy procentowy udział cięć sanitarnych w odniesieniu do rocznego pozyskania drewna w nadleśnictwie miał miejsce w latach 2006, 2007 i 2009. Całkowity rozmiar cięć sanitarnych w latach 2006-2015 w skali nadleśnictwa wyniósł 268243 m³, co stanowi blisko 20% pozyskanej w tym okresie grubizny netto. W ramach profilaktyki i zwalczania szkodników wtórnych nadleśnictwo, oprócz wykładania pułapek feromonowych i klasycznych, stosuje metodę usuwania pojawiającego się posuszu czynnego, wywrotów i złomów, a także przestrzega określonych w Instrukcji Ochrony Lasu terminów wywozu drewna.

VI.6.3. SZKODY POWODOWANE PRZEZ ZWIERZYNĘ PŁOWĄ

Istotne znaczenie pośród wszystkich biotycznych czynników szkodotwórczych w drzewostanach Nadleśnictwa Milicz mają szkody powodowane przez zwierzynę płową, które podczas prac urządzeniowych stwierdzono na powierzchni 2325,62 ha, co stanowi ok. 9% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Wśród szkód powodowanych przez zwierzynę płową można wyodrębnić szkody w uprawach i młodnikach (spalowanie i zgryzanie), oraz szkody w drągowinach (uszkodzenia w trakcie zablizniania). Oszacowane szkody nie obejmują uszkodzeń odnowień podokapowych i odnowionych gniazd w drzewostanach odnawianych rębniami złożonymi. W ostatnim okresie gospodarczym uszkodzenia drzewostanów przez zwierzynę płową odnotowano na łącznej powierzchni 2188 ha, z czego w latach 2006, 2012 i 2013 szkody wystąpiły na łącznej powierzchni 1370 ha. W ramach profilaktyki nadleśnictwo prowadzi działania ochronne polegające na grodzeniu upraw oraz chemicznym bądź mechanicznym zabezpieczeniu odnowień i młodników. Istotne znaczenie mają również działania pomocnicze związane ze stałym powiększaniem naturalnej bazy żerowej dla zwierzyny, zwiększanie odnowień naturalnych dających większe możliwości selekcji i wykazujące znacznie mniejsze uszkodzenia w porównaniu z odnowieniami sztucznymi, wykonywanie zabiegów hodowlanych w okresie zubożenia bazy pokarmowej dla jeleniowatych, wykładanie drzew ogryzowych do spalowania oraz utrzymywanie odpowiedniego stanu zwierzyny.

VI.6.4. SZKODY POWODOWANE PRZEZ ZWIERZYNĘ DROBNĄ

Szkody powodowane przez zwierzynę drobną należą do grupy szkód notowanych w młodnikach i uprawach. Gryzonie powodują głównie ogryzanie korowiny, przegryzanie szyi korzeniowej oraz ścinanie pędów wierzchołkowych. Wzmożone występowanie drobnych gryzoni posiada charakter cykliczny. Szkody są niewielkie i gospodarczo znośne. W ostatnich latach notuje się również szkody wyrządzone przez bobry. Oprócz uszkodzenia systemu korzeniowego i zgryzania drzew bobry przyczyniają się do podtapiania całych partii drzewostanów, co prowadzi do obumierania podtopionych drzew. Do zabiegów zapobiegawczych i zmniejszających szkody od gryzoni należą: systematyczna pielęgnacja upraw, poprawa warunków bytowych naturalnych wrogów gryzoni (ptaki drapieżne, lisy, drobne drapieżniki) oraz indywidualna ochrona sadzonek w miejscach o znacznym nasileniu szkód. W minionym okresie gospodarczym uszkodzenia drzewostanów przez zwierzynę drobną odnotowano na łącznej powierzchni 2109 ha, z czego 1723 ha zostały uszkodzone w 2006 roku.

VI.7. ZAGROŻENIA ABIOTYCZNE

Szkody abiotyczne są wynikiem wystąpienia klęsk żywiołowych w skali lokalnej (zmrozowiska), regionalnej (huragany) lub całego kraju (powódzie). W przeważającej części przeciwdziałanie im jest niemożliwe. Niemniej jednak, poprzez poprawne wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych można w pewnym stopniu ograniczyć szkody powodowane przez okiść lub silne wiatry w drzewostanach II klasy wieku, które są najbardziej narażone na uszkodzenia. Poniższa tabela przedstawia główne przyczyny zagrożeń abiotycznych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz zarejestrowane podczas prac urządzeniowych. Ogółem szkody od czynników abiotycznych zarejestrowano na powierzchni 801,47 ha, co stanowi ok. 3% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Główną przyczyną szkód abiotycznych są szkody powodowane przez czynniki klimatyczne stwierdzone na 1,7% powierzchni leśnej.

Tabela 55. Zestawienie uszkodzeń abiotycznych drzewostanów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz zarejestrowanych w trakcie prac urządzeniowych

Przyczyna uszkodzenia	Procent uszkodzeń				
	10-20 %	21-50 %	ponad 50%	OGÓŁEM	%
	powierzchnia całkowita [ha]				
ANTROP	-	-	-	-	-
INNE	127,03	18,39	18,31	163,73	0,7
KLIMAT	389,29	18,73	11,34	419,36	1,7
POŻAR	3,25	1,32	4,52	9,09	0,0
WODNE	166,62	35,12	7,55	209,29	0,8
Razem	686,19	73,56	41,72	801,47	3,2

VI.7.1. POŻARY

W oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. Nr 58 poz. 405 z późn. zm.) wraz z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010 r. i Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2015 r. zmieniającymi rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów określono kategorię zagrożenia pożarowego dla Nadleśnictwa Milicz zaliczając je do I kategorii zagrożenia pożarowego – dużego zagrożenia. Decydujący wpływ na taką klasyfikację zagrożenia miała średnia roczna liczba powstałych pożarów w minionym okresie gospodarczym oraz średnia wilgotność względna powietrza o godzinie 9⁰⁰ i procentowy udział dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godzinie 9⁰⁰.

Tabela 56. Pożary lasów Nadleśnictwa Milicz w minionym okresie gospodarczym

Lp.	Rok	Ilość pożarów szt.
1	2006	25
2	2007	4
3	2008	16
4	2009	7
5	2010	5
6	2011	25
7	2012	27
8	2013	5
9	2014	9
10	2015	31
Razem		154

Rejestrowane podczas prac urzędniowych szkody w drzewostanach wywołane przez pożary stwierdzono na powierzchni 9,09 ha, co stanowi 0,04% powierzchni leśnej nadleśnictwa. W minionym okresie gospodarczym zarejestrowano łącznie 154 pożary. Największa ilość pożarów wystąpiła w 2006, 2011 i 2012 roku. Do czynników mających największy wpływ na ilość i wielkość powstających w nadleśnictwie pożarów należą:

- stosunkowo blisko siebie położone, średnie i duże kompleksy leśne;
- znaczny udział drzewostanów w młodszych klasach wieku (drzewostany w I i II klasa wieku zajmują 27% powierzchni leśnej nadleśnictwa);
- duży udział drzewostanów iglastych (głównie sosnowych) pokrywających 76% powierzchni leśnej nadleśnictwa;
- zadarniona, silnie zadarniona i silnie zachwaszczona pokrywa glebowa, występująca na 75% powierzchni leśnej nadleśnictwa;
- przebieg szlaków turystycznych i tras rowerowych;
- lokalizacja ośrodków wypoczynkowych, turystycznych i sportowych;
- penetracja lasu przez zbieraczy runa leśnego;
- wypalanie nieużytków w okresie wczesnej wiosny;
- istniejąca sieć linii komunikacyjnych przebiegających przez kompleksy leśne lub w bezpośrednim ich sąsiedztwie;
- sieć gazociągów;
- istniejące parkingi leśne i miejsca postoju dla pojazdów mechanicznych;
- pora roku (wczesna wiosna, po stopnieniu śniegu, przed rozwojem roślinności oraz w okresie letnim w przypadku wystąpienia długotrwałych okresów z brakiem opadów atmosferycznych przy równocześnie utrzymującej się wysokiej temperaturze powietrza);

- częste występowanie gwałtownych burz w okresie wiosenno-letnim;
- obszary o podwyższonej palności rzeczywistej, są to głównie obszary zlokalizowane w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych i szlaków turystycznych, zwłaszcza lasy zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej Oleśnica – Krotoszyn i drogi krajowej nr 15.

VI.7.2. CZYNNIKI KLIMATYCZNE

VI.7.2.1. WIATR

Wiatr jest jednym z czynników przyrody nieożywionej mający duże znaczenie dla prowadzenia gospodarki leśnej. Słabo, ale stale wiejący wiatr może powodować szkody w drzewostanach zaniedbanych gospodarczo jak również na ścianach lasu graniczących z otwartą powierzchnią. Wiatry powodują przesychnienie gleby, zubożenie jej, utratę ciepła i wilgoci. Szkody powodowane przez wiatry mają głównie charakter uszkodzeń mechanicznych (obłamywanie gałęzi, naruszanie systemu korzeniowego, pęknięcia strzał, wiatrołomy, wiatrowały). Najbardziej narażone na szkodliwe działanie wiatru są drzewostany wzrastające na siedliskach wilgotnych, lukowate, przerzedzone, jednogatunkowe, zaniedbane pod względem pielęgnacyjnym (niebezpieczne jest gwałtowne rozluźnienie zwarcia w drzewostanach nietrzebionych). Na powstawanie szkód od wiatru w szczególności narażone są drzewostany porażone przez opieńkę i hubę korzeni oraz intensywnie spalowane przez zwierzynę. Mniejsza stabilność drzewostanów przedrębnych i rębnych na siedliskach wilgotnych może skutkować wymuszonym i przedwczesnym ich użytkowaniem po silniejszych wiatrach. Większe notowane w ostatnim okresie gospodarczym szkody spowodowane przez silne wiatry wystąpiły w 2007 roku, uszkodzenia w drzewostanach obejmowały powierzchnię 4250 ha.

VI.7.2.2. WYŁADOWANIA ATMOSFERYCZNE

Na pioruny najbardziej narażone są wysokie drzewa rosnące na wilgotnych glebach, dobrze zakorzenione. Szkody mają charakter mechaniczny i fizjologiczny. Uszkodzenia polegają na powstawaniu rysy, obłamywaniu wierzchołków, rozłupaniu lub powalaniu pni. Szkodliwe jest zamieranie grup drzew stojących wokół drzewa rażonego piorunem, zwłaszcza w drzewostanach świerkowych. Porażone kępy mogą stwarzać zagrożenie rozwojem szkodników wtórnych. Pioruny mogą być także przyczyną powstawania pożarów, zwłaszcza przy braku opadów.

VI.7.2.3. OPADY I OSADY ATMOSFERYCZNE

Nadmierne opady atmosferyczne mogą stanowić zagrożenie dla lasu. Występują one w postaci deszczu, gradu, okiści, gołoledzi i szadzi. Bardzo silne deszcze mogą powodować mechaniczne uszkodzenia roślin. Nadmierne nagromadzenie się wody w glebie może powodować upłynnienie wierzchniej warstwy gruntu, co na silnie nachylonych stokach może powodować osunięcia i lawiny błotne. Szkody wywołane gradem mogą być bardzo duże zwłaszcza w młodych drzewostanach do 15 roku życia: sadzonki na uprawach mogą być całkowicie zniszczone. W starszych drzewostanach szkody polegają na uszkodzaniu liści, kwiatów, owoców, pędów i kory. Następstwem uszkodzeń mogą być choroby drzew, wzrost podatności na zasiedlenie przez szkodniki wtórne. Śnieg przy bezwietrznej pogodzie i temperaturze około 0°C może powodować okiść. Szkody powodowane przez okiść mają charakter uszkodzeń mechanicznych - łamanie gałęzi i wierzchołków, przeginianie, a nawet wywroty drzew. Gołoledź powstaje, gdy na zmrożone kory i pnie drzew pada deszcz. Powstająca warstwa lodu może powodować nadmierne obciążenie drzew i ich uszkodzenia. Wrażliwe gatunki to sosna, olsza i buk. Mało wrażliwe są jodła, modrzew i brzoza. Szadz powstaje w wyniku zetknięcia oziębionej mgły z gałązkami korony drzew. Powoduje szkody podobne do tych od gołoledzi. Większe notowane w ostatnim okresie gospodarczym szkody spowodowane przez okiść miały miejsce w październiku 2009 roku.

VI.7.2.4. NISKIE I WYSOKIE TEMPERATURY

Większe oszacowane w ostatnim okresie gospodarczym szkody wynikające z negatywnego oddziaływania niskiej i wysokiej temperatury powietrza stwierdzono w 2011 i 2014 roku, szkody obejmowały odpowiednio 268 i 217 ha powierzchni szkólek i upraw. Najbardziej narażone na przymrozki i zgorzel słoneczną są gatunki liściaste głównie buk i dąb, wprowadzane na powierzchni otwartej, przy braku osłony górnej i bocznej upraw. Gatunki te najczęściej ulegają uszkodzeniom podczas spóźnionych przymrozków wiosennych i zgorzeli słonecznej w trakcie letnich upałów. Działania profilaktyczne zmniejszające wielkość szkód powodowanych przez przymrozki i zgorzel słoneczną dotyczą odpowiedniego przygotowania gleby na potencjalnych zmrozowiskach i dobrego doboru materiału sadzeniowego, w możliwych miejscach preferowanie lokalnych ekotypów do odnowień naturalnych, a także umiejętne wykonywanie cięć odslaniających w uprawach podokapowych i przestrzeganie zaplanowanych sposobów odnowienia lasu.

VI.7.2.5. ZAKŁÓCENIA STOSUNKÓW WODNYCH

Rejestrowane podczas prac urządzeniowych szkody w drzewostanach wywołane przez zmiany stosunków wodnych stwierdzono na powierzchni 209,29 ha, co stanowi 0,8% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Bezpośrednie sąsiedztwo hodowlanym Stawów Milickich z obszarem leśnym nadleśnictwa wpływa na poziom szkód będących skutkiem prowadzonej tam gospodarki wodnej. W okresie jesiennym następują zrzuty wód ze stawów powodujące okresowe podtapianie i zalewanie dużych partii kompleksów leśnych nadleśnictwa. Zalewane są drzewostany położone w obrębie większych cieków i zbiorników. Na stopień zalewania i podtapiania drzewostanów wpływa słabe utrzymanie techniczne rowów opaskowych i odpływowych podległych zarządcy stawów. W minionym okresie gospodarczym zarejestrowano 1263,26 ha zalanych lub podtopionych drzewostanów, co średnio daje 136 ha/rok. W okresie poboru wody do stawów dochodzi do jej niedoboru w lesie, co z kolei skutkuje cyklicznymi okresami suszy. W ostatnim okresie gospodarczym notowano 5008,94 ha powierzchni leśnej uszkodzonej przez suszę. Wahania stanu wód wpływają bezpośrednio na zdrowotny stan lasu i prowadzoną w nim gospodarkę.

VI.7.3. CZYNNIKI ANTROPOGENICZNE

Najbardziej istotnymi, negatywnymi formami oddziaływania człowieka na środowisko leśne są: zanieczyszczenia wód powierzchniowych, imisje przemysłowe, zaśmiecanie lasu wywożonymi przez okolicznych mieszkańców śmieciami, powstawanie dzikich wysypisk, nadmierna penetracja lasów przez miejscową ludność w okresach zbioru jagód i grzybów, kłusownictwo, nielegalne pozyskiwanie choinek i stroiszu, niszczenie roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową oraz zagrożenie zaprószenia ognia w lesie.

VII. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO, REGULACJI ZASOBÓW ORAZ WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH

VII.1. OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ

Prowadzenie gospodarki leśnej powinno być zgodne z zasadą trwałości lasów. Zasada ta powinna być jednakowo rozumiana przez wszystkie środowiska, zarówno przez leśników, jak i pozostałe grupy zawodowe oraz innych uczestników życia gospodarczego i społecznego. W jednoznacznym rozumieniu pomocne są kryteria i wskaźniki trwałości lasów. Ujednolicenie pojęcia ciągłości lasów przy pomocy kryteriów i wskaźników pozwala na dokonywanie porównań na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Kryteria miar i cech trwałego rozwoju w europejskim ujęciu posiadają 6 głównych kierunków:

- zachowanie i zwiększanie udziału lasów w globalnym bilansie węgla,
- utrzymanie zdrowia i trwałości ekosystemów leśnych,
- utrzymanie produkcyjnej zasobności lasów,
- zachowanie biologicznej różnorodności,
- ochrona zasobów genowych i wodnych w lasach,
- utrzymanie i wzmacnianie długofalowych, wielostronnych korzyści społecznych i ekonomicznych płynących z lasów.

Przedstawione kryteria uzupełnione są 20 wskaźnikami trwałego i zrównoważonego rozwoju lasów. Jest to wybór naukowo uzasadnionych, technicznie możliwych do praktycznego zastosowania i ekonomicznie niezbyt kosztownych przedsięwzięć. Całość umożliwia śledzenie i porównanie kierunków i tempa zmian w lasach i leśnictwie europejskim.

VII.2. REGULACJA UŻYTKOWANIA RĘBNEGO

Zgodnie z założeniami zawartymi w protokole z posiedzenia Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Milicz, dla celów planowania urzędzeniowego, całość lasów podzielono na gospodarstwa wg pełnionej przez nie dominującej funkcji (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych) oraz przyjętych celów gospodarowania. Podział ten przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

Tabela 57. Zestawienie powierzchniowe i procentowe gospodarstw w ramach obrębów

Gospodarstwo	Obręb Milicz		Obręb Cieszków		Obręb Kubryk		Nadleśnictwo Milicz	
	Powierzchnia (zalesiona i niezalesiona) [ha / %]							
Specjalne (S)	499,74	6,49	590,64	6,48	584,31	7,44	1674,69	6,79
Ochronne (O)	6723,34	87,34	5470,39	59,98	4555,13	57,99	16748,86	67,88
Zrębowe (GZ)	249,4	3,24	1690,7	18,54	392,53	5,00	2332,63	9,45
Przerębowo-zrębowe (GPZ)	225,52	2,93	1367,91	15,00	2323,7	29,58	3917,13	15,88
Ogółem	7698,00	100,00	9119,64	100,00	7855,67	100,00	24673,31	100,00

VII.2.1. GOSPODARSTWO SPECJALNE

Gospodarstwo specjalne (S) obejmuje drzewostany na powierzchni 1674,69 ha, pełniące specyficzne funkcje, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych. Dla gospodarstwa specjalnego wielkość planowanego użytkowania rębego jest sumą stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych, realizowanych w postaci różnych form użytkowania rębego, zapewniającego ciągłe spełnianie przez nie funkcji, dla których zostały wyłączone. Do gospodarstwa specjalnego zaliczono:

- rezerwy przyrody;
- wyłączone drzewostany nasienne, drzewostany zachowawcze;
- obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych, w tym lasy na priorytetowych siedliskach przyrodniczych Natura 2000, lasy na siedliskach bagiennych i łągowych (do grupy tej zaliczone zostały drzewostany stanowiące w całości zbiorowisko roślinne *Ribeso nigri-Alnetum*; *Carici-Alnetum*; *Fraxino-Alnetum* na siedliskach bagiennych i łągowych oraz w całości siedlisko priorytetowe - *91E0);
- drzewostany objęte prawnym zakazem pozyskiwania drewna ze względu na szczególne znaczenie dla ochrony przyrody, w tym lasy stanowiące ostoje zwierząt objętych ochroną gatunkową (dotyczy ostoi powołanych Decyzją Wojewody)
- współwłasności na gruntach leśnych.

VII.2.2. GOSPODARSTWO WIELOFUNKCYJNYCH LASÓW OCHRONNYCH

Gospodarstwo lasów ochronnych (O) obejmuje lasy z wiodącą funkcją ochronną na powierzchni 16748,86 ha, której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych. Gospodarstwo obejmuje lasy ochronne, za wyjątkiem lasów zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

VII.2.3. GOSPODARSTWO WIELOFUNKCYJNYCH LASÓW GOSPODARCZYCH ZE ZRĘBOWYM SPOSOBEM ZAGOSPODAROWANIA

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych ze zrębowym sposobem zagospodarowania (GZ) o powierzchni 2332,63 ha utworzone zostało z drzewostanów w lasach gospodarczych (nieujętych w gospodarstwie specjalnym lub gospodarstwie lasów ochronnych), w których ze względu na typ siedliskowy lasu oraz typ drzewostanu i aktualny skład gatunkowy przyjmuje się zrębowy sposób zagospodarowania rębniami zupełnymi.

VII.2.4. GOSPODARSTWO WIELOFUNKCYJNYCH LASÓW GOSPODARCZYCH Z PRZERĘBOWO-ZRĘBOWYM SPOSOBEM ZAGOSPODAROWANIA

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ) o powierzchni 3917,13 ha utworzone z drzewostanów w lasach gospodarczych, w których ze względu na typ siedliskowy lasu oraz typ drzewostanu i aktualny skład gatunkowy stosuje się sposób zagospodarowania rębniami częściowymi, gniazdowymi lub stopniowymi.

VII.3. OBRĘBY SIEDLISKOWE

Obręby siedliskowe (gospodarstwo leśne) jest to jednostka gospodarcza obejmująca drzewostany różnego wieku, lecz rosnące w podobnych warunkach siedliskowych i zagospodarowane w tej samej kolei rębności i tą samą grupą rębni. Nie jest to jednostka przestrzennie zwarta, a drzewostany o jednolitych cechach nie muszą przylegać do siebie. Obręby siedliskowe są jednostkami długookresowego planowania hodowlanego o podobnych warunkach siedliskowych, składzie gatunkowym drzewostanów, dominujących funkcji lasu, celu hodowlanym wyrażonym gospodarczym typem drzewostanu, docelowym składzie drzewostanu, składem odnowieniowym, celu gospodarczym produkcji wyrażonym głównym sortymentem.

Tabela 58. Jednostki regulacji użytkowania rębnego i długookresowego planowania hodowlanego (gospodarstwa siedliskowe)

Gospodarstwo siedliskowe	Pow. [ha]	Typ drzewostanu	Typ siedliskowy lasu	Rębnia	Wiek rębności*	Techniczny cel produkcji
Gospodarstwo specjalne						
I	62,68	DBSO	BMŚW	I, III	100	Zachowanie funkcji ochronnych z ewentualną produkcją sortymentów wielkowymiarowych
II	97,76	SO	BMŚW	I, III	100	
III	52,93	ŚWSO	BMW	III	100	

Gospodarstwo siedliskowe	Pow. [ha]	Typ drzewostanu	Typ siedliskowy lasu	Rębnia	Wiek rębności*	Techniczny cel produkcji	
IV	41,17	SO	BŚW	I	100		
V	4,58	DB	LŁ	-	120		
VI	24,60	JSWZDB	LŁ	III	120		
VII	8,50	BK	LMŚW	III	110		
VIII	196,28	DBSO	LMŚW	III, IV	100		
IX	9,85	LPDB	LMŚW	IV	120		
X	4,71	OLJS	LMŚW	-	120		
XI	17,81	DB	LMW	-	140		
XII	0,53	JSWZDB	LMW	-	120		
XIII	0,83	LPDB	LMW	-	140		
XIV	14,61	OLJS	LMW	-	120		
XV	113,58	SODB	LMW	I, III	140 (120)		
XVI	280,91	BK	LŚW	II, III, IV	110		
XVII	139,31	DB	LŚW	II, III, IV	140		
XVIII	86,49	LPDB	LŚW	-	140		
XIX	12,77	OLJS	LŚW	III	70		
XX	88,32	DB	LW	I	140 (120)		
XXI	40,81	LPDB	LW	-	140		
XXII	64,93	OLJS	LW	III, IV	70		
XXIII	129,03	OL	OL	-	70		
XXIV	42,72	OLJS	OL	-	100		
XXV	55,30	JSOL	OLJ	-	70		
XXVI	3,82	JSWZDB	OLJ	-	120		
XXVII	2,00	LPDB	OLJ	-	140		
XXVIII	77,86	OLJS	OLJ	III, IV	120		
Razem gospodarstwo specjalne							1674,69
Gospodarstwo lasów ochronnych							
I	1,56	DB	BMŚW	-	100		Produkcja sortymentów wielkowymiarowych przy zachowaniu funkcji ochronnych
II	2775,57	DBSO	BMŚW	I, II, III	100		
III	1559,91	SO	BMŚW	I, II, III	100		
IV	10,59	-	BMŚW	-	-		
V	1831,37	ŚWSO	BMW	I, II, III	100		
VI	2,12	-	BMW	-	-		
VII	1874,62	SO	BŚW	I	100		
VIII	10,33	-	BŚW	-	-		
IX	16,63	DB	LŁ	III	140 (120)		
X	13,76	LPDB	LŁ	-	140 (120)		
XI	75,60	BK	LMŚW	III, IV	110		
XII	28,72	DB	LMŚW	II, IV	140 (120)		

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Milicz

Gospodarstwo siedliskowe	Pow. [ha]	Typ drzewostanu	Typ siedliskowy lasu	Rębnia	Wiek rębności*	Techniczny cel produkcji
XIII	3450,44	DBSO	LMŚW	I, II, III, IV	100	
XIV	3,21	JSWZDB	LMŚW	-	140	
XV	92,02	LPDB	LMŚW	III, IV	140 (120)	
XVI	2,24	-	LMŚW	-	-	
XVII	37,73	DB	LMW	I, II, III, IV	140 (120)	
XVIII	1,67	JSWZDB	LMW	-	70	
XIX	55,86	LPDB	LMW	III, IV	140 (120)	
XX	1793,68	SODB	LMW	I, II, III, IV	140 (120)	
XXI	4,25	-	LMW	-	-	
XXII	332,52	BK	LŚW	II, III, IV	110	
XXIII	1431,07	DB	LŚW	I, II, III, IV	140 (120)	
XXIV	0,82	JSWZDB	LŚW	-	120	
XXV	595,13	LPDB	LŚW	II, III, IV	140 (120)	
XXVI	3,30	-	LŚW	-	-	
XXV	524,00	DB	LW	I, III, IV	140 (120)	
XXVI	11,71	JSWZDB	LW	-	140 (120)	
XXVII	72,29	LPDB	LW	III, IV	140 (120)	
XXVIII	2,06	DB	OL	I	140	
XXIX	57,84	OL	OL	I, III	70	
XXX	76,24	JSOL	OLJ	III, IV	70	
Razem gospodarstwo lasów ochronnych						16748,86
Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - GZ						
I	1410,94	SO	BMŚW	I, II, III	100	Produkcja sortymentów wielkowymiarowych
II	12,48	ŚWSO	BMW	-	100	
III	905,98	SO	BŚW	I, III	100	
IV	1,09	-	BŚW	-	-	
V	2,14	OL	OL	-	70	
Razem gospodarstwo zrębowe						2332,63
Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - GPZ						
I	924,21	DBSO	BMŚW	I, II, III	100	Produkcja sortymentów wielkowymiarowych
II	2,78	-	BMŚW	-	-	
III	2040,73	DBSO	LMŚW	I, II, III, IV	100	
IV	2,29	-	LMŚW	-	-	
V	31,41	SODB	LMW	I, III	140 (120)	
VI	0,95	-	LMW	-	-	
VII	1,03	BK	LŚW	-	110	
VIII	889,28	DB	LŚW	I, II, III, IV	140 (120)	
IX	4,72	-	LŚW	-	-	
X	18,60	DB	LW	III	120	

Gospodarstwo siedliskowe	Pow. [ha]	Typ drzewostanu	Typ siedliskowy lasu	Rębnia	Wiek rębności*	Techniczny cel produkcji
XI	1,13	-	LW	-	-	
Razem gospodarstwo przerębowo-zrębowe						3917,13

* Zgodnie z IUL 2011r. dla Db na obr. Cieszków przyjęto wiek rębności 120 lat, dla pozostałych obrębów przyjęto wiek rębności 140 lat

VII.4. WYTYCZNE W SPRAWIE POPRAWY STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO W TRAKCIE WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH

Dla zminimalizowania szkód w środowisku przyrodniczym podczas wykonywania prac leśnych należy praktykować i wprowadzać możliwie najmniej uciążliwe technologie. W tym celu wskazane jest:

- w miarę posiadanych możliwości pozyskiwanie drewna kłodowanego;
- w miarę możliwości stosowanie w szerszym zakresie zrywki nasiębiejnej;
- wykorzystywanie stałych szlaków operacyjno-zrywkowych w celu ograniczenia zasięgu szkód powodowanych w czasie pozyskiwania drewna;
- w miejscach lokalizacji stanowisk rzadkich i szczególnie cennych gatunków roślin objętych ochroną prawną wykonywanie prac związanych z pozyskaniem drewna po zakończeniu wegetacji przez rośliny runa;
- stosowanie w trakcie prac leśnych olejów biodegradujących;
- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzanie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych;
- zachowanie w dolinach rzek lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych, jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz regulatorów wilgotności siedlisk i mikroklimatu;
- zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak np. bagna, trzęsawiska, mszary, remizy wraz z ich florą i fauną w celu ochrony pełnej różnorodności przyrodniczej;
- inicjowanie naturalnego odnowienia lasu na wszystkich siedliskach, o ile uzasadnia to skład gatunkowy drzewostanów, ich jakość i pochodzenie;
- ograniczenie powierzchni zrębów zupełnych zgodnie z zapisami PUL i unikanie prostych linii zrębowych;
- wzbogacanie składu gatunkowego drzewostanów i rozpraszanie ryzyka hodowlanego na możliwie dużą liczbę gatunków drzew i krzewów leśnych;
- w drzewostanach zdrowych, niezagrażonych przez szkodliwe owady leśne i grzyby patogeniczne, należy pozostawiać w lesie drobne gałęzie i posusz jałowy;

- dostosowanie liczebności zwierzyny płowej w lasach oraz jej struktury wiekowej i płciowej do poziomu zapewniającego możliwości realizacji celów hodowli lasu;
- zwiększanie naturalnej bazy żerowej dla zwierzyny w lasach;
- pozostawianie na zrębach grupy i kępy drzew domieszkowych i biocenotycznych;
- kanalizowanie ruchu turystycznego na odpowiednie szlaki i trasy, przygotowane na jego przyjęcie.

VIII. PLAN DZIAŁAŃ - ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY

VIII.1. KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH

Podstawą w kształtowaniu odpowiednich stosunków wodnych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa jest właściwa ochrona siedlisk leśnych, głównie siedlisk wilgotnych i łągowych. Pełnią one w przyrodzie swoistą rolę magazynu, który przyjmuje wodę, magazynuje ją, a na końcu uwalnia poprzez transpirację i wysięki. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz siedliska te zajmują łączną powierzchnię 5302,18 ha, co stanowi około 21,5% powierzchni leśnej nadleśnictwa.

Jedną z podstawowych metod pozwalających właściwie regulować zasobami wodnymi jest mała retencja wodna. Stanowi ona istotną część racjonalnej gospodarki człowieka. Oznacza wszelkie działania ukierunkowane na magazynowanie wody w zbiornikach, ciekach, glebie, które będzie skutkowało zwiększeniem lokalnych zasobów wodnych i pozytywnym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze. Dlatego w ramach poprawy retencyjności na obszarze nadleśnictwa zalecane są następujące działania:

- przebudowa drzewostanów zmierzająca do dostosowania ich składu gatunkowego do zgodnego z siedliskiem;
- przeciwdziałanie degradacji gleb leśnych;
- ograniczanie nadmiernego odpływu wód powierzchniowych siecią rowów melioracyjnych zlokalizowanych na gruntach będących w zarządzie nadleśnictwa, np. poprzez budowę urządzeń piętrzących;
- zwiększanie uwilgotnienia siedlisk przez podniesienie poziomu zwierciadła wód gruntowych;
- ochrona naturalnych obiektów małej retencji, tj. zbiorników wodnych, źródlisk, itp.

VIII.2. KSZTAŁTOWANIE STREFY EKOTONOWEJ

Ekoton pełni szczególne funkcje ekologiczne. Jako strefa przejściowa stanowi naturalną barierę chroniącą środowisko leśne przed negatywnymi czynnikami związanymi z bezpośrednim sąsiedztwem terenów otwartych. Ochronę tej strefy, jak również formowanie jej w miejscach, gdzie będzie ona pełniła pożądaną rolę, wymuszają zasady zrównoważonej gospodarki leśnej. Zgodnie z nimi na obrzeżach lasów zaleca się tworzenie pasa ochronnego o szerokości 20-30 m, na który składają się odpowiednie gatunki krzewów i drzew. Dotyczy to również szerokich dróg oraz linii kolejowych przebiegających przez lasy.

Skład gatunkowy tworzonych stref musi być dostosowany do warunków siedliskowych. Przy planowaniu, zakładaniu i pielęgnowaniu ekotonów należy:

- promować istniejące odnowienia naturalne różnych gatunków drzew i krzewów;
- wprowadzać gatunki drzew i krzewów rodzimego pochodzenia, zgodne z danym siedliskiem;
- stosować luźniejszą więźbę sadzenia;
- dla sadzonek krzewów stosować zmieszanie grupowe (kilka sadzonek jednego gatunku w jednej grupie);
- wykonywać odpowiednie cięcia pielęgnacyjne prowadzące do formowania się silnie ugałęzionych drzew;
- w trakcie cięć należy popierać drzewa silnie ukorzenione i ugałęzione.

VIII.3. KSZTAŁTOWANIE GRANICY POLNO – LEŚNEJ

Głównym zagadnieniem związanym z kształtowaniem granicy polno-leśnej jest odpowiednie zagospodarowanie terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie kompleksów leśnych. Dotyczy to przede wszystkim budownictwa mieszkaniowego i zagrodowego na terenach enklaw wśród kompleksów leśnych lub wzdłuż granicy z lasami. Zabudowa tego typu miejsc zwiększa lokalnie presję na środowisko leśne i powoduje pojawianie się negatywnych zjawisk, przyczyniających się do jego degradacji. Należą do nich:

- dzikie wysypiska śmieci;
- nielegalny wywóz nieczystości do lasu zanieczyszczających wody gruntowe;
- obniżenie poziomu wód gruntowych przez kopanie studni;
- zakłócanie spokoju i ciszy;
- wydeptywanie brzegów lasu;
- pojawienie się szkodników w postaci wałęsających się psów i kotów;
- nielegalne pozyskiwanie stroiszu i choinek;
- kłusownictwo.

Zapobieganie tego typu problemom powinno odbywać się na etapie planowania w ramach sporządzania planów przestrzennego zagospodarowania lub w czasie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Właściwa lokalizacja budynków oraz związanej z nimi infrastruktury pozwoli zminimalizować negatywne ich oddziaływanie na środowisko leśne.

Kolejnym problemem związanym z właściwym kształtowaniem granicy polno-leśnej jest ochrona nieleśnych siedlisk sąsiadujących bezpośrednio z lasem. W wielu przypadkach decydują one o różnorodności zarówno krajobrazowej, jak i gatunkowej, ponieważ stanowią

często miejsca występowania cennych przyrodniczo gatunków roślin i zwierząt. W celu ochrony tego typu miejsc należy właściwie planować nowe zalesienia. Przed ich zaplanowaniem i przeprowadzeniem zaleca się wykonywanie odpowiedniej waloryzacji przyrodniczej, która pozwoli uniknąć niezamierzonego zniszczenia cennych przyrodniczo siedlisk nieleśnych.

VIII.4. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

VIII.4.1. SZCZEGÓŁOWE ZAGADNIENIA W ZAKRESIE OCHRONY BIORÓŻNORODNOŚCI

Ochrona różnorodności biologicznej w lasach realizowana jest na podstawie obowiązujących w Lasach Państwowych zarządzeń i instrukcji. W celu ochrony, jak również powiększenia różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa Milicz, należy w miarę możliwości dostosować się do następujących zaleceń:

- w celu zachowania różnorodności ekosystemowej należy jak najszerszej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki;
- w celu zachowania bogactwa i różnorodności krajobrazowej należy unikać zalesiania śródleśnych pastwisk, bagien, łąk, nieużytków i innych podobnych im powierzchni. Jednakże w przypadku pojawienia się zaawansowanej sukcesji, na obszarach bez zidentyfikowanych osobliwości przyrodniczych, dopuszcza się wyłączenie ich i uznanie ich za powierzchnie leśne;
- dla zachowania różnorodności gatunkowej należy w lasach zwracać uwagę na dostosowanie się do zalecanych składów odnowieniowych przy zakładaniu upraw. W lasach na siedliskach żyzniejszych należy dążyć do zapewnienia dostępu światła do dolnych warstw;
- dla zachowania różnorodności genowej należy dążyć, by pozyskiwany materiał siewny pochodził z jak największej liczby osobników oraz różnych miejsc nadleśnictwa.

VIII.4.2. OCHRONA FAUNY KRĘGOWCÓW – ZALECENIA

Praktyczne działania na rzecz ochrony fauny kręgowców powinny skupiać się na eliminowaniu zagrożeń ze strony człowieka i odtwarzaniu warunków siedliska, umożliwiających zachowanie i rozwój populacji chronionych gatunków. Szczególnie ważna jest tu ochrona naturalnych schronień. W celu zapewnienia odpowiedniej ochrony siedlisk chronionych gatunków kręgowców na obszarze Nadleśnictwa Milicz, jak również zabezpieczenia potencjalnych miejsc ich bytowania wskazane jest prowadzenie dodatkowych działań ochronnych.

W zakresie ochrony nietoperzy ważne jest:

- oszczędzanie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) w trakcie prac zrębowych;
- utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego;
- preferowanie biologicznych metod ochrony lasu;
- zakładanie schronów dla nietoperzy w drzewostanach młodszych klas wieku;
- odpowiednie kształtowanie granicy polno-leśnej w taki sposób, aby była jak najbardziej urozmaicona;
- ochrona śródleśnych oczek wodnych, stawów i innych zbiorników wodnych.

W zakresie ochrony ssaków ziemnowodnych ważne jest:

- ochrona stawów bobrowych;
- pozostawianie wzdłuż cieków gatunków drzew i krzewów preferowanych w diecie bobra (wierzba, topola, osika, brzoza).

W zakresie szczegółowych zaleceń w sprawie realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej w strefach ochrony gatunków istotne jest:

- aby wykonanie zabiegów rębnych w granicach stref ochronnych ptaków zostało rozłożone na całe dziesięciolecie;
- jeżeli wykonanie któregoś z zabiegów wpłynie negatywnie na występowanie ptaków w wyznaczonych dla nich strefach ochrony, należy niezwłocznie wstrzymać wszystkie prace przewidziane do wykonania w ww. strefach;
- pozostawienie starodrzewia podczas prowadzenia cięć uprzątających w rębniach gniazdowych i częściowych powinno nastąpić możliwie najbliżej granicy strefy ścisłej (w kierunku gniazda ptaków).

W zakresie ochrony płazów i gadów ważne są:

- ochrona zbiorników wodnych przed zanieczyszczeniami chemicznymi;
- ochrona istniejących oczek wodnych – nie dopuszczanie do ich zaśmiecania, nadmiernego zacienienia;
- pozostawianie martwego drewna, stert gałęzi i liści w rejonie zbiorników;
- wskazane jest tworzenie niewielkich oczek wodnych na terenach leśnych;
- pozostawianie wybranych karp korzeniowych na powierzchniach leśnych.

VIII.4.3. OCHRONA FAUNY BEZKRĘGOWCÓW – ZALECENIA

Działania dotyczące fauny bezkręgowców polegają na ochronie pierwotności i naturalności siedlisk oraz naturalnych procesów w nich zachodzących. Ochronie powinny

podlegać zarówno siedliska gatunków, w których stwierdzono ich obecność, jak również miejsca ich potencjalnego występowania. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Milicz grupę szczególnie cennych bezkręgowców reprezentują przede wszystkim gatunki chrząszczy *Coleoptera* związane z siedliskami leśnymi: jelonek rogacz, kozioróg dębosz, pachnica dębowa i zgniotek cynobrowy. Ich ochrona powinna obejmować:

- zabezpieczenie odpowiedniej ilości starodrzewia na powierzchniach leśnych;
- pozostawianie drzew dziuplastych i z widocznymi wypróchnieniami do ich naturalnego rozpadu;
- zabezpieczenie odpowiedniej ilości martwego drewna na powierzchniach leśnych;
- ochronę fragmentów drzewostanów, w których stwierdzono obecność cennych i rzadkich gatunków chrząszczy (np. kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*), w celu zapewnienia im swobodnego rozwoju i rozprzestrzeniania się;
- rozluźnianie zwarcia oraz ograniczanie podszytu i części podrostu w zasiedlonych przez cenne i rzadkie gatunki chrząszczy fragmentach drzewostanów;
- zapewnienie następstwa pokoleniowego drzew wolno rosnących wokół zasiedlonych przez cenne i rzadkie chrząszcze starych drzew.

Drugą grupę cennych bezkręgowców stanowią motyle *Lepidoptera* związane z siedliskami łąkowymi. W zakresie ich ochrony kluczowe jest:

- przestrzeganie właściwych terminów koszenia łąk wraz z usuwaniem z nich pokosu;
- zapobieganie naturalnej sukcesji krzewów i drzew na terenie występowania motyli łąkowych.

VIII.4.4. OCHRONA CENNYCH ROŚLIN NACZYNIOWYCH – ZALECENIA

Właściwa ochrona cennych gatunków flory na obszarze nadleśnictwa powinna skupiać się nie tylko na ochronie ich siedlisk, ale również na bezpośredniej ochronie stanowisk tych gatunków. Chronione gatunki związane z siedliskami wodnymi nie wymagają szczególnych zabiegów ochronnych. W ich przypadku należy utrzymywać w stanie niezmiennym naturalne zbiorniki wodne, w których one występują. W przypadku gatunków roślin związanych z siedliskami leśnymi, występujących na obszarze nadleśnictwa rzadko i szczególnie cennych w skali regionu należy w miarę możliwości:

- w trakcie wykonywanych cięć rębnych w miarę możliwości stosować w szerszym zakresie zrywkę nasiębierną, ograniczającą uszkodzenia roślinności runa, w którym występują chronione gatunki;
- wykorzystywać stałe szlaki operacyjno-zrywkowe w celu ograniczenia zasięgu szkód powodowanych w czasie pozyskiwania drewna;

- na powierzchniach zrębowych miejsca występowania chronionych gatunków ujmować w biogrupy;
- nie zaburzać i nie zmieniać stosunków wodnych na siedliskach gatunków chronionych.
- w uzasadnionych przypadkach wykonywać prace leśne poza okresem wegetacyjnym;
- przeprowadzać odpowiednie szkolenia pracowników z rozpoznawania i zakresu ochrony gatunków.

W zakresie ochrony gatunków roślin związanych z siedliskami nieleśnymi należy:

- chronić płyty nieleśnych siedlisk znajdujące się w mozaice z drzewostanem;
- nie lokalizować składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony obszarów Natura 2000;
- przeciwdziałać sukcesji wtórnej na łąkowych siedliskach przyrodniczych.

VIII.4.5. OCHRONA SIEDLISK HYDROGENICZNYCH – ZALECENIA

Siedliska hydrogeniczne to siedliska, o których istnieniu i funkcjonowaniu decyduje woda. Zalicza się do nich siedliska związane z zalewanymi dnami dolin rzecznych, tarasów nadzalewowych, bezodpływowych obszarów bagiennych oraz mniejszych i większych zbiorników wodnych i cieków. Siedliska te odgrywają znaczącą rolę w krajobrazie i stanowią miejsca występowania szczególnie cennych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Milicz są to: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*, łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe oraz zbiorowiska olsowe. Z racji swojego szczególnego bogactwa przyrodniczego oraz dużych zasobów wodnych siedliska te powinny być szczególnie chronione. W związku z tym w miejscach ich występowania działania powinny się koncentrować wokół następujących kwestii:

- utrzymania stałych stosunków wodnych i zachowanie właściwego stanu siedlisk hydrogenicznych;
- odtwarzania właściwych siedlisku stosunków wodnych w miejscach, gdzie zostały one zaburzone przez wcześniej prowadzone melioracje;
- niewprowadzania gatunków obcych ekologicznie i geograficznie hydrogenicznym siedliskom leśnym;
- wyłączenia z użytkowania gospodarczego szczególnie cennych fragmentów lasów łągowych i bagiennych;
- zapobiegania sukcesji wtórnej na siedliskach hydrogenicznych łąk;
- niezalesiania cennych fragmentów podmokłych łąk i ziołorośli;

- prowadzenia prac konserwacyjnych rowów w sposób, który nie spowoduje zagrożenia w hydrogenicznych siedliskach przyrodniczych.

VIII.5. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO

Niektóre zapisy projektu pul wymagają zastosowania pewnych ograniczeń i towarzyszących im rozwiązań, które pozwolą zminimalizować krótkoterminowe negatywne ich oddziaływanie. W *Prognozie* w poszczególnych rozdziałach zostały umieszczone odpowiednie wytyczne w sprawie właściwego postępowania na siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków w celu uniknięcia negatywnych zjawisk związanych z realizacją zapisów projektu pul.

Tabela 59. Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu pul i proponowane w prognozie działania minimalizujące ten wpływ

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 – leśne siedliska przyrodnicze	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	<p>Siedlisko kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i> (kod: 9110), żyzne buczyny <i>Dentario glandulosae-Fagetum</i> (kod: 9130):</p> <p>W trakcie realizacji zabiegów związanych z pozyskaniem drewna w drzewostanach starszych klas wieku (w ramach trzebieży późnych i rębni złożonych) konieczne zapewnianie zasobów martwego drewna, z dostosowaniem do konkretnych uwarunkowań lokalnych (wieku i stanu sanitarnego drzewostanu, wymogów przeciwpożarowych i zagrożeń wynikających z wpływów antropogenicznych) poprzez pozostawianie na powierzchni drzew dziuplastych, nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie starych, próchniejących egzemplarzy drzew, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.</p> <p>Siedlisko grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i> (kod: 9170):</p> <p>W trakcie realizacji planowanej rębni IIIA w wydz. leśn. 7 c (obręb Milicz) pozostawić na powierzchni najlepiej zachowane fragmenty grądu.</p> <p>Siedlisko łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>, olsy źródłiskowe (kod: 91E0), łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i> (kod: 91F0):</p> <p>Kształtować odpowiedni zasób martwego drewna na wszystkich powierzchniach z zabiegami rębnymi, z dostosowaniem do konkretnych uwarunkowań lokalnych.</p>
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 – gatunki zwierząt	Pogorszenie stanu zachowania gatunku i jego siedlisk w obszarze Natura 2000	<p>Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> (kod: 1083):</p> <p>W czasie realizacji zabiegów rębnych w wydz. leśn.: 187 c, 189 a, d, f (obręb Kubryk) należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pozostawiać drzewa martwe, obumierające oraz dziuplaste dęby. 3. W odnowieniach należy w składzie zapewnić udział gatunków biocentrycznych takich jak: czereśnia ptasia, jabłoń płonka, grusza dzika. <p>Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> (kod: 1084):</p> <p>W trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych w wydz. leśn.: 110 a (obręb Milicz), 125 b (obręb Cieszków) oraz rębni złożonych w wydz. leśn.: 138 g (obręb Milicz), 49 b (obręb Kubryk) należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowywać stare dziuplaste drzewa oraz drzewa z widocznymi owocnikami grzybów nadrzewnych, z wyłączeniem drzew i konarów, które należy usunąć ze względów bezpieczeństwa ludzi i ochrony mienia.

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>2. Pozostawiać drzewa martwe.</p> <p>3. Wykorzystywać naturalne odnowienia rodzimych dębów (bez wprowadzania gatunków drzew iglastych) przy jednoczesnym usuwaniu zbyt gęstego podszytu, który powoduje zacinienie stanowisk gatunku.</p> <p>Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> (kod: 1088): W trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych w wydz. leśn.: 44 r, x, 110 a, 191 c (obręb Milicz), 130 b, 238 p (obręb Cieszków) oraz rębni złożonych w wydz. leśn.: 10 m (obręb Milicz), 114 i (obręb Kubryk) należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zachować na powierzchni wydzieleń leśnych zasiedlone przez kozioroga egzemplarze drzew; 2. Ocienione zasiedlone drzewa odślaniać i zapewnić na powierzchni leśnej udział podobnych parametrami egzemplarzy drzew zastępczych; 3. Utrzymać zaplanowany sposób użytkowania wskazanych powierzchni leśnych z pozostawianiem luk w zwartych fragmentach drzewostanu w sąsiedztwie zasiedlonych egzemplarzy drzew. <p>Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> (kod: 1166): W trakcie realizacji planowanych zabiegów w wydz. leśn.: 135 f, 207 c, 211 g, 228 f (obręb Milicz), 263 a (obręb Cieszków), 123 b (obręb Kubryk) należy w miarę możliwości zachować wokół zbiorników mogących stanowić miejsca rozrodu traszki grzebieniastej buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane czynności związane z realizacją zadania gospodarczego. Optymalna szerokość strefy ekotonowej to 10-15 metrów, która powinna być na gruncie dostosowana do warunków lokalnych.</p> <p>Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> (kod: 1188): W trakcie realizacji planowanych zabiegów w wydz. leśn.: 122 b, 126 b, 166 b, d, 263 a, 345 l, 354 h (obręb Cieszków) należy w miarę możliwości zachować wokół zbiorników mogących stanowić miejsca rozrodu kumaka nizinnego buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane czynności związane z realizacją zadania gospodarczego. Optymalna szerokość strefy ekotonowej to 10-15 metrów, która powinna być na gruncie dostosowana do warunków lokalnych.</p> <p>Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> (kod: 1308), nocek duży <i>Myotis myotis</i> (kod: 1324): W trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych i rębni złożonych pozostawiać na powierzchni wydzieleń leśnych drzewa dziuplaste.</p>
<p>Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OSO Dolina Baryczy PLB020001 – gatunki ptaków</p>	<p>Pogorszenie stanu zachowania gatunku i jego siedlisk w obszarze Natura 2000</p>	<p>Nurogęś <i>Mergus merganser</i> (kod: A070): W drzewostanach sąsiadujących bezpośrednio z rzeką Barycz (wydz. leśn. 165 c, 169 h - obr. Cieszków) w trakcie wykonywania zabiegów rębnych należy pozostawiać w miarę możliwości od strony rzeki bufor w postaci pasa drzewostanu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> (kod: A075) – strefa ochrony okresowej (Decyzja WPN.6442.9.2014.MK z dnia 8 września 2014 r.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 1.01-31.07. 2. W przypadku odnowień, zaleca się taką organizację prac, aby w miarę możliwości wykonać je poza okresem ochronnym. Jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ. <p>Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> (kod: A075), bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> (kod: A030) - strefa ochrony okresowej (Decyzja WPN.6442.14.2012.MK z dnia 5 września 2012 r.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 1.01-31.08. 2. W przypadku odnowień, zaleca się taką organizację prac, aby w miarę możliwości wykonać je poza okresem ochronnym. Jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ. <p>Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> (kod: A030) - strefa ochrony okresowej (Decyzja WPN.6442.12.2012.MK z dnia 5 września 2012 r.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 15.03-31.08.

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> (kod: A030) - strefa ochrony okresowej (Decyzja WPN.6442.6.2014.MK z dnia 8 września 2014 r.):</p> <p>1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 15.03-31.08.</p> <p>Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> (kod: A030) - strefa ochrony okresowej (Decyzja RDOŚ-02-WPN-6631/s/18/10/mk z dnia 1 lipca 2010 r.):</p> <p>1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 15.03-31.08.</p> <p>Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> (kod: A030) - strefa ochrony okresowej (Decyzja SR.V.6631/s/10/KM/06 z dnia 29 grudnia 2006 r.):</p> <p>1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 15.03-31.08.</p> <p>2. W przypadku odnowień, zaleca się taką organizację prac, aby w miarę możliwości wykonać je poza okresem ochronnym. Jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ.</p>
<p>Siedliska chronionych gatunków zwierząt na powierzchniach w bezpośrednim otoczeniu rezerwatu przyrody „Wzgórze Joanny” i „Stawy Milickie”</p>	<p>Pogorszenie warunków siedliskowych ptaków. Płoszenie w okresie lęgowym.</p>	<p>1. Planowane trzebieże późne w wydz. leśn.: 137 f, 128 d (obręb Milicz) i rębnie złożone w wydz. leśn.: 138 a, 128 f (obręb Milicz) należy wykonać w okresie 1.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków). Ponadto w wydzieleniu 128 f (obręb Milicz), planowany zabieg rębni IIB wykonać z zachowaniem pasa drzewostanu przylegającego do granicy rezerwatu.</p> <p>2. Planowane trzebieże późne w wydz. leśn.: 1 a, 7 a, d, f, 8 b, c, 10 k (obręb Milicz); 283 p, 282 f, 302 j, 170 k, m, n (obręb Cieszków), pielęgnacje młodszych drzewostanów w wydz. leśn.: 282 g, 302 i, 170 j (obręb Cieszków) oraz rębnie w wydz. leśn.: 7 c, 8 a (obręb Milicz); 169 h (obręb Cieszków) należy wykonać w okresie 1.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków). Ponadto w wydzieleniach leśnych: 7 c, 8 a (obręb Milicz) oraz 169 h (obręb Cieszków), planowany zabieg rębny wykonać z zachowaniem pasa drzewostanu od strony granicy rezerwatu.</p>
<p>Siedliska chronionych gatunków zwierząt w bezpośrednim otoczeniu użytków ekologicznych</p>	<p>Pogorszenie warunków siedliskowych ptaków. Płoszenie w okresie lęgowym.</p>	<p>1. W trakcie realizacji rębni IB w wydz. leśn. 62 h (obręb Kubryk) pozostawić 5% powierzchni drzewostanu w postaci zwartego pasa o szerokości ok. 10-15 m od strony powierzchni użytku ekologicznego bez nazwy zlokalizowanego w wydz. 62 b;</p> <p>2. W trakcie realizacji rębni IIIAU w wydz. leśn. 130 a (obręb Kubryk) należy pozostawić pas drzewostanu o szerokości ok. 10-15 m od strony powierzchni użytku ekologicznego bez nazwy zlokalizowanego w wydz. 130 b;</p> <p>3. W trakcie realizacji rębni IIB w wydz. leśn. 178 d oraz rębni IIBU w wydz. leśn. 225 b (obręb Kubryk) należy pozostawić pas drzewostanu o szerokości ok. 10-15 m od strony powierzchni użytku ekologicznego bez nazwy zlokalizowanego w wydz. 178 i;</p> <p>4. W trakcie realizacji rębni IB w wydz. leśn. 251 g (obręb Milicz) pozostawić 5% powierzchni drzewostanu w postaci zwartego pasa o szerokości ok. 10-15 m od strony powierzchni użytku ekologicznego „Brzezie I”. Zabieg wykonać w okresie 1.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków);</p> <p>5. W trakcie realizacji rębni IIIA w wydz. leśn. 268 d (obręb Milicz) należy pozostawić pas drzewostanu o szerokości ok. 10-15 m od strony powierzchni użytku ekologicznego „Brzezie II”. Zabieg wykonać w okresie 1.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków);</p> <p>6. W trakcie realizacji rębni IB w wydz. leśn. 268 f (obręb Milicz) pozostawić 5% powierzchni drzewostanu w postaci zwartego pasa o szerokości ok. 10-15 m od strony powierzchni użytku ekologicznego „Brzezie II”. Zabieg wykonać w okresie 1.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków);</p> <p>7. W trakcie realizacji rębni IB w wydz. leśn. 282 d (obręb Milicz) pozostawić 5% powierzchni drzewostanu w postaci zwartego pasa o szerokości ok. 10-15 m od strony powierzchni użytku ekologicznego „Brzezie III”. Zabieg wykonać w okresie 1.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków);</p> <p>8. W trakcie realizacji rębni IIIA w wydz. leśn. 285 b (obręb Milicz) na powierzchni z drzewostanem gniazda zrębowe lokować z zachowaniem pasa drzewostanu o szerokości ok. 10-15 m od strony powierzchni użytku ekologicznego „Brzezie V” oraz „Brzezie VI”. Zabieg wykonać w okresie 1.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków);</p> <p>9. W trakcie realizacji rębni IIIAU w wydz. leśn. 127 g (obręb Cieszków) należy pozostawić pas drzewostanu o szerokości ok. 10-15 m od strony powierzchni użytku ekologicznego „Gądkowice IV”;</p> <p>10. W trakcie realizacji rębni IIIA w wydz. leśn. 169 h (obręb Cieszków) na powierzchni z drzewostanem gniazda zrębowe lokować z zachowaniem pasa</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>drzewostanu o szerokości ok. 10-15 m od strony powierzchni użytku ekologicznego „Gądkowice VIII”. Zabieg wykonać w okresie 1.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków);</p> <p>11. W trakcie realizacji rębni IIIA w wydz. leśn. 71 b, 72 d, h (obręb Milicz) należy pozostawić pas drzewostanu o szerokości ok. 10-15 m od strony powierzchni użytku ekologicznego „Kaszowo II”. Zabieg wykonać w okresie 1.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków);</p> <p>12. W trakcie realizacji rębni IB w wydz. leśn. 238A I (obręb Cieszków) pozostawić 5% powierzchni drzewostanu w postaci zwartego pasa o szerokości ok. 10-15 m od strony powierzchni użytku ekologicznego „Staw Halina”. Realizacja pozostałych zapisów projektu pul w otoczeniu użytków ekologicznych nie wpłynie negatywnie na cele ich ochrony.</p>
Siedliska przyrodnicze poza obszarami Natura 2000	Pogorszenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego	<p>9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>:</p> <p>W trakcie realizacji rębni zupełnej w wydz. leśn.: 285j (obręb Kubryk) zachować fragmenty starodrzewia dębowego na powierzchni zrębowej. W trakcie zabiegu rębnego pozostawić do naturalnej śmierci i rozkładu drzewa na powierzchni 5% bloku drzewostanu przeznaczonego do wycięcia.</p> <p>9190 Kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori-petraeae</i>, 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>:</p> <p>W trakcie realizacji rębni złożonych na powierzchni siedlisk przyrodniczych grądów i kwaśnych dąbrów pozostawiać na powierzchni wydzielania leśnego drzewa dziuplaste i zabezpieczać odpowiednią ilość martwego drewna.</p>
Siedliska przyrodnicze w obszarach Natura 2000, nie będące przedmiotami ochrony ostoi siedliskowych	Pogorszenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego	<p>9190 Kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori-petraeae</i>:</p> <p>1. W trakcie realizacji zabiegów trzebieży późnych i rębni złożonych na powierzchniach kwaśnych dąbrów pozostawiać na powierzchni wydzielania leśnego drzewa dziuplaste i zabezpieczać odpowiednią ilość martwego drewna.</p> <p>2. W trakcie realizacji rębni zupełnej w wydz. leśn.: 37l, 38i (obręb Milicz) zachowanie fragmentów starodrzewia dębowego na powierzchni zrębowej. W trakcie zabiegu rębnego pozostawić do naturalnej śmierci i rozkładu drzewa na powierzchni 5% bloku drzewostanu przeznaczonego do wycięcia.</p>
Stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów	Pogorszenie warunków siedliskowych gatunku lub zniszczenie stanowiska	<p>Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>:</p> <p>W czasie realizacji planowanego zabiegu w wydz. leśn.: 364 b, 367 b (obręb Cieszków) chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem.</p> <p>Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>:</p> <p>W czasie realizacji planowanego zabiegu w wydz. leśn.: 98 a (obręb Milicz), 159 a (obręb Cieszków) oraz 254 b (obręb Kubryk) chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem.</p> <p>Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>:</p> <p>W czasie realizacji planowanego zabiegu w wydz. leśn.: 93 m, 204 g (obręb Cieszków) oraz 141 f (obręb Kubryk) chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem.</p>
Siedliska chronionych gatunków zwierząt	Pogorszenie warunków siedliskowych gatunku w miejscach bytowania	<p>A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> – strefa ochrony okresowej (Decyzja WPN.6442.11.2013.MK.1 z dnia 20 sierpnia 2013 r.):</p> <p>1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 1.01-31.07.</p> <p>A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> – strefa ochrony okresowej (Decyzja SR.V.6631/s/15/KM/06 z dnia 29 grudnia 2006 r.):</p> <p>1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 1.01-31.07.</p> <p>2. W przypadku odnowień, zaleca się taką organizację prac, aby w miarę możliwości wykonać je poza okresem ochronnym. Jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ.</p> <p>A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> – strefa ochrony okresowej (Decyzja SR.V.6631/s/16/KM/06 z dnia 29 grudnia 2006 r.):</p> <p>1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 1.01-31.07.</p> <p>2. W przypadku odnowień, zaleca się taką organizację prac, aby w miarę możliwości wykonać je poza okresem ochronnym. Jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ.</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> – strefa ochrony okresowej (Decyzja SR.V.6631/s/17/KM /06 z dnia 29 grudnia 2006 r.)</p> <p>1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 1.01-31.07.</p> <p>2. W przypadku odnowień, zaleca się taką organizację prac, aby w miarę możliwości wykonać je poza okresem ochronnym. Jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ.</p> <p>A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> – strefa ochrony okresowej (Decyzja WPN.6442.13.2012.MK z dnia 5 września 2012 r.):</p> <p>1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 15.03-31.08.</p> <p>2. W przypadku odnowień, zaleca się taką organizację prac, aby w miarę możliwości wykonać je poza okresem ochronnym. Jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ.</p> <p>A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> – strefa ochrony okresowej (Decyzja WPN.6442.15.2012.MK z dnia 5 września 2012 r.):</p> <p>1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 15.03-31.08.</p> <p>2. W przypadku odnowień, zaleca się taką organizację prac, aby w miarę możliwości wykonać je poza okresem ochronnym. Jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ.</p> <p>A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> – strefa ochrony okresowej (Decyzja SR.V.6631/s/13/KM/06 z dnia 29 grudnia 2006 r.):</p> <p>1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem lęgowym tj. 15.03-31.08.</p> <p>2. W przypadku odnowień, zaleca się taką organizację prac, aby w miarę możliwości wykonać je poza okresem ochronnym. Jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ.</p> <p>Gady i płazy: kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>, traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>, żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>, rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>, jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i>, żaba trawnia <i>Rana temporaria</i>, ropucha szara <i>Bufo bufo</i>, salamandra plamista <i>Salamandra salamandra</i>, traszka zwyczajna <i>Triturus vulgaris</i>, jaszczurka żyworodna <i>Lacerta vivipara</i>, padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i>, zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i>, żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i>:</p> <p>1. Ochrona w miarę technicznych możliwości widocznych osobników płazów i gadów w czasie wykonywanych czynności związanych z realizacją wskazania gospodarczego.</p> <p>2. Kształtowanie wokół zbiorników i wzdłuż naturalnych cieków istniejącego pasa ekotonu zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi PGL LP z uwzględnieniem pełnionych przez drzewostan funkcji.</p> <p>Ssaki: mopek <i>Barbastella barbastellus</i>, nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteini</i>, nocek duży <i>Myotis myotis</i>, nocek Natterera <i>Myotis nattereri</i>, nocek rudy <i>Myotis daubentonii</i>, borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i>; Ptaki: kania czarna <i>Milvus migrans</i>, orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>, bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>, bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>, kania ruda <i>Milvus milvus</i>, jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>, kobuz <i>Falco subbuteo</i>, trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i>, krogulec <i>Accipiter nisus</i>, myszołów <i>Buteo buteo</i>, bogatka <i>Parus major</i>, czarnogłównica <i>Poecile montanus</i>, czubatka <i>Lophophanes cristatus</i>, dzięcioł biało-grzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>, dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>, dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i>, dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>, dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>, dzięciołek <i>Dendrocopos minor</i>, kowalik <i>Sitta europaea</i>, krętogłów <i>Jynx torquilla</i>, muchołówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>, modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>, pleszka <i>Phoenicurus phoenicurus</i>, puszczyk <i>Strix aluco</i>, sikora uboga <i>Poecile palustris</i>, siniak <i>Columba oenas</i>, szpak <i>Sturnus vulgaris</i>, sosnowka <i>Periparus ater</i>, muchołówka szara <i>Muscicapa striata</i>, muchołówka żałobna <i>Ficedula hypoleuca</i></p> <p>1. Na powierzchni leśnej, gdzie będą wykonywane trzebieże późne oraz rębnie złożone pozostawiać drzewa dziuplaste.</p> <p>2. Na powierzchni leśnej z planowaną rębnią zupełną pozostawić fragmenty (do 5% powierzchni wydzielenia) starodrzewia (wraz z drzewami dziuplastymi) w postaci biogrup o powierzchni min. 0,06 ha.</p> <p>3. Poinformowanie osób nadzorujących prace leśne o obowiązku ochrony dużych gniazd w koronach drzew i obowiązku zgłaszania Służbie Leśnej stwierdzonych nowych dużych gniazd, które mogą być zasiedlone przez</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>gatunki wymagające tzw. ochrony strefowej.</p> <p>4. W ramach wykonywania szacunków brakarskich dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew przez posiadających stosowną wiedzę pracowników, po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych.</p> <p>5. Planowane trzebieże późne w wydz. leśn.: 7d, f, h, 28p, 38c, f, 42t, 44z, 48c, j, 50c, 55j, 62k, 67h, 74d, 118a (obręb Milicz), 122b, 125p, 154h, 165d, 166i, 167c, 168b, 170l (obręb Cieszków), 54p, dx, 61m, 64i, 93o, 99i (obręb Kubryk) wykonać w okresie 1.09-31.03.</p> <p>6. Planowane rębnie złożone w wydz. leśn.: 7c, 10d, h, m, n, 24i, t, x, z, 28a, 41o, 42c, h, i, 45b, 46a, 47c, 48a, d, h, 50a, 53a, 54a, b, 56f, 57c, g, 113a, 114h, 117h, 120b, c, g (obręb Milicz), 121c, f, 122a, 124a, 154b, g, l, 165a, c, 169a (obręb Cieszków), 10i, 44d, 46b, h, 47c, 56b, d (obręb Kubryk) wykonać w okresie 1.09-31.03.</p> <p>7. Planowaną rębnię zupełną w wydz. leśn.: 37l, 38i (obręb Milicz), 99d (obręb Kubryk) wykonać w okresie 1.09-31.03 pozostawiając na powierzchniach zrębowych fragmenty starodrzewu dębowego do naturalnego rozpadu.</p> <p>Ptaki: czyż <i>Carduelis spinus</i>, kos <i>Turdus merula</i>, paszkoz <i>Turdus viscivorus</i>, pelzacz ogrodowy <i>Certhia brachydactyla</i>, słowik szary <i>Luscinia luscinia</i>, sójka <i>Garrulus glandarius</i>, strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>, pelzacz leśny <i>Certhia familiaris</i>, rudzik <i>Erithacus rubecula</i>, raniuszek <i>Aegithalos caudatus</i>, zniczek <i>Regulus ignicapilla</i>, kruk <i>Corvus corax</i>, słonka <i>Scolopax rusticola</i>, grzywacz <i>Columba palumbus</i>, zięba <i>Fringilla coelebs</i>, turkawka <i>Streptopelia turtur</i>, pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i>, kukułka <i>Cuculus canorus</i>, mysikrólik <i>Regulus regulus</i>, śpiewak <i>Turdus philomelos</i>, drożdżik <i>Turdus iliacus</i>, gajówka <i>Sylvia borin</i>, gil <i>Pyrrhula pyrrhula</i>, krzyżodziób świerkowy <i>Loxia curvirostra</i>, kwiczoł <i>Turdus pilaris</i>, muchołówka mała <i>Ficedula parva</i>, świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i>, uszatka <i>Asio otus</i>, wilga <i>Oriolus oriolus</i>, zaganiacz <i>Hippolais icterina</i>, grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i></p> <p>1. Odpowiednie poinformowanie (przeszkolenie) pracowników wykonujących prace leśne na powierzchni drzewostanu w okresie lęgowym oraz osób nadzorujących te prace, aby w sytuacji zaobserwowania zasiedlonego gniazda w warstwie podszytu lub w gałęziach drzew nie wykonywać czynności związanych z zabiegiem w bezpośrednim otoczeniu takiego miejsca.</p> <p>5. Planowane trzebieże późne w wydz. leśn.: 7d, f, h, 28p, 38c, f, 42t, 44z, 48c, j, 50c, 55j, 62k, 67h, 74d, 118a (obręb Milicz), 122b, 125p, 154h, 165d, 166i, 167c, 168b, 170l (obręb Cieszków), 54p, dx, 61m, 64i, 93o, 99i (obręb Kubryk) wykonać w okresie 1.09-31.03.</p> <p>6. Planowane rębnie złożone w wydz. leśn.: 7c, 10d, h, m, n, 24i, t, x, z, 28a, 41o, 42c, h, i, 45b, 46a, 47c, 48a, d, h, 50a, 53a, 54a, b, 56f, 57c, g, 113a, 114h, 117h, 120b, c, g (obręb Milicz), 121c, f, 122a, 124a, 154b, g, l, 165a, c, 169a (obręb Cieszków), 10i, 44d, 46b, h, 47c, 56b, d (obręb Kubryk) wykonać w okresie 1.09-31.03.</p> <p>7. Planowaną rębnię zupełną w wydz. leśn.: 37l, 38i (obręb Milicz), 99d (obręb Kubryk) wykonać w okresie 1.09-31.03 pozostawiając na powierzchniach zrębowych fragmenty starodrzewu dębowego do naturalnego rozpadu.</p> <p>Ptaki: dziwonka <i>Carpodacus erythrinus</i>, podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>, remiz <i>Remiz pendulinus</i>, zimorodek <i>Alcedo atthis</i>, żuraw <i>Grus grus</i>, strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i></p> <p>1. Kształtowanie wokół zbiorników i wzdłuż naturalnych cieków istniejącego pasa ekotonu zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi PGL LP z uwzględnieniem pełnionych przez drzewostan funkcji.</p> <p>2. Na powierzchniach drzewostanów sąsiadujących z miejscami częstego bytowania żurawia (miejsca gniazdowania, wyprowadzania lęgów) zabiegi w miarę możliwości wykonywać w okresie jesieni.</p> <p>Bezkręgowce: kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i></p> <p>W trakcie realizacji trzebieży późnych w wydz. leśn.: 118l, 120c (obręb Cieszków) oraz rębni złożonych w wydz. leśn. 115a (obręb Kubryk) konieczne jest zachowanie i utrzymanie stanowisk kozioroga dębosza i potencjalnych miejsc jego rozwoju, poprzez pozostawienie zasiedlonych drzew oraz wybranych egzemplarzy dębów w bezpośrednim ich otoczeniu, z wyłączeniem</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego. Bezkręgowce: pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>: 1. Przed wykonaniem zabiegu trzebieży późnej w wydz. leśn.: 73f, 74h, 79b (obręb Cieszków) oraz zabiegów rębnych w wydz. leśn. 115a (obręb Kubryk), 81g (obręb Cieszków) przeprowadzić kontrolę powierzchni wydzielenia pod kątem obecności drzew z wyraźnymi wypróchnieniami lub dużymi dziuplami. 2. Pozostawianie na powierzchni leśnej ww. wskazanych drzew.

VIII.6. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZASTOSOWANYCH W PROJEKCIE PUL

Projekt planu urządzenia lasu (pul) jest dokumentem określającym zadania z zakresu gospodarki leśnej na dużym poziomie szczegółowości (wskazania gospodarcze dla konkretnych wydzieleń). Podstawą tworzenia planu są między innymi zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej uwzględniające potrzeby ochrony lasów, zwłaszcza ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych.

Oczywistą alternatywą dla przyjętego projektu planu urządzenia lasu, podlegającego ocenie w trakcie przeprowadzania procedury oceny jego oddziaływania na środowisko, jest brak pul. Taki wariant należałoby nazwać zerowym (jego skutki omówione są w *Prognozie* w rozdziale V). Z punktu widzenia obowiązującego prawa wariant ten jest niemożliwy. W związku z powyższym w rzeczywistości nie ma realnych możliwości stworzenia wariantu zerowego pul. Dlatego do oceny w *Prognozie* przedstawiony został tylko jeden wariant, najkorzystniejszy z punktu widzenia ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków oraz użytkowania gospodarczego lasów.

Proces tworzenia ostatecznego wariantu planu jest złożony i długotrwały. Rozwiązania alternatywne konkretnych wskazań są analizowane w trakcie konstruowania całego pul, a ostateczny wybór dokonywany jest na etapie uzgadniania wskazań gospodarczych i planu cięć. Oznacza to rozważanie na etapie tworzenia planu wielu wariantów alternatywnych zapewniających realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, obowiązującymi instrukcjami i zasadą przeczności. Rozwiązania niewłaściwe, szkodliwe dla środowiska lub niezgodne z przyjętymi zasadami zagospodarowania lasu są odrzucane już na etapie tworzenia pul, a przyjęte rozwiązania podlegają ostatecznie dodatkowej analizie i ocenie w trakcie tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu pul.

Pierwszym etapem opracowywania wariantów alternatywnych (wariantowania) pul były decyzje Komisji Założeń Planu, zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad

prowadzenia terenowych prac urządzeniowych. Kolejnym etapem, na którym rozważano różne warianty, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć. Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych i ma zapewnić ciągłość produkcji. Pierwotny zakres cięć w planie jest następnie weryfikowany poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, społecznymi, a także zasadami planowania. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach. Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegane są następujące zasady: wymogu ładu czasowego i przestrzennego; ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany; wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.); wytycznych Komisji Założeń Planu.

Ostatnim etapem, na którym rozważano różne warianty, było posiedzenie Narady Techniczno–Gospodarczej, na której rozpatrywano warianty dotyczące intensywności projektowanego użytkowania przedrębego.

Wariantowanie pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało na etapie tworzenia *Programu ochrony przyrody dla nadleśnictwa* (POP). W Programie wskazano na miejsca i problemy, które wymagają szczególnego podejścia w gospodarowaniu w lasach i odpowiednio modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej. W POP obok szczegółowej charakterystyki obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo na terenie nadleśnictwa zamieszczono propozycje dotyczące modyfikacji zabiegów gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na te obiekty. Modyfikacje i zalecenia te zostały opisane w sposób tekstowy przy omawianiu poszczególnych typów obiektów. Najczęstszym zaleceniem w zakresie właściwej ochrony chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych było odpowiednie dostosowanie terminów przeprowadzania prac leśnych lub ograniczenie ich zakresu w celu zabezpieczenia fragmentów starodrzewia lub pojedynczych drzew lub ich grup na powierzchniach operacyjnych. Planowanie urządzeniowe w swoich zasadach nie uwzględnia potrzeby planowania terminów wykonania poszczególnych zabiegów, zarówno w ramach roku jak i w ramach 10-lecia, dlatego wariantowanie czasowe jest znacznie ograniczone w trakcie tworzenia planu.

Podsumowując należy stwierdzić, że przedstawiona wersja projektu planu urządzenia lasu wraz prognozą oddziaływania na środowisko zawierają optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ planowanych zabiegów

gospodarczych na środowisko naturalne wypracowane podczas konstruowania planu urządzenia lasu, konsultacji społecznych oraz tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

VIII.7. TRUDNOŚCI NAPOTKANE PODCZAS SPORZĄDZANIA PROGNOZY

Przygotowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Milicz nie wiązało się z istotnymi trudnościami, które uniemożliwiłyby odpowiednie sformułowanie zapisów dokumentacji. Odpowiedni materiał referencyjny oraz stosunkowo nowe informacje na temat walorów przyrodniczych obszarów chronionych i obszarów cennych przyrodniczo nieobjętych ochroną prawną pozwoliły na właściwe dostosowanie wskazań gospodarczych na powierzchniach leśnych.

VIII.8. WNIOSKI KOŃCOWE PROGNOZY

Dobre rozpoznanie większości gruntów w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowanych w obrębie obszarowych form ochrony przyrody pod kątem lokalizacji cennych siedlisk przyrodniczych i stanowisk chronionych lub zagrożonych roślin i zwierząt, pozwoliło przeprowadzić kompleksową ocenę potencjalnego wpływu zapisów projektu pul i wskazać miejsca, w których konieczne jest stosowanie działań minimalizujących ten wpływ. Przeprowadzone analizy i ocena pozwalają na sformułowanie następujących wniosków:

- analiza projektu pul nie wykazała obecności zapisów z zakresu planowania przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397);
- analiza projektu pul nie wykazała, aby realizacja zapisów projektowanego dokumentu mogło znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 (OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041, OZW Chłodnia w Cieszkowie PLH020001, OZW Skoroszowskie Łąki PLH020093, OSO Dolina Baryczy PLB020001) w rozumieniu art. 33 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.);
- zapisy projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Milicz uwzględniają cele ochrony obszarów Natura 2000, a przy zastosowaniu zamieszczonych w Programie Ochrony Przyrody działań minimalizujących staną się narzędziem do skutecznej ochrony zasobów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w nadchodzącym dziesięcioleciu oraz do sukcesywnej poprawy ich stanu zachowania;
- prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Milicz na środowisko obejmuje analizę zidentyfikowanego negatywnego oddziaływania

zapisów projektu pul oraz zawiera odpowiednie działania minimalizujące ten wpływ; dla zidentyfikowanego negatywnego wpływu zapisów projektowanego dokumentu, wynikającego z działania podmiotu korzystającego ze środowiska zgodnie z zatwierdzonym planem urządzenia lasu, dla którego przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko nie ma zastosowania art. 6 ust. 11 Ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity - Dz.U. 2014 poz. 210);

- stwierdzone w czasie analiz możliwe potencjalne oddziaływania negatywne niektórych zabiegów na gatunki roślin i zwierząt związanych z siedliskiem leśnym nie mają charakteru oddziaływań znaczących. W prognozie zostały zamieszczone zapisy o sposobach minimalizacji tego typu oddziaływań. Przy uwzględnieniu tych zapisów i zastosowaniu się do zaleceń zawartych w prognozie zostanie zapewnione bezpieczeństwo chronionych gatunków roślin i zwierząt na ich naturalnych stanowiskach;
- prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Milicz na środowisko obejmuje analizę oddziaływania zapisów dokumentu na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedliska; ustalenia prognozy zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z projektem pul nie będą szkodliwe dla zachowania ww. gatunków we właściwym stanie ochrony;
- w opinii autorów Prognozy wykonawca pul będzie mógł skorzystać ze zwolnienia z zakazów przewidzianego w art. 52a Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.).

VIII.9. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Nadleśnictwo Milicz, jako jednostka organizacyjna Lasów Państwowych, jest częścią systemu alarmowo-dyspozycyjnego RDLP we Wrocławiu - tworzy w nim punkt alarmowo-dyspozycyjny (P.A.D.). Punkt alarmowo-dyspozycyjny nadleśnictwa znajduje się w siedzibie nadleśnictwa. Punkt wyposażony jest w wymagany sprzęt łącznościowy oraz dokumentację i mapy. W nadleśnictwie funkcjonuje sprawny system monitorowania pożarów oparty na stałych punktach obserwacji naziemnej, w postaci dwóch dostrzegalni p.poż. zlokalizowanych w leśnictwie Zwierzyniec i leśnictwie Dziewiętlin. Punkty wyposażone są w książkę meldunków, instrukcję postępowania dla osoby prowadzącej obserwację, sprzęt łącznościowy (radiostacje, telefony), lornetki, kierunkomierze. System monitorowania wspierają dostrzegalnie i punkty pomiaru warunków pogodowych zlokalizowane w sąsiednich nadleśnictwach oraz naziemne patrole przeciwpożarowe. Na wyposażeniu

nadleśnictwa znajduje się główna baza sprzętu gaśniczego zlokalizowana przy siedzibie nadleśnictwa oraz bazy pomocnicze zlokalizowane przy siedzibach leśnictw Gądkowice i Kubryk. Leśna baza lotnicza znajduje się we Wrocławiu. W razie wystąpienia pożaru nadleśnictwo wspierane jest przez brygadę pracowników zakładu usług leśnych. Nadleśnictwo posiada dobrze zorganizowaną łączność bezprzewodową w celu szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia pożaru. Dostępność terenów leśnych do głównych kompleksów leśnych w przypadku wystąpienia pożaru jest dobra. Cały teren pokryty jest wystarczającą, pod względem gęstości, siecią dróg o nawierzchni utwardzonej lub gruntowej. Stan techniczny i gęstość sieci dróg jest sukcesywnie dostosowywany do istniejących w tym względzie wymagań. Wszystkie dojazdy pożarowe są oznaczone w terenie znakami informacyjnymi, zawierającymi numer drogi i kierunek dojazdu do zbiorników wody gaśniczej. Ilość punktów zaopatrzenia wodnego jest wystarczająca, a punkty czerpania wody zlokalizowane w terenie są dostępne dla pojazdów i oznaczone przy pomocy tablic.

VIII.10. PROMOCJA I EDUKACJA EKOLOGICZNA

Edukacja leśna społeczeństwa jest jednym z ważnych zadań realizowanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Zadanie to wynika z przyjętych w 1997 r. przez polski Rząd założeń „Polityki Leśnej Państwa” oraz „Wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa...” zawartych w Zarządzeniu nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 9 maja 2003 roku. Edukacja leśna społeczeństwa, prowadzona przez Lasy Państwowe, ma na celu upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym i zrównoważonej gospodarce leśnej, podnoszenie świadomości w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z darów lasu oraz budowanie zaufania społecznego do działalności zawodowej leśników.

W ramach działalności edukacyjnej Nadleśnictwo Milicz na swoim terenie przygotowało m.in. ścieżki edukacyjne.

Ścieżka Karłów – Wałkowa – Karłów – jest przygotowana przede wszystkim z myślą o młodzieży szkół podstawowych i średnich. Pozwala zapoznać się z różnorodnymi zbiorowiskami roślinnymi, z gospodarką leśną oraz problemami ochrony środowiska. Ścieżka rozpoczyna się przy Ośrodku Wypoczynku Świętecznego Karłów w Miliczu i tworzy pętlę. Przebiega przez miejscowość Wałkowa, która może być alternatywnym miejscem rozpoczęcia wycieczki. Oznakowana jest w obu kierunkach znakiem ścieżki edukacyjnej (zielony ukośny pasek na białym polu) (źródło: <http://www.milicz.wroclaw.lasy.gov.pl>).

Ścieżka Postolin - Wzgórze Joanny - Postolin – prowadzi przez teren rezerwatu przyrody „Wzgórze Joanny” pozwalając zapoznać się z jego walorami przyrodniczymi i historycznymi. Oznakowana białym kwadratem z zielonym paskiem przekątnym, zawiera

16 przystanków z tablicami objaśniającymi, dostępna jest jedynie pieszo – 8 km. Ścieżka w kształcie pętli prowadzi drogami leśnymi przez najciekawsze fragmenty lasów Nadleśnictwa Milicz. W Postolinie, gdzie ścieżka ma swój początek, znajduje się interesujący park podworski. Kolejne przystanki prowadzą skrajem lasu, za ruinami dawnego młyna wodnego, przy odtworzonym zbiorniku wodnym. Na trasie ścieżki znajdują się: głaz narzutowy o obwodzie 660 cm, śródleśna zagroda w Kozubach, stare lasy bukowe, rezerwatu przyrody „Wzgórze Joanny” z zamczkiem myśliwskim z 1850 roku na szczycie, dolinki niewielkich, śródleśnych potoków, stary cmentarz oraz stare, okazałe egzemplarze drzew – głównie dębów (źródło: <http://www.milicz.wroclaw.lasy.gov.pl>).

Ścieżka Sławoszowice – Ruda Milicka – Godnowo – prowadzi przez fragment lasów Nadleśnictwa Milicz, a następnie drogą publiczną przez rezerwat przyrody „Stawy Milickie”. Długość ścieżki wynosi 8,5 km. Rozpoczyna się w Gajówce w Rudzie Milickiej. Zlokalizowana jest tam również chata umożliwiająca zorganizowanie zajęć edukacyjnych. Z Rudy Milickiej trasa prowadzi asfaltową drogą w kierunku północnym aż do Nowego Grodziska, gdzie za budynkiem szkoły skręca na zachód, po czym okrąża staw Gadzinowy Duży (źródło: <http://www.milicz.wroclaw.lasy.gov.pl>).

Oferta edukacyjna Nadleśnictwa Milicz obejmuje również nowo wyremontowany obiekt - „**Dom drzewa**” stanowiący dawną, zabytkową wyluszcarnię szyszek. Obecnie budynek pełni funkcję ośrodka edukacji przyrodniczej i stanowi siedzibę Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Doliny Baryczy”. Zlokalizowany jest on na trasie ścieżki przyrodniczo-leśnej Karłów – Wałkowa – Karłów. W budynku znajdują się 3 sale edukacyjne: „Leśne przedszkole”, „Laboratorium Przyrody” oraz „Podsuszarnia”, wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny, laptopy, tablety, tablice interaktywne, mikroskopy, nowoczesne pomoce edukacyjne oraz ściany magnetyczne. Zajęcia prowadzone w każdej z sal, przeznaczone są dla grup różnowiekowych. Dodatkowo w budynku znajduje się sala konferencyjna na 50 osób, w pełni wyposażona kuchnia, zabytkowy piec, służący niegdyś do wyluszczenia szyszek, pomieszczenie biurowe oraz pokój gościnny (źródło: <http://www.milicz.wroclaw.lasy.gov.pl>).

VIII.11. ROZWÓJ TURYSTYKI I REKREACJI

Turystyka we współczesnym państwie stanowi odrębny, ważny dział gospodarki narodowej, stwarzający nowe miejsca pracy i przynoszący konkretne wpływy do budżetu państwa, budżetów gmin jak również innych jednostek organizacyjnych. W zbliżającym się okresie gospodarczym prace nadleśnictwa w zakresie zagospodarowania turystycznego należy skoncentrować się na:

- nawiązaniu w tym zakresie współpracy z władzami samorządowymi gmin,
- ograniczeniu uciążliwości dla środowiska leśnego już istniejących obiektów i urządzeń turystycznych,
- zapewnieniu miejsc o dużej koncentracji turystów właściwego zaplecza sanitarnego,
- budowie dodatkowych punktów informacyjno-postojowych zlokalizowanych na obrzeżach lasów, przy drogach publicznych, w miejscach węzłowych szlaków turystycznych,
- ustawianiu tablic informacyjnych,
- ustawieniu nowych tablic dydaktyczno-edukacyjnych,
- budowie wiat i schronów przeciwdeszczowych i miejsc do palenia ognia,
- wytypowaniu szlaków turystyki konnej,
- wyznaczeniu w miarę potrzeby nowych miejsc postoju pojazdów,
- wytypowaniu i oznaczeniu punktów widokowych.

Prace związane z wzbogacaniem infrastruktury turystycznej powinny być zgodne z planami zagospodarowania przestrzennego gmin i wspólnie z nimi realizowane.

IX. LITERATURA

- Aktualizacja Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015. Wrocław, 2010.
- Atlas Śląska Dolnego i Opolskiego. 1997. Pracownia Atlasu Dolnego Śląska. Uniwersytet Wrocławski, PAN oddział we Wrocławiu.
- Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.
- Głowaciński Z. (red.). 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.
- Głowaciński Z. (red.). 2004. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce. PWRiL, Warszawa.
- Gmina Twardogóra. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Twardogóra 2007.
- IUCN Red List of Threatened Species. Version 2013.2
- Janiszewski J. 1981: Środowisko geograficzno-ekologiczne Doliny Baryczy. Rocznik Dolnośląski. 8: 79-93.
- Każmierczakowa R., Zarzycki K. (Red.). 2014. Polska Czerwona Księga Roślin PAN Instytut Botaniki im. W. Szafera, Instytut Ochrony Przyrody Kraków.
- Kącki Z. (red.). 2003. Zagrożone gatunki flory naczyniowej Dolnego Śląska. IBR UW., PTPP „pro Natura”. Wrocław.
- Klasyfikacja gleb leśnych Polski 2000. Praca zbiorowa. Wydanie III PTG. CILP. Warszawa.
- Kleczkowski A. S. (red.), Adamczyk A. F. i in. 1990. Główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP) w Polsce - własności hydrogeologiczne, jakość wód, badania modelowe i poligonowe. SGGW-AR. Kraków.
- Kondracki J. 2011. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.
- Macicka-Pawlik T., Wilczyńska W. 1995. Flora i zbiorowiska roślinne rezerwatu „Wzgórze Joanny” koło Postolina w świetle zmian antropogenicznych. Prace Botaniczne, Ochrona przyrody w południowo-zachodniej Polsce. LXII: 287-303 – mapa roślinności rzeczywistej, tabele fitosocjologiczne oraz szczegółowe omówienie poszczególnych syntaksonów.
- Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (wg stanu CAG na marzec 2012 r.). Państwowy Instytut Geologiczny.
- Mapa Podziału Hydrograficznego Polski. 2007. Zakład Hydrografii i Morfologii Koryt Rzecznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
- Matuszkiewicz J. M. 2001. Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.

- Matuszkiewicz J.M. 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGiPZ PAN. Warszawa.
- Michalska-Hejduk D., Kopec D. 2012: Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion). W: Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. 3. s. 40-52. GIOŚ, Warszawa.
- Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000.
- Opracowanie Ekofizjograficzne dla Województwa Dolnośląskiego. Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne. Wrocław, 2005.
- Opracowanie Ekofizjograficzne gminy Trzebnica. Sporządzone na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica. Wrocław, 2007-2008.
- Opracowanie fitosocjologiczne sporządzone przez BULiGL Oddział w Brzegu, wg stanu na 1 stycznia 2015 roku.
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Cieszków. Projekt. Warszawa, lipiec 2004 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobroszyce. 2007 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Krośnice. Warszawa 2004.
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Milicz na lata 2014-2017 z perspektywą do roku 2021. Milicz, lipiec-wrzesień 2014.
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Twardogóra. 2008 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zawonia. Wrocław, grudzień 2004 r.
- Ranoszek E., Ranoszek W. 2004: Park Krajobrazowy Dolina Baryczy - Przewodnik przyrodniczy. Wydawnictwo Gottwald, Milicz. ss. 192.
- Richling A., Ostaszewska K. (red.), 2009. Geografia fizyczna Polski. Wydawnictwo PWN. Warszawa.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1409).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1408).
- Sadurski A., Paczyński B. (red.). 2007. Hydrogeologia regionalna Polski. Państwowy Instytut Geologiczny. Warszawa.
- Siedliskowe podstawy hodowli lasu. Załącznik nr 1 do Zasad hodowli i użytkowania lasu wielofunkcyjnego. Opracowanie wykonane na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w Warszawie przez zespół Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego d/s. nowelizacji „Siedliskowych podstaw hodowli lasu” oraz „Instrukcji wyróżniania i kartowania siedlisk leśnych”. Warszawa, 2003.

- Smolis A., Kadej M., Gutowski J., Ruta R., Matraj M. 2012. Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus* (Insecta: XColeoptera: *Cucujidae*) – rozmieszczenie, ekologia i problemy ochrony oraz nowe stanowiska w Polsce południowo-zachodniej. *Chrońmy Przyrodę Ojczyznę* 68 (5): str. 332-346. Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (wg stanu CAG na marzec 2012 r.). Państwowy Instytut Geologiczny.
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku. Wrocław, 2005 r.
- Strategia Rozwoju Powiatu Milickiego 2014 – 2023.
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Trzebnickiego w latach 2007-2015. Trzebnica 2006 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cieszków. 2000 r.
- Studium Uwarunkowań I Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dobroszyce. 2013.
- Studium Uwarunkowań I Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Milicz. Projekt. 2013 r.
- Studium Uwarunkowań I Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Trzebnica. Trzebnica 2012 r.
- Świat rzadkich roślin i zwierząt w gminie Trzebnica. Szczepan Gurboda.
- Studium Uwarunkowań I Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zawonia. Zawonia, luty 2011 r.
- Witkowski J. (red.). 1991. Inwentaryzacja zoologiczna gminy Trzebnica. Maszynopis, Urząd Wojewódzki, Wrocław.
- W krainie stawów. Przewodnik po przyrodniczej ścieżce dydaktycznej w Gminie Milicz.
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012. Załącznik do Uchwały nr XXIV/616/12 z dnia 27 czerwca 2012.
- Zarzycki K., Mirek Z. 2006. Czerwona lista roślin i grzybów Polski. Instytut Botaniki im. W. Szafera. Polska Akademia Nauk. Kraków.
- Zielony R., Kliczkowska A. 2012. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Warszawa.
- Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krośnice. Krośnice 2008.

X. SPIS AKTÓW PRAWNYCH WYMIENIONYCH W TREŚCI DOKUMENTU DOŁĄCZONYCH W WERSJI ELEKTRONICZNEJ DO DOKUMENTACJI PLANU URZĄDZENIA LASU

Obszary Natura 2000

Zarządzenie nr 11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 17 stycznia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Chłodnia w Cieszkowie PLH020001
(Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2013 r. poz. 395)

Rezerваты przyrody

Zarządzenie Nr 14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”
(Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2013 r. poz. 3389)

Zarządzenie nr 28 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrodu „Stawy Milickie”
(Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2013 r. poz. 6632)

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 22 lipca 2015 r. w sprawie zmiany zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”
(Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2015 r. poz. 3262)

Zarządzenie nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wzgórze Joanny”
(Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2011 r. poz. 356)

Parki krajobrazowe

Rozporządzenie Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z 3 czerwca 1996 r.
(Dz. Urz. Woj. Kal. z 1996 r. nr 19, poz. 102 oraz Dz. Urz. Woj. Wrocł. z 1996 r. nr 6, poz. 65)

Rozporządzenie nr 19 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego
(Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2008 r. poz. 3494)

Użytki ekologiczne

Uchwała Nr XXV/121/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych
(Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2008 r. poz.2459)

Uchwała Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice
(Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2008 r. poz. 794)

Uchwała Nr XII/73/08 Rady Gminy w Cieszkowie z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie uznania terenów przyrodniczych za użytki ekologiczne

Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków

(A075) BIELIK *HALIAEETUS ALBICILLA*

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 20 sierpnia 2013 r.
(znak: WPN.6442.11.2013.MK.1)

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 30 września 2014 r.
(znak: WPN.6442.12.2014.MK)

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 10 czerwca 2015 r.
(znak: WPN.6442.13.2014.MK.5)

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 5 września 2012 r.
(znak: WPN.6442.14.2012.MK)

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 8 września 2014 r.
(znak: WPN.6442.9.2014.MK)

Decyzja Wojewody Dolnośląskiego z dnia 29 grudnia 2006 r.
(znak: SR.V.6631/s/15/KM/06)

Decyzja Wojewody Dolnośląskiego z dnia 29 grudnia 2006 r.
(znak: (SR.V.6631/s/16/KM/06)

Decyzja Wojewody Dolnośląskiego z dnia 29 grudnia 2006 r.
(znak: SR.V.6631/s/17/KM/06)

(A030) BOCIAN CZARNY *CICONIA NIGRA*

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 5 września 2012 r.
(znak: WPN.6442.12.2012.MK)

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 5 września 2012 r.

(znak: WPN.6442.13.2012.MK)

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 5 września 2012 r.

(znak: WPN.6442.14.2012.MK)

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 5 września 2012 r.

(znak: WPN.6442.15.2012.MK)

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 8 września 2014 r.

(znak: WPN.6442.6.2014.MK)

Decyzja Wojewody Dolnośląskiego z dnia 29 grudnia 2006 r.

(znak: SR.V.6631/s/10/KM/06)

Decyzja Wojewody Dolnośląskiego z dnia 29 grudnia 2006 r.

(znak: SR.V.6631/s/13/KM/06)

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 1 lipca 2010 r.

(znak: RDOŚ-02-WPN-6631/s/18/10/mk)

(A074) KANIA RUDA *MILVUS MILVUS*

Decyzja WPN.6442.12.2014.MK z dnia 30 września 2014 r.